
OBSTARÁVATEL: OBEC HORNÁ LEHOTA

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE

HORNÁ LEHOTA

KONCEPT

Máj 2020

OBSAH:

A.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE	4
A.1.	Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši	6
A.2.	Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu obce.....	8
A.3.	Zhodnotenie súladu riešenia so zadáním	8
B.	RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU	10
	SMERNÁ ČASŤ	
B.1.	Vymedzenie riešeného územia.....	10
B.2.	Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu regiónu.....	12
B.3.	Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	20
B.4.	Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy	26
B.5.	Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania	30
B.6.	Návrh funkčného využitia územia obce s určením prevládajúcich funkčných území.....	33
B.7.	Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so socialnou infraštruktúrou, výroby a rekreácie.....	30
B.8.	Vymedzenie zastavaného územia obce	60
B.9.	Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	62
B.10.	Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany a ochrany pred povodňami	65
B.11.	Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny.....	67
B.12.	Návrh verejného dopravného vybavenia územia	105
B.13.	Návrh verejného technického vybavenia územia	111
B.14.	Koncepcia starostlivosti o životné prostredie	128
B.15.	Vymedzenie a vyznačenie prieskumných územných, chránených ložiskových území	135
B.16.	Vyhodnotenie dôsledkov navrhovaného stavebného rozvoja a iných zámerov na poľnoh.pôde	136
B.17.	Komplexné hodnotenie navrhovaného riešenia najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov	141
	ZÁVÄZNÁ ČASŤ	144
1.	Zásady a regulatívy funkčného využívania a priestorového usporiadania.....	145
2.	Zásady a regulatívy umiestnenia bývania.....	149
3.	Zásady a regulatívy umiestnenia občianskej a rekreačnej vybavenosti	154
4.	Zásady a regulatívy umiestnenia výroby a výrobných služieb.....	158
5.	Zásady a regulatívy verejného dopravného vybavenia	159
6.	Zásady a regulatívy verejného technického vybavenia	160
7.	Zásady a regulatívy zachovania kultúrnohistorických hodnôt.....	163
8.	Zásady a regulatívy ochrany prírody a krajiny a udržania ekologickej stability	164

9. Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie	178
10. Vymedzenie zastavaného územia obce	180
11.Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	180
12.Vymedzenie plôch na verejnoprospešné stavby, na vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, na asanáciu a chránené časti krajiny	184
13.Určenie, na ktoré časti obce je potrebné obstarat' a schváliť územný plán zóny	184
14.Zoznam verejnoprospešných stavieb:	185
15.Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb	186

C. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE

D. DOKLADOVÁ ČASŤ

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Názov dokumentácie:

Územný plán obce Horná Lehota – koncept

Obstarávateľ dokumentácie:

Obec Horná Lehota v zastúpení starostom Vladimírom Bušniakom

prostredníctvom odborne spôsobilej osoby podľa § 2a Zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov - eRSTAR s.r.o., Banská Bystrica, - Ing. arch. Pavel Bugár, zapísaný v zozname odborne spôsobilých osôb, reg.č. 264

Spracovateľ územnoplánovacej dokumentácie:

ARCH-AT s.r.o., Š.Moyzesa 9585/41, 96001 Zvolen

V zastúpení konateľom: Ing. arch. Beáta Mikušová, autorizovaný architekt

Identifikačné údaje :

1. Obstarávateľ: Obec Horná Lehota
2. Identifikačné číslo: 00313441
3. Adresa sídla: Horná Lehota, 976 81 Horná Lehota 99
4. Kraj: 600 - Banskobystrický
5. Okres: 603 – Banská Bystrica
6. Kód katastrálneho územia: 817201
7. Kód obce: 508624

8. Meno a priezvisko oprávneného zástupcu obstarávateľa:

Vladimír Bušniak starosta obce, tel: 048/6179360, e-mail: obec@horna-lehota.sk,
hornalehota@brnet.sk

Rozsah územnoplánovacej dokumentácie

V súlade s §12 vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii Územný plán obce Horná Lehota bude obsahovať textovú a grafickú časť. Rozsah textovej a grafickej časti konceptu územného plánu a následne Návrhu podľa vyššie uvedených predpisov je v zásade identický.

Textová časť:

- A. Základné údaje
- B. Riešenie územného plánu
- C. Doplnujúce údaje
- D. Dokladová časť

Grafická časť:

1.	Širšie vzťahy	1:50 000
2.	Územie obce	1:10 000
	2.1. komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami	
	2.2. výkres riešenia nadradených systémov verejného dopravného a technického vybavenia	
	2.3. výkres ochrany prírody a tvorby krajiny	
3.	Zastavané územie obce	1:5 000
	3.1 komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami	
	3.2 výkres verejného dopravného a technického vybavenia	
	3.3 výkres vyhodnotenia dôsledkov navrhovaného stavebného rozvoja a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde	

Výkresy 2.1. 3.1 a 3.3 sú riešené variantne. Všetky ostatné výkresy sú spracované vo variante A.

A.1. HLAVNÉ CIELE RIEŠENIA A PROBLÉMY, KTORÉ ÚZEMNÝ PLÁN RIEŠI

Údaje o dôvodoch obstarania ÚPD

Hlavným dôvodom pre obstaranie nového územného plánu obce Horná Lehota je aktuálna potreba premietnuť súčasné i predpokladané rozvojové zámery obce do komplexného územnoplánovacieho dokumentu s právnou záväznosťou, ako aj nutnosť zosúladiť tieto zámery s požiadavkami rozvojových a plánovacích dokumentov na nadradenej úrovni, najmä ÚPN VÚC Banskobystrického kraja.

Obec Horná Lehota je samostatná územnosprávna jednotka, leží na západnom okraji centrálnej časti Horehronského podolia, na hranici podcelkov Lopejská kotlina a Bystrianske podhorie. Obcou preteká drobný potok, ktorý sa južne od obce v osade Bruchačka vlieva do potoka Hnusné. Prístup do obce je odbočením z cesty I. triedy v obci Podbrezová. Obec je koncová. Súčasťou katastrálneho územia sú 2 významné strediská rekreácie a cestovného ruchu – Tále a Chopok Juh.

Obec je súčasťou mikroregionu Chopok – Juh, ktorý tvorí 11 obcí: Bystrá, Horná Lehota, Dlná Lehota, Jarabá, Jasenie, Mýto pod Ďumbierom, Nemecká, Podbrezová, Predajná a Ráztoka. Súčasne patrí obec do turistického regiónu Horehronie, ktorý patrí medzi priority v podpore cestovného ruchu.

Obec Horná Lehota nemala nemá územný plán obce ako samostatná a obec, ani ako súčasť združenia obcí alebo aglomerácie. V 80-tych rokoch minulého storočia sa obec začala rozvíjať ako rekreačná obec s celoročnou rekreáciou. Po zmene spoločenských a ekonomických podmienok po r. 1989 začal narastať tlak na rekreačné a športovo-rekreačné využitie územia, ktorý bol väčší alebo menší v závislosti na hospodárskom rozvoji spoločnosti. Tlak developerov a investorov na územný rozvoj v rekreačných častiach katastrálneho územia sa neustále stupňuje, pričom obec nemá nástroj na riadenie a usmerňovanie tohto rozvoja. V súčasnosti výsledok tohto neriadeného územného rozvoja prináša negatívne javy, ktorých riešenie pre obec ako samosprávnu jednotku už je neudržateľné. Z tohto dôvodu sa obec Horná Lehota rozhodla v r. 2018 rozhodla obstaráť územný plán obce v rozsahu jeho katastrálneho územia ako jeden z hlavných nástrojov pre zabezpečenie rozvojových potrieb obce v oblasti zabezpečenia bývania a stabilizácie obyvateľstva, pre usmerňovanie a regulovanie požiadaviek developerov a individuálnych stavebníkov na rozvoj rekreácie.

Na základe výberového konania zhotoviteľom územného plánu obce Horná Lehota sa stala spoločnosť ARCH-AT s.r.o., so sídlom Š. Moyzesa 9585/41, 960 01 Zvolen, v zastúpení konateľom Ing.arch. Beátou Mikušovou, autorizovaný architekt.

Hlavné ciele riešenia

Cieľom územného plánu obce Horná Lehota je získať dokumentáciu pre komplexné riešenie priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, stanovenie zásad jeho organizácie a vecnej a časovej koordinácie jednotlivých činností v súlade s princípmi udržateľného rozvoja v súlade s § 1 stavebného zákona. Smerovanie územného rozvoja územný plán navrhuje v koordinácii s ochranou prírody a starostlivosťou o životné prostredie, v súlade so zachovaním kultúrno-historických a prírodných hodnôt územia, so snahou vytvoriť podmienky optimálneho využitia zdrojov a rezerv územia na jeho sociálno-ekonomický a spoločensky najefektívnejší rozvoj v koordinácii s princípmi trvalo udržateľného rozvoja.

Nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou pre Územný plán obce Horná Lehota je ÚPN VÚC Banskobystrický kraj schválený vládou SR uznesením č. 394 z 9. júna 1998, VÚC Banskobystrický kraj – Zmeny a doplnky 2004 schválené Zastupiteľstvom Banskobystrického samosprávneho kraja uznesením č. 611/2004 zo dňa 16. a 17. decembra 2004, Zmeny a doplnky č.1/2007 schválené Zastupiteľstvom Banskobystrického samosprávneho kraja uznesením č. 222/2007 zo dňa 23. augusta 2007, Zmeny a doplnky 2009 schválené uznesením č. 94/2010 dňa 18. júna 2010 a ÚPN VÚC Banskobystrický kraj - Zmeny a doplnky 2014, schválené uznesením Zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja č. 84/2014 dňa 05.12.2014.

Nariadenie vlády SR č. 263, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN VÚC Banskobystrický kraj bolo uvedené v Zbierke zákonov SR 18. 8.1998. Všeobecne záväzné nariadenie Banskobystrického samosprávneho kraja č. 4/2004 zo dňa 17. decembra 2004, ktorým sa vyhlasujú zmeny a doplnky záväznej časti Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrického kraja nadobudlo účinnosť 21. januára 2005. Všeobecne záväzné nariadenie Banskobystrického samosprávneho kraja č. 6/2007 zo dňa 23. augusta 2007, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj – Zmeny a doplnky č.1/2007 nadobudlo účinnosť 27. septembra 2007, Všeobecne záväzné nariadenie Banskobystrického samosprávneho kraja č. č.14/2010 zo dňa 18. júna 2010, ktorým sa vyhlasujú záväzná časť Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj – Zmeny a doplnky 2009 nadobudlo účinnosť 10. júla 2010 a Všeobecne záväzné nariadenie Banskobystrického samosprávneho kraja č.27/2014, ktorým sa vyhlasujú záväzná časť Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj – Zmeny a doplnky 2014 nadobudlo účinnosť 16.01.2015.

Tento dokument vo svojej záväznej časti určuje niektoré všeobecné podmienky pre rozvoj miest a obcí, ako aj konkrétne regulatívy vzťahujúce sa k riešenému územiu.

Územný plán obce vychádza zo zhodnotenia súčasného stavu obce v Prieskumoch a rozboroch pre spracovanie Územného plánu obce Horná Lehota, z rozvojových možností, z územnej a priestorovej disponibility a požiadaviek zadefinovaných v Zadaní územného plánu obce Horná Lehota.

Hlavnými úlohami pre riešenie územného plánu obce sú najmä:

- vytvoriť koncepciu rozvoja vo všetkých jej funkčných zložkách, pre stanovenie optimálnych podmienok so zreteľom na zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja obce,
- rozvoj aktivít podriaďovať prírodným danostiam krajiny s cieľom zachovania jej environmentálnych hodnôt,
- vymedziť nové plochy pre bývanie, občiansku vybavenosť vo vzťahu k zachovaniu environmentálnych hodnôt,
- vytvoriť podmienky pre rozvoj aktivít rozvoj aktivít typických pre obec a región,
- stanoviť, resp. vyhodnotiť limity únosnosti funkčného využívania krajiny v oblasti rekreačného využívania vo vzťahu k zachovaniu prírodných hodnôt, jednak v oblasti cestovného ruchu, ako aj v oblasti individuálnej rekreácie s cieľom zachovania jej environmentálnych hodnôt
- dopravný systém obce riešiť vo vzťahu na nadradenú dopravnú sieť európskeho a celoštátneho významu, stanoviť zásady rozvoja dopravného systému v riešenom území, prioritne riešiť dopravné napojenie a dopravnú obsluhu rekreačných častí katastrálneho územia
- stanoviť zásady rozvoja technickej infraštruktúry vo vzťahu k rozvoju ťažiskových funkcií v území, hlavne k plochám rekreačného využitia
- navrhnúť podmienky ochrany prvkov územného systému ekologickej stability a chránených území národného a európskeho významu vo vzťahu k rozvojovým zámerom obce,
- stanoviť limity a regulatívy urbanistickej koncepcie a optimálneho usporiadania priestorovej štruktúry obce a jej katastrálneho územia,
- stanoviť verejnoprospešné stavby
- v návrhu komplexného územného rozvoja obce rešpektovať nadradenú dokumentáciu Územný plán veľkého územného celku Banskobystrický kraj - v znení jeho zmien a doplnkov, ktoré majú dopad na katastrálne územie obce

Investičný rozvoj malých obcí vo verejnej sfére bez výrazných podnikateľských subjektov pôsobiacich na území obce je takmer úplne podmienený získaním mimorozpočtových zdrojov, a to z finančných mechanizmov národných a európskych. Podmienkou pre získanie takýchto finančných zdrojov je zabezpečovať rozvoj obce v súlade s koncepčnými rozvojovými dokumentmi, čo je Územný plán obce a Program sociálneho a hospodárskeho rozvoja. Druhú kategóriu tvoria investície developerov a investičných spoločností do území so zaujímavým rozvojovým potenciálom, ktoré v súlade s nadregionálnymi alebo celonárodnými dokumentmi sú oblasti celonárodného významu, v obci Horná Lehota je to centrum turizmu a cestovného ruchu.

Územný plán obce vychádza zo zhodnotenia súčasného stavu obce v Prieskumoch a rozboroch pre spracovanie Územného plánu obce, z rozvojových možností, z územnej a priestorovej disponibility a požiadaviek zadefinovaných v Zadaní územného plánu obce Horná Lehota. V druhej polovici minulého storočia boli veľmi silné ekonomické väzby obce Horná Lehota na obec Podbrezová (Železiarne Podbrezová ako najväčšieho zamestnávateľa v regióne) a okresné mesto Brezno. Časy krízy a rozmachu veľmi výrazne ovplyvňovali život a rozvoj obce. Z tohto dôvodu orientácia na cestovný ruch sa javila ako pozitívny impulz v regióne a v katastri.

A.2. VYHODNOTENIE DOTERAJŠIEHO ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

Do súčasnosti obec Horná Lehota nemala územný plán obce.

Doterajším nástrojom na riadenie výstavby je:

- Územný plán zóny Horná Lehota – rekreačná obec (05/1988)
- Doplnok ÚPN Z Tále - stredisko rekreácie a turizmu, schválený Obecným zastupiteľstvom 19.12.2001 uzn. Č. 17/2001
- ÚPN Z Tále - stredisko rekreácie a turizmu, Zmeny a doplnky č. 2, schválený Obecným zastupiteľstvom 25.01.2013 uzn. č. 2/2013

Súčasný stav v územnoplánovacej dokumentácii je nevyhovujúci z hľadiska aktuálnosti koncepcie rozvoja a rozvojových zámerov ako aj z hľadiska formálneho a užívateľského. Štruktúra, obsah a spôsob spracovania nekorešponduje s platnou legislatívou a platnú územnoplánovacia dokumentácia neobsahuje jasné regulatívy, na základe ktorých by mohla obec usmerňovať stavebný rozvoj. Niektoré z rozvojových zámerov boli zrealizované, časť ostala v predprojektovej a projektovej príprave, niektoré zámery sú neaktuálne. Okrem toho, podľa platnej legislatívy je ÚPN Z najpodrobnejší stupeň územnoplánovacej dokumentácie, ktorý musí vychádzať z územného plánu obce. Tieto skutočnosti viedli k potrebe spracovania novej územnoplánovacej dokumentácie, ktorá určí rozvojové plochy pre bytovú výstavbu, rozvoj individuálnej chatovej rekreácie, rozvoj plôch rekreácie a cestovného ruchu, možností drobnej výroby služieb, s čím súvisí aj rozvoj potrebnej dopravnej a technickej infraštruktúry.

A.3. ZHODNOTENIE SÚLADU RIEŠENIA SO ZADANÍM

Hlavným zadávacím dokumentom pre spracovanie územného plánu obce je Zadanie, ktoré bolo spracované v súlade s §20 stavebného zákona. Zadanie bolo preskúmané príslušným úradom – Okresným úradom v Banskej Bystrici, odbor výstavby a bytovej politiky, bol k nemu vydaný súhlas podľa §20ods. 6 stavebného zákona zo dňa 29.01.2019 OU-BB-OVBP1-2019/008524-2-KL.

Následne bolo obecným zastupiteľstvom v Hornej Lehote Zadanie schválené dňa 7.2.2019 uznesením č. 1/1.

Návrh riešenia je v súlade s požiadavkami na riešenie, ktoré boli stanovené v zadaní, z hľadiska ich obsahového vymedzenia, koncepčného smerovania, ako aj formálneho spracovania.

Štruktúra obsah a rozsah textovej a grafickej časti korešponduje s podmienkami vyplývajúci so Zadaním územného plánu obce.

Vzhľadom k tomu, že v k.ú. Horná Lehota sú 3 rekreačné lokality - Chopok Juh, Tále a Krpáčovo, obec nevyužila ustanovenie § 21 ods. 2 stavebného zákona, že riešené územie má menej ako 2000 obyvateľov a preto nemusí byť vypracovaný koncept územného plánu. Dôvodom je skutočnosť, že bolo sústredených v obci niekoľko ďalších požiadaviek na zapracovanie do územného plánu. Ich vhodnosť pre výstavbu nie je možné overiť iným spôsobom.

Územný plán obce Horná Lehota – etapa koncept navrhuje regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a verejnoprospešné stavby pre časový horizont do roku

2040. Územný plán obce je spracovaný variantne a v súlade s ustanoveniami stavebného zákona a vyhl. MŽP SR č.55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

V zmysle vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii sú hlavné výkresy Komplexný návrh priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny v rozsahu katastrálneho územia riešené v M 1: 10000, a výkresy Komplexný návrh priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, výkresy dopravnej a technickej infraštruktúry pre zastavané územie vrátane navrhovaných záberov poľnohospodárskej pôdy sú v mierke 1:5000, Širšie vzťahy sú riešené v M 1: 50 000. Výsledkom územného plánu je zosúladenie všetkých vzťahov s vytvorením optimálneho priestorového usporiadania a funkčného využívania územia.

Súpis použitých ÚPP a iných podkladov a ich využiteľnosť

Pre spracovanie konceptu Územného plánu obce Horná Lehota boli získané a využité nasledovné podklady:

- Územný plán veľkého územného celku Banskobystrického kraja v znení jeho zmien a doplnkov s premietnutom boli všetkých skutočností dotýkajúcich sa katastrálneho územia obce.
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mikroregiónu Chopok Juh na roky 2015 - 2020 s výhľadom do roku 2025
- Regionálny územný systém ekologickej stability
- Program odpadového hospodárstva kraja
- Vyhodnotenie doručených stanovísk v rámci prípravných prác obstarávateľa
- Zámery obce, požiadavky a odporúčenia na riešenia rozvoja obce od zástupcov obce a obyvateľov
- mapové podklady – základná mapa M 1: 50 000, M 1:10 000 a katastrálna mapa M 1:5000 poskytnuté Úradom geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky
- podklady a požiadavky poskytnuté orgánmi štátnej správy a správcami sietí technickej infraštruktúry

B. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU

SMERNÁ ČASŤ

B.1 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ OPIS.

B.1.1 Vymedzenie riešeného územia

Obec je súčasťou mikroregionu Chopok – Juh, ktorý tvorí 11 obcí: Bystrá, Horná Lehota, Dolná Lehota, Jarabá, Jasenie, Mýto pod Ďumbierom, Nemecká, Podbrezová, Predajná a Ráztoka. Rozvoj mikroregionu na základe jeho prírodných podmienok je predurčený na rozvoj cestovného ruchu. Nachádzajú sa tu 4 významné strediská cestovného ruchu - Chopok juh so Srdiečkom, Tále, Čertovica a Krpáčovo, pričom 3 z nich sa nachádzajú v katastrálnom území obce Horná Lehota.

Na rozvoj obce priamo vplývajú širšie rozvojové súvislosti vyplývajúce z urbanistickej koncepcie Banskobystrického samosprávneho kraja,

Mikroregión a katastrálne územie zo severu ohraničujú vrcholy Nízkych Tatier – Chopok a Dereše, z východnej strany Bystrianska dolina, zo západnej strany Vajskovská dolina a na južnej strane katastrálne územie ohraničuje časť Bruchačka, ktorá priamo svojím zastavaným územím hraničí so zastavaným územím obce Podbrezová.

Riešené územie pre územný plán obce Horná Lehota tvorí jedno katastrálne územie a jeho hranice sú identické s administratívno-správnou hranicou obce.

Z územného hľadiska chatár obce patrí do regiónu Pohronia. Katastrálne územie má severo-južný pretiahnutý tvar. Jadrová časť obce sa nachádza v jeho južnej časti. Obec Horná Lehota je alokovaná 12 km severozápadne od okresného mesta Brezno a 37 km východne od krajského mesta Banská Bystrica. Z hľadiska regionálnych územných vzťahov je súčasťou Banskobystrického samosprávneho kraja. Nachádza sa na okraji Nízkych Tatier, patrí do regiónu Chopok Juh. Nadmorská výška stredu obce je 640 m.n.m. a priemerná hustota obyvateľstva je 12,99 obyvateľov/km². Počet obyvateľov v r. 2015 bol 596. V porovnaní s ostatnými obcami Slovenska patrí medzi riedko zaľudnené obce. Celková plocha katastra je 4589 ha.

Administratívno – správne územie obce Horná Lehota hraničí s katastrálnymi územiami Dolná Lehota, Podbrezová, Valaská, Bystrá, Brezno, Liptovský Ján a Demänovská dolina. Katastrálne územie je morfológicky členité.

Jadrová časť obce sa nachádza v jeho južnej časti, je tvorená dvomi časťami - Horná Lehota a Bruchačka. Okrem toho v katastrálnom území sú 3 rekreačné lokality - chatová oblasť Krpáčovo, stredisko rekreácie Chopok Juh a Tále. Obec je dopravne napojená z Podbrezovej cestou III/2374. Súbežne s východnou hranicou katastrálneho územia je vedená cesta II. triedy II/584, na ktorú sa východo-západným smerom napája cesta III/2373.

Riešené územie v návrhu koncepcie rozvoja obce vymedzuje funkčné a priestorové usporiadanie zastavaného územia s návrhom rozvojových plôch a jeho rozšírenie a rozvojové plochy mimo zastavané územie orientované hlavne na rekreáciu a cestovný ruch jednak vo väzbe na územie obce ako aj na regionálne a nadregionálne rozvojové zámery.

B.1.2 Prírodné podmienky

Územie mikroregionu Chopok Juh sa geograficky nachádza v strede Slovenska. Veľká časť katastrálneho územia zo severnej strany sa nachádza v chránených územiach – Národný park Nízke Tatry a jeho ochrannom pásme, územia NATURA 2000. Takmer 3/4 katastrálneho územia je zalesnená. Južná časť katastra zasahuje do časti Horehronské Podolie. Západná časť katastrálneho územia prechádza do pahorkatinného reliéfu, zatiaľ čo východná a severná časť je porastená lesmi, v najsevernejšej časti prechádza do kosodreviny a balvanových polí pod vrcholom Chopku (2024 m n.m.) .

Nadmorská výška v strede obce je 568 m n.m. B.p.v., nadmorská výška katastrálneho územia sa pohybuje od 480 m n.m. B.p.v. až po 2000 m.n.m. (Chopok)

Podľa geomorfologického členenia Slovenska (Mazúr, Lukniš 1986) patrí riešené územie v rámci Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpát, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty. Západná d'umbierska časť patrí k pásnu jadrových pohorí východná kráľovohoľská časť k veporskému pásnu. Rozhranie medzi týmito dvoma geotektonickými celkami sleduje priebeh tzv. čertovickej línie, pozdĺž ktorej bolo veporské pásmo nasunuté na pásmo jadrových pohorí pri kriedových horotvorných pohyboch. V d'umbierskej časti kryštallické jadro pozostáva z najodolnejších prvohorných vyvretých a premenených hornín, budujú predovšetkým hrebeňovú a južnú časť pohoria. Druho horné sedimenty sú v oveľa menšej miere zastúpené v južnej časti pohoria. Horehronské podolie majú pestrú geologickú stavbu. Popri druho horných vápencoch, dolomitoch a slieňovcoch sa zachovali zvyšky treťohorných sedimentov, málo spevnené štrky, piesky a íly.

B.1.3 Pôdne podmienky

Základné rozdelenie druhov pozemkov v katastri, ktoré určuje zastúpenie hlavných formálnych kategórií využitia zeme dáva prehľad ÚHDP. V rámci obce Horná Lehota toto rozdelenie vyzerá nasledovne:

Štruktúra katastrálneho územia podľa druhov pozemkov:

Druh pozemku	Celková výmera v ha	Celková výmera v %
Orná pôda	137,8910	3,005
Záhrady	30,0819	0,655
Ovocné sady	0	0
Chmelnice, vinice	0	0
Trvalé trávne porasty	437,2159	9,527
Lesné pozemky	3372,6371	73,4939
Vodné plochy	18,4957	0,403
Zastavané plochy	191,2594	4,167
Ostatné plochy	401,0738	8,739
Spolu	4588,6549	99,989
z toho poľnohospodárska pôda	605,1888	13,187

Z hľadiska charakteristiky pôd je poľnohospodárska pôda v riešenom území charakterizovaná ako pôdy kambizeme typické a kambizeme luvizemné až kambizeme typické kyslé, fluvizeme glejové

Podľa zaradenia do skupín BPEJ je poľnohospodárska pôda zaradená do 6. až 9. kvalitatívnej skupiny. V katastrálnom území sa nachádza osobitne chránená pôda, podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 sa platia odvody za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy :

Skupina	Kód BPEJ
6.	0906045, 0965212, 0965242, 0965245, 1065245, 1068215
7	0965412, 0971212, 0971412, 1068245

Pôdy, ktoré sa vyskytujú na území obce, sú potenciálne vysoko náchylné na poškodenie hlavne vodnou eróziou. Tá je najnebezpečnejšia v oblastiach s vyššími sklonmi, pričom územie odlesnené

(zbavené vegetácie) sa poľnohospodársky využíva ako trvalé trávnaté porasty. Územie obce patrí tiež medzi územia náchylné na zosuvy pôdy.

B.1.4 Hydrologické pomery

Územie obce sa nachádza v povodí rieky Hron. Centrom obce preteká bezmenný potok, ktorý sa v južnej časti katastrálneho územia vlieva do potoka Hnusné, číslo toku 299, ktorý je hlavným vodným tokom v katastrálnom území. V rkm 4,00 je ľavostranné zaústenie potoka Richtárovo, v rkm 6,20 ľavostranné zaústenie bezmenného potoka. Vodný tok Hnusné v obci Podbrezová sa vlieva do vodohospodársky významného toku Hron. Riečna sieť, tvorená hlavným tokom s prítokmi, je rozvinutá a vytvára typ perovitej riečnej siete.

Toky sa vyznačujú výraznou reakciou na zrážky s intenzívnym zánosom materiálu pri zvýšení stavov. Na potoku Hnusné sú vybudované vidné stavby:

- Vodná nádrž Tajch Podbrezová, kaprový revír, odber technologickej vody pre Zelezarne Podbrezová
- VN Hnusno I – kaprový revír
- VN Richtárovo – lososový revír

Na potoku Červená voda je vybudovaná VN Krpáčovo – kaprový revír a vodná plocha pre rekreačné využívanie v stredisku Krpáčovo.

Nachádzajú sa tu výdatné zdroje pitnej vody, obec zásobuje vodný zdroj prameň Sama Chalupku.

V katastrálnom území obce Horná Lehota v nie je vysledované inundačné územie a výhľadovo neuvažuje s úpravou odtokových pomerov v danej lokalite .

V katastrálnom území obce Horná Lehota nie sú evidované žiadne hydromelioračné zariadenia.

B.1.5 Klimatické podmienky

Podľa mapy klimatických oblastí (Atlas krajiny SR) katastrálne územie patrí v jeho južnej časti do mierne chladného veľmi vlhkého okrsku a postupne cez chladný horský veľmi vlhký prechádza až do studeného horského (na hrebeni Chopku)

Horské polohy približne nad 1500 m n. m. majú veľmi studenú horskú klímu s priemernými teplotami v januári -7° až -8° C (na hlavnom hrebeni približne -9°) priemer teplôt v júli tu dosahuje 7° až $11,5^{\circ}$ C. Nižšie položené lesnaté oblasti vyznačujú sa chladnou až studenou klímou, s priemernými januárovými teplotami -5° až -7° C a júlovými teplotami $11,5^{\circ}$ až 16° C. Najvyššie položená meteorologická stanica na Chopku vo výške 2000 m n. m. uvádza priemernú ročnú teplotu vzduchu – $1,2^{\circ}$ C. Kotlinové časti Národného parku charakterizuje mierne suchá až vlhká klíma, s veľkou inverziou teplôt. Priemerné januárové teploty klesajú na $-3,5^{\circ}$ až -6° C, júlové vystupujú na $14,5^{\circ}$ až 18° C.

B.2 VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZO ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU

Požiadavky vyplývajúce z ÚPN VÚC Banskobystrický kraj na územie obce

Nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou pre územný plán obce Horná Lehota je Územný plán veľkého územného celku Banskobystrický kraj, ktorý bol schválený vládou Slovenskej republiky uznesením č. 394/1998 zo dňa 9.6.1998. Nariadenie vlády SR č. 263/1998 zo dňa 9.6.1998, ktorým bola vyhlásená záväzná časť ÚPN VÚC Banskobystrický kraj, bolo zverejnené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky 18.8.1998 v znení nasledovných zmien a doplnkov:

- ÚPN VÚC Banskobystrický kraj - Zmeny a doplnky 2004, ktorých spracovateľom bola Slovenská agentúra životného prostredia Banská Bystrica – Centrum tvorby krajiny, schválilo

Zastupiteľstvo Banskobystrického samosprávneho kraja uznesením č. 611/2004, dňa 16. a 17.12.2004. Záväzná časť ÚPN VÚC Banskobystrický kraj – Zmeny a doplnky 2004 bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením Banskobystrického samosprávneho kraja č. 4/2004, ktoré nadobudlo účinnosť 21. januára 2005.

- ÚPN VÚC Banskobystrický kraj Zmeny a doplnky č. 1/2007 kraj boli schválené uznesením Zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja č. 222/2007 zo dňa 23.08.2007; dňom 27.09.2007 nadobudlo účinnosť Všeobecne záväzného nariadenie č. 6 zo dňa 23.08.2007, ktorým bola vyhlásená záväzná časť „ÚPN VÚC BB kraj – Zmeny a doplnky č. 6/2007“.
- ÚPN VÚC Banskobystrický kraj - Zmeny a doplnky 2009, ktoré boli schválené uznesením Zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja č. 94/2010 dňa 18.06.2010 a jeho záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením Banskobystrického samosprávneho kraja č.14/2010, ktoré nadobudlo účinnosť 10.07.2010.
- ÚPN VÚC Banskobystrický kraj - Zmeny a doplnky 2014, ktoré boli schválené uznesením Zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja č. 84/2014 dňa 05.12.2014 a jeho záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením Banskobystrického samosprávneho kraja č.27/2014, ktoré nadobudlo účinnosť 16.01.2015.

Záväzné regulatívy vyplývajúce z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie – územného plánu VÚC Banskobystrický kraj vrátane jeho zmien a doplnkov:

Základným záväzným dokumentom je ÚPN VÚC Banskobystrický kraj v znení jeho zmien a doplnkov. Tento dokument vo svojej záväznej časti určuje niektoré všeobecné podmienky pre rozvoj miest a obcí, ako aj konkrétne regulatívy vzťahujúce sa k riešenému územiu. Regulatívy záväznej časti ÚPN VÚC Banskobystrický kraj v znení jeho doplnkov a zmien vzťahujúce sa k riešenému územiu obce Horná Lehota:

1. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania

1.2 Podporovať rozvoj sídelných centier , ktoré tvoria terciárne centrá osídlenia, rozvojové centrá hospodárskych, obslužných a sociálnych aktivít ako pre priliehajúce zázemia, tak pre príslušný regionálny celok hierarchickým systémom pozostávajúcim z nasledovných skupín centier

1.7. v oblasti rozvoja vidieckeho priestoru a vzťahu medzi mestom a vidiekom

- 1.7.1. podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území v novom partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka a prírodných, kultúrno- historických a urbanisticko-architektonických daností, pričom pri ich rozvoji zohľadniť koordinovaný proces prepojenia sektorových strategických a rozvojových dokumentov,
- 1.7.2. zachovať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny, zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov,
- 1.7.3. pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať a rešpektovať ich ekonomické danosti, špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru,
- 1.7.4. vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráм podporou výstavby verejného dopravného a technického vybavenia obcí tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie s urbánnym prostredím a dosahovali skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,

2. V oblasti hospodárstva

- 2.1.2 podporovať prednostné využívanie existujúcich priemyselných a poľnohospodárskych areálov formou ich rekonštrukcie, revitalizácie a zavádzaním nových technológií, šetriacich prírodné zdroje, ktoré znížia množstvo vznikajúcich odpadov a znečisťovanie životného prostredia, prípadne budú odpady zhodnocovať

2.2. Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

- 2.2.1 rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond, podporovať jeho využívanie v celom jeho rozsahu a poľnohospodársku pôdu v kategóriách zodpovedajúcich pôdno - ekologickej rajonizácii a typologicko - produkčnej kategorizácii, v súlade s platnou legislatívou
- 2.2.2 v chránených územiach zavádzať osobitný režim hospodárenia (chránené územia podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, ochranné pásma vodárenských zdrojov) v zmysle platnej legislatívy,
- 2.2.3 v národných parkoch a v ich ochrannom pásme a v chránených krajinných oblastiach uprednostňovať poľnohospodárstvo s výrazným ekologickým účinkom a s prioritným cieľom udržania biodiverzity a trvalo udržateľného rozvoja územia,
- 2.2.4 rešpektovať lesné pozemky a ich ochranné pásmo ako limitujúci prvok pri územnom rozvoji krajiny,
- 2.2.5 v chránených územiach uplatňovať ekologické princípy hospodárenia,
- 2.2.7 vytvárať podmienky a podporovať opatrenia zamerané na elimináciu erózie poľnohospodárskych a lesných pôd,
- 2.2.8 vytvárať podmienky pre rozvoj poľnohospodárstva v horských oblastiach s podporou tradičného pastevného chovu hospodárskych zvierat,

2.3 Priemysel, ťažba, stavebníctvo

- 2.3.5 rešpektovať chránené ložiskové územia, ložiská nevyhradených nerastov a určené dobývacie priestory na území Banskobystrického samosprávneho kraja, s možnosťou ich revízie ak boli spresnené ich bilančné zásoby.

2.4 Regionálny rozvoj

- 2.4.4 vytvárať územno-technické podmienky pre rozvoj malého a stredného podnikania,
- 2.4.5 podporovať rozvoj výroby a služieb založených na využití domácich zdrojov
- 2.4.9 zabezpečiť v záujme rozvoja vidieka v horských a podhorských oblastiach so sťaženými prírodnými podmienkami primeranú životnú úroveň a zlepšenie kvality života vidieckeho obyvateľstva prostredníctvom podpory vybraných centier s využitím ich prírodného, demografického a kultúrno-historického potenciálu v prospech rozvoja vidieckych oblastí.

3. V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky

- 3.1. Usmerňovať vytváranie funkčno-priestorového systému cestovného ruchu kraja v súlade s Regionalizáciou cestovného ruchu SR. Uplatňovať navrhnutú štruktúru druhov a foriem turizmu a jeho priestorových a funkčných jednotiek. Ako nový článok systému akceptovať turistické centrá, turistické aglomerácie a turistické parky
 - 3.1.1. vypracovať a konsenzuálne prijať Generel cestovného ruchu v Banskobystrickom samosprávnom kraji, ako základného dokumentu rozvoja aktivít a tvorby manažmentu cestovného ruchu, obsahujúceho rozvojové a urbanistické štúdie regiónov cestovného ruchu - č. 14 . Horehronského
 - 3.1.2. podporovať vypracovanie a schválenie legislatívnych noriem zameraných na manažment cestovného ruchu v SR na všetkých úrovniach – od celoštátnej až po jednotlivé obce,
 - 3.1.3. rešpektovať navrhnuté územné členenie na regióny a subregióny cestovného ruchu
 - 3.1.5. podporovať a aktívne riešiť spoluprácu a koordináciu územného rozvoja cestovného ruchu v územiach v okolí hraníc susediacich samosprávnych krajov pri vytváraní
 - horských turistických aglomerácií:
 - Mýto pod Ďumbierom – Tále – Chopok-Juh – Demänovská Dolina
 - 3.1.6 pre dosiahnutie strategického cieľa a špecifických cieľov rozvoja cestovného ruchu v kraji je v plánovaní a regulácii územného rozvoja potrebné za prioritné považovať:

-
- horské turistické aglomerácie a strediská:
 - Mýto pod Ďumbierom – Tále – Chopok Juh – Demänovská Dolina,
 - 3.1.7. v horskom turizme plne využiť potenciál pre rozvoj zimných lyžiarskych športov v jestvujúcich turistických strediskách, podmienený dosiahnutím konsenzu s orgánmi ochrany prírody a krajiny, umožňujúceho ich funkčné rozšírenie a prípadnú integráciu do aglomerácií. Rozvoj zamerať na dobudovanie rekreačnej vybavenosti a dopravnej a technickej infraštruktúry pre zabezpečenie celoročného využívania ich kapacít,
 - 3.1.8. rozvoj horských stredísk s vhodnými klimatickými a priestorovými podmienkami, v súlade s podmienkami využívania chránených území, usmerňovať na dosiahnutie štandardu rekondičných, prípadne klimatických kúpeľov, podporovať na to zamerané aktivity, špecifickú vybavenosť a zvyšovanie podielu trvalých obyvateľov,
 - 3.3. utvárať územno-technické predpoklady na rozvoj všetkých aktuálnych foriem domácej a medzinárodnej turistiky v sídlach a rekreačných útvaroch modernizáciou jestvujúcej a budovaním novej obslužnej, relaxačnej a športovej vybavenosti v zastavanom území a nadväzujúcich priestoroch, na významných medzinárodných a regionálnych cestných trasách kraja a na cykloturistických trasách všetkých kategórií.
 - 3.4. Rozvíjať komplexnosť a kvalitu vybavenosti všetkých turisticky atraktívnych miest, obcí a stredísk cestovného ruchu
 - 3.4.1. zariadenia a služby umiestňovať prednostne do ich zastavaného územia a jeho okolia,
 - 3.4.2. nové zariadenia a služby v lokalitách rekreácie a cestovného ruchu mimo zastavaných území miest a obcí, umiestňovať prednostne do už zastavaných lokalít,
 - 3.4.3. priestor voľnej krajiny využívať predovšetkým na športové, relaxačné, poznávacie a iné pohybové aktivity,
 - 3.5. Zvyšovať kvalitu vybavenosti jestvujúcich stredísk cestovného ruchu na území národných parkov a veľkoplošných chránených území prírody len v súlade s ekologickou únosnosťou dotknutých a nadväzujúcich lokalít
 - 3.5.1. zariadenia a služby umiestňovať prednostne do ich zastavaného územia,
 - 3.5.2. návštevnosť, kapacity vybavenosti a využitie voľnej krajiny v ich okolí zosúlaďovať s požiadavkami štátnej ochrany prírody.
 - 3.6 Rozvoj vybavenosti pre rekreáciu a turizmus v nových, doteraz neurbanizovaných lokalitách a v strediskách cestovného ruchu umožniť len v súlade so schváleným programom, alebo plánom rozvoja obce, mesta, alebo regiónu a len na základe schválenej územnoplánovacej dokumentácie. Na územiach s 3. až 5. stupňom ochrany a v územiach európskeho významu podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, nezakladať nové lokality a strediská rekreácie, športu a turizmu.
 - 3.7 Zvyšovať kvalitatívny štandard jestvujúcich stredísk rekreácie a turistiky na území Národného parku Nízke Tatry, Národného parku Muránska planina, Národného parku Veľká Fatra, Národného parku Slovenský raj a v Chránenej krajinskej oblasti Poľana, len v súlade so schválenou územnoplánovacou dokumentáciou.
 - 3.8 Viazť lokalizáciu služieb zabezpečujúcich proces rekreácie a turizmu prednostne do zastavaného územia sídiel s cieľom zamedziť neodôvodnené rozširovanie rekreačných útvarov vo voľnej krajine, pričom využiť aj obnovu a revitalizáciu historických mestských a vidieckych celkov a objektov kultúrnych pamiatok
 - 3.15 Vytvárať územno-technické podmienky pre realizáciu cykloturistických trás regionálneho, nadregionálneho a celoštátneho významu, pri súčasnom rešpektovaní zákona o ochrane prírody a krajiny.
 - 3.16 Využiť bohatý kultúrno-poznávací potenciál územia na rozvoj poznávacieho a rekreačného turizmu.
 - 3.17 Zabezpečiť podmienky pre vytvorenie komplexného informačného systému regiónu ako neoddeliteľnej súčasť rozvoja cestovného ruchu a informovanosti o atraktivitách Banskobystrického kraja, pri súčasnom rešpektovaní zákona o ochrane prírody a krajiny.
-

-
- 3.18 Podporovať rozvoj všetkých druhov turizmu v súlade s ochranou prírody a krajiny.
- 3.19. Vo všetkých existujúcich a navrhovaných strediskách cestovného ruchu zabezpečiť dobudovanie a projektovú prípravu a realizáciu kompletnej technickej infraštruktúry s osobitným zreteľom na zabezpečenie zásobovania pitnou vodou v dostatočnom množstve a zodpovedajúcej kvalite.
- 3.20. V strediskách cestovného ruchu, nachádzajúcich sa v územiach chránených vodohospodárskych oblastí a v pásmach ochrany vodárenských zdrojov, považovať za prioritu legislatívne stanovenú ochranu vodohospodárskych oblastí a vodárenských zdrojov, ktorej sa musia ostatné funkcie v území prispôbiť (Donovaly, Tále, Srdiečko, Králiky, Jasenie).

4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu

- 4.1 Rešpektovať územné vymedzenie a podmienky ochrany a využívanie všetkých vyhlásených chránených území v kategóriách chránená krajinná oblasť, národný park, národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka, chránený areál, chránený krajinný prvok a ich ochranných pásiem, chránené vtáčie územie, územie európskeho významu, navrhované územia európskeho významu a národného významu, biotopy chránených rastlín a živočíchov.
- 4.2 Rešpektovať pri organizácii, využívaní a rozvoji územia význam a hodnoty jeho prírodných daností. V chránených územiach (európska sústava chránených území NATURA 2000 vrátane navrhovaných, národná sústava chránených území, chránené územia vyhlásené v zmysle medzinárodných dohôd), v prvkoch územného systému ekologickej stability, v NECONET, v biotopoch európskeho významu, národného významu regionálneho významu a v biotopoch druhov európskeho, národného a regionálneho významu zosúladiť využívanie územia s funkciou ochrany prírody a krajiny s cieľom udržania resp. dosiahnutia priaznivého stavu druhov, biotopov a častí krajiny.
- 4.4 Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území chránených podľa zákona o ochrane prírody a krajiny diferencovaný spôsob hospodárenia a uprednostňovať biologické a integrované metódy ochrany územia,
- 4.4.1 rešpektovať prioritnú biologickú, ekologickú a environmentálnu funkciu lesov nachádzajúcich sa vo vyhlásených a navrhovaných chránených územiach kategórie národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka a prírodná pamiatka,
- 4.4.2 rešpektovať hlavnú biologickú, ekologickú a environmentálnu funkciu lesov s druhoradým, alebo podradným drevoprodukčným významom, ktoré sú v kategóriách ochranné lesy, lesy osobitného určenia mimo častí lesov pod vplyvom imisií zaradených do pásiem ohrozenia a lesy vo všetkých vyhlásených a navrhovaných chránených územiach kategórií chránený areál, národný park a v územiach vymedzených biocentier,
- 4.5 Rešpektovať platné územné systémy ekologickej stability.
- 4.6 Rešpektovať, pri umiestňovaní činností do územia, hodnotovo-významové vlastnosti krajiny integrujúce v sebe prírodné a kultúrne dedičstvo, nerastné bohatstvo, vrátane energetických surovín, zohľadňovať ich predpokladané vplyvy na životné prostredie, na charakteristický vzhľad krajiny a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov, ako aj elimináciu nežiaducich zmien v charakteristickom vzhľade krajiny.
- 4.7. Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky ustanovené platnou legislatívou:
- 4.7.1. zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny pre kategórie a stupne ochrany chránených území,
- 4.7.2. zákonom o lesoch
- 4.7.3. zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pre

poľnohospodárske ekosystémy v kategóriách podporujúcich a zabezpečujúcich ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty),

- 4.7.7. vylúčiť umiestňovanie veterných elektrární v chránených územiach (v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny) a na územiach sústavy NATURA
- 4.8 Zosúlaďovať trasovanie dopravnej a technickej infraštruktúry s prvkami ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich vodivosť a homogénnosť ich vhodným trasovaním, prípadne budovaním funkčných ekoduktov
- 4.9 Eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (znečisťovanie prostredia, eutrofizáciu, fragmentáciu krajiny, šírenie invázných druhov organizmov, bariérový efekt dopravných koridorov a priečných prekážok v tokoch...).
- 4.10 Rešpektovať poľnohospodársku pôdu a lesné pozemky ako limitujúci faktor urbanistického rozvoja územia, osobitne chrániť poľnohospodársku pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia a osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti (produkčné sady a vinice).
- 4.11 Zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovu funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej.
- 4.12 Zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehy vrátane brehových porastov a lemov, zvýšiť rôznorodosť príbrežnej zóny (napojenie odstavených ramien, zachovanie sprievodných brehových porastov) s cieľom obnoviť integritu a zabezpečiť priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov s prioritou udržiavania biodiverzity a vitality brehových porastov vodných tokov.
- 4.13 Zabezpečovať zvýšenie ekologickej stability a obnovu biologickej rozmanitosti v územiach a krajinných segmentoch a narušeným prírodným a životným prostredím.
- 4.15 Zabezpečiť ochranu všetkých vodných zdrojov v rozsahu ich vymedzených ochranných pásiem na území kraja využívaných na hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.
- 4.17 Zabezpečovať trvalo ochranu krajiny v zmysle Európskeho dohovoru o krajine smerujúcu k zachovaniu a udržiavaniu významných alebo charakteristických čŕt krajiny vyplývajúcich z jej historického dedičstva a prírodného usporiadania alebo ľudskej aktivity.

5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva

- 5.1 Rešpektovať pamiatkový fond a kultúrne dedičstvo, vo všetkých okresoch Banskobystrického kraja predovšetkým chrániť najcennejšie objekty a súbory objektov zaradené, alebo navrhované na zaradenie do kategórie pamiatkových území pamiatkových rezervácií a pamiatkových zón, pamiatkových objektov nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, vrátane ich vyhlásených ochranných pásiem, chrániť ich a využívať v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.
- 5.5 Zabezpečiť osobitnú pozornosť a zvýšenú ochranu evidovaným, známym a predpokladaným archeologickým náleziskám a lokalitám, v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu.
- 5.8 Podporovať ochranu hodnotných objektov a zachovaných urbanistických štruktúr miest a obcí z obdobia 19. a 20. storočia
- 5.12 Rešpektovať typické formy a štruktúry osídlenia charakterizujúce jednotlivé špecifické regióny kraja vo vzťahu k staviteľstvu, ľudovému umeniu, typickým formám hospodárskych aktivít a väzbám s prírodným prostredím, v súlade so súčasnou krajinnou štruktúrou v jednotlivých regiónoch a s ustanoveniami Európskeho dohovoru o krajine.
- 5.13 Uplatňovať a rešpektovať typovú a funkčnú charakteristiku sídiel mestského, malomestského a rôznych foriem vidieckeho osídlenia vrátane typického rozptýleného osídlenia strednej a južnej časti územia kraja

6. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

6.1 V oblasti rozvoja cestnej infraštruktúry

6.1.20.8 rekonštruovať cestu II/584 v úseku Bystrá (I/72) – Tále – Trangoška (Srdiečko)

6.1.38. pri rekonštrukcii ciest II. a III. triedy rezervovať priestor pre realizáciu súbežných cyklistických trás

6.1.47 zabezpečiť pre cesty I., II. a III. triedy územnú rezervu pre ich výhľadové šírkové usporiadanie

6.9 V oblasti rozvoja infraštruktúry cyklistickej dopravy.

6.9.1 podporovať rozvoj nemotorovej, predovšetkým cyklistickej dopravy,

6.9.2 podporovať tvorbu plánovacích a strategických dokumentov integrujúcich cyklistickú dopravu na regionálnej úrovni,

6.9.3 podporovať tvorbu projektových dokumentácií a generelov pre cyklistickú dopravu a realizáciu cyklistickej infraštruktúry,

6.9.4 podporovať využívanie pozemkov a lesných ciest vo vlastníctve štátu a samospráv na budovanie cyklistických ciest a cykloturistických trás.

7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

7.1. vodné hospodárstvo

7.1.11. postupne znižovať zaostávanie rozvoja verejných kanalizácií s ČOV za rozvojom verejných vodovodov

b) prioritnou výstavbou kanalizácií s ČOV v obciach ležiacich v ochranných pásmach vodárenských zdrojov, ochranných pásmach prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov, prípadne v ich blízkosti,

7.1.14. akceptovať pásma ochrany verejných vodovodov a verejných kanalizácií v súlade s platnou legislatívou o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, pásma ochrany vodárenských zdrojov v súlade s vodným zákonom, ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov v súlade so zákonom o prírodných liečivých vodách, prírodných liečivých kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o regulácii v sieťových odvetviach,

7.1.15. rešpektovať Plány manažmentu povodia, základných nástrojov na dosiahnutie cieľov vodného plánovania v správnych územiach povodí (čiastkových povodí Hron, Ipeľ, Slaná), ktoré určujú úlohy:

- v oblasti nakladania s povrchovými a podzemnými vodami s cieľom ich udržateľného využívania,
- na zlepšovanie stavu útvarov povrchovej a podzemnej vody vrátane vodných ekosystémov,
- na zabránenie ďalšieho zhoršovania stavu vôd a zabezpečenie ich dobrého stavu,
- pri ochrane pred povodňami a na zabránenie škodlivých účinkov vôd,

7.1.18. odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd v rekreačných oblastiach, kde to terénny reliéf neumožňuje inak, zabezpečiť budovaním tlakových kanalizačných systémov.

7.2 Zásobovanie elektrickou energiou

7.2.11 pri budovaní, plánovaní a rekonštruovaní nadzemného elektrického vedenia používať také technické riešenie, ktoré bráni usmrčovaniu vtákov podľa platnej legislatívy o ochrane prírody a krajiny,

7.2.12 v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných elektrických vedení a transformačných staníc v zmysle platnej legislatívy,

7.3 Zásobovanie plynom a teplom

7.3.2 ekologizovať výrobu a spotrebu tepla a podľa možností využívať miestne zdroje energie,

-
- 7.3.5 podporovať rozvoj využívania obnoviteľných zdrojov energie (biomasy, slnečnej, veternej a geotermálnej energie), ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike, s uprednostnením sídiel bez perspektívy zásobovania zemným plynom,
 - 7.3.8 podporovať v oblastiach s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov pre potreby obyvateľov a služieb,
 - 7.4 Pošta a telekomunikácie
 - 7.4.3 v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných telekomunikačných vedení v zmysle platnej legislatívy.
 - 7.6 Odpadové hospodárstvo
 - 7.6.2 v podrobnejších dokumentáciách, resp. v územných plánoch obcí, zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení súvisiacich s budovaním systému na triedenie, recykláciu, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov.

9. V oblasti ochrany a tvorby životného prostredia

9.3. Ochranu vôd realizovať v zmysle platnej legislatívy ako

- 9.3.1. ochranu v chránených vodohospodárskych oblastiach Veľká Fatra, Nízke Tatry - západná časť, Nízke Tatry - východná časť, Horné povodie Ipľa, Rimavice a Slatiny, Muránska planina, Horné povodie Hnilca podľa § 31 zákona c. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady c. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a NV SSR c.13/1987 Zb. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd,
- 9.3.3. ochranu vodárenských zdrojov podľa § 32 zákona c. 364/2004 Z. z. o vodách
- 9.10 V rámci spracovania nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN O, ÚPN Z) v jednotlivých oblastiach, podľa účelu ich využitia, určiť stupeň radónového rizika.
- 9.11 Pri spracovaní nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie rešpektovať ochranné pásma pohrebísk v súlade s platnou legislatívou.

12. V oblasti civilnej ochrany

- 12.2. Ochranné stavby pre ukrytie obyvateľstva, zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti navrhovať podľa Analýzy územia z hľadiska možných mimoriadnych udalostí a budovať ich v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov na úseku civilnej ochrany obyvateľstva.

2. Verejnoprospešné stavby

1. Cestná infraštruktúra

- 1.21.9. cesta II/584 v úseku Bystrá (I/72) – Tále – Trangoška (Srdiečko), rekonštrukcia,

5. Zásobovanie pitnou vodou

- 5.56. Bystrá - Tále rekreačná oblasť VDJ a rozvodné potrubie,

6. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

- 6.48. Horná Lehota (Tále) vybudovanie kanalizácie a ČOV,

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa § 108 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č. 262/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 199/1995 Z.z., zákona č. 229/1997 Z.z. a nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 286/1996 Z.z. pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

B.3. ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE

B.3.1. Demografické údaje

Banskobystrický samosprávny kraj (BBSK) patrí medzi územia s najhorším demografickým potenciálom, zaznamenáva najhoršiu vekovú skladbu obyvateľstva. Počtom 652 218 obyvateľov (11,99 % z celkového počtu obyvateľstva SR) a hustotou zaľudnenia 69,0 obyvateľov na km² patrí k najredšie obývaným krajom (Slovenská republika celkovo 110,80 obyvateľov na km²).

Na základe administratívno-správneho členenia SR z r. 1996 je obec Horná Lehota zaradená do Banskobystrického kraja, okres Brezno. Najbližším sídlom vyššieho významu je sídlo okresu Brezno, ktoré je vzdialené 14 km. Krajské mesto Banská Bystrica leží od obce vo vzdialenosti 37 km. Susedná obec Podbrezová leží vo vzdialenosti 4 km a tu je sídlo premysleného závodu Železiarne Podbrezová, ktoré sú jedným z hlavných zamestnávateľov pre obyvateľov obce. Pracovné príležitosti terciálneho sektora sa nachádzajú len v okrese meste, pracovné príležitosti v oblasti služieb v obmedzeno rozsahu poskytujú rekreačné zariadenia v strediskách cestovného ruchu a turizmu - Chopok – Juh a Tále, v minimálnom rozsahu Krpáčovo. Prevažujúcou funkciou v obci je obytná. Stred obce sa nachádza vo výške 640 m n.m. a priemerná hustota obyvateľstva je hustota 12,99 obyvateľa /km². V porovnaní s ostatnými obcami Slovenska patrí medzi riedko zaľudnené obce. Priemerná hustota zaľudnenia na území Slovenska 110 obyvateľov/km². Celková plocha katastra je 4589 ha. Dôvodom nízkej hustoty charakter a tvar katastrálneho územia.

Rozbor demografických charakteristík je spracovaný na základe celoštátnych sčítaní ľudu, domov a bytov (Štatistického úradu SR).

Podľa dynamiky vývoja pohybu obyvateľstva (prírastok, úbytok) možno obec zaradiť do štyroch kategórií:

Kategória obce	Priemerný ročný prírastok obyvateľstva (2001)
rýchlo rastúca	nad 5 %
pomaly rastúca	3 - 5 %
Stagnujúca	-2 - +2 %
Regresívna	pod -2 %

Údaje o vekovej štruktúre obyvateľstva sú hodnotené v troch základných vekových skupinách:

- predproduktívny vek 0 -14 rokov,
- produktívny vek muži 15 - 69 rokov, ženy 15 – 54 rokov,
- poproduktívny vek muži 69 a viac rokov, ženy 55 a viac rokov

Zmenšovanie podielu mladšej populácie a zvyšovanie podielu starších vekových skupín obyvateľstva (zhoršenie vekovej štruktúry obyvateľstva) môže mať za následok pokles reprodukčných schopností populácie. Pomer predproduktívnej a poproduktívnej zložky obyvateľstva, označený ako index vitality, môže okrem iného vypovedať aj o populačných možnostiach vo výhľade.

Podľa dosiahnutej hodnoty indexu vitality sa obyvateľstvo zaraďuje do 6-tich typov populácie:

Hodnota indexu vitality	Typ populácie
nad 300	veľmi progresívna (rýchlo rastúca)
201 – 300	progresívna (rastúca)

151 – 200	stabilizovaná rastúca
121 – 150	Stabilizovaná
101 – 120	Stagnujúca
menej ako 100	regresívna (ubúdajúca)

Urbanizácia územia obce Horná Lehota je daná historickým vývojom a prevláda zástavba severo-južne vedených ulíc. Hlavná prístupová komunikácia sa rozvetvuje sa do dvoch súbežných vetiev – východne a západne od hlavnej ulice, pozdĺž ktorých sa rozšírila obytná zástavba. Ulice nie sú pomenované. V južnej časti katastrálneho územia sa nachádza samostatná časť Bruchačka, ktorej zastavané územie je oddelené od jadre obce. Obe časti však tvoria jedno katastrálne územie.

Obec má dávne osídlenie, o čom svedčí nálezisko – výšinný hrádok lužickej kultúry v dobe bronzovej, v halštate a púchovskej kultúry v laténe a k nemu patriace sídlisko. Ulice vedené východne a západne od hlavnej ulice – kompozičnej osi sa na južnom a severnom konci napájajú na hlavnú ulicu a v strede obce sú prepojené priečnou osou. Postupnou urbanizáciou na konci 20. a zač. 21. Storočia sa obec rozširovať východo-západným smerom.

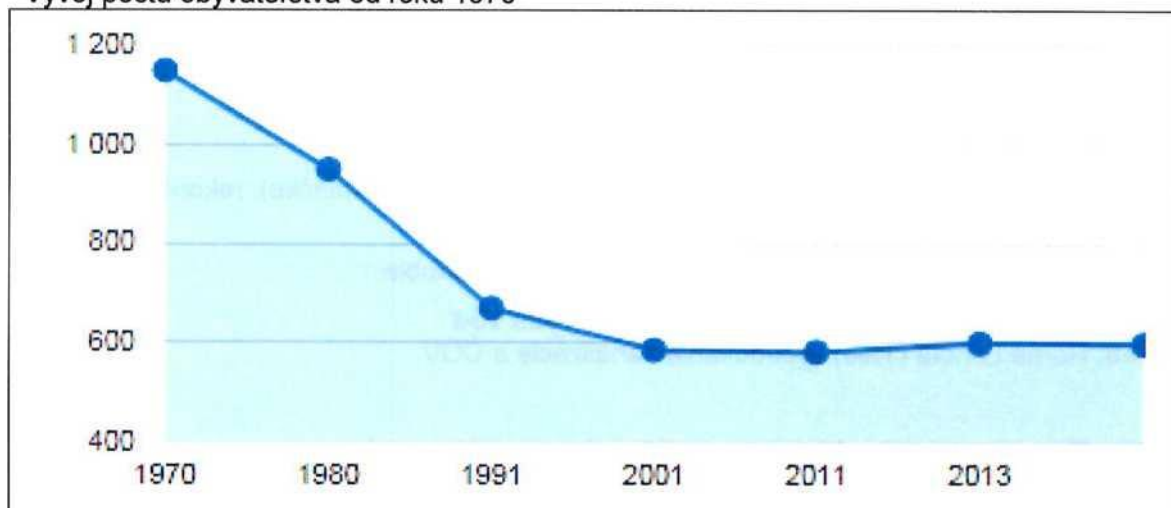
Písomne sa prvýkrát spomína v roku 1406 ako súčasť Ľupčianskeho panstva pod ktoré patrila až do roku 1848. Podľa súpisu z roku 1599 bolo spolu na území panstva Ľupče 720 domov, z toho 41 v Hornej Lehote. Podľa Jozefínskej evidencie z roku 1787 bolo v Hornej Lehote 119 domov, bola to najväčšia dedina Ľupčianskeho panstva. V roku 1828 mala obec 1168 obyvateľov a 151 domov. Do polovice 16. storočia sa v jej chotári ťažilo zlato. Obyvatelia sa zaoberali baníctvom, pastierstvom, drevorubačstvom a dnes pracujú hlavne v Podbrezovských železiarňach. Horná Lehota patrila k známym čipkárskym obciam.

Obec mala k 30.9.2018 593 obyvateľov.

Vývoj obyvateľstva dokumentuje nasledovná tabuľka:

<i>rok</i>	<i>Počet obyvateľov</i>
1970	1147
1980	948
1991	668
2001	584
2011	580
2013	598
2017	596

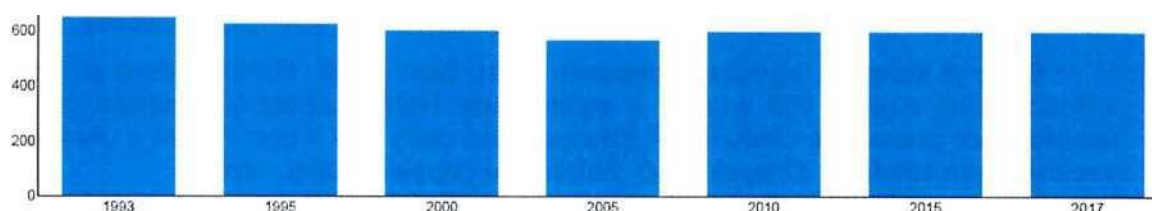
Vývoj počtu obyvateľstva od roku 1970

Zdroj: www.sodbtn.sk

Graf č. 2

Vývoj počtu obyvateľstva od roku 1993

Prehľad počtu obyvateľov v rokoch 1996, 1997, 2005 - 2008 a 2010

Tabuľka č. 1

Prehľad pohybu obyvateľstva

	1993	1995	2000	2005	2010	2015	2017
Stredný (priemerný stav) trvalé bývajúceho obyvateľstva	653	637	594	596	598	606	605
Živo narodení	9	2	5	8	11	4	5
Zomretí	19	19	14	2	13	12	8
Prírodný prírastok obyvateľstva	-10	-17	-9	6	-2	-8	-3
Priťahovaní	13	4	9	15	13	16	10
Vystaňovaní	22	8	12	17	8	8	16
Migračné saldo	-9	-4	-3	-2	5	8	-6
Prehľad pohybu obyvateľstva	-19	-21	-12	4	3	0	-9

Zdroj: Štatistický úrad SR

Najväčší podiel obyvateľstva pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v predproduktívnom veku. Z hľadiska vekovej štruktúry môžeme hodnotiť obec pozitívne skutočnosť, že 63,9% obyvateľstva je v produktívnom veku. Obyvateľstvo v predproduktívnom veku dosahuje necelých 15%. Obyvateľstvo v poproduktívnom veku je v priemere 21%. Z uvedeného je zrejmé, že obec „stare“. Z dlhodobého vývojového hľadiska pre zabezpečenie rozvojového potenciálu by sa mal zvyšovať počet obyvateľov v predproduktívnom veku.

Podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011.

Veková štruktúra k 31.12.2011	
vek	počet obyvateľov

predproduktívny	86
produktívny	397
poproduktívny	97

Tabuľka č. 2

Obyvateľstvo podľa pohlavia a veku

kategória	muži	ženy	spolu	kategória	muži	ženy	spolu
0-4	8	14	22	50-54	15	16	31
5-9	13	12	25	55-59	24	26	50
10-14	20	19	39	60-64	17	21	38
15-19	19	17	36	65-69	12	20	32
20-24	13	20	33	70-74	13	20	33
25-29	16	18	34	75-79	6	10	16
30-34	25	22	47	80-84	3	6	9
35-39	35	19	54	85-89	2	4	6
40-44	24	15	39	90-94	0	1	1
45-49	18	17	35	95 a viac	0	0	0

Zdroj: www.sodbtn.sk

Podľa štatistických údajov z SOBD 2011 žije v obci 90,86% obyvateľov slovenskej národnosti, 0,17% je maďarskej, 1,21% rómskej a 0,17% obyvateľov je českej národnosti. Nezistené 7,59%.

Z náboženského vyznania sa k rímsko-katolíckej cirkvi hlási 52,93% obyvateľstva, evanjelického vyznania je 17,24% obyvateľov, apoštolská cirkev 1,03%, iné 0,51% a 16,03% obyvateľstva je bez vyznania. Nezistené u 12,24% obyvateľov.

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce ukazuje, že najväčší počet obyvateľov disponuje úplným stredným vzdelaním s maturitou. Pomerne malé percento pripadá na obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním. Druhou a treťou najväčšou skupinou sú obyvatelia s učňovským a stredným bez maturity a základným vzdelaním. Pomerne vysoké percento predstavuje obyvateľstvo bez vzdelania.

Obyvateľstvo podľa vzdelania

vzdelanie	počet	podiel (%)
1.) základné	79	13.62
2.) učňovské (bez maturity)	84	14.48
3.) stredné odborné (bez maturity)	62	10.69
4.) úplné stredné učňovské (s maturitou)	22	3.79
5.) úplné stredné odborné (s maturitou)	129	22.24
6.) úplné stredné všeobecné	34	5.86
7.) vyššie odborné vzdelanie	10	1.72
8.) vysokoškolské bakalárske	16	2.76
9.) vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	36	6.21
10.) vysokoškolské doktorandské	2	0.34
11.) bez školského vzdelania	86	14.83

Vývoj vzdelanostnej štruktúry sa v sledovanom období vyvíjal smerom k zvyšovaniu počtu obyvateľov s úplným stredným vzdelaním. Čo možno považovať za významne negatívny trend, je zvyšovanie počtu obyvateľov vyučených. Nárast bol zaznamenaný aj v skupine obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním.

V posledných rokoch zaznamenávajú obce v blízkosti miest zvýšený záujem mladých ľudí o bývanie na vidieku. Do popredia sa dostáva zdravší a hlavne pokojnejší a bezpečnejší život na dedine. Rovnaký trend sa prejavuje aj v obci Horná Lehota. V obci sú evidované požiadavky na výstavbu rodinných domov avšak bez možnosti uspokojenia dopytu. Počet trvale bývajúcich obyvateľov je ustálený. Reálny počet obyvateľov ovplyvňujú rekreanti obývajúci rekreačné chalupy ako aj ubytovacie kapacity v jej samostatných rekreačných územiach Krpáčovo, Tále a Chopok - Juh.

Návrh

Návrhovým obdobím pre riešenie zámerov a cieľov v územnom pláne je rok 2035, na ktorý sa vzťahujú všetky prepočty a predpoklady. Výhľadový rok je po roku 2035, ktorý sa preukazuje rezervnými plochami v území. V zmysle „Prognózy vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035“ (Šprocha, Vaňo, Bleha, október 2013) a doterajšieho vývoja obyvateľstva možno očakávať nasledovný demografický vývoj obce: Banskobystrický kraj ako územný celok vznikol v roku 1996, od tohto roku možno podrobnejšie sledovať vývoj obyvateľstva, jeho počet, pohyb a štruktúry. Počet obyvateľov v kraji v období rokov 1996 – 2011 stagnoval, resp. mierne klesal, čo bolo spôsobené hlavne záporným migračným saldóm. Dôležitou charakteristikou vekového zloženia obyvateľstva v obci je evidovaný tlak na bývanie a rekreačné bývanie avšak bez uspokojenia potrieb dopytu. Táto potreba sa začala prejavovať hlavne posledných 10 rokov, kedy hospodárska situácia v okrese a aj na území obce (rekreačné lokality) sa stabilizovala, resp. vykazovala mierny rast. Lokality na bývanie nie sú pripravené z dôvodu nepripravenosti dopravnej a technickej infraštruktúry a ťažkému prístupu k jej financovaniu.

Pri prognóze obyvateľov do roku 2035 v obci Horná Lehota sa vychádzalo z doterajšieho celkového pohybu obyvateľstva a využitím exponenciálnej funkcie, ktorá vychádza z teoretických úvah o stabilnej populácii. Predpokladaná miera rastu populácie (celkový pohyb obyvateľstva) je 10 ‰ za rok.

Rok	2010	2015	2020	2025	2030	2035
Počet obyvateľov	598	606	637	669	703	739

Z hľadiska demografických prognóz má vysokú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100.

Tento ukazovateľ podľa údajov k 31.12.2011 dosahuje hodnotu 88,66 až pričom hodnoty nad 110 zaručujú perspektívu rastu počtu obyvateľov prirodzenou výmenou.

V samotnej obci sa po redukcii poľnohospodárskej výroby aj priemyselnej výroby v príľahlých obciach nachádza pomerne nízky počet pracovných príležitostí. Malý podiel v štruktúre pracovných miest tvoria služby naviazané na cestovný ruch a rekreáciu. Väčšina obyvateľov odchádza za prácou mimo obec.

Intenzita novej bytovej výstavby sa v polovici minulého desaťročia zvýšila. V súčasnosti je zreteľný dopyt po nových bytoch v rodinných domoch. Ďalším zdrojom dopytu po nových bytoch bude pokračujúci trend znižovania počtu osôb na domácnosť a rast priemernej obytnej plochy na obyvateľa.

V nasledujúcich rokoch sa predpokladá nárast obyvateľov obce z dôvodu preferovania bývania v kvalitnom vidieckom prostredí pred mestským bývaním. Územný plán obce Horná Lehota nerieši

nové plochy výroby, ani občianskej vybavenosti vyššieho významu, nevytvára podmienky pre rozvoj zamestnanosti. Nárast počtu obyvateľov okrem prirodzeného prírastku môže pôsobiť len pozitívna migrácia založená na dobrej dostupnosti do okresného mesta Brezno a dobrých podmienok pre bývanie v prírodnom prostredí. Vo všeobecnosti však návrh územného plánu preferuje zachovanie dnešného charakteru obce v kvalitnom prírodnom prostredí s primeranými základnými službami obyvateľstvu.

Predpokladaný demografický vývoj počtu obyvateľstva v obci Horná Lehota je spracovaný v dvoch variantoch – optimistický a reálny, ktoré sa od seba líšia vzhľadom na očakávaný vývoj reprodukčných ukazovateľov a migrácie (plodnosť, úmrtnosť a migrácia) a možnosti využiteľnosti plôch pre výstavbu. Východiskovými údajmi pre výpočet prognózy sú údaje o počte obyvateľstva z SOBD 2011.

Tab. Predpokladaný vývoj počtu obyvateľov :

	Stav 2011	Stav 2014	Navrhovaný počet obyv.	Návrh 2035 var. A nárast obyv.	Návrh 2035 var. B nárast obyv.
Počet obyvateľov	580	596	1517	+921	
			1232		+636

V oboch navrhovaných variantoch sa predpokladá, že vývoj počtu obyvateľov do roku 2035 bude mať priaznivú stúpajúcu tendenciu z dôvodu nárastu migrácie mladých rodín do obce, a tiež aj mierneho zvýšenia pôrodnosti a zvýšenia počtu cenových domácností. Tomuto trendu sú navrhnuté územné rozvojové podmienky pre bytovú výstavbu.

B.3.2. Bytový fond

Hlavnou funkciou v obci je bývanie. Bývanie je zastúpené predovšetkým tradičnou zástavbou rodinných domov.

V obci bolo v roku 2015 evidovaných 328 domov a bytov a 8 neobývaných domov. V jadrovej obci sa nachádza jeden bytový dom s 11 bytmi. Časť Bruchačka je súčasťou obce, je v nej 26 rodinných domov a 6 chát. Ukazovatele úrovne bývania a vybavenosti boli nasledovné: na jeden byt v obci v priemere pripadalo 1,75 osôb.

Za obdobie rokov 2006 a neskôr bolo postavených minimum nových rodinných domov. Bývanie je orientované prevažne do jestvujúcich rodinných domov, ktoré postupne majitelia prestavujú a rekonštruujú. Je možné konštatovať, že stavebno-technický stav obytných domov je priemerný až mierne podpriemerný. Vybavenie bytov patrí popri veku a veľkosti bytového fondu k hlavným charakteristikám celkovej kvality bytov. Technická vybavenosť bytov sa v poslednom období podstatne zlepšila.

Na účely individuálnej rekreácie v jadrovej obci sa využíva 188 domov.

Intenzita novej bytovej výstavby sa mierne zvýšila začiatkom tohto storočia, v súčasnosti stagnuje z dôvodu, že obec nemá k dispozícii plochy vhodné na výstavbu rodinných domov, pričom existuje stále e dopyt po nových bytoch v súvislosti so súčasným trendom sťahovania obyvateľov miest do okolitých vidieckych obcí. Naplnenie potenciálu obce získavať nových obyvateľov migráciou bude závisieť predovšetkým od rozvojovej politiky obce (program hospodárskeho a sociálneho rozvoja), udržiavania a zlepšenia kvality života v obci, od situácie na trhu práce, spektra poskytovaných služieb, kvality dopravného spojenia a ďalších faktorov.

Obec Horná Lehota je súčasne obcou s rekreačným potenciálom, je súčasťou strediska cestovného ruchu, čo sa prejavuje budovaním objektov pre rekreačné využívanie v druhej polovici minulého storočia jednak objektmi hotelového typu, a tiež aj objektmi individuálnej chatovej rekreácie v častiach Krpáčovo (240 individuálnych chát + 3 hotelové zariadenia s 223 lôžkami + býv. hotel Junior – nevyužívaný) a Tále (cca 106 individuálnych chát, 5 hotelových zariadení so 433 lôžkami). Tu je situovaný aj apartmánový dom, na liste vlastníctva zapísaný ako bytový dom + 13

apartmánov so 110 bytmi. Rekreačné stredisko Chopok – juh poskytuje 397 lôžok v 5 hotelových zariadeniach, 4 chaty, 4 apartmánové domy Trangoška so 71 apartmánmi.

Návrh

Plochy pre rozvoj bývania sú navrhované predovšetkým v zastavanom území obce ako preluky v existujúcej zástavbe a na voľných plochách a v príľahlých plochách k zastavanému územiu. Z hľadiska návrhu rozvoja trvalého bývania sa sú navrhnuté výlučne plochy pre rodinné domy, prípadne v kombinácii s vymedzenou občianskou vybavenosťou. V obci sa na základe požiadavky nenavrhujú plochy pre bytové domy.

Vo vzťahu k prognóze vývoja obyvateľstva a potrebám rozvoja bytovej výstavby v obci je potrebné sa zamerať na obnovu existujúceho bytového fondu, zvýšenie jeho kvality a modernizáciu. Rozvoj bývania navrhnuť tak, aby v roku 2035 pri predpokladanom zvýšení počtu obyvateľov na 1388 boli dosiahnuté tieto ukazovatele: - počet obyvateľov na jeden byt 3,20 -počet bytov na 1 000 obyvateľov 433, čo sú odporúčané hodnoty pre na základe navrhnutých rozvojových plôch.

Rozvojové plochy bývania sú riešené variantne nasledovne:

	Lokalita	Variant A			Variant B		
		Plocha ha	Počet BJ	Počet obyv.	Plocha ha	Počet BJ	Počet obyv.
IBV	Obec	3,55	44	132	3,55	44	132
IBV	Za Hrbkami	2,30	29	86	2,30	29	86
IBV	Hrbky	1,03	13	38	1,03	13	38
IBV	Lovište	9,10	114	341	5,10	65	195
IBV	Banské	1,75	22	66	1,75	22	66
IBV	Pod Lažtekom	6,80	86	258	3,40	43	129
		24,53	308	921	17,13	216	646

Pri navrhovanej obložnosti 3 obyvatelia / 1 bytová jednotka

	Lokalita	Variant A			Variant B		
		Plocha ha	Počet chát /apartmanov	Ubytovaných	Plocha ha	Počet chát/apartmánov	Počet ubytovaných
R	Krpáčovo	10,8690	20/0	120/0	0	0/0	
R	Tále	8,9885	10/10	60/40	1,6803	0/10	0/40
R	Chopok Juh	0	0	0	0	0	0
R	Bruchačka	2,1327	10/0	30/0	1,7438	5/0	15/0
			40/10	210/40		5/10	30/40

B.4. RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY

B.4.1. Poloha a význam obce v rámci štruktúry osídlenia, funkčné a priestorové usporiadanie širšieho územia, ich vplyv na socioekonomický potenciál a územný rozvoj obce

Na základe administratívno-správneho členenia SR z roku 1996 je obec Horná Lehota zaradená do okresu Brezno, kraj Banskobystrický.

Z hľadiska Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001 (KÚRS 2001), kde navrhovaný sídelný systém Slovenskej republiky vytvára sieť ťažísk osídlenia, rozvojových osí, sídelných centier a ostatných sietí mestských a vidieckych sídiel, obec podľa štruktúry osídlenia je Horná Lehota samostatná obec začlenená do centier druhej skupiny, a jej druhej podskupiny - Brezno a do horskej turistickej aglomerácie Mýto pod Ďumbierom – Tále – Chopok-Juh – Demänovská Dolina.

Obec má dávne osídlenie, o čom svedčí nálezisko – výšinný hrádok lužickej kultúry v dobe bronzovej, v halštate a púchovskej kultúry v laténe a k nemu patriace sídlisko. Ulice vedené východne a západne od hlavnej ulice – kompozičnej osi sa na južnom a severnom konci napájajú na hlavnú ulicu a v strede obce sú prepojené priečnou osou. Postupnou urbanizáciou na konci 20. a zač. 21. Storočia sa obec rozširovať východo-západným smerom.

Písomne sa prvýkrát spomína v roku 1406 ako súčasť Ľupčianskeho panstva pod ktoré patrila až do roku 1848. Podľa súpisu z roku 1599 bolo spolu na území panstva Ľupče 720 domov, z toho 41 v Hornej Lehote. Podľa Jozefínskej evidencie z roku 1787 bolo v Hornej Lehote 119 domov, bola to najväčšia dedina Ľupčianskeho panstva. V roku 1828 mala obec 1168 obyvateľov a 151 domov. Do polovice 16. storočia sa v jej chotári ťažilo zlato. Obyvatelia sa zaoberali baníctvom, pastierstvom, drevorubačstvom a dnes pracujú hlavne v Podbrezovských železiarňach. Horná Lehota patrila k známym čipkárskym obciam.

B.4.2. Väzby obce na záujmové územie

Najbližším sídlom vyššieho významu je okresné mesto Brezno (14 km, necelých 22 tis. obyvateľov). Poloha obce voči krajskému mestu a celkovej sieti osídlenia vrátane dopravného prepojenia v regióne predstavuje dobrý predpoklad pre budúci rozvoj obce ako obce pre vidiecke bývanie v dostupnosti okresného mesta.

Obec leží 37 km východne od krajského mesta Banská Bystrica - európskeho dopravného koridoru pre medzinárodnú turistickú dopravu - západná severojužná trasa (Krakow - Nowy Targ) PR - Trstená - Dolný Kubín - Ružomberok - Donovaly - Banská Bystrica - Zvolen - Šahy -MR. V záujmovom území (katastrálne územie) sú výrazné prírodné hodnoty, ktoré toto územie tvoria veľmi atraktívnym. Obec leží pod chráneným územím národného parku Nízke Tatry a chránenými územiami európskeho významu. Je dobre dopravne dostupná automobilovou dopravou. Je to koncová obec, prístup do rekreačných lokalít je po komunikáciách mimo zastavané územie, resp. zo susedných katastrálnych území. Rekreačné strediská na území obce zasahujú aj do susedných katastrálnych území v rámci kraja Banskobystrického a aj Žilinského a z tohto dôvodu sú väzby na tieto územia (katastrálne) veľmi silné.

B.4.3. Územný priemet ekologickej stability krajiny, zásady ochrany a využívania osobitne chránených častí prírody a krajiny

Návrh územného plánu zachováva v hlavných smeroch ekologickú stabilitu krajiny. V riešenom území sa nachádzajú veľkoplošné aj maloplošné chránené územia, chránené biotopy, genofondové plochy, lokality s výskytom mokradí a chránené druhy rastlín a živočíchov., interakčné prvky a chránené krajinné prvky. V katastrálnom území sa nachádzajú sústavy chránených území vyhlásené podľa národnej aj európskej legislatívy.

V rámci katastrálneho územia obce Horná Lehota zasahujú nasledovné chránené územia:

• Národný park Nízke Tatry
č.182/97 Z.z	- vymedzené Nariadením vlády SR
• Národný park Nízke Tatry – ochranné pásmo
Z.z	- vymedzené Nariadením vlády SR č.182/97 Z.z
• Chránené vtáčie územie Nízke Tatry
Z.z	- vymedzené Vyhláškou MŽP SR č. 189/2010 Z.z
• Územie európskeho významu Ďumbierske Tatry
a Opatrením č. 1/2017, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MŽP SR č. 3/2004-5.1	- vymedzené Výnosom MŽP SR č. 3/2004-5.1

-
• Prírodná rezervácia Pralesy Slovenska – navrhovaná - <i>vymedzená návrhom projektu ochrany</i>• Prírodná rezervácia Bystrá dolina – navrhovaná - <i>vymedzená návrhom projektu ochrany</i>

Medzi ďalšie záujmy ochrany prírody dotýkajúce sa riešeného územia považujeme ochranu prírodných biotopov a mokradí a druhovú ochranu) rastlín, živočíchov, nerastov a skamenelín.

Návrh kostry územného systému ekologickej stability vytvára v krajinnom priestore ekologická sieť, ktorá:

- zabezpečuje územnú ochranu všetkým ekologicky hodnotným segmentom v území,
- vymedzuje priestory umožňujúce trvalú existenciu, rozmnožovanie, úkryt a výživu rastlinným a živočíšnym spoločenstvám typickým pre daný región – biocentrá (majú charakter jadrových území s prioritným ekostabilizačným účinkom v krajine),
- umožňujú migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov – biokoridory a jadrové územia,
- zlepšuje pôdoochranné, klimatické a ekostabilizačné podmienky,
- zabezpečuje optimálny rozvoj prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt v území

Vysoký podiel ekologicky stabilných plôch – lesov, trávnych porastov a nelesnej drevinovej vegetácie a pomerne hustá sieť potokov, ako aj existencia chránených území, vytvárajú veľmi priaznivé podmienky pre fungovanie územného systému ekologickej stability na miestnej úrovni.

Územný priemet dokumentov územného systému ekologickej stability

Územia tvoriace úplne alebo čiastočne prvky kostry územného systému ekologickej stability v katastrálnom území Horná Lehota vymedzujeme nasledovne:

Biocentrá nadregionálneho významu

- Biocentrum nadregionálneho významu NRBc-1 ĎUMBIERSKE TATRY (25 350 ha)

Biocentrá miestneho významu

- Biocentrum miestneho významu MBc-1 – Lovište (EVSK-1)
- Biocentrum miestneho významu MBc-2 – VN Richtárovo (EVSK-2)
- Biocentrum miestneho významu MBc-3 – Lúky v lyžiarskom areáli Tále (EVSK-3)
- Biocentrum miestneho významu MBc-4 – Jelšina na sútoku Čierneho potoka a Bystrej (EVSK-4)
- Biocentrum miestneho významu MBc-5 – Kopaniny (EVSK-5)
- Biocentrum miestneho významu MBc-6 – Nad Moskami – Dolinky (EVSK-6)
- Biocentrum miestneho významu MBc-7 – Pod Okošenu (EVSK-7)
- Biocentrum miestneho významu MBc-8 – Vodná nádrž Krpáčovo (EVSK-8)

Biokoridory regionálneho významu

- Regionálny biokoridor nRBk-1 BYSTRIANKA (navrhovaný)

Ekologicky významné segmenty krajiny

- Genofondové plochy
Okošená – lúky

Za významné genofondové plochy lesnej vegetácie v katastrálnom území považujeme pralesy. V rámci pralesov je odporúčený bezzásahový režim obhospodarovania.

- Genofondové plochy lesnej vegetácie

Baba – prales

Príslop – prales

Kosodrevina – Prales

Ochranné lesy určené v zmysle kategorizácie lesných porastov podľa Zákona o lesoch v jeho platnom znení sa nachádzajú najmä pod hornou hranicou stromovej vegetácie a ostrovčekovite v rámci katastrálneho územia obce.

V k.ú. Horná Lehota sa nachádza niekoľko menších jaskýň.

Vysoký podiel ekologicky stabilných plôch – lesov, trávnych porastov a nelesnej drevinovej vegetácie a pomerne hustá sieť potokov, ako aj existencia chránených území, vytvárajú veľmi priaznivé podmienky pre fungovanie územného systému ekologickej stability na miestnej úrovni.

V riešenom území sa zachovalo niekoľko lokalít trávnych porastov s priaznivým stavom: Lovište, VN Richtárovo, Lúky v lyžiarskom areáli Tále, Jelšina na sútoku Čierneho potoka a Bystrej, Kopaniny, Nad Moskami – Dolinky, Pod Okošenu, Vodná nádrž Krpáčovo.

Prirodzené vegetačné jednotky (lesné biotopy, kosodrevina a hole) zachovali na severe územia. V zostávajúcej časti bolo riešené územie človekom pozmenené, pôvodné lesné biotopy nahradili sekundárne lúčne a travinno-bylinné biotopy, ktoré po znížení intenzity využívania alebo v dôsledku jeho absencie sa postupne menia na krovinné biotopy a na les. Rozmanitosť biotopov v riešenom území je hodnotená ako veľmi vysoká. Kvalita biotopov sa prejavuje v ich štruktúre, biodiverzite a prítomnosti vzácných a ohrozených druhov rastlín a živočíchov.

B.4.4. Súčasná urbanistická štruktúra

Urbanizácia územia obce Horná Lehota je daná historickým vývojom a prevláda zástavba severo-južne vedených ulíc. Hlavná prístupová komunikácia sa rozvetvuje sa do dvoch súbežných vetiev – východne a západne od hlavnej ulice, pozdĺž ktorých sa rozšírila obytná zástavba. Ulice nie sú pomenované. V južnej časti katastrálneho územia sa nachádza samostatná časť Bruchačka, ktorej zastavané územie je oddelené od jadrovej obce. Obe časti tvoria jedno katastrálne územie.

Obec má dávne osídlenie, o čom svedčí nálezisko – výšinný hrádok lužickej kultúry v dobe bronzovej, v halštate a púchovskej kultúry v laténe a k nemu patriace sídlisko. Ulice vedené východne a západne od hlavnej ulice – kompozičnej osi sa na južnom a severnom konci napájajú na hlavnú ulicu a v strede obce sú prepojené priečnou osou. Postupnou urbanizáciou na konci 20. a zač. 21. storočia sa obec rozširovala východo-západným smerom.

Písomne sa prvýkrát spomína v roku 1406 ako súčasť Ľupčianskeho panstva pod ktoré patrila až do roku 1848. Podľa súpisu z roku 1599 bolo spolu na území panstva Ľupče 720 domov, z toho 41 v Hornej Lehotě. Podľa Jozefínskej evidencie z roku 1787 bolo v Hornej Lehotě 119 domov, bola to najväčšia dedina Ľupčianskeho panstva. V roku 1828 mala obec 1168 obyvateľov a 151 domov. Do polovice 16. storočia sa v jej chotári ťažilo zlato. Obyvatelia sa zaoberali baníctvom, pastierstvom, drevorubačstvom a dnes pracujú hlavne v Podbrezovských železiarňach. Horná Lehota patrila k známym čipkárskym obciam.

Pôvodné osídlenie je charakterizované malými domami baníckej usadlosti, ktorá sa uvádza v diplome fary v Lopeji z r. 1406 ako poddanská osada Ľupčianskeho panstva. V r. 1535 v urbárskom súpise uvádzajú 3 poddanské sesie, v r. 1662 bola založená farnosť. Do 16. stor. sa tu ťažilo zlato. Na začiatku 20. stor. v obci nastalo silné vysťahovalectvo. Z tohto obdobia pochádzajú zachované zrubové domy. Po 1. svetovej vojne miestni obyvatelia pracovali v poľnohospodárstve, lesoch a podbrezovských železiarňach. Obyvatelia obce sa aktívne podieľali v SNP, o čom svedčia viaceré historické dokumenty a pamiatky v obci.

História obce je spojená so slovenskými dejateľmi a národovcami. Rodina Adama Chalupku prišla do Hornej Lehoty z Hornej Mičinej. Synovia Ján a Samo sa významne podieľali na formovaní slovenského národa. Do obce chodil s Gustávom Kazimírom Zechenterom-Laskomerským česká spisovateľka Božena Němcová. V obci pôsobil ďalší významný slovenský literát – Jozef Gregor Tajovský.

Dôležitú úlohu v histórii obce zohrala robotnícka telovýchovná organizácia FRFJT, ktorá v r. 1922 zorganizovala 1. Robotnícku spartakiádu.

Charakteristické domy baníckej osady boli pôvodnej pozdĺžnej dispozície orientované štítovou stenou do ulice so skoseným hrebeňom. Osadenie domov rešpektuje charakter terénu, čo sa prejavuje v polozapustených suterénoch domov, alebo podstením. Táto typická architektonická schéma bola narušená objektmi realizovanými v druhej polovici minulého storočia, ktoré potierali tradičné princípy a boli realizované domy, ktoré nerešpektovali merítko, kompozíciu ani pôvodnú parceláciu – dvojpodlažné s podkrovím, s valbovými, resp. stanovými strechami, s použitím plechovej krytiny. Zmena spoločenských pomerov po r. 1989 priniesla najskôr útlm vo všetkých oblastiach rozvoja obce a následne liberalizáciu, ktorá sa prejavila aj v zmene názorov na bývanie a v stavebnej činnosti.

Urbanistická štruktúra je podmienená zvlnenou morfológickou štruktúrou územia. Obec sa formovala ako uličná štruktúra severo-južným smerom s postupným rozširovaním a tvorením súbežných ulíc z východnej a západnej strany. Mimo kompaktnej zástavby, ale stále v zastavanom území na západnej strane sa sformoval areál poľnohospodárskeho družstva, ktorý jediný predstavuje výrobu v obci. V centrálnej časti obce sa sformovalo „námestíčko“, v súčasnosti s parkom pred domom smútku a za ním je situovaná pamätná izba Sama Chalupku v bývalej evanjelickej škole a evanjelický kostol augsburského vyznania s farou. Pôsobili tu významní kazatelia z rodiny Chalupkovcov, (Samo Chalupka 1840 -1883)

Na pôvodnú zástavbu objektov typickej vidieckej architektúry - (jednopodlažné domy prevažne so sedlovými strechami orientované štítom rovnobežne s ulicou) nadväzuje novšia zástavba v prelukách alebo v okrajových častiach obce. Mnohé z týchto objektov prešli viac alebo menej vhodnými prestavbami.

Objekty občianskej vybavenosti sú situované prevažne v „centrálnej“ časti obce, i keď nie sú sústredné do plochy vybavenosti, ale sú roztrúsené medzi rodinnými domami.

V južnej časti katastrálneho územia, v kontakte s k.ú. Podbrezová a Valaská sa nachádza stavebne oddelená časť obce Bruchačka. V zásade ide o samostatnú osadu sformovanú pozdĺž potoka Hnusné pod VN Hnusňô.

Obec je koncová, hlavnú dopranú os tvorí cesta III. triedy č. 2374, ktorá sa odpája v Podbrezovej z cesty I/66. Ostatné komunikácie v obci nie sú zaradené v systéme dopravnej siete SR. Východným okrajom katastrálneho územia je vedená cesta III/584, ktorá sa napája na cestu II/72 v obci Bystrá a je ukončená v rekreačnom stredisku Chopok Juh.

V 2. polovici minulého storočia spoločnosť začala vytvárať a podporovať celoštátne strediská rekreácie a cestovného ruchu. Tak sa začali vytvárať rekreačné zóny využívajúc potenciál Nízkych Tatier - Tále, Krpáčovo a Chopok Juh ako strediská rekreácie s prioritou zimnej rekreácie.

Časť Krpáčovo nachádza sa severne od obce, je orientovaná prevažne na chatovú rekreáciu.

Časť Tále sa nachádza na východnom okraji katastrálneho územia, sú tu situované hlavne hotely a ubytovacie zariadenia apartmánového typu vyššieho štandardu. Okrem lyžiarskych možností je zóna je charakterizovaná známym golfovým ihriskom zrealizovaným ako jedným z prvých na území Slovenska po r. 1989.

Časť Chopok Juh sa kreovalo ako stredisko zimných športov – vybudovaním vlekov a zjazdových tratí. Z minulosti je tu horský hotel Srdiečko, v niekoľkých posledných rokoch sa rozširujú lyžiarske vleky, trate bez ďalších ubytovacích kapacít. V r. 2012 bola zrealizovaná kabínková lanovka z Kosodreviny na Chopok, čím sa umožnilo prepojenie oboch strán Chopka.

B.5. NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

B.5.1. Stanovenie základnej urbanistickej koncepcie a kompozície obce.

Hlavnou funkciou jadrovej obce Horná Lehota je bývanie, v rámci katastrálneho územia významnejšie postavenie má cestovný ruch, rekreácia a turizmus. V Konceptii územného rozvoja Slovenska sú zahrnuté ako strediská cestovného ruchu Tále a Chopok juh, t.z. podpora ich rozvoja má nadregionálny charakter.

Zastavané územie obce je vymedzené hranicou zastavaného územia určenou k 1.1.1990. Mimo zastavaného územia obce boli založené rekreačné časti – Krpáčovo, Tále a Chopok juh. Z hľadiska urbanistickej koncepcie je potrebné obec rozvíjať v súlade s jeho doterajšou kompozičnou štruktúrou formou uličnej zástavby. Navrhované rozvojové plochy sú situované v zastavanom území obce a aj mimo hraníc zastavaného územia v novonavrhovaných rozvojových plochách, v prelukách existujúcej zástavby ako aj v záhradách, pokiaľ sú dopravne prístupné z verejnej komunikácie.

Obec je tvorená jedným katastrálnym územím, pričom okrem kompaktnej zástavby k obci patrí osada Bruchačka. Bruchačka sa nachádza na južnom okraji katastrálneho územia a sformovala sa pozdĺž potoka Hnusné. V súčasnosti objekty slúžia na bývanie a na rekreačné účely (chaty, záhrady). Občianska vybavenosť tu nie je zastúpená. V územnom pláne sa nenavrhuje v tejto časti výrazný extenzívny rozvoj. Pozemky vo funkčnej ploche sú prístupné miestnou komunikáciou z juhovýchodnej strany.

Jadrová časť obce Horná Lehota sa kreovala pozdĺž potoka a miestnej komunikácie. Urbanistická štruktúra obce nesie znaky typickej vidieckej uličnej zástavby bez urbanisticky vytvoreného centrálneho priestoru s vybavenosťou. V súčasnosti je „centrum“ vytvorené v strede obce na jej západnej strane - centrálne priestranstvo tvorí evanjelická kostol s farou, pamätná izba Sama Chalupku a parkovo upravené priestranstvo s domom smútku. V blízkosti je základná škola s materskou školou s multifunkčným ihriskom a turistickou ubytovňou. R.- K. kostol sv. Michala je situovaný na protiahej strane. Pri hlavnej ulici je v severnejšej časti obce je budova obecného úradu, v ktorej je umiestnená aj knižnica. Zariadenia základnej vybavenosti – obchody s potravinami, pohostinstvá sú situované v rámci obce v existujúcich objektoch prestavaných na daný účel.

Domy sú prevažne orientované štítom do ulice, na úzkych dlhých pozemkoch vo svahovitom teréne. Postupne sa vyvinuli z východnej a západnej strany ulice takmer súbežné s centrálnou ulicou. Pôvodné domy sú využívané, mnohé zrekonštruované. Ani cielený rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva v polovici minulého storočia nepodmienil výstavbu bytových domov v obci. Urbanistická koncepcia obce sa tvorila v kontexte s prírodnými a morfológickými podmienkami. Navrhované rozvojové plochy nadväzujú na túto už založenú štruktúru doplnením voľných plôch v zastavanom území a na nových plochách, ktoré urbanisticky, stavebne a aj infraštruktúrne je možné napojiť na zastavané územie obce. Ulice v obci nie sú pomenované.

Negatívom súčasnej zástavby je diferencovaný prístup a aj kvalita prestavieb existujúcich domov a nie vhodné stavebné štruktúry realizované v druhej polovici minulého storočia.

Východne od zastavaného územia mimo jadrovú obce sa nachádza futbalové ihrisko s tribúnou. Južne od neho je vlek – lyžiarske stredisko Lúčka, v súčasnosti neprevádzkované.

V západnej časti obce je hospodársky dvor Agro-HL s.r.o.

Rekreačné strediská Tále, Chopok Juh a Krpáčovo sa začali kreovať v druhej polovici minulého storočia ako lokality pre štátne, resp. podnikové rekreačné zariadenia, pozostávajúce z hotelov, chatových osád a individuálnych chat.

Obec je koncová, prístupná cestou III/2374 (hlavná dopravná a kompozičná os). Ostané komunikácie v obci sú miestne a účelové. Chodníky nie sú zrealizované.

Pôdorys, urbanistická štruktúra obce a architektúra pôvodných objektov je zdrojom estetických hodnôt a identity obce. Je preto potrebné zachovanie charakteru pôvodnej zástavby a podporenie týchto hodnôt realizáciou nasledovných opatrení:

- pri obnove, dostavbe a novej výstavbe zohľadniť merítko pôvodnej štruktúry zástavby, zachovať typickú siluetu zástavby a rešpektovať kompozičné a významové jadro obce
- zachovať hlavnú kompozičnú os - centrálnu severojužnú komunikáciu III. triedy
- v zastavanom území obce zachovať vidiecky charakter zástavby a charakter historického pôdorysu aj v rámci nových rozvojových plôch

- navrhnuť rekonštrukciu a revitalizáciu centrálnej časti obce a všetkých verejných priestranstiev (objekty občianskej vybavenosti, verejná zeleň, chodníky a spevnené plochy)
- v návrhu nových funkčných plôch bývania posilňovať kompaktnú zástavbu
- podporovať výstavbu na nezastavaných prelukách v uličnej fronte s cieľom vytvorenia kontinuálneho uličného priestoru
- rešpektovať založený dopravný systém
- rozvoj hospodárskeho dvora poľnohospodárskeho družstva zabezpečiť jeho intenzifikáciou a prestavbami objektov bez ďalšieho extenzívneho rozvoja
- rozvoj plôch športu orientovať v nadväznosti na bývalý lyžiarsky vlek a existujúci futbalový areál s potrebou dokompletovania jeho služieb
- akceptovať osadu Bruchačka s možným stavebným rozvojom v rámci navrhovaných limitovaných plôch a ich regulatívov
- rozvoj v strediskách rekreácie a cestovného ruchu umožniť len v súlade s požiadavkami ochrany prírody a krajiny a možnosťami technickej infraštruktúry (zásobovanie vodou a likvidácia splaškových vôd) s cieľom zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja

V prípade objektov v pôvodnej uličnej štruktúre pri ich využívaní je potrebné uprednostniť ich rekonštrukciu a prestavbu pred asanáciou. Objekty nespôsobilé na trvalé bývanie z dôvodu nesplnenia hygienických štandardov odporúčame využiť ako rekreačné chalupy. V prípade dezolátneho stavebno-technického stavu ich asanovať a novú výstavbu prispôbiť typickej architektúre so zachovaním pozdĺžnej urbanistickej schémy s orientáciou štítových stien do ulice. Zachovanie tradičnej architektúry v ucelenej urbanistickej štruktúre je dôležité pre uchovanie historickej kontinuity a identity obce.

Koncepcia rozmiestnenia nových plôch pre zástavbu rešpektuje založený pôdorys obce. Nové rozvojové plochy na bývanie priamo nadväzujú na existujúce zastavané územie obce v oboch variantoch. Rozvojové plochy pre bývanie v oboch variantoch vychádzajú z požiadaviek obce.

B.5.2. Zásady ochrany a využitia kultúrohistorických a prírodných hodnôt

Obec má dávne osídlenie, o čom svedčí nálezisko – výšinný hrádok lužickej kultúry v dobe bronzovej, v halštate a púchovskej kultúry v laténe a k nemu patriace sídlisko. Ulice vedené východne a západne od hlavnej ulice – kompozičnej osi sa na južnom a severnom konci napájajú na hlavnú ulicu a v strede obce sú prepojené priečnou osou. Postupnou urbanizáciou na konci 20. a zač. 21. Storočia sa obec rozširovať východo-západným smerom.

Obec, ani jej časti nie sú vyhlásené za pamiatkovo chránené územia v súlade s pamiatkovým zákonom. Je možné predpokladať, že v rozvojových plochách sa môžu vyskytnúť archeologické situácie.

V území sa nachádzajú nasledovné národné kultúrne pamiatky evidované v ústrednom zozname pamiatkovej starostlivosti:

Nehnutelné národné kultúrne pamiatky:

- KOSTOL R.K. sv. Michala, jednolodový, prevažujúci sloh baroka, postavený v 2. polovici 17. Stor. na starších základoch, zapísaný v ÚZPF č. 42/1
- ZVONICA EV.A.V. , štvorcový pôdorys, murovaná s drevenou nadstavbou, postavená v r. 1789, zapísaný v ÚZPF č. 43/1
- POMNÍK, pomník padlým v I.+II.sv.v. z roku 1945, v strede obce, ÚZPF č. 140/1
- HROB S NÁHROBNÍKOM, hrob Sama Chalupku na cintoríne, ÚZPF č. 141/1
- FARA S PAM.TABUĽOU; 142/1 FARA PAMÄTNÁ, ev.a.v., rodný dom Sama Chalupku, postavená v 19. storočí, 142/2 TABUĽA PAMÄTNÁ, Samovi Chalupkovi, básnikovi (1812-1883), na ev.a.v. fare, vznik rok 1927, ÚZPF 142/1-2
- HRÁDOK, kóta 834,0, archeologická lokalita, nálezy z doby bronzovej a doby laténskej, miestna časť Bruchačka ÚZPF č. 2186/1

-
- POMNÍK, pomník Sama Chalupku, z roku 1974, na námestí, ÚZPF č. 3439/1

Evidované archeologické nálezy a náleziská

- výšinný hrádok lužickej k. v dobe bronzovej, v halštate a púchovskej k. v laténe; ÚZPF č. 2186/1 (SV od obce) a k nemu patriace sídlisko na východnom svahu
- centrum obce - najneskôr na začiatku 14. Stor.
- zaniknuté mlyny najneskôr z 18. storočia - Hnusno
- Tále, vrch Havranka - železná baňa Červená voda
- Tále - baňa na zlato

Významné postavenie zaujíma nehmotné kultúrne dedičstvo. Súčasťou kultúrneho dedičstva sú ľudové tradície, zvyky, pôvodné remeslá, etnografické prejavy (slovesná a hudobná kultúra, odev, nástroje, výrobky), folklórne slávnosti a expozície významných osobností. V obci sa zachovávajú folklórne zvyky. Nositeľom a šíriteľom je Základná škola. Obec nemá vlastný kroj.

Ochranu kultúrnych a archeologických hodnôt zabezpečuje zákon o NR SR č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v platnom znení.

V zmysle ustanovení uvedeného zákona sú stavebníci povinní vyžiadať si ku každej pripravovanej stavebnej činnosti na predmetnom území rozhodnutie príslušného pamiatkového úradu v rámci územného a stavebného konania, ktorý rozhodne o prípustnosti prác a prípadnej nevyhnutnosti vykonať archeologický výskum.

V záujme ochrany archeologických nálezov, nálezísk, národných kultúrnych pamiatok ako aj zvyškov pôvodnej hodnotnej zástavby ľudovej architektúry je potrebné:

- rešpektovať pôvodnú historickú urbanistickú štruktúru, parceláciu, historický pôdorysný tvar
- rešpektovať a chrániť objekty zapísané v Ústrednom zozname kultúrnych pamiatok
- rešpektovať a chrániť archeologické nálezy a náleziská
- rešpektovať architektonický výraz uličných priečelí so zachovanými hodnotnými tvaroslovnými prvkami ľudovej architektúry a charakter historického pôdorysu najmä pozdĺž hlavnej ulice a centrálneho priestoru obce
- v architektonickom výraze novobudovaných objektov bytovej aj nebytovej výstavby uplatňovať tvaroslovné prvky tradičnej regionálnej architektúry
- akceptovať mierku prostredia a hmotovo-priestorové limity
- pri umiestňovaní objektov dôsledne rešpektovať podmienky vyplývajúce z platných právnych predpisov týkajúcich sa umiestňovania stavieb a realizácie stavieb

B.6 NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA OBCE S URČENÍM PREVLÁDAJÚCICH FUNKČNÝCH ÚZEMÍ, NAJMÄ OBYTNÉHO ÚZEMIA, ZMIEŠANÉHO ÚZEMIA, VÝROBNÉHO ÚZEMIA, REKREAČNÉHO ÚZEMIA VRÁTANE URČENIA PRÍPUSTNÉHO, OBMEDZUJÚCEHO A ZAKAZUJÚCEHO FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA

Urbanistický návrh vychádza z prírodných, územnotechnických a priestorových podmienok územia a z dosiahnutého stupňa rozvoja urbanistickej štruktúry obce.

Koncept územného plánu navrhuje funkčné využitie územia obce v dvoch variantoch (Variant A a Variant B).

Podľa urbanistického návrhu bude územie obce využívané pre nasledovné funkcie:

- obytnú
- rekreačnú
- dopravnú

- výrobnú

Návrh funkčného využitia územia obce je zameraný na riešenie územnotechnických problémov a potrieb obce, vymedzenia rozvojových plôch pre bytovú výstavbu, pre výrobu, občiansku vybavenosť – sociálnu, kultúrnu, obchodnú a služby, športovú a rekreačnú vybavenosť, pre tvorbu a ochranu životného prostredia.

Na základe očakávaného demografického vývoja a záujem o výstavbu rodinných domov z príslušných obcí (Podbrezová, Brezno) a aj z iných obcí je možné predpokladať, že aj naďalej bude hlavnou funkciou v obci bývanie a preto je potrebné vymedziť v návrhovom období plochy pre bývanie. Jedinou formou bývania aj naďalej ostáva bývanie v rodinných domoch. V návrhu koncepcie rozvoja sú navrhnuté plochy pre individuálne bývanie v zastavanom území obce a v plochách nadväzujúcich na existujúce zastavané územie.

Občianska vybavenosť v obci je zastúpená primerane k veľkosti a postaveniu obce. Väčšina obyvateľov dochádza za prácou mimo obec, do Podbrezovej, alebo Brezna, kde si zabezpečuje aj základné potreby. Prevádzkové vzťahy zariadení občianskej vybavenosti sú bez výraznejších problémov a kolízií. Predpokladáme, že tento charakter obce ostane zachovaný, obec sa bude aj naďalej rozvíjať ako monofunkčná obec s hlavnou funkciou vidieckeho bývania v jadrovej obci a s funkciou rekreačného bývania v strediskách cestovného ruchu. Plochy pre rozvoj funkcií občianskej vybavenosti, športu a rekreácie v obci sú navrhnuté minimálne, pre výrobu sa nové plochy nenavrhujú. Plochy pre rozvoj rekreácie v strediskách cestovného ruchu Tále, Chopok Juh a Krpáčovo sú navrhnuté v minimálnom rozsahu z dôvodu limitov z hľadiska ochrany prírody a vyčerpania kapacít technickej infraštruktúry. V návrhovom období sa občianska vybavenosť v obci bude rozvíjať najmä na princípe ponuky a dopytu. V obci sú určité rezervy v disponibilite nevyužívaných, alebo čiastočne využívaných objektov občianskej vybavenosti. Možnosti sú aj vo využití prízemí rodinných domov na obchody a služby.

Výrobné územie je reprezentované plochou poľnohospodárskeho družstva Agro-HL s.r.o. v západnej časti katastrálneho územia, ktorého predmetom činnosti je rastlinná aj živočíšna výroba.

V rekreačných lokalitách je rozvoj vybavenosti orientovaný na naplnenie potrieb klientov rekreačných zariadení, ktorých potreby z hľadiska funkcie územia sú výrazne odlišné ako potreby domácich obyvateľov. Strediská rekreácie a cestovného ruchu boli prioritne budované ako strediská orientované na zimnú rekreáciu - lyžovanie a s ním spojené doplnkové funkcie. Hotelové komplexy v stredisku Tále (Partizán, Stupka, Golf) naväzovali na seba rekreáciu nižšieho ubytovacieho štandardu (chatové osady individuálnej aj skupinovej rekreácie), v stredisku Chop Juh to je hotel srdiečko a horská chata Trangoška (turistická ubytovňa) a apartmánové ubytovanie v menších ubytovacích objektoch. Stredisko Krpáčovo sa vytvorilo vybudovaním bývalých „podnikových“ rekreačných zariadení, ktoré súčasne podmienili aj budovanie chat individuálnej rekreácie. V súčasnosti sú tu hotel Polianka, rekreačné zariadenie krajskej prokuratúry a bývalý hotel Junior, nevyužívaný a stavebne zdevastovaný. V tejto časti územia je vysoký počet rekreačných chat individuálnej rekreácie. Dopravné plochy a zariadenia predstavujú výlučne komunikácie obslužné a účelové vedúce k jednotlivým zariadeniam.

Osobitné postavenie v rámci funkčných plôch obce má časť Bruchačka. Jedná sa o samostatnú časť v zastavanom území, stavebne oddelenú od jadrovej obce, v súčasnosti ju môžeme klasifikovať ako rekreačné územie.

Dopravnú funkciu zabezpečujú komunikácie III. a II. triedy vedené katastrálnym územím, miestne (obecné) komunikácie vrátane odstavných plôch a parkovísk, účelové komunikácie (prevažne pre zabezpečenie prístupu k rekreačným zariadeniam), poľné a lesné komunikácie a ostatné účelové komunikácie. Napojenie obce na nadradený dopravný systém je cestou III. triedy. Okrajom katastrálneho územia z východnej strany prechádza cesta II. triedy. V obci hromadné – záchytné parkoviská nie sú a nie sú ani potrebné. Najväčšia potreba zabezpečenia parkovacích miest je pri turistickej ubytovni a základnej škole, čiastočne pri oboch kostoloch a cintoríne. Pred verejnými budovami (obecný úrad, obchod) sú zrealizované spevnené plochy, ktoré funkciu odstavenia osobných aut primerane zabezpečujú. V plochách bývania sa s verejným parkovaním neuvažuje.

Hromadné - záchytné parkoviská sú zrealizované len v strediskách rekreácie Tále, pri vstupe do lyžiarskeho strediska a golfového areálu v počte cca 100 parkovacích miest, pri apartmánovom dome 22 parkovacích miest. V čase špičky lyžiarskej sezóny je možné odstaviť ďalších aut na okraji účelovej komunikácie. V rámci hotela Partizán je k dispozícii ďalších 80 parkovacích miest,

pri hoteli Stupka 20 parkovacích miest a pri hoteli Golf 10 parkovacích miest. Ostané ubytovacie zariadenia disponujú primeraným počtom odstavných státí.

Pre rekreačné stredisko Chopok juh je zrealizované záchytné parkovisko v časti Krupová, kde je cca 510 parkovacích miest pre osobné autá a 15 parkovacích miest pre autobusy. Pri hoteli Srdiečko je 35 parkovacích miest, taktiež pri ubytovacích objektoch sú zrealizované parkovacie miesta zodpovedajúce počtu ubytovacích jednotiek.

Dopravnú obsluhu zabezpečuje prímestská autobusová doprava z Brezna. Autobusové zastávky sú zrealizované priamo na komunikácii, kde to je možné, čiastočným rozšírením jazdného pruhu. Samostatné zastávkové pruhy nie sú zrealizované a v území na to nie sú stavebno-technické podmienky. Z hľadiska rozvoja dopravných plôch je v návrhu uvažované s rozšírením parkoviska pri cintoríne, rozšírením parkovacích miest v lokalite Krupová a zrealizovaním parkoviska a parkovacieho domu na Táloch. Dopravná obsluha strediska Chopok Juh a hlavne prístup denných rekreatantov v zimnej lyžiarskej sezóne je potrebné riešiť kyvadlovou dopravou zo záchytného parkoviska. Je nevyhnutné spolupracovať s obcou Bystrá, vytypovať plochu pre zriadenie záchytného parkoviska a parkovacieho domu a zabezpečiť dobré fungovanie kyvadlovej dopravy do časti Krupová. Rozšírenie parkoviska v časti Krupová nie je vhodné. Jeho kapacitu je možné zvýšiť intenzifikáciou a využitím terénu pre viacúrovňové parkovanie. V riešenom katastrálnom území vhodné disponibilné plochy pre záchytné parkovisko sa nenachádzajú. Z hľadiska zosúladenia opatrení na ochranu prírody rozvoja zimnej rekreácie je nevyhnutné eliminovať, resp. vylúčiť ďalší rozvoj statickej dopravy

Plošný rozvoj obce determinujú viaceré limity, ktoré sa premietli do návrhu optimálneho funkčného usporiadania. Celé územie obce je rozčlenené na regulačné celky RC 01 – RC 10, pre ktoré sú definované regulatívy a limity rozvoja. Hranice regulačných celkov sú vyznačené v grafickej časti dokumentácie.

Obec je v rámci návrhu rozdelená na nasledovné regulačné celky:

RC 01 Obec - jedná sa o existujúcu zástavbu v jadrovej obci, v ktorej je čiastočne zachovaná pôvodná zástavba a urbanistické usporiadanie (pozdĺž cesty III. triedy). Jedná sa o existujúce ulice, ktoré v súčasnosti nie sú pomenované. Súčasťou tohto regulačného celku je plocha poľnohospodárskeho družstva na západnej strane zastavaného územia a plocha športového areálu (futbalové ihrisko a vlek), ktoré sa nachádzajú severovýchodne od zastavaného územia obce, medzi obcou a cestou vedúcou k prameňu Sama Chalupku. Lyžiarske stredisko Lúčka nie je prevádzkované. V rámci riešenia je navrhnutá rozvojová plocha pre rozšírenie exteriérových športovísk.

RC 02 Za Hrbkami - je to navrhnutá plocha pre IBV mimo zastavané územie obce medzi areálom poľnohospodárskeho družstva a existujúcou zástavbou obce západne od cesty III/2374. Navrhovaná plocha má výmeru 2,297 ha. Z južnej strany ostáva nezastavané územie - poľnohospodársky obrábaná pôda.

RC 03 Hrbky – plocha pre IBV na západnej strane obce mimo zastavané územie, priamo nadväzujúca na plochu občianskej vybavenosti (základná škola), jej výmera je 1,026 ha. Zo západnej strany ostáva nezastavané územie - poľnohospodársky obrábaná pôda.

RC 04 Lovište - navrhovaná funkčná plocha pre IBV na východnej strane od zastavaného územia obce. Plocha je riešená variantne. Vo variante A má navrhovanú výmeru 9,194 ha vo variante B 5,188 ha.

RC 05 Banské - nachádza sa na východnej strane od zastavaného územia obce, severne od cintorína a kostola sv. Michala. Plocha je navrhnutá pre IBV a má výmeru 1,757 ha. Zo severnej a východnej strany sa nachádza poľnohospodársky obrábaná krajina.

RC 06 Pod Lažtekom - jedná sa navrhovanú plochu pre IBV v severnej časti obce, ktorá sa len krátkou južnou hranicou dotýka existujúceho zastavaného územia. Plocha je riešená variantne vo variante A je navrhovaná plocha 6,89 ha, vo variante B 3,45 ha.

RC 07 Krpáčovo - nachádza sa severne od obce, je to územie, ktoré sa rozprestiera okolo vodnej nádrže Krpáčovo, zo severnej strany ho ohraničuje cesta III/2373, zo západnej strany hranica katastrálneho územia (rekreačné stredisko Krpáčovo leží aj v k.ú. Dolná Lehota), na východ od vodnej nádrže rekreačné stredisko uzatvára chatová osada individuálnych chát a z južnej strany sú

2 lyžiarske vleky a zjazdovka (hlavne pre deti a začiatčníkov) – 705 – 805 m.n.m. s možnosťou umelého zasnežovania. Kapacita je 300 osôb. Nad jazerom v severnej časti sú ubytovacie zariadenia - hotel Polianka, VaRC prokuratúry SR, hotel Krpáčovo (Biotika) a v súčasnosti nefunkčný a stavebne nevyhovujúci hotel Junior. V rekreačnom stredisku sa nachádza cca 230 individuálnych chát a niekoľko chát - penziónov s malým počtom lôžok. Hlavný prístup do územia je v súčasnosti po ceste III/2373 z obce Dolná Lehota.

RC 08 Tále – je regulačný celok nachádzajúci sa severovýchodne od obce pod južnými svahmi Chopku, prístupný je cestou II/584 vedenou po východnej hranici katastrálneho územia a zo severnej strany III/2373. V stredisku je prvé 18-jamkové majstrovské golfové ihrisko na Slovensku Grey Bear a 9-jamkové ihrisko golfovej akadémie Little Bear. V severnej časti regulačného celku sú umiestnené hotely Partizán, Stupka a Golf. Pred hotelom Partizán je vodná plocha. Smerom južným je umiestnených cca 30 individuálnych chát. Vstup do golfového areálu s objektmi vybavenosti je z južnej strany a súčasne slúži aj ako vybavenosť pre lyžiarske stredisko Ski Tále – 660- 870 m.n.m. so 6-mi vlekmí a s 5- mi traťami. Kapacita vlekov je 4110 osôb/ hod. Celková dĺžka tratí je 2,77 m umelo zasnežovaná. V prípade vhodných snehových podmienok sa upravujú trate pre bežkovanie.

RC 09 Chopok Juh - jedná sa regulačný celok na južnej strane Chopku. Nachádza sa na konci Bystrej doliny. Tvorí jedno stredisko so strediskom Jasná v národnom parku Nízke Tatry. Vleky stúpajú z výšky 1080 m.n.m. až na 2004 m.n.m. – vrchol Chopku. Stredisko Chopok Juh tvoria 2 časti Srdiečko a Kosodrevina. V stredisku je 6 vlekov a 1 sedačková lanovka, celková hodinová prepravná kapacita je 5295 osôb na 11 zjazdovkách. Len malá časť má umelé zasnežovanie. Južná a severná časť sa je spojená lanovkami a umožňuje lyžovanie na oboch stranách. V spodnej časti Krupová v posledných rokoch bolo vybudované záchytné parkovisko s kapacitou skoro 600 parkovacích miest vrátane parkovacích miest pre autobusy.

RC 10 Bruchačka – Navrhovaný regulačný celok je v juhovýchodnej časti katastrálneho územia prístupný je priamo z cesty III/2374. Jedná sa o navrhovanú funkčnú plochu zmiešaného územia bývania formou individuálnou aj skupinovú, vybavenosti, hlavne sociálnej.

Navrhované funkčné plochy sú regulované funkciami, ktoré sú definované nasledovne:

Prípustné funkcie, t.j. hlavné funkčné využitie, ktorého podiel v každom regulačnom celku by mal byť zastúpený minimálne 80% z celkovej funkčnej plochy, v grafickej časti označené ako hlavná funkcia.

Obmedzujúce funkcie - sú funkcie, ktoré za určitých podmienok môžu dopĺňať prípustné funkcie, v grafickej časti označené ako doplnková funkcia

Vylučujúce funkcie - sú funkcie, ktoré sú v danom vymedzenom území zakázané, nakoľko svojou činnosťou by nepriaznivo ovplyvňovali hlavné funkčné využitie.

V územnom pláne obce Horná Lehota je vyšpecifikované nasledovné funkčné využitie:

- BI Bývanie individuálne v rodinných domoch
- OV Občianska vybavenosť – obchod, služby, administratíva, prechodné ubytovanie a stravovanie, školstvo, zdravotníctvo, sociálne služby
- RS Rekreačia a šport
- BR Zmiešané územia bývania a rekreácie
- ZM Zmiešané územia bývania a vybavenosti
- ICH Individuálna chatová rekreácia
- PV Poľnohospodárska výroba
- VS Nezávadná výroba, výrobné služby a sklady
- D Dopravná vybavenosť
- Z zeleň verejná, súkromná, izolačná
- RZ rekreačná zeleň – vrátane golfového ihriska

B.7. NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA SO SOCIALNOU INFRAŠTRUKTÚROU, VÝROBY A REKREÁCIE

B.7.1. Rozvoj obytnej funkcie

Hlavnou funkciou v obci je bývanie, ktorá je do urbanistického usporiadania premietnutá v tradičnej uličnej zástavbe rodinnými domami a v postupnom pridávaní rodinných domov na voľné disponibilné pozemky. V centrálnej časti (vývojovo urbanisticky staršej) možno ešte nájsť tradičné domy s pozdĺžnou dispozíciou v kompaktnej zástavbe a s pôvodnými hospodárskymi objektmi, ktorých mnohé už neplnia svoju pôvodnú hospodársku funkciu, ale zachovávajú urbanistické usporiadanie obce. Aj tieto sú však poznačené prestavbami rôzneho charakteru a kvality. Postupne ďalej od centra obce funkcia bývania je pretransformovaná do rodinných domov, ktoré svojou architektúrou odrážajú dobu svojho vzniku.

Požiadavka na vznik nových bytov reflektuje na celkový hospodársky rozvoj regiónu, ktorý je v poslednom desaťročí pozitívny, čím sa zvyšujú požiadavky na výstavbu nových rodinných domov. Okrem bývania rastie tlak na výstavbu objektov služieb a hlavne objektov na poskytovanie služieb v oblasti ubytovania mimo zastavané územie obce. Tento trend spôsobili výraznejšie investície v minulých rokoch resp. desaťročiach do rekreačných a športových zariadení s cieľom vybudovania stredísk cestovného ruchu nadregionálneho významu a celoročné využívanie možností, ktoré poskytujú prírodné podmienky národného parku Nízke Tatry.

Územný rozvoj obce a tým aj dopyt po nových stavebných pozemkoch je spôsobený odlivom obyvateľstva z miest do okolitých obcí s očakávaním vysokej kvality a pohody bývania. Naplnenie potenciálu obce získavať nových obyvateľov migráciou závisí predovšetkým od skutočnosti, ako má obec pripravené lokality pre výstavbu nových rodinných domov. Nezanedbateľnú úlohu v tom zohráva situácia na trhu práce, rozsah poskytovaných služieb a celková kvalita bývania možností oddychu.

Rozvoj bývania je orientovaný dvoma smermi:

- rekonštrukciou obnovou a prestavbou existujúceho bytového fondu, kde sa nepredpokladá výrazný počet prírastu bytov
- výstavbou nových objektov na bývanie formou individuálneho bývania

Podľa údajov Sčítania obyvateľov, domov a bytov k 31.12.2011 v obci žilo 580 obyvateľov, v r. 2014 žilo 596 obyvateľov.

Z pohľadu perspektívneho vývoja počtu obyvateľov možno predpokladať ďalší minimálny rast počtu obyvateľov, ktorý bude spôsobený najmä pozitívnou migráciou, zlepšením podmienok životného prostredia, atraktívnosti územia pre výstavbu rodinných domov. Po roku 1989 so zvýšeným dôrazom na vlastnícke vzťahy je výstavba limitovaná najmä možnosťou majetkoprávného vysporiadania pozemkov.

Predpokladaný vývoj obyvateľov v obci do r. 2030

Rok	2011	2017	2035 Variant A	2035 Variant B
Počet obyvateľov	580	596	1517	1232
Počet domov	341	357	675	575
Obývanosť/obyv/byt/	1,7	1,66	2,24	2,14

Bývanie individuálne v rodinných domoch - BI

Bývanie v rodinných domoch tvorí hlavnú funkciu v regulačnom celku 01, ktorý tvorí celá súčasná zástavba. Domy vznikali postupne, hlavne v druhej polovici minulého storočia. Zástavbu považujeme za stabilizovanú, rozvoj bývania je možný v RC 01 prestavbami existujúcich domov

rodinných domov smerujúcich ku skvalitneniu bývania, doplnenie stavebných prelúk a využitie záhrad za podmienky dodržania odstupov medzi domami, osvetlenia a oslnenia susedných objektov a hospodárskych budov v súlade s platnou legislatívou. Výšková hladina je stanovená existujúcou zástavbou 1NP+P, resp. 2NP za podmienky prispôsobenia objektu jestvujúcej zástavbe. V jestvujúcich záhradách je možné umiestniť domy len pokiaľ budú mať zabezpečený prístup z verejnej komunikácie. Napriek tomu, že obývanosť jedného domu v súčasnosti je veľmi nízka (časť objektov je neobývaná) prevažuje dopyt po nových stavebných pozemkoch a výstavbe nových rodinných domov nad prestavbou a rekonštrukciou existujúcich.

Pre výstavbu IBV sú navrhnuté nové rozvojové plochy v regulačných celkoch RC 02 až 06 (Za Hrbkami, Hrbky, Lovište, Banské, Pod Lažtekom). Urbanistická kompozícia by mala vychádzať z prírodných podmienok a regionálnych tradícií so zohľadnením požiadaviek na súčasné bývanie. V návrhu bolo uvažované s min. plochu pozemku 800 m². V rámci sceľovania a delenia pozemkov je potrebné, aby boli rozvojové plochy rozčlenené na stavebné pozemky takých veľkostných kategórií, ktoré korešpondujú s vidieckym bývaním. Nevhodné sú pozemky menšie ako 600 m².

	Lokalita	Variant A			Variant B		
		Plocha ha	Počet BJ	Počet obyv.	Plocha ha	Počet BJ	Počet obyv.
IBV	Obec	3,55	44	132	3,55	44	132
IBV	Za Hrbkami	2,30	29	86	2,30	29	86
IBV	Hrbky	1,03	13	38	1,03	13	38
IBV	Lovište	9,10	114	341	5,10	65	195
IBV	Banské	1,75	22	66	1,75	22	66
IBV	Pod Lažtekom	6,80	86	258	3,40	43	129
		24,53	308	921	17,13	216	646

Bývanie individuálne – BI

Služi výlučne pre bývanie v rodinných domoch s príhlou zeleňou alebo v skupinách rodinných domov s úžitkovými záhradami pre osobnú potrebu

V plochách bývania je:

- prípustná drobná vybavenosť, (obchod služby) bez negatívneho vplyvu na kvalitu bývania za podmienky zachovania určeného typu bývania ako hlavnej funkcie, zeleň, detské ihriská a verejné plochy urbanistického interiéru

v rámci navrhovaných plôch BI je možné realizovať detské ihriská.

- neprípustné umiestňovať výrobu a výrobné služby s nárokmi na zásobovanie a dopravu, ktoré môžu mať negatívny vplyv na kvalitu bývania. Z poľnohospodárskej produkcie je prípustný chov hydiny a hospodárskych zvierat pre vlastnú spotrebu za podmienky dodržania odstupov hospodárskych objektov od objektov na bývanie.

V obci je zrealizovaný 1 bytový dom s 11 bytmi. Jedná sa o bytovku, ktorá patrila poľnohospodárskemu družstvu. Iné bytové domy sa obci nenachádzajú a obec ani neplánuje podporovať výstavbu v takejto forme, v koncepte plochy pre bytové domy nie sú navrhnuté. V koncepte územného plánu je bytový dom akceptovaný. Nevylučuje sa zmena jeho funkcie (ubytovňa, administratíva).

Zmiešané formy bývania a rekreácie - BR

V riešenom území sa jedná o RC 10 Bruchačka - časť nachádzajúcu sa na južnom okraji katastrálneho územia a stavebne oddelenú pod jadrovej obce. Kreovala sa okolo potoka Hnusné. Nad osadu sa nachádza vodná nádrž. Je to pôvodná zastavaná časť obce, v ktorej v posledných 20 rokoch rodinné domy prestavbou a rekonštrukciou z funkčného a vybavenostného hľadiska sa postupne menia na rekreačné objekty, resp. v území sú nové rodinné domy ako objekty na trvalé bývanie a rekreačné objekty – chaty. V návrhu územného plánu charakter regulačného celku zachovaný je navrhnutý ako plochy bývania a rekreácie, plocha je riešená variantne čo sa týka rozsahu prípustného plošného využitia plôch pre novú zástavbu.

V zmiešaných plochách bývania a rekreácie je:

- prípustná drobná vybavenosť, (obchod, služby) bez negatívneho vplyvu na kvalitu bývania za podmienky zachovania určeného typu bývania ako hlavnej prevažujúcej funkcie, zeleň, detské ihriská a verejné plochy urbanistického interiéru
- prípustná je len rozptýlená zástavba na veľkých pozemkoch (minimálne 600 m²), s prísnyim dodržaním navrhnutých veľkostných, tvarových a ďalších vzhľadových regulatívov (len prízemie + podkrovie, atď.) – dôležité pre dosiahnutie pokojnej zóny, zmiešaného rekreačného a obytného územia s dôrazom na zachovanie vidieckeho charakteru
- neprípustné umiestňovať všetky ostatné neuvedené funkcie

Špecifické postavenie v návrhu funkčného využívania plôch má **Zmiešané územie – ZM**.

V navrhovanom riešení túto formu funkčného využívania územia reprezentujú časti obce, kde zastúpenie funkcií určitého druhu vybavenosti a bývania v rôznych formách sa prelína a ani nie je žiadúce jednotlivé funkcie prísnejšie segregovať. V obci je zastúpená zvyčajne základná vybavenosť (obchod s potravinami, materská škola, základná škola, obecný úrad, pošta). V závislosti na rozvojom potenciáli môže obec ponúknuť aj iné druhy vybavenosti, prelínajúce sa s bývaním, alebo základnú vybavenosť kumulovať v určitej časti územia obce tak, aby bola dostupná všetkým obyvateľom a súčasne bol zachovaný charakter vidieckeho bývania. V obci Horná Lehota ako zmiešané územie je navrhnutá časť územia priliehajúcej zástavby k ceste III/2374 v RC 01 – Obec. Je to časť obce medzi obecným úradom a križovatkou cesty III/2374 s miestnou komunikáciou vedúcou k pamätnej izbe Sama Chalupku. V tomto zmiešanom území je vhodné objekty rodinných domov transformovať alebo dopĺňať inými funkciami, napr. remeselnícke služby, prechodné ubytovanie, stravovanie a pod. vrátane celkovej obnovy stavebného fondu v súlade s princípmi tradičného osídlenia.

V ďalších stupňoch predprojektovej a projektovej prípravy pri rekonštrukciách objektov, ale aj v novonavrhovaných štruktúrach je potrebné vychádzať z miestnych daností, kde sa odporúča dodržiavať nasledovné zásady:

- používať materiály prírodného charakteru na vonkajších prvkoch architektonického stvárnenia
- rodinné domy riešiť ako prízemné s podkrovím, resp. respektíve so sklonom strechy evokujúcim podkrovie, ich vzhľad hlavne v zastavanom území prispôbiť existujúcej štruktúre
- rešpektovať morfológiu a sklonitosť terénu a osadenie domov prispôbiť terénu a mierke prostredia
- dopĺňať v štruktúre zástavby prvky s regionálnym koloritom, vychádzať z regionálnych daností pri členení fasád (typ a forma okien)
- pri dostavbách objektov prelukách existujúcej zástavby prispôbiť osadenie objektu na pozemku pôvodnej urbanistickej štruktúre (odstupy od hraníc pozemkov a objektov nemusia byť v súlade s požiadavkami súčasnej legislatívy)

V zmiešanom území bývania a vybavenosti je:

- prípustné trvalé bývanie ako doplnková funkcia, obchod a služby bez negatívneho vplyvu na kvalitu územia a prevažujúcej funkcie, zeleň, detské ihriská a verejné plochy urbanistického interiéru

-
- neprípustné umiestňovať výrobu a výrobné služby s nárokmi na zásobovanie a dopravu, ktoré môžu mať negatívny vplyv na kvalitu bývania, poľnohospodárska produkcia všetkého druhu
 - neprípustný je chov hospodárskych zvierat

2. Občianska vybavenosť - obec - OV

Občiansku vybavenosť obce predstavujú zariadenie základnej vybavenosti pre obyvateľov obce a vyššia vybavenosť, pokiaľ je takáto v obci umiestnená alebo navrhnutá. Základná občianska vybavenosť obce Horná Lehota vo východiskovom období spracovania územného plánu pokrýva základné potreby súčasných obyvateľov a vyššia vybavenosť na území jadrovej obce sa nenachádza. Vybavenosť pre potreby obyvateľov je primeraná, nakoľko blízkosť obce Podbrezová a okresného mesta Brezno zabezpečuje všetky základné potreby obyvateľov. Z uvedeného dôvodu z perspektívy rozvoja obce neočakávame tlak na rozvoj základnej vybavenosti. Žiadúce je rozšíriť vybavenosť pre rozvoj rekreácie, hlavne v službách (stravovanie, ubytovanie).

Obec a jej okolie poskytuje široké možnosti športového a rekreačného využívania systematickou podporou budovania stredísk rekreácie a cestovného ruchu - Krpáčovo, Tále, Chopok Juh. Z hľadiska vybavenosti uvedené strediská v zásade pokrývajú požiadavky a kapacity rekreatantov na služby.

Občiansku vybavenosť je potrebné riešiť na základe nasledovných zásad:

- vymedziť plochy občianskej vybavenosti, určiť štruktúru celkovej potreby základnej a vyššej sociálnej infraštruktúry a občianskeho vybavenia v strediskách rekreácie
- stanoviť podmienky pre riešenie navrhovaného rozvoja plôch pre občiansku vybavenosť s súlade požiadavkami na doplnenie športovo- rekreačných funkcií rekreačného územia a s v súlade s limitmi územia, hlavne únosnosti dopravného zaťaženia

Občiansku vybavenosť podľa charakteru činnosti delíme na

- **verejnú alebo sociálnu vybavenosť**, ktorá je zabezpečovaná prevažne z pozície štátu, resp. regiónu, obce a
- **komerčnú občiansku vybavenosť**.

B.7.2.1. Verejná a sociálna vybavenosť

Sociálna infraštruktúra predstavuje nasledovné druhy občianskej vybavenosti:

- a. Školstvo a vzdelávacie zariadenia
- b. Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť
- c. Správa a riadenie a ochrana pred požiarom
- d. Osveta
- e. Špeciálna vybavenosť

a. Školstvo a vzdelávacie zariadenia

Východiskový stav

V obci je jedna základná škola zabezpečujúca vyučovanie v 1. stupni (2 triedy) a materská škola (1 trieda). Ich zriaďovateľom je obec. Malotriedne školy nie sú perspektívne a ekonomicky únosné pre obec ako zriaďovateľa, výstavba plnotriednej školy v obci aj pri podmienke naplnenia rozvojových plôch nie je aktuálna.

Návrh

V návrhovom období je potrebné zabezpečiť zvýšenie kapacity materskej školy na štyri triedy pre max. počet 60 detí. Aj pri predpokladanom rozvoji obce a nárastu počtu obyvateľov

nepredpokladáme potrebu rozšírenia základnej školy. Budova školy a školský areál disponujú kapacitnou rezervou pre prípadnú potrebu kapacitného rozšírenia materskej aj základnej školy.

b. Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

Východiskový stav

V obci nie sú žiadne zdravotnícke zariadenia.

Zdravotnícke služby základnej aj odbornej lekárskej starostlivosti poskytujú zariadenia v Podbrezovej a v Brezne. Zariadenia sociálnej starostlivosti sa v obci nenachádzajú.

Návrh

S ohľadom na prognózy demografického vývoja je potrebné v obci uvažovať so zriadením pre seniorov – klub pre seniorov, denný stacionár, resp. ubytovacie zariadenie pre dlhodobý pobyt seniorov a sociálne zariadenia pre seniorov. Zariadenie navrhujeme lokalizovať v RC 01 Obec, prípadne RC 03 Hĺbky s väzbou na dostupnú občiansku vybavenosť a služby.

c. Správa a riadenie

Východiskový stav

Zo správnych zariadení sa v obci nachádza obecný úrad, úrad farnosti ev. cirkvi a.v., r-k. farský úrad, pošta. Taktiež je zriadený Dobrovoľný hasičský zbor. Činnosti polície v prípade potreby v prvom zásahu zabezpečujú profesionáli z Brezna. Pre potreby obyvateľov obce v súčasnosti absentuje aj bankomat. Obec nemá požiaru zbrojnicu, pre uloženie techniky dobrovoľného hasičského zboru slúži garáž v budove obecného úradu.

Návrh

S rastom počtu obyvateľov bude potrebné zabezpečiť dostupnosť finančných služieb – zriadiť bankomat. Služby polície aj naďalej zabezpečovať štátne zložky. Dobrovoľný hasičský zbor bude zabezpečovať služby v prvom kontakte aj pri naplnení kapacít rozvojových plôch.

d. Osveta

Východiskový stav

V združenom objekte obecného úradu a kultúrneho domu je umiestnená obecná knižnica a tiež aj garáž pre dobrovoľný hasičský zbor. Priestory sú pre daný účel vyhovujúce (prístup, plošná výmera, poloha na poschodí, technické zázemie a pod.) Záujmové združenia a neziskové organizácie nemajú vlastné priestory.

Návrh

Pri naplnení rozvojových plôch pre bývanie v návrhovom období je potrebné doplniť vybavenosť pre kultúrno-spoločenské podujatia v obci so spoločenskou sálou so cca 150 stoličkami, socialno-technickým zabezpečením, zodpovedajúcim hygienickým zázemím prestavbou existujúcich objektov, resp. vybudovaním nového v RC 01. Dotvoriť verejné priestranstvá pre možnosť využitia otvoreného priestranstva pre kultúrne akcie a spoločenské podujatia a pod.

e. Špeciálna vybavenosť

Východiskový stav

Do tejto kategórie zaradíme 2 kostoly, cintorín, dom smútku, pamätnú izbu Sama Chalupku. V obci z hľadiska vierovyznania sú zastúpené hlavne katolícka a evanjelická cirkev, v súčasnosti s prevahou katolíckej cirkvi.

Návrh

V návrhovom období zariadenia cirkvi vyhovujú rozvojovým potrebám obce. Cintoríny z hľadiska potrieb vyhovujú, nie je potrebné uvažovať s ich rozšírením. Navrhujeme doplniť parkovacie miesta pri cintoríne.

B.7.2.2 Komerčná občianska vybavenosť

f. Telovýchova a šport

Východiskový stav

Komerčná občianska vybavenosť vjadrovej obci v oblasti a telovýchovy je pre jej súčasné potreby zastúpená primeraným spôsobom. V obci pri základnej škole je multifunkčné ihrisko, mimo zastavané územie vo východnej časti je futbalové ihrisko s tribúnou a lyžiarske stredisko Horná Lehota Lúčky. V súvislosti s návrhom rozvojových plôch pre bývanie a nárastom počtu obyvateľov je potrebné rozšírenie exteriérových ihrísk a športových zariadení, v ktorých sa akumulujú aktivity obecných aj súkromných subjektov.

Návrh

V riešení územného plánu je navrhnuté rozšírenie športového areálu v rámci existujúcich disponibilných plôch – doplnenie tribúny a socialno-prevádzkových priestorov, kombinované ihrisko pre iné loptové športy (basketbal, volejbal, plochu pre skateboard a inline korčuliarov). Športové zariadenia a plochy by mali prioritne poskytovať podmienky pre šport a rekreáciu všetkých obyvateľov obce v rámci voľnočasových aktivít, ako aj školských alebo regionálnych športových súťaží. Športové plochy multifunkčného ihriska pri škole bude možné využívať celodenne vhodnou organizáciou. V rámci disponibilných objektov v obci je žiadúce zriadiť posilňovňu, resp. iné druhy rekreačných športov mimo školskej telocvične. Súčasťou intenzifikácie športového areálu musí byť dostatočný počet parkovacích miest.

g. Kultúrne a spoločenské zariadenia

Východiskový stav

Zariadenie pre kultúrno-spoločenský život v obci reprezentuje združený objekt, v ktorom je obecný úrad, knižnica a zasadacia miestnosť pre spoločenské udalosti v reg. celku 01. Sú tu priestory, ktoré využíva obec pre svoje podujatia, prepožičiava ich záujmovým združeniam a neziskovým organizáciám. Zariadenia pre zabezpečenie kultúrneho života obce sú vybudované nedostatočne. V obci nie je kultúrny dom, kde by bolo možné usporadúvať akcie rôzneho charakteru pre všetky vekové skupiny. Z kultúrnych zariadení sa v obci nachádza izba Sama Chalupku spojená so životom a činnosťou viacerých národných dejateľov. V obci je kultúrnou pamiatkou kostol sv. Michala, rodný dom Sama Chalupku, evanjelická fara, archeologické nálezisko s keltskou izbou. Územie celého regiónu je z hľadiska archeologického výskumu pomerne slabo preskúmané (okrem uvedenej archeologickej lokality).

Návrh

V návrhovom období je uvažované s výstavbou kultúrneho - spoločenského domu pre potreby obce a aj súkromných subjektov v RC 01 Obec, alebo prestavbou existujúcich objektov. V rámci úprav verejných priestranstiev je možné vytvoriť kultúrno – spoločenské zhromažďovacie plochy pre určité druhy kultúrno- spoločenských aktivít.

Blízky vzťah k obci Podbrezová ako aj k okresnému mestu Brezno zabezpečuje kultúrne vyžitie obyvateľov obce mimo obce.

h. Maloobchod

Východiskový stav

Základnú sieť maloobchodných predajní v obci tvoria: maloobchodné predajne potravín, pohostinstvá.

Návrh

Územný plán umožňuje priestor stredy obce zmeniť na priestor bývania s vybavenosťou, hlavne transformáciou pôvodných rodinných domov na objekty vybavenosti. Potreba ostatných maloobchodných zariadení môže byť uspokojovaná prestavbou jestvujúcich objektov pre rešpektovanie určených regulatívov a kumuláciou funkcií bývania a vybavenosti v rámci celej obce. Rozvoj maloobchodných zariadení bude reflektovať dopyt a potreby obyvateľov obce. V takomto rozsahu si nevyžaduje špeciálne územno-technické nároky.

i. Prechodné ubytovanie a stravovanie

Východiskový stav

V obci je zariadenie prechodného ubytovania - turistická ubytovňa a okrem pohostinstva sa zariadenia verejného stravovania v obci nenachádzajú. Kvalita prírodného prostredia v okolí obce bola dôvodom cielenej podpory stredísk pre rekreáciu. Okrem zariadení hotelov a hromadných rekreačných ubytovacích zariadení sa to odrazilo vo výstavbe súkromných rekreačných chat. Tieto sú sústredené hlavne v strediskách cestovného ruchu a rekreácie, no súčasne sa mení funkcia rodinných domov na chalupárske bývanie.

Návrh

V územnom pláne zariadenia prechodného ubytovania by sa mali kreovať ako nízkokapacitné ubytovacie zariadenia, resp. ubytovanie na súkromí pri rešpektovaní merítka kompozičných princípov pôvodnej architektúry. Objekty na ubytovanie v súkromí, s počtom lôžok do 10/ jedno zariadenie je možné umiestniť vo všetkých regulovaných celkoch za podmienky rešpektovania ostatných obmedzení vyplývajúcich z ostatných legislatívnych predpisov.

j. Služby

Východiskový stav

Rozsah služieb nevýrobného charakteru je počas spracovania územného plánu je v zásade nulový.

Návrh

Územný plán umožňuje rozšírenie nevýrobných služieb (kozmetika, krajčírstvo, kvetinárstvo...) v zásade vo všetkých regulačných celkoch za podmienky dodržania podmienok stavebného zákona a ostatných legislatívnych ustanovení ako doplnkových funkcií v plochách bývania.

Územný plán nenavrhuje plochy pre výrobu a výrobné služby (autoservis, pneuservis, stolárstvo, autodoprava...) z dôvodu orientácie na rekreáciu.

B.7.3. Rekreácia a cestovný ruch - RS

Východiskový stav

V zmysle platných strategických dokumentov ako aj nadradene územnoplánovacej dokumentácie obec Horná Lehota sa zaraďuje medzi strediská rekreácie a cestovného ruchu. Tále, Krpáčovo a Chopok Juh. Katastrálne územie a kvalita prírodného prostredia a technickú zabezpečenie územia poskytuje podmienky na dlhodobú aj krátkodobú rekreáciu. V katastrálnom území sa začali cielene budovať rekreačné zariadenie v polovici minulého storočia s orientovaním na celoročnú rekreáciu. Letnú rekreáciu okrem turistiky a využívania prírodného prostredia dopĺňali vodné plochy - vodná nádrž v Krpáčove a prírodné kúpalisko na Táloch. Zimnú rekreáciu zabezpečovali vybudované vleky a zjazdovky, ktoré spočiatku využívali len prírodné snehové podmienky. Postupne boli dobudovávané a čiastočne zabezpečené bolo umelé zasnežovanie, čím sa predĺžila lyžiarska sezóna. Kvalita, rozsah služieb a ich súvisiaci rozvoj sledoval celkové hospodárske a spoločenské podmienky v spoločnosti.

Krpáčovo

je chatová oblasť, najväčšia v riešenom území, rekreačné, turistické a lyžiarske stredisko v podhorí Nízkyh Tatier v katastroch obcí Dolná a Horná Lehota. Nachádza sa v južnej časti

ochranného pásma Národného parku Nízke Tatry, V stredu sa nachádza rovnomenná vodná nádrž, ktorá v letnej sezóne slúži ako prírodné kúpalisko. Priamo v stredu možnosti ubytovania rôznych kategórií.

Okolie ponúka rozsiahle možnosti vysokohorskej turistiky (východisko pre výstupy na najvyššie vrchy pohoria – Ďumbier, Chopok, Dereše), cykloturistiky, hubárčenia a vychádzok v nízkotatranskej prírode. V zime sú k dispozícii značené bežecké trate, dva zasnežované lyžiarske vleky priamo v stredu a dostupné lyžiarske strediská v katastrálnom území: Chopok-juh (Srdiečko-Kosodrevina), Tále a v susedných katastroch. (Bystrá, Mýto pod Ďumbierom, Čertovica). Krpáčovskou pozoruhodnosťou je ponorný potok.

Okrem individuálnych chát (240) v rekreačnom stredu sú rekreačné ubytovacie zariadenia, penzióny a hotely, reštaurácie a bufety.

Tále

Výrazným rozvojovým impulzom pre celý región, bolo vybudovanie golfového ihriska na Táloch. Gray Bear je prvé 18 – jamkové majstrovské golfové ihrisko na Slovensku, ktorého dizajn vypracovala americká firma International Golf Course Design South Carolina. Ihrisko bolo otvorené 8. augusta 2002. Je situované v nádhernom prostredí Národného parku Nízke Tatry, v rekreačnom stredu Tále.

V r. 2004 bola vybudovaná 9-jamková golfová akadémia Little Bear. Ako prvá na Slovensku bola vybudovaná ako revezný koncept, t.j. dá sa hrať z dvoch smerov. Slúži pre začínajúcich golfistov a tiež aj na zdokonalenie krátkej hry. Taktiež sa využíva v zimnom období pre bežecké lyžovanie po upravených tratiach.

Súčasne s budovaním golfového areálu sa investovalo aj zariadení zimnej rekreácie - zrekonštruovali a dobudovali sa lyžiarske vleky na Táloch, v súčasnosti je k dispozícii 6 vlakov s prepravnou kapacitou 4110 za hodinu. Stredisko sa nachádza v nadmorskej výške 660 – 870 m n.m. a je vhodné aj pre začínajúcich lyžiarov. Stredisko Tále je vybavené ubytovacími kapacitami všetkých druhov – od individuálnych chát, cez penzióny, rekreačné zariadenia až po hotely najvyššej kategórie - kongresový a wellness hotel Partizán****.

Okrem reštauračných zariadení v hoteloch sieť stravovacích zariadení dopĺňajú samostatné reštauračné a bufetové zariadenia.

Chopok – Juh

Lyžiarske stredisko Chopok Juh je súčasťou najväčšieho lyžiarskeho strediska na Slovensku - Jasná Nízke Tatry. Rozpätie nadmorskej výšky v stredu je 1080 - 2024 m n.m. a celkové prevýšenie predstavuje 944 metrov.

Nachádza sa v Nízkych Tatrách na južných svahoch Chopka. V stredu sa nachádza 8 zjazdoviek s celkovou dĺžkou 10km. Rôznorodosť terénov ponúka dobrú lyžovačku začiatočníkom, aj skúseným lyžiarom. Trate obsluhuje 6 vlekov a 1 sedačková lanovka. Chopok-Juh je súčasťou siete stredísk Jasná. Na Chopok 2024 m n. m. idú dve moderné kabínkové lanovky z údolnej stanice Krupová. Prestupná stanica je Kosodrevina, z ktorej sa pokračuje kabínkovou lanovkou priamo na Chopok 2024 m n. m..

V stredu sú ubytovacie zariadenia - horský hotel Srdiečko, nachádzajúci sa priamo pri lanovke, ktorý vznikol z poľovníckeho zrubu a je v prevádzke od r. 1958 a hotel Kosodrevina. Ďalej chata Kosodrevina je situovaná v blízkosti kabínkovej lanovky vo výške 1500 m n.m. , ktorá prepojuje južnú stranu Chopku Krupová so severnou stranou Biela Púť. V lokalite, v ktorej sa chata Kosodrevina nachádza, predstavuje jedno z najznámejších miest pre strávenie voľného času v lete potulkami po okolí výstupom na Chopok, Ďumbier, Chatu M.R. Štefánika alebo skvelou lyžovačkou. Chata má celoročnú prevádzku, je dostupná lanovkou z Krupovej cez leto a zimu, zo Srdiečka cez zimu lanovkou alebo peši. Autom nie je dostupná.

Pešia turistika a cykloturistika

je možná v celom katastrálnom území obce po vyznačených cyklotrasách, poľných a lesných účelových komunikáciách a po vyznačených turistických chodníkoch.

Z hľadiska zabezpečenia atraktivity územia všetky subjekty pôsobiace v území permanentne vyvíjajú aktivity smerujúce k tomu, aby návštevníci územia mali možnosť využiť svoj čas aktívne, športovo, zábavne, ako sú Dračia cesta na Chopok, horské káry, Chodník Sama Chalupku, náučný chodník na Hrádok a keltská izba v lokalite Hrádok, Prdimuchov chodník.

Návrh

Celé katastrálne územie poskytuje priestor na pešie aktivity a rekreačno – oddychové aktivity v prírodnom prostredí. Intenzívnu rekreáciu a šport sústreďovať aj naďalej do stredísk rekreácie. Cieľom návrhu je mimo navrhovaných funkčných plôch zachovať prírodnú zónu bez akejkoľvek ďalšej výstavby, s cieľom zachovania environmentálnych hodnôt. Prípustnosť stavebného rozvoja bola predmetom dlhých a nie ľahkých rokovaní poslancov obecného zastupiteľstva. Jeho výsledkom je riešený koncept, ktorý rozvojové zámery sústreďuje predovšetkým do obce a príľahlych plôch k obci. Požiadavky zo strany vlastníkov pozemkov boli enormné, rozvojové zámery v strediskách cestovného ruchu sú vo variante A malé a vo variante B úplne minimálne s ohľadom na zabezpečenie technickou infraštruktúrou a zachovanie prírodných hodnôt,

	Lokalita	Variant A			Variant B		
		Plocha ha	Počet chát /apartmanov	Ubytovaných	Plocha ha	Počet chát/apartmánov	Počet ubytovaných
R	Krpáčovo	10,8690	20/0	120/0	0	0/0	
R	Tále	8,9885	10/10	60/40	1,6803	0/10	0/40
R	Chopok Juh	0	0	0	0	0	0
R	Bruchačka	2,1327	10/0	30/0	1,7438	5/0	15/0
			40/10	210/40		5/10	30/40

V rekreačnom stredisku Krpáčovo sú vo variante A navrhnuté chaty individuálnej chatovej rekreácie v limitovanom počte 20 objektov. Vo variante B nová výstavba nie je prípustná. Nové objekty občianskej vybavenosti nie sú navrhnuté, v území nie je dostupná technická infraštruktúra, ktorá by z hľadiska investičných možností umožňovala ďalší územný rozvoj.

V stredisku Tále sú vo variante A navrhnuté chaty individuálnej chatovej rekreácie v limitovanom počte 10 objektov a apartmány pri hoteli Stupka. Vo variante B je navrhnuté len rozšírenie ubytovacích kapacít formou apartmánov pri hoteli Stupka. Plochy pre individuálnu chatovú rekreáciu nie sú vo var. B navrhnuté. Zabezpečenie dopravnej obsluhy a technickej infraštruktúry pre individuálnu chatovú výstavbu z hľadiska investičných možností obce je nereálne.

Chopok Juh

Stredisko Chopok Juh je v súlade s UPN VUC Banskobystrického kraja zaradené medzi horské turistické aglomerácie a strediská - Mýto pod Ďumbierom – Tále – Chopok Juh – Demänovská Dolina a je súčasťou strediska cestovného ruchu Jasná. V porovnaní so strediskom Jasná – Demänovská dolina je menej zabezpečené občiankou vybavenosťou, vďaka čomu má výrazne kvalitnejšie prírodné prostredie a zachované prírodné podmienky.

S ohľadom na vzájomné prepojenie so strediskom Jasná a s identifikovaním negatívnych javov, ktoré vznikli po výrazne extenzívnom rozvoji a urbanizácii v Jasnej a Demänovskej doline v koncepte územného plánu obce Horná Lehota je prijatá filozofia zachovania identického prostredia s minimálnym zásahom do územia formou extenzívneho rozvoja, záberom plôch a navrhovaním kapacít. Uvedená koncepcia vyplynula aj zo skutočností:

- že zabezpečenie územia dopravnou obsluhou kapacitne primeranou nie je možné v rámci riešenie územného plánu obce zodpovedne riešiť
- že existujúce prepojenie severnej a južnej strany Chopka je dostatočné z hľadiska možností športového využitia a stredisko Chopok Juh bude ponechané pre turistov a rekreantov, ktorí vyhľadávajú pokojnejšie strediská s možnosťou väčšieho využitia prírodného potenciálu

Zo zariadení občianskej vybavenosti sú v koncepte v oboch variantoch navrhnuté plochy pre zariadenia občerstvenia - polyfunkciu v časti Krupová a v časti Jelenia lúka (služby súvisiace s lyžovaním, prevádzkou strediska a stravovanie, oba v kapacite cca 100 stoličiek), doplnenie detského športového a zábavného areálu. Iný extenzívny rozvoj v koncepte územného plánu obce nie je navrhnutý. Rozšírenie a výstavba nových zjazdoviek a lanoviek a výrazné zvyšovanie ubytovacích kapacít nie je v území žiadúce. Dopravná dostupnosť je síce po ceste II/584, avšak budovanie ďalších spevnených plôch, záchytných parkovísk a ubytovacích zariadení nie je z pohľadu environmentálnej únosnosti územia a ochrany prírodných hodnôt žiadúce. Vybudované parkovisko v Krupovej už v súčasnosti je tvrdý a neestetický zásah do prírodného prostredia.

Prípadné rozšírenie zjazdoviek by bolo akceptovateľné za podmienky vybudovania záchytného parkoviska v nižšej polohe (nie Krupová) a realizácia dopravy pasantov do strediska (autobusová kyvadlová doprava, resp. pozemná koľajová doprava, pozemná lanovka..) Obec Horná Lehota vo svojom katastrálnom území nemá disponibilnú technicky vhodnú plochu pre takéto zariadenie. Nakoľko stredisko cestovného ruchu Jasná – Chopok má charakter nadregionálneho strediska s ambíciou medzinárodného strediska, vhodnosťou dopravnej obsluhy je potrebné zaoberať sa v regionálnych a celoštátnych dokumentoch s orientáciou na rozvoj cestivného ruchu.

Akýkoľvek rozvoj bude mať negatívny vplyv na životné prostredie.

B.7.4. Výrobné územia VS, PV

Poľnohospodárska výroba

V západnej časti zastavaného územia obce sa nachádza areál bývalého poľnohospodárskeho družstva. Areál tvorí kompaktný celok, v ktorom sú objekty pre celý rozsah činností v poľnohospodárstve - objekty pre ustajnenie, sklady, garáže administratívna budova. Areál má v prenájme AGRO-HL s.r.o. Janova Lehota, ktorá sa venuje chovu hovädzieho dobytku a obhospodaruje poľnohospodársku pôdu v katastrálnom území.

V severnej časti zastavaného územia obce pôsobí farma Javor, ktorá sa venuje ovčiarstvu a niekoľko samostatne hospodáriacich roľníkov.

Návrh

V areáli pri vyriešení jeho vnútorného usporiadania a intenzifikácie je možné zabezpečiť priestor pre rozvoj malých výrobných prevádzok. Poľnohospodárska výroba ostáva zachovaná, je vhodné orientovať sa na jej podporu a rozšírenie. Účelové objekty pre poľnohospodársku výrobu (senníky, napájadlá, prístrešky pre hospodárske zvieratá, salaš, ovčín a pod....) je prípustné zriaďovať podľa potreby v celom katastrálnom území.

V koncepte územného plánu je navrhnuté zriadenie obory pre vysokú zver.

V koncepte územného plánu sa plochy pre výrobu, resp. malý priemyselný park nenavrhujú, navrhnutá je plocha pre zberný dvor v RC 01 – Obec, vo var. A v ploche pri futbalovom ihrisku a kompostovisku, vo var. B v ploche pod obecnou COV.

Lesohospodárska výroba

Lesy v katastrálnom území sú prevažne zmiešané, drevinové zloženie je do veľkej miery pôvodné. Lesy v katastrálnom území sú lesy hospodárske a ochranné. Vlastníkom lesov je štát, obec a aj súkromní vlastníci

Ochranné lesy sú situované na strmších svahoch najmä po okraji dolnej časti doliny. Ich funkciou je chrániť pôdu pred eróziou, stabilizovať brehy potokov. Ochranná funkcia je prioritná, ťažba v nich je nežiadúca. Väčšina lesných porastov sa nachádza v chránených územiach podľa národnej a medzinárodnej legislatívy a ich ochranných pásmach.

7.5. Funkčné členenie jednotlivých lokalít

Funkčné využitie jednotlivých lokalít je definované hlavnou funkciou, prípustným funkčným využitím a neprípustným využitím, je definované vo výkresoch č.2.1 a 3.1 a v schéme záväzných častí, je rozdelené variantne nasledovne:

VARIANT A

RC 01 Obec

Hlavné funkčné využitie ZM - zmiešané územia bývania a občianskej vybavenosti

Jedná sa o jadrovú obec v jej existujúcom zastavanom území. Zahŕňa funkciu bývania a občianskej vybavenosti v celom rozsahu poskytovanom v malej obci. Hlavnými objektmi na základe historického vývoja sú rodinné domy doplnené solitérnymi alebo združenými objektmi - obchod, pohostinstvo, kostol, fara, cintorín, obecný úrad, pošta, škola, prípadne lekár.... Uvedené funkcie sú roztrúsené v obci, nevytvárajú kompaktné plochy občianskej vybavenosti. Postupne sa dopĺňajú alebo transformujú podľa rozvojových predpokladov a podmienok dopytu. Zaradené sú tu všetky funkcie potrebné k zabezpečeniu základných potrieb obyvateľov obce – obchod, služby, administratíva, kultúra, školstvo, športové plochy a zariadenia, sociálne služby, prechodné ubytovanie, stravovanie.

V koncepte územného plánu obce Horná Lehota je zmiešané územie bývania a vybavenosti navrhnuté v jadrovej obci hlavne pri ceste III/2374. Súčasťou riešenia funkčne zmiešaného územia je úprava a prestavba verejných priestorov. Umožňuje využívanie existujúcich objektov, resp. dostavby prelúk pre podnikateľské aktivity v symbióze s bývaním, pričom tieto funkcie sa môže odohrávať v spoločnom - polyfunkčnom objekte, alebo samostatne ako objekt občianskej vybavenosti a samostatne objekt bývania (trvalého aj prechodného). Podmienkou je realizácia zodpovedajúceho počtu parkovacích miest ako súčasť daného funkčného využívania objektu. V regulačnom celku sú umiestnené aj ďalšie funkcie - PV – poľnohospodárska výroba, RS – rekreácia a šport, VS - nezávadná výroba, sklady - kompostovisko. Preluky dávajú možnosť pre umiestnenie 44 nových bytových jednotiek.

Rozšírenie športových plôch je navrhnuté vo väzbe na súčasné futbalové ihrisko a lyžiarske stredisko Horná Lehota – Lúčka - doplnením plôch pre otvorené ihriská, bikros, skatepark apod... a súvisiacich sezónnych zariadení drobnej vybavenosti. Pri futbalovom ihrisku je zrealizované obecné kompostovisko. V koncepte je plocha pri kompostovisku doplnená o zberný dvor. Za poľnohospodárskym dvorom je navrhnutá obora pre vysokú zver.

Pri naplnení plôch bývania potrebu rozšírenia materskej školy, základnej školy je možné zrealizovať v rámci existujúceho školského areálu jeho intenzifikáciou, ktorý disponuje dostatočnou kapacitou na rozšírenie.

V obci je potrebná revitalizácia všetkých verejných priestranstiev (okolie ev.kostola vrátane ďalších kultúrnych pamiatok, centrálna časť obce - konečná zastávka autobusov, verejné priestranstvá v okolí cintorínov..)

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- komunálne služby (zberný dvor) a komunitné aktivity (pri cintoríne)
- športové plochy a zariadenia, ihriská a oddychové plochy
- zeleň verejná, ochranná, líniová
- poľnohospodárska výroba pre vlastnú spotrebu a chov hydiny a domácich hospodárskych zvierat pre vlastnú spotrebu, resp. predaj z dvora

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- výrobné prevádzky, sklady, logistické areály, garáže (mimo pozemkov rodinných domov) a mimo plochy poľnohospodárskeho družstva
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- sklon strechy a typ strachy pri prestavbách obnovách a novostavbách prispôbiť prevládajúcemu sklonu susedných objektov (sedlové, valbové) pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové)
- V rozvinutom pohľade 3 vedľa seba stojacich domov je prípustný výškový rozdiel hrebeňov striech max. 1,5m.
- zastavanosť 0,6, podlažnosť 2NP + P pre objekty vybavenosti, 2NP, resp. 1NP + P pre objekty bývania
- Existujúce objekty, ktoré svojou výškou v súčasnosti presahujú regulačnú výšku nie je možné v budúcnosti nadstaviť, alebo pri prestavbe, oprave zvýšiť hrebeň strechy, neprípustné ploché strechy

RC 02 - Za Hrbkami**Hlavná funkcia - BI – bývanie individuálne v rodinných domoch**

Nová rozvojová plocha o výmere 2,3 ha medzi areálom družstva a obcou navrhnutá pre bývanie v rodinných domoch. Forma zástavby - samostatne stojace, radová, skupinová zástavba, parkovacie alebo garážové miesto min. pre 2 autá na pozemku rodinného domu, na navrhnutej ploche je možné umiestniť 29 rodinných domov.

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- občianska vybavenosť - obchod, služby, nízkokapacitné ubytovanie ako súčasť objektov rodinných domov
- ihriská a oddychové plochy
- zeleň verejná, ochranná, líniová
- poľnohospodárska výroba pre vlastnú spotrebu a chov hydiny a domácich hospodárskych zvierat pre vlastnú spotrebu, resp. predaj z dvora

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- výrobné prevádzky, sklady, logistické areály, garáže, dielne, servisy
- občianska vybavenosť všetkého druhu ak nie je doplnkovou funkciou v rodinnom dome
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- strechy sedlové a valbové, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové), neprípustné ploché strechy
- V rozvinutom pohľade 3 vedľa seba stojacich domov je prípustný výškový rozdiel hrebeňov striech max. 1,5m.
- zastavanosť 0,5 podlažnosť 1NP + P

RC 03 – Hrbky**Hlavná funkcia - BI – bývanie individuálne v rodinných domoch**

Nová rozvojová plocha o výmere 1,03 ha na západnej strane obce, mimo je zastavané územie, navrhnutá pre bývanie v rodinných domoch. Forma zástavby - samostatne stojace, parkovacie alebo garážové miesto min. pre 2 autá na pozemku rodinného domu, na navrhnutej ploche je možné umiestniť 13 rodinných domov.

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

-
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
 - občianska vybavenosť - obchod, služby, nízkokapacitné ubytovanie ako súčasť objektov rodinných domov
 - ihriská a oddychové plochy
 - zeleň verejná, ochranná, líniová
 - poľnohospodárska výroba pre vlastnú spotrebu a chov hydiny a domácich hospodárskych zvierat pre vlastnú spotrebu, resp. predaj z dvora

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- výrobné prevádzky, sklady, logistické areály, garáže, dielne, servisy
- občianska vybavenosť všetkého druhu ak nie je doplnkovou funkciou v rodinnom dome
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- strechy sedlové a valbové, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové), neprípustné ploché strechy
- V rozvinutom pohľade 3 vedľa seba stojacich domov je prípustný výškový rozdiel hrebeňov striech max. 1,5m.
- zastavanosť 0,5 podlažnosť 1NP + P

RC 04 – Lovište

Hlavná funkcia - BI – bývanie individuálne v rodinných domoch

Nová rozvojová plocha o výmere 9,10 ha na východnej strane obce, mimo je zastavané územie, navrhnutá pre bývanie v rodinných domoch. Forma zástavby - samostatne stojace domy, radová, skupinovú zástavbu, parkovacie alebo garážové miesta min. pre 2 autá na pozemku rodinného domu, na navrhnutej ploche je možné umiestniť 114 rodinných domov. Podmienečne prípustné funkcie je možné v území rešpektovať pri zachovaní hlavnej funkcie – bývanie v rodinných domoch v rozsahu 80% plochy regulačného celku.

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- občianska vybavenosť - obchod, služby, nízkokapacitné ubytovanie ako samostatný objekt v objemovom riešení rodinného domu
- ihriská a oddychové plochy
- zeleň verejná, ochranná, líniová
- poľnohospodárska výroba pre vlastnú spotrebu a chov hydiny a domácich hospodárskych zvierat pre vlastnú spotrebu, resp. predaj z dvora

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- výrobné prevádzky, sklady, logistické areály, garáže, dielne, servisy
- občianska vybavenosť všetkého druhu ak nie je doplnkovou funkciou v rodinnom dome
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- strechy sedlové a valbové, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové), neprípustné ploché strechy

- V rozvinutom pohľade 3 vedľa seba stojacich domov je prípustný výškový rozdiel hrebeňov striech max. 1,5m.
- zastavanosť 0,5 podlažnosť 1NP + P, 2NP

RC 05 – Banské

Hlavná funkcia - BI – bývanie individuálne v rodinných domoch

Nová rozvojová plocha o výmere 1,75 ha na východnej strane obce, mimo je zastavané územie, navrhnutá pre bývanie v rodinných domoch. Forma zástavby - samostatne stojace domy, parkovacie alebo garážové miesto min. pre 2 autá na pozemku rodinného domu, na navrhnutej ploche je možné umiestniť 114 rodinných domov.

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- občianska vybavenosť - obchod, služby, nízkokapacitné ubytovanie ako súčasť objektov rodinných domov
- ihriská a oddychové plochy
- zeleň verejná, ochranná, líniová
- poľnohospodárska výroba pre vlastnú spotrebu a chov hydiny a domácich hospodárskych zvierat pre vlastnú spotrebu, resp. predaj z dvora

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- výrobné prevádzky, sklady, logistické areály, garáže, dielne, servisy
- občianska vybavenosť všetkého druhu ak nie je doplnkovou funkciou v rodinnom dome
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- strechy sedlové a valbové, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové), neprípustné ploché strechy
- V rozvinutom pohľade 3 vedľa seba stojacich domov je prípustný výškový rozdiel hrebeňov striech max. 1,5m.
- zastavanosť 0,5 podlažnosť 1NP + P, 2NP

RC 06 – Pod Lažtekom

Hlavná funkcia - BI – bývanie individuálne v rodinných domoch

Nová rozvojová plocha o výmere 6,80 ha na severnej strane obce, mimo je zastavané územie, navrhnutá pre bývanie v rodinných domoch. Forma zástavby - samostatne stojace domy, radová, skupinová zástavba, parkovacie alebo garážové miesto min. pre 2 autá na pozemku rodinného domu, na navrhnutej ploche je možné umiestniť 86 rodinných domov. Podmienečne prípustné funkcie je možné v území rešpektovať pri zachovaní hlavnej funkcie – bývanie v rodinných domoch v rozsahu 80% plochy regulačného celku.

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- občianska vybavenosť - obchod, služby, nízkokapacitné ubytovanie ako samostatný objekt v objemovom riešení rodinného domu
- ihriská a oddychové plochy
- zeleň verejná, ochranná, líniová

- poľnohospodárska výroba – agroturistika
- poľnohospodárska výroba pre vlastnú spotrebu a chov hydiny a domácich hospodárskych zvierat pre vlastnú spotrebu, resp. predaj z dvora

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- výrobné prevádzky, sklady, logistické areály, garáže, dielne, servisy
- občianska vybavenosť všetkého druhu ak nie je doplnkovou funkciou v rodinnom dome
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- strechy sedlové a valbové, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové), neprípustné ploché strechy
- V rozvinutom pohľade 3 vedľa seba stojacich domov je prípustný výškový rozdiel hrebeňov striech max. 1,5m.
- zastavanosť 0,4 podlažnosť 1NP + P, 2NP

RC 07 Krpáčovo

Stredisko pre rekreáciu, nachádza sa severne od jadrovej obce a prístupné je cestou III/2373 z obce Dolná Lehota. Rozprestiera sa o oboch katastrálnych územiach. Z obce Horná Lehota do rekreačného strediska v súčasnosti neexistuje prístup po verejnej spevnenej komunikácii. Stredisko je orientované výlučne na rekreáciu

Hlavná funkcia - RS – rekreácia a šport

Vo funkčnej ploche sú situované rekreačné zariadenia - hotely – Polianka, Hydro - Krpáčovo V a RC prokuratúry SR a chaty pre individuálnu rekreáciu (240). Zdevastovaný hotel Junior je potrebné obnoviť, zrekonštruovať, resp. na jeho mieste je prípustné postaviť nový hotel s kapacitou 150 lôžok. Hotely sú vybavené vlastnými relaxačnými (Wellness) a športovými (ihriská, tenisové kurty) zariadeniami. V stredisku je vodná nádrž Krpáčovo, ktoré v lete slúži na kúpanie a vodné športy, Ski Krpáčovo pre zimnú rekreáciu. V rozšírení plôch pre individuálnu chatovú rekreáciu je navrhnutých 20 nových chát/120 lôžok. Rozvoj potrebné zamerať na zvýšenie kvality poskytovaných služieb a rekonštrukcie a prestavby existujúcich objektov. Podmienečne prípustné funkcie je možné v území rešpektovať pri zachovaní hlavnej funkcie – rekreácia a šport v rozsahu 80% plochy regulačného celku.

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- Individuálna chatová rekreácia
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- občianska vybavenosť - obchody, stravovacie zariadenia, služby spojené s hlavnou funkciou (napr: požičovňa a servis bicyklov, prevádzky sezónneho a zábavného charakteru apod.),
- ihriská a oddychové plochy, ohniská, altánky
- zeleň rekreačná, verejná, ochranná, líniová,
- poľnohospodárska výroba – agroturistika

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- výroba všetkého druhu, občianska vybavenosť nesúvisiaca s hlavnou funkciou
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- strechy sedlové a valbové, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové), neprípustné ploché strechy
- pre zariadenia hromadného ubytovania zastavanosť 0,3, podlažnosť 3NP + P , 4NP, pre objekty individuálnej chatovej rekreácie - zastavanosť 0,1 , podlažnosť 1NP + P

RC 08 – Tále

Stredisko pre rekreáciu, nachádza sa severovýchodne od jadrovej obce a prístupné je cestou II/584 vedenej východným okrajom katastrálneho územia. Stredisko je orientované výlučne na rekreáciu, je tu vybudovaný golfový areál s dvomi ihriskami (18 jamkovým a 9 jamkovým) a zimné lyžiarske stredisko Ski Tále.

Hlavná funkcia - RS – rekreácia a šport

Vo funkčnej ploche sú situované rekreačné zariadenia - hotely Stupka, Golf , kongresový hotel Partizán, golfový areál a lyžiarsky areál s vybavenosťou (reštaurácia, služby) a chaty pre individuálnu rekreáciu (106). V lokalite Tále je vybudovaných 110 apartmánov. Hotelové zariadenia majú svoje možnosti pre relax a oddych (bazény, wellnes, vonkajšie ihriská, tenisové kurty). V koncepte sú navrhnuté plochy pre výstavbu 10 individuálnych chát/60 lôžok rozptýlenou formou a 10 apartmánov/40 lôžok pri hoteli Stupka. Podmienkou realizácie je zabezpečenie dopravného prístupu a zodpovedajúcej technickej infraštruktúry a zabezpečenie statickej dopravy. V sezóne do strediska Ski Tále premáva skibus Horehronie na trase Brezno – Mýto pod Ďumbierom – Bystrá – Tále – Krupová. V koncepte sa navrhuje rozšírenie parkoviska na vstupe do golfového a lyžiarskeho areálu odbočením z cesty II/584. Podmienečne prípustné funkcie je možné v území rešpektovať pri zachovaní hlavnej funkcie – rekreácia a šport v rozsahu 80% plochy regulačného celku.

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- Individuálna chatová rekreácia
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- občianska vybavenosť - obchody, stravovacie zariadenia, služby spojené s hlavnou funkciou (napr: požičovňa a servis bicyklov, prevádzky sezónneho a zábavného charakteru apod.),
- ihriská a oddychové plochy, ohniská, altánky, prírodné kúpalisko
- zeleň rekreačná, verejná, ochranná, líniová

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- výroba všetkého druhu, občianska vybavenosť nesúvisiaca s hlavnou funkciou
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- strechy sedlové a valbové, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové), neprípustné ploché strechy
- zastavanosť 0,3, podlažnosť pre zariadenia hromadného ubytovania 3NP + P , 4NP, pre objekty individuálnej chatovej rekreácie - 1NP +P, zastavanosť pre ICH – 0,1

RC 09 – Chopok Juh

Stredisko pre rekreáciu, nachádzajúce sa na južných svahoch Chopka, severne od obce aj stredísk Tále a Krpáčovo. Prístupné je cestou II/584 vedenej východným okrajom katastrálneho územia, ktorá končí na parkovisku Trangoška. Stredisko je súčasťou strediska cestovného ruchu a zimných športov Jasná, je orientované výlučne na rekreáciu, prioritne na zimnú. Z ubytovacích zariadení je tu horský hotel Srdiečko – 120 lôžok, hotel Kosodrevina – 140 lôžok, turistická ubytovňa Kamenná chata s 20 lôžkami, v zimnej sezóne zatvorená, horská chata Trangoška so 75 lôžkami a penzión Gápel s 50 lôžkami. Taktiež je tu postavený apartmánový dom so 71 apartmánmi.

Hlavná funkcia - RS – rekreácia a šport

V navrhovaných rozvojových plochách rozšírenie zjazdových tratí rozšírenie občianskej vybavenosti v časti Krupová pri údolnej stanici lanovky a v časti Jelenia lúka v limitovanom rozsahu. Taktiež je možné stredisko doplniť o detský športový a rekreačný areál. Rozšírenie lanoviek a vlekov nie je navrhnuté.

Podmienečne prípustné funkcie je možné v území rešpektovať pri zachovaní hlavnej funkcie – rekreácia a šport v rozsahu 80% plochy regulačného celku.

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- občianska vybavenosť - obchody, stravovacie zariadenia, služby spojené s hlavnou funkciou (napr: požičovňa a servis lyží, prevádzky sezónneho a zábavného charakteru apod.),
- ihriská a oddychové plochy,
- zeleň rekreačná, verejná, ochranná, líniová

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- ďalšie ubytovacie zariadenia
- výroba všetkého druhu, občianska vybavenosť nesúvisiaca s hlavnou funkciou
- doprava nad rámec nevyhnutnej obsluhy existujúcich zariadení
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- strechy sedlové a valbové, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové), neprípustné ploché strechy
- zastavanosť 0,5 pre zariadenia občianskej vybavenosti, podlažnosť pre zariadenia občianskej vybavenosti 2NP + P, plochy rekreácie športu - 1NP + P (obslužné objekty lanoviek a ostatných športových zariadení), zastavanosť 0,1 pre plochy rekreácie športu, neprípustné ploché strechy

RC 10 Bruchačka

Je to samostatná časť zastavaného územia obce, ktorá sa kreovala v povodí potoka Hnusné. V súčasnosti sa nachádza pod hrádzou VN Hnusô (technologická voda pre Železiarne Podbrezová).

Hlavná funkcia - BR – zmiešané územie bývania a rekreácie

Vo funkčnej ploche sa nachádzajú objekty rodinných domov slúžiacich na bývanie a tiež aj na rekreáciu. V území sa nenachádzajú žiadne zariadenia občianskej vybavenosti. Dopravný prístup je z južnej strany zastavaného územia súbežný s potokom Hnusné, ktorý tečie stredom funkčnej plochy. Výstavba severne od potoka je podmienená realizáciou premostenia potoka pre každý objekt. Tento stav a v zásade žiaden územný rozvoj za posledných 20 rokov vytvoril predpoklady pre veľmi pokojné bývanie a oddych v prírodnom prostredí ale s pomerne dobrou dostupnosťou k verejnej doprave. V koncepte územného plánu sa tejto časti obce priraduje skôr rekreačná funkcia s orientáciou na pešiu turistiku, cykloturistiku, rybolov. V navrhnutých rozvojových plochách je možné umiestniť cca 10 rekreačných domov pre individuálnu rekreáciu.

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- ihriská a oddychové plochy prírodného charakteru
- zeleň verejná, ochranná, líniová so zachovaním brehových porastov vodného toku Hnusné

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- všetky ostatné neuvedené funkcie
- občianska vybavenosť všetkého druhu ak nie je doplnkovou funkciou v rodinnom dome
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- strechy sedlové a valbové, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové), neprípustné ploché strechy
- V rozvinutom pohľade 3 vedľa seba stojacich domov je prípustný výškový rozdiel hrebeňov striech max. 1,5m.
- zastavanosť 0,4 podlažnosť 1NP + P, 2NP

VARIANT B

RC 01 Obec

Hlavné funkčné využitie ZM - zmiešané územia bývania a občianskej vybavenosti

Jedná sa o jadrovú obec v jej existujúcom zastavanom území. Zahŕňa funkciu bývania a občianskej vybavenosti v celom rozsahu poskytovanom v malej obci. Hlavnými objektmi na základe historického vývoja sú rodinné domy doplnené solitérnymi alebo združenými objektmi - obchod, pohostinstvo, kostol, fara, cintorín, obecný úrad, pošta, škola, prípadne lekár.... Uvedené funkcie sú roztrúsené v obci, nevytvárajú kompaktné plochy občianskej vybavenosti. Postupne sa dopĺňajú alebo transformujú podľa rozvojových predpokladov a podmienok dopytu. Zaradené sú tu všetky funkcie potrebné k zabezpečeniu základných potrieb obyvateľov obce – obchod, služby, administratíva, kultúra, školstvo, športové plochy a zariadenia, sociálne služby, prechodné ubytovanie, stravovanie.

V koncepte územného plánu obce Horná Lehota je zmiešané územie bývania a vybavenosti navrhnuté v jadrovej obci hlavne pri ceste III/2374. Súčasťou riešenia funkčne zmiešaného územia je úprava a prestavba verejných priestorov. Umožňuje využívanie existujúcich objektov, resp. dostavby prelúk pre podnikateľské aktivity v symbióze s bývaním, pričom tieto funkcie sa môže odohrávať v spoločnom - polyfunkčnom objekte, alebo samostatne ako objekt občianskej vybavenosti a samostatne objekt bývania (trvalého aj prechodného). Podmienkou je realizácia zodpovedajúceho počtu parkovacích miest ako súčasť daného funkčného využívania objektu. V regulačnom celku sú umiestnené aj ďalšie funkcie - PV – poľnohospodárska výroba, RS – rekreácia a šport, VS - nezávadná výroba, sklady. Preluky dávajú možnosť pre umiestnenie 44 nových bytových jednotiek.

Rozšírenie športových plôch je navrhnuté vo väzbe na súčasné futbalové ihrisko a lyžiarske stredisko Horná Lehota – Lúčka - doplnením plôch pre otvorené ihriská, bikros, skatepark apod... a súvisiacich sezónnych zariadení drobnej vybavenosti. Pri futbalovom ihrisku je zrealizované obecné kompostovisko. Obora pre vysokú zver je navrhnutá nad RC 06 – Pod Lažtekom.

Rozšírenie kapacít školských zariadení je možné v rámci areálu a objektu školy, rozšírenie zariadení pre kultúrne a spoločenské aktivity obyvateľov obce je možné prestavbou a rekonštrukciou existujúcich objektov.

Plocha pre zberný dvor je navrhnutá pri obecnej COV. V obci je potrebná revitalizácia všetkých verejných priestranstiev (ev.kostol vrátane ďalších kultúrnych pamiatok, centrálna časť obce - konečná zastávka autobusov, verejné priestranstvá v okolí cintorínov..)

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- komunálne služby (zberný dvor) a komunitné aktivity (pri cintoríne)
- športové plochy a zariadenia, ihriská a oddychové plochy
- zeleň verejná, ochranná, líniová

- poľnohospodárska výroba pre vlastnú spotrebu a chov hydiny a domácich hospodárskych zvierat pre vlastnú spotrebu, resp. predaj z dvora

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- výrobné prevádzky, sklady, logistické areály, garáže (mimo pozemkov rodinných domov), okrem plochy pre poľnohospodársku výrobu
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- sklon strechy a typ strachy pri prestavbách obnovách a novostavbách prispôbiť prevládajúcemu sklonu susedných objektov (sedlové, valbové) pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové), neprípustné ploché strechy
- V rozvinutom pohľade 3 vedľa seba stojacich domov je prípustný výškový rozdiel hrebeňov striech max. 1,5m.
- zastavanosť 0,6, podlažnosť 2NP + P pre objekty vybavenosti, 2NP, resp. 1NP + P pre objekty bývania
- Existujúce objekty, ktoré svojou výškou v súčasnosti presahujú regulačnú výšku nie je možné v budúcnosti nadstaviť, alebo pri prestavbe, oprave zvýšiť hrebeň strechy.

RC 02 - Za Hrbkami

Hlavná funkcia - BI – bývanie individuálne v rodinných domoch

Nová rozvojová plocha o výmere 2,3 ha medzi areálom družstva a obcou navrhnutá pre bývanie v rodinných domoch. Forma zástavby - samostatne stojace, radová, skupinová zástavba, parkovacie alebo garážové miesto min. pre 2 autá na pozemku rodinného domu, na navrhnutej ploche je možné umiestniť 29 rodinných domov. Výstavba v lokalite je podmienená realizáciou prístupovej komunikácie a inžinierskych sietí potrebných pre danú lokalitu.

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- občianska vybavenosť - obchod, služby, nízkokapacitné ubytovanie ako súčasť objektov rodinných domov
- ihriská a oddychové plochy
- zeleň verejná, ochranná, líniová
- poľnohospodárska výroba pre vlastnú spotrebu a chov hydiny a domácich hospodárskych zvierat pre vlastnú spotrebu, resp. predaj z dvora

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- výrobné prevádzky, sklady, logistické areály, garáže, dielne, servisy
- občianska vybavenosť všetkého druhu ak nie je doplnkovou funkciou v rodinnom dome
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- strechy sedlové a valbové, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové), neprípustné ploché strechy
- V rozvinutom pohľade 3 vedľa seba stojacich domov je prípustný výškový rozdiel hrebeňov striech max. 1,5m.
- zastavanosť 0,5 podlažnosť 1NP + P

RC 03 – Hĺbkky

Hlavná funkcia - BI – bývanie individuálne v rodinných domoch

Nová rozvojová plocha o výmere 1,03 ha na západnej strane obce, mimo je zastavané územie, navrhnutá pre bývanie v rodinných domoch. Forma zástavby - samostatne stojace, parkovacie alebo garážové miesto min. pre 2 autá na pozemku rodinného domu, na navrhnutej ploche je možné umiestniť 13 rodinných domov. Výstavba v lokalite je podmienená realizáciou prístupovej komunikácie a inžinierskych sietí potrebných pre danú lokalitu.

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- občianska vybavenosť - obchod, služby, nízkokapacitné ubytovanie ako súčasť objektov rodinných domov
- ihriská a oddychové plochy
- zeleň verejná, ochranná, líniová
- poľnohospodárska výroba pre vlastnú spotrebu a chov hydiny a domácich hospodárskych zvierat pre vlastnú spotrebu, resp. predaj z dvora

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- výrobné prevádzky, sklady, logistické areály, garáže, dielne, servisy
- občianska vybavenosť všetkého druhu ak nie je doplnkovou funkciou v rodinnom dome
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- strechy sedlové a valbové, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové), neprípustné ploché strechy
- V rozvinutom pohľade 3 vedľa seba stojacich domov je prípustný výškový rozdiel hrebeňov striech max. 1,5m.
- zastavanosť 0,5 podlažnosť 1NP + P

RC 04 – Lovište

Hlavná funkcia - BI – bývanie individuálne v rodinných domoch

Nová rozvojová plocha o výmere 5,10 ha na východnej strane obce, mimo je zastavané územie, navrhnutá pre bývanie v rodinných domoch. Forma zástavby - samostatne stojace domy, radová, skupinová zástavba, parkovacie alebo garážové miesto min. pre 2 autá na pozemku rodinného domu, na navrhnutej ploche je možné umiestniť 65 rodinných domov. Výstavba v lokalite je podmienená realizáciou prístupovej komunikácie a inžinierskych sietí potrebných pre danú lokalitu. Podmienečne prípustné funkcie je možné v území rešpektovať pri zachovaní hlavnej funkcie – bývanie v rodinných domoch v rozsahu 80% plochy regulačného celku.

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- občianska vybavenosť - obchod, služby, nízkokapacitné ubytovanie ako samostatný objekt v objemovom riešení rodinného domu
- ihriská a oddychové plochy
- zeleň verejná, ochranná, líniová
- poľnohospodárska výroba pre vlastnú spotrebu a chov hydiny a domácich hospodárskych zvierat pre vlastnú spotrebu, resp. predaj z dvora

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- výrobné prevádzky, sklady, logistické areály, garáže, dielne, servisy
- občianska vybavenosť všetkého druhu ak nie je doplnkovou funkciou v rodinnom dome
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- strechy sedlové a valbové, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové), neprípustné ploché strechy
- V rozvinutom pohľade 3 vedľa seba stojacich domov je prípustný výškový rozdiel hrebeňov striech max. 1,5m.
- zastavanosť 0,5 podlažnosť 1NP + P , 2NP

RC 05 – Banské**Hlavná funkcia - BI – bývanie individuálne v rodinných domoch**

Nová rozvojová plocha o výmere 1,75 ha na východnej strane obce, mimo je zastavané územie, navrhnutá pre bývanie v rodinných domoch. Forma zástavby - samostatne stojace domy, parkovacie alebo garážové miesto min. pre 2 autá na pozemku rodinného domu, na navrhnutej ploche je možné umiestniť 114 rodinných domov. Výstavba v lokalite je podmienená realizáciou prístupovej komunikácie a inžinierskych sietí potrebných pre danú lokalitu.

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- občianska vybavenosť - obchod, služby, nízkokapacitné ubytovanie ako súčasť objektov rodinných domov
- ihriská a oddychové plochy
- zeleň verejná, ochranná, líniová
- poľnohospodárska výroba pre vlastnú spotrebu a chov hydiny a domácich hospodárskych zvierat pre vlastnú spotrebu, resp. predaj z dvora

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- výrobné prevádzky, sklady, logistické areály, garáže, dielne, servisy
- občianska vybavenosť všetkého druhu ak nie je doplnkovou funkciou v rodinnom dome
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- strechy sedlové a valbové, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové), neprípustné ploché strechy
- V rozvinutom pohľade 3 vedľa seba stojacich domov je prípustný výškový rozdiel hrebeňov striech max. 1,5m.
- zastavanosť 0,5 podlažnosť 1NP + P , 2NP

RC 06 – Pod Lažtekom**Hlavná funkcia - BI – bývanie individuálne v rodinných domoch**

Nová rozvojová plocha o výmere 3,4 ha na severnej strane obce, mimo je zastavané územie, navrhnutá pre bývanie v rodinných domoch. Forma zástavby - samostatne stojace domy, radová, skupinová zástavba, parkovacie alebo garážové miesto min. pre 2 autá na pozemku rodinného domu, na navrhnutej ploche je možné umiestniť 43 rodinných domov. Výstavba v lokalite je

podmienečná realizáciou prístupovej komunikácie a inžinierskych sietí potrebných pre danú lokalitu. Podmienečne prípustné funkcie je možné v území rešpektovať pri zachovaní hlavnej funkcie – bývanie v rodinných domoch v rozsahu 80% plochy regulačného celku.

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- občianska vybavenosť - obchod, služby, nízkokapacitné ubytovanie ako samostatný objekt v objemovom riešení rodinného domu
- ihriská a oddychové plochy
- zeleň verejná, ochranná, líniová
- poľnohospodárska výroba – agroturistika
- poľnohospodárska výroba pre vlastnú spotrebu a chov hydiny a domácich hospodárskych zvierat pre vlastnú spotrebu, resp. predaj z dvora

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- výrobné prevádzky, sklady, logistické areály, garáže, dielne, servisy
- občianska vybavenosť všetkého druhu ak nie je doplnkovou funkciou v rodinnom dome
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- strechy sedlové a valbové, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové, neprípustné ploché strechy)
- V rozvinutom pohľade 3 vedľa seba stojacich domov je prípustný výškový rozdiel hrebeňov striech max. 1,5m.
- zastavanosť 0,4 podlažnosť 1NP + P , 2NP

RC 07 Krpáčovo

Stredisko pre rekreáciu, nachádza sa severne od jadrovej obce a prístupné je cestou III/2373 z obce Dolná Lehota. Rozprestiera sa o oboch katastrálnych územiach. Z obce Horná Lehota do rekreačného strediska v súčasnosti neexistuje prístup po verejnej spevnenej komunikácii. Stredisko je orientované výlučne na rekreáciu

Hlavná funkcia - RS – rekreácia a šport

Vo funkčnej ploche sú situované rekreačné zariadenia - hotely – Polianka, Hydro - Krpáčovo V a RC prokuratúry SR a chaty pre individuálnu rekreáciu (240). Zdevastovaný hotel Junior je potrebné obnoviť, zrekonštruovať, resp. na jeho mieste je prípustné postaviť nový hotel s kapacitou 150 lôžok. Hotely sú vybavené vlastnými relaxačnými (Wellnes) a športovými (ihriská, tenisové kurty) zariadeniami. V stredisku je vodná nádrž Krpáčovo, ktoré v lete slúži na kúpanie a vodné športy, Ski Krpáčovo pre zimnú rekreáciu. Rozšírenie plôch pre výstavbu sa nenavrhuje. Rozvoj potrebné zamerať na zvýšenie kvality poskytovaných služieb a rekonštrukcie a prestavby existujúcich objektov. Podmienečne prípustné funkcie je možné v území rešpektovať pri zachovaní hlavnej funkcie – rekreácia a šport v rozsahu 80% plochy regulačného celku.

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- občianska vybavenosť - obchody, stravovacie zariadenia, služby spojené s hlavnou funkciou (napr: požičovňa a servis bicyklov, prevádzky sezónneho a zábavného charakteru apod.),
- ihriská a oddychové plochy, ohniská, altánky, sezónne atrakcie
- zeleň rekreačná, verejná, ochranná, líniová,
- poľnohospodárska výroba – agroturistika

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- výroba všetkého druhu, občianska vybavenosť nesúvisiaca s hlavnou funkciou
- Všetky ostatné funkcie
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- strechy sedlové a valbové, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové)
- zastavanosť 0,3, podlažnosť pre zariadenia hromadného ubytovania 3NP + P , 4NP, pre objekty individuálnej chatovej rekreácie - 1NP + P

RC 08 – Tále

Stredisko pre rekreáciu, nachádza sa severovýchodne od jadrovej obce a prístupné je cestou II/584 vedenej východným okrajom katastrálneho územia. Stredisko je orientované výlučne na rekreáciu, je tu vybudovaný golfový areál s dvomi ihriskami (18 jamkovým a 9 jamkovým) a zimné lyžiarske stredisko Ski Tále.

Hlavná funkcia - RS – rekreácia a šport

Vo funkčnej ploche sú situované rekreačné zariadenia - hotely Stupka, Golf , kongresový hotel Partizán, golfový areál a lyžiarsky areál s vybavenosťou (reštaurácia, služby) a chaty pre individuálnu rekreáciu (106). V lokalite Tále je vybudovaných 110 apartmánov. Hotelové zariadenia majú svoje možnosti pre relax a oddych (bazény, wellnes, vonkajšie ihriská, tenisové kurty). Rozvoj potrebné zamerať na zvýšenie kvality poskytovaných služieb a rekonštrukcie a prestavby existujúcich objektov V koncepte sú navrhnuté plochy pre výstavbu 10 apartmánov/40 lôžok pri hoteli Stupka. Podmienkou realizácie je zabezpečenie dopravného prístupu a zodpovedajúcej technickej infraštruktúry a zabezpečenie statickej dopravy. V sezóne do strediska Ski Tále premáva skibus Horehronie na trase Brezno – Mýto pod Ďumbierom – Bystrá – Tále – Krupová. V koncepte sa navrhuje rozšírenie parkoviska na vstupe do golfového a lyžiarskeho areálu odbočením z cesty II/584. Podmienečne prípustné funkcie je možné v území rešpektovať pri zachovaní hlavnej funkcie – rekreácia a šport v rozsahu 80% plochy regulačného celku.

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- občianska vybavenosť - obchody, stravovacie zariadenia, služby spojené s hlavnou funkciou (napr: požičovňa a servis bicyklov, prevádzky sezónneho a zábavného charakteru apod.),
- ihriská a oddychové plochy, ohniská, altánky, prírodné kúpalisko
- zeleň rekreačná, verejná, ochranná, líniová

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- výroba všetkého druhu, občianska vybavenosť nesúvisiaca s hlavnou funkciou
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- strechy sedlové a valbové, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové)
- zastavanosť 0,3, podlažnosť pre zariadenia hromadného ubytovania 3NP + P , 4NP

RC 09 – Chopok Juh

Stredisko pre rekreáciu, nachádzajúce sa na južných svahoch Chopka, severne od obce aj stredísk Tále a Krpáčovo. Prístupné je cestou II/584 vedenej východným okrajom katastrálneho územia, ktorá končí na parkovisku Trangoška. Stredisko je súčasťou strediska cestovného ruchu a zimných športov Jasná, je orientované výlučne na rekreáciu, prioritne na zimnú. Z ubytovacích zariadení je tu horský hotel Srdiečko – 120 lôžok, hotel Kosodrevina – 140 lôžok, turistická ubytovňa Kamenná chata s 20 lôžkami, v zimnej sezóne zatvorená, horská chata Trangoška so 75 lôžkami a penzión Gápel s 50 lôžkami. Taktiež je tu postavený apartmánový dom so 71 apartmánmi. Rozšírenie a výstavba nových zjazdoviek a lanoviek a výrazné zvyšovanie ubytovacích kapacít nie je v území žiadúce.

Hlavná funkcia - RS – rekreácia a šport

Rozvoj potrebné zamerať na zvýšenie kvality poskytovaných služieb a rekonštrukcie a prestavby existujúcich objektov. V navrhovaných rozvojových plochách je možné rozšírenie občianskej vybavenosti v časti Jelenia lúka. Taktiež je možné stredisko plniť o detský športový a rekreačný areál.

Podmienečne prípustné funkcie je možné v území rešpektovať pri zachovaní hlavnej funkcie – rekreácia a šport v rozsahu 80% plochy regulačného celku.

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- občianska vybavenosť - obchody, stravovacie zariadenia, služby spojené s hlavnou funkciou (napr: požičovňa a servis lyží, prevádzky sezónneho a zábavného charakteru apod.),
- ihriská a oddychové plochy,
- zeleň rekreačná, verejná, ochranná, líniová

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- ďalšie ubytovacie zariadenia všetkého druhu
- výroba všetkého druhu, občianska vybavenosť nesúvisiaca s hlavnou funkciou
- doprava nad rámec nevyhnutnej obsluhy existujúcich zariadení
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hľadavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- strechy sedlové a valbové, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové)
- zastavanosť 0,3, podlažnosť pre zariadenia hromadného ubytovania 3NP + P, 4NP, pre objekty individuálnej chatovej rekreácie - 1NP + P

RC 10 Bruchačka

Je to samostatná časť zastavaného územia obce, ktorá sa kreovala v povodí potoka Hnusné. V súčasnosti sa nachádza pod hrádzou VN Hnusnô (technologická voda pre Železiarne Podbrezová).

Hlavná funkcia - BR – zmiešané územie bývania a rekreácie

Vo funkčnej ploche sa nachádzajú objekty rodinných domov slúžiacich na bývanie a tiež aj na rekreáciu. V území sa nenachádzajú žiadne zariadenia občianskej vybavenosti. Dopravný prístup je z južnej strany zastavaného územia súbežný s potokom Hnusné, ktorý tečie stredom funkčnej plochy. Výstavba severne od potoka je podmienená realizáciou premostenia potoka pre každý objekt. Tento stav a v zásade žiaden územný rozvoj za posledných 20 rokov vytvoril predpoklady pre veľmi pokojné bývanie a oddych v prírodnom prostredí ale s pomerne dobrou dostupnosťou k verejnej doprave. V koncepte územného plánu sa tejto časti obce priraduje skôr rekreačná funkcia s orientáciou na pešiu turistiku, cykloturistiku, rybolov. V navrhnutých rozvojových plochách je možné umiestniť cca 5 rekreačných domov pre individuálnu rekreáciu v zastavanom území.

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- ihriská a oddychové plochy prírodného charakter
- zeleň verejná, ochranná, líniová so zachovaním brehových porastov vodného toku Hnusné

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- všetky ostané neuvedené funkcie
- občianska vybavenosť všetkého druhu ak nie je doplnkovou funkciou v rodinnom dome
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- strechy sedlové a valbové, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové), neprípustné ploché strechy
- V rozvinutom pohľade 3 vedľa seba stojacich domov je prípustný výškový rozdiel hrebeňov striech max. 1,5m.
- zastavanosť 0,4 podlažnosť 1NP + P, 2NP

Variantnosť spočíva vo veľkosti a možnostiach výstavby variantne riešených regulačných celkov: RC 04 Lovište, RC 06 Pod Lažtekom, RC 07 Krpáčovo, RC 08 Tále, RC 09 Chopok Juh a RC 10 Bruchačka.

B.8 VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

Súčasný zastavaný územie

Zastavané územie obce Horná Lehota je vymedzené hranicou zastavaného územia obce, ktorá bola určená k 1.1. 1990. Je tvorené dvomi samostatnými časťami - jadrovou obcou Horná Lehota a osadou Bruchačka. Reálne zastavané územie korešponduje s určenou hranicou zastavaného územia a mimo zastavaného územia obce nie sú zrealizované žiadne stavby. V časti Bruchačka sú mimo zastavané územie zrealizované 2 objekty. Rekreačné strediská RC 07 Krpáčovo, RC 08 Tále a RC 09 Chopok Juh sú aj v zrealizovanom rozsahu mimo zastavané územie obce.

Navrhované územie na zástavbu

V územnom pláne je navrhnutá úprava hraníc zastavaného územia obce. Súčasný a navrhovaný hranice zastavaného územia obce sú interpretované v grafickej časti územného plánu. Predpokladané možné rozšírenie zastavaného územia obce je vymedzené plochami vhodnými na zástavbu. Zastavané územie obce sa rozšíri pre rozvoj primárnej (obytnej) funkcie o nové lokality, vhodné na realizáciu individuálnej bytovej výstavby a malým podielom pre rozvoj športu a rekreácie.

Rozšírenie hraníc zastavaného územia je zdokumentované vo výkresovej dokumentácii a v nasledujúcej tabuľke.

Rozšírenie zastavaného územia

Por. číslo	Regulovaný celok	Zmena hranice zastavaného územia	Variant A Plocha	Variant B Plocha
1	01 Obec	Je vymedzená hranicou intravilánu evidovanou v katastri nehnuteľností vrátane existujúcej a navrhovanej plochy športu a rekreácie - v južnej časti zastavaného územia o plochu	3,02 ha x	2,68 ha 0,17 ha

		pre zberný dvor		
2	02 Za Hrbkami	- na južnom okraji obce západne od cesty III/2374, medzi obcou a areálom poľnohosp. družstva územie pre bývanie individuálne	3,55 ha	3,55
3	03 Hrbky	- západne od cesty III/2374, a severne od areálu poľnohosp. družstva územie pre bývanie individuálne	2,30 ha	2,30 ha
4	04 Lovište	- na západnej strane zastavaného územia – územie pre bývanie individuálne	9,10 ha	5,10 ha
5	05 Banské	v severovýchodnej časti zastavaného územia – územie pre bývanie individuálne - Komunálne služby	x	1,75 ha -
6	06 Pod Lažtekom	v severnej časti zastavaného územia - rozšírenie obytného územia pre bývanie individuálne	6,80 ha	3,40 ha
		Rozšírenie plôch pre zástavbu mimo zastavané územie v strediskách rekreácie		
7	Krpáčovo	Južne od VN Krpáčovo pri katastrálnej hranici s obcou Dolná Lehota pre individuálnu chatovú rekreáciu	8,98 ha	-
8	Tále	V západnej časti regulačného celku - - Pre individuálnu chatovú rekreáciu Pre občiansku vybavenosť – rekreačné apartmánové ubytovanie	8,98 ha X x	1,68 ha - x
9	Chopok Juh	Občianska vybavenosť - Koliba Jelenia lúka vo variantne	x 0,680 ha	X 0,75 ha
10	Bruchačka	V severozápadnej časti rozšírenie zastavaného územia pre bývanie rekreáciu	1,74 ha	-

B.9 VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

B.9.1 Ochranné pásma technickej infraštruktúry

V riešenom území je potrebné rešpektovať tieto ochranné pásma, ovplyvňujúce riešené územie:

Vodohospodárske ochranné pásma :

- *Chránená vodohospodárska oblasť (ďalej CHVO)*

Táto forma ochrany povrchových a podzemných vôd vyplýva z § 31 zákona o vodách a realizuje sa zákonom č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Do riešeného územia spadá územie CHVO Nízke Tatry – východná časť.

- *Ochranné pásma podzemných vôd:*

- vodárenského zdroja Prameň Sama Chalúpku pre obec Horná Lehota, určené rozhodnutím č. PLVH-575/81- DŠ z 6.X.1981,
- vodárenského zdroja prameňa Bystrá, nazývaný aj ako Tále - Chlórovňa, určené rozhodnutím č. SVS 2005/98/99 zo dňa 6.10.1981,
- vodárenského zdroja prameňa Stará Trangoška, určené rozhodnutím č. PLVH-1982/88-Dj zo dňa 17.11.1988 a jeho zmenami č. PLVH/4LO.2/1989-1 zo dňa 14.4.1989 a zmenou č. ŽP-4464.2/93-Há zo dňa 27.9.1993,
- vodárenského zdroja Hámor, ktorý zásobuje pitnou vodou obec Dolná Lehota a je určené rozhodnutím zo dňa 4.7.2003 vedeným pod č. A2003/13900,

-
- vodárenského zdroja prameňa Kosodrevina, určené rozhodnutím č. ŠVS- A2008/02089 Fa, zo dňa 29.12.2008,
 - vodárenského zdroja prameňa Srdiečko, stanovené ochranné pásmo I. stupňa, ktoré tvorí oplotenie prameňa o celkovej rozlohe 400 m² a ochranné pásmo II. stupňa spadá do oblasti už vyhláseného ochranného pásma vodného zdroja Stará Trangoška,
 - zdroj z Kvačkajovského potoka určený pre rekreačné zariadenie HotelHydro Krpáčovo a súkromné chaty, ktoré má vydané povolenie k užívaniu vody vydané OPLVH ONV v Banskej Bystrici dňa 29.05.1967 pod číslom VHPL 198/1967 Kt., a ktoré bolo zmenené povolením pre odber vody z dňa 13.3.1979 pod číslom PLVH 354/79-DŠ a povolením z dňa 21.12.1983 pod číslom PLVH 1961/83-DŠ.
- *Ochranné pásma povrchových vôd:*
 - manipulačné pásma pobrežných pozemkov vodných tokov a vodohospodárskych objektov v šírke 5 m pre malé vodné toky, a 10 m pre vodohospodársky významné toky pretekajúce riešeným územím
 - Je potrebné zabezpečiť ochranu inundačných území tokov, zamedziť v nich výstavbu a iné nevhodné činnosti v zmysle Zákona o ochrane pred povodňami č. 7/2010 Z.z. v platnom znení
 - *ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií*
 - v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 1,5 m na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac 2,5 m na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia

Ochranné pásma energetických zariadení :

- ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 251/2012 Z.z. v platnom znení, vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
 - od 1 kV do 35 kV vrátane:
 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
 2. pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m,
 3. pre zavesené káblové vedenie 1 m
- v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:
- zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
 - uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
 - vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
 - vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia
 - vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a prístup k vedeniu a na tento účel umožniť prevádzkovateľovi udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (táto vzdialenosť sa vymedzuje

od dotyku kolmice spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podporného bodu)

- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia v zmysle zákona č. 251/2012 Z.z. v platnom znení, vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane je 15 m.
 - ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 251/2012 Z.z. v platnom znení, vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
 - 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
- v ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
- zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažné mechanizmy
 - vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia v zmysle zákona č. 251/2012 Z.z. v platnom znení:
 - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplatenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplatením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
 - v ochrannom pásme elektrickej stanice je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky elektrickej stanice
- ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 351/2011 Z.z. v znení neskorších predpisov

Cestné ochranné pásma

- cestné ochranné pásmo regionálnej cesty II. triedy stanovené mimo sídelného útvaru obce ohraničeného dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce 25 m od osi komunikácie – ochranné pásmo v zmysle Zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, a vyhl. č. 35/1984 Zb. V cestnom ochrannom pásme je zakázaná, alebo obmedzená činnosť, ktorá by mohla ohroziť cestu, alebo premávku na nej (výnimku zo zákazu činnosti v cestnom ochrannom pásme udeľuje príslušný cestný správny orgán v štádiu prípravnej dokumentácie).
- cestné ochranné pásmo regionálnej cesty III. triedy stanovené mimo sídelného útvaru obce ohraničeného dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce 20 m od osi komunikácie – ochranné pásmo v zmysle Zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, a vyhl. č. 35/1984 Zb. V cestnom ochrannom pásme je zakázaná, alebo obmedzená činnosť, ktorá by mohla ohroziť cestu, alebo premávku na nej (výnimku zo zákazu činnosti v cestnom ochrannom pásme udeľuje príslušný cestný správny orgán v štádiu prípravnej dokumentácie)
- cestné ochranné pásmo miestnej komunikácie stanovené mimo sídelného útvaru obce ohraničeného dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce 15 m od osi komunikácie – ochranné pásmo v zmysle Zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, a vyhl. č. 35/1984 Zb. V cestnom ochrannom pásme je zakázaná, alebo obmedzená činnosť, ktorá by mohla ohroziť cestu, alebo premávku na nej (výnimku zo zákazu činnosti v cestnom ochrannom pásme udeľuje príslušný cestný správny orgán v štádiu prípravnej dokumentácie)

B.9.2 Chránené územia a ochranné pásma vymedzené podľa osobitných predpisov

- ochranné pásmo lesa vo vzdialenosti 50 m od okraja lesných pozemkov v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v platnom znení

V prípade realizácie stavieb v ochrannom pásme lesa je potrebné požiadať dotknutý orgán štátnej správy o záväzné stanovisko podľa § 10 odst. 2 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch k vydaniu rozhodnutia o umiestnení stavieb a o využití územia vo vzdialenosti do 50 m od okraja lesných pozemkov

- V zmysle zákona č. 143/1998 Z.z. v platnom znení §30 o civilnom letectve (letecký zákon) v znení neskorších predpisov, je potrebný súhlas Leteckého úradu Slovenskej republiky na stavby a zariadenia:
 - vysoké 100 m a viac nad terénom (§30 ods. 1, písm a),
 - stavby a zariadenia 30 m a viac umiestnené na prírodných, alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§30 ods. 1, písm b),
 - zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§30 ods. 1, písm c).
- V zmysle zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v platnom znení sú určené ochranné pásma pre:
 - nehnuteľné kultúrne pamiatky a ochranné pásmo nehnuteľných kultúrnych pamiatok vyhlásené podľa zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v platnom znení:
 - Archeologické náleziská

V bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok

- Chránené územia a ich ochranné pásma v zmysle zákona č. 542/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení v rámci národnej sústavy chránených území:
 - Prírodná rezervácia Pralesy Slovenska - navrhovaná - 5. stupeň územnej ochrany - navrhovaný
 - Prírodná rezervácia Bystrá dolina - 5. stupeň územnej ochrany – vydané predbežné opatrenie
- národný park Nízke Tatry, chránené územie vymedzené Nariadením vlády SR č. 182/1997 Z.z. – 3.stupeň ochrany, a jeho ochranné pásmo vymedzené Nariadením vlády SR č. 182/1997 s 2. Stupňom ochrany
- Chránené územia podľa legislatívy Európskej únie NATURA 2000:
 - územie európskeho významu Ďumbierske Tatry (SKUEV0302)
 - územie európskeho významu Ďumbierske Tatry (SKUEV1302) vymedzené Výnosom MŽP SR č. 3/2004-5.1 a Opatrením č. 1/2017, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MŽP SR č. 3/2004-5.1
 - Chránené vtáčie územie Nízke Tatry (SKCHVU018) vymedzené Vyhláškou MŽP SR č. 189/2010 Z.z.
- Ochranné pásmo cintorína je určené 25 m od hranice pohrebiska v súlade so zákonom o pohrebníctve. V ochrannom pásme nie je prípustné umiestňovať stavby na bývanie.

B.10. NÁVRH NA RIEŠENIE ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, CIVILNEJ OCHRANY OBYVATEĽSTVA POŽIARNEJ OCHRANY A OCHRANY PRED POVODŇAMI

B.10.1. Návrh na riešenie záujmov obrany štátu

Záujmy obrany Slovenskej republiky upravuje zákon č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky.

Vojenské objekty a podzemné inžinierske siete vojenskej správy nie sú v záujmovom priestore evidované a vojenská správa tu nemá žiadne územné požiadavky.

B.10.2. Návrh riešenia požiarnej ochrany

Obec má dobrovoľný Obecný hasičský zbor, ktorý operatívne plní úlohy súvisiace so zdolávaním požiarov a vykonávaním záchranných prác pri živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach. Má 30 členov, disponujú technickou v minimálnom rozsahu. Dobrovoľný hasičský zbor nemá vlastnú požiarnu zbrojnicu, technika (Avia, PS 12) je garáži obecného úradu. V prípade požiaru alebo iných mimoriadnych udalostí slúži zásahová jednotka z Podbrezovej.

Podľa Vyhlášky č.699/2004 Zb. (§4 odst.1) a článku 3.2. normy STN 920400, zdroje vody na hasenie požiaru musia byť schopne trvalo zabezpečovať potrebu vody na hasenie požiarov najmenej počas 30 minút, t.j. celková zásoba požiarnej vody je $25,0 \text{ l/s} \cdot 30 \text{ minút} = 45\,000 \text{ l} = 45,0 \text{ m}^3$.

Navrhovane vodovodne potrubia – HDPE DN/OD 90, 110, 125, 160 a 225mm pre perspektívne lokality výstavby rodinných domov, občianskej vybavenosti sú dimenzované v kap. B.13.1. Zásobovanie vodou.

Na základe § 15 zákona 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarom v znení neskorších predpisov je obec povinná označovať a trvalo udržiavať voľné nástupné plochy a príjazdové cesty, ktoré sú súčasťou zásahových ciest, na vykonanie hasiaceho zásahu hasičských jednotiek.

Pri riešení a umiestňovaní stavieb rešpektovať vyhlášku MV SR č. 94/2004 Z.z., ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb.

Urbanistické, dopravné a technické riešenie spĺňa požiadavky prístupu hasiacej techniky, ku všetkým funkčným plochám a budovám.

B.10.3. Návrh riešenia ochrany pred povodňami

Riešené územie spadá do čiastkového povodia Hrona (4 - 23 - 02). Hlavným recipientom riešeného územia je potok Hnusnô, ktorý preteká k. ú. Horná Lehota v dĺžke 8,5 km. Potok Hnusnô je zaústený do Hrona v rkm 213,250 z pravej strany. Má 4 prítoky – Richtárov, Hornolehotský a 2 bezmenné. Správcami tokov sú Lesy SR, š. p., odštepný závod Slovenská Ľupča. Do riešeného územia zasahuje potok Bystrianka so svojimi pravostrannými prítokmi: Čierny, Havránka, Mesiačik, Volovec, Srdiečko, Sedlový a potok Červená voda, ktorá je ľavostranným prítokom Vajskovského potoka.

V riešenom území je vybudovaná malá vodná nádrž Horná Lehota na potoku Hnusnô, ktorého prevádzkovateľom sú Železiarne Podbrezová, a.s.. Nádrž bola uvedená do prevádzky v roku 1974. Ďalšou malou vodnou nádržou je Krpáčovo, ktorého prevádzkovateľom je OÚ Dolná Lehota

Na miestnych tokoch v k. ú. Horná Lehota sa podľa Plánu manažmentu čiastkového povodia Hrona (MŽP SR, aktualizácia 2015) sa neuvažuje so zmenami na trasovaní ako aj so zmenami na ich priečnom profile. Údržba koryta jednotlivých tokov si vyžaduje pravidelnú starostlivosť a sledovanie technického stavu úpravy, aby nedochádzalo k zníženiu kapacity koryta, ktorá je dôležitá pri prevádzaní veľkých vôd. Údržbu brehových porastov je potrebné konzultovať s NP Nízke Tatry.

V rámci opatrení pred povodňami navrhujeme revitalizáciu jestvujúcej úpravy miestneho potoka v zastavanej časti obce Horná Lehota so zachovaním sprievodnej brehovej vegetácie, prípadne jej dosádzanie realizovať z miestnych vhodných drevín.

Ochranu pred povodňami ustanovuje zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami. Jednou z požiadaviek zákona je stanovenie opatrení na ochranu pred povodňami a povinnosti pri hodnotení

a manažmente povodňových rizík s cieľom znížiť nepriaznivé dôsledky povodní na ľudské zdravie, životné prostredie, kultúrne dedičstvo a hospodársku činnosť.

V ÚPN obce Horná Lehota navrhujeme

- preventívne opatrenia na ochranu zastavaného územia obce pred zaplavením povrchovým odtokom
- zvýšenie akumulácie zrážkových vôd v povodiach miestnych vodných tokov – zadržiavať dažďové vody na úžitkové účely v podzemných dažďových zásobníkoch v rámci zastavaného územia obce. V prípade prebytku odvádzať dažďovú vodu do vsakovacích systémov. Týmto riešením sa zabezpečí, že dažďové vody ktoré do územia spadnú v ňom ostanú a tým sa zastabilizujú odtokové pomery v krajine, zvýši sa retenčná schopnosť povodia a podporí sa prirodzená akumulácia vody v riešenom území.
- zníženie maximálneho prietoku – realizovať nešpecifikované pôdoochranné opatrenia, ako sú zasakovacie rigoly a pásy v k.ú. obce a vykonávať pravidelnú údržbu vodných tokov. Zachovávať pobrežné pozemky pri vodných tokoch, ktorých rozsah je stanovený zákonom o vodách.

B.11. NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY

Základný rámec ochrany prírody v Slovenskej republike vytvára Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon“) a vykonávacie predpisy vydané na jeho vykonanie (Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov, ktorou sa vykonáva zákon o ochrane prírody a krajiny). Ochranou prírody a krajiny sa podľa tohto zákona rozumie starostlivosť štátu, právnických osôb a fyzických osôb o voľne rastúce rastliny, voľne žijúce živočíchy a ich spoločenstvá, prírodné biotopy, ekosystémy, nerasty, skameneliny, geologické a geomorfologické útvary, ako aj starostlivosť o vzhľad a využívanie krajiny. Ochrana prírody a krajiny sa realizuje najmä obmedzovaním a usmerňovaním zásahov do prírody a krajiny, podporou a spoluprácou s vlastníkmi a užívateľmi pozemkov, ako aj spoluprácou s orgánmi verejnej správy.

Územná ochrana prírody a krajiny je diferencovaná do piatich stupňoch ochrany pričom so zvyšujúcim stupňom ochrany (§ 12 až § 16 zákona) sa zvyšuje i rozsah obmedzení vykonávania rôznych činností v danom území (§ 17 až § 31 zákona). Prvý stupeň sa vzťahuje na celé územie Slovenska, druhý až piaty stupeň platí pre chránené územia a ochranné pásma.

Lokality, na ktorých sa nachádzajú biotopy európskeho významu a biotopy národného významu (§ 6 zákona), biotopy druhov európskeho významu, biotopy druhov národného významu a biotopy vtákov vrátane sťahovavých druhov, na ktorých ochranu sa vyhlasujú chránené územia, významné krajinné prvky alebo prírodné výtvory, možno vyhlásiť za chránené územia v kategórii: chránená krajinná oblasť, národný park, chránený areál, prírodná rezervácia, národná prírodná rezervácia, prírodná pamiatka, národná prírodná pamiatka, chránený krajinný prvok, chránené vtáčie územie, alebo obecné chránené územie.

B.11.1. Národná sústava chránených území v riešenom území

Z hľadiska záujmov územnej ochrany prírody a krajiny definovanej v rámci § 11 zákona až § 25a zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sa v rámci národnej sústavy chránených území v katastrálnom území obce Horná Lehota nachádzajú:

Prírodná rezervácia

Prírodná rezervácia je lokalita spravidla s výmerou do 1 000 ha, ktorá predstavujú pôvodné alebo ľudskou činnosťou málo pozmenené biotopy európskeho významu alebo biotopy národného významu, alebo biotopy druhov európskeho významu, alebo biotopy druhov národného významu.

- **(PR) Pralesy Slovenska - navrhovaná (5. stupeň územnej ochrany - navrhovaný)**

Prírodná rezervácia je navrhovaná na zabezpečenie ochrany prírodných procesov tak, aby prebiehali bez priameho vplyvu človeka a dosiahnuť prirodzenú dynamiku vývoja lesných

ekosystémov, ich špecifickú štruktúru a funkcie a vytvoriť predpoklady pre zachovanie biologickej rozmanitosti a funkcií ekosystémov.

V zmysle územnej ochrany podľa § 11 až § 15 zákona platí v súčasnosti v lokalitách PR Pralesy Slovenska prvý až štvrtý stupeň ochrany. V predmetnom území je navrhovaný 5. stupeň ochrany ustanovený v znení § 16 zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Vyhlásením PR Pralesy Slovenska dôjde k obmedzeniu najmä lesohospodárskych činností, ktoré je nevyhnutné na zabezpečenie cieľov ochrany. Za verejne prístupné časti chráneného územia budú po vyhlásení ochrany prírodnej rezervácie považované v zmysle zákona všetky existujúce turistické chodníky prechádzajúce jednotlivými lokalitami. Tieto turistické chodníky môžu byť využívané verejnosťou aj naďalej.

Navrhovaná PR Pralesy Slovenska je situovaná v rámci časti územia Národného parku Nízke Tatry a v rámci časti územia navrhovanej PR Bystrá dolina. Územie spadá do pôsobnosti Štátnej ochrany prírody SR. V katastrálnom území Horná Lehota tento návrh zaberá výmeru 524 ha.

- **(PR) Bystrá dolina - navrhovaná (5. stupeň územnej ochrany – vydané predbežné opatrenie)**

Hlavným dôvodom vyhlásenia PR Bystrá dolina je ochrana ekosystému prirodzených lesov rôznych typov prevažne so zachovalou štruktúrou pralesovitého charakteru, ochrana ich dynamického vývoja a prirodzených procesov, v ktorých zlepšovanie stavu možno dosiahnuť len ich ponechaním na prirodzený vývoj. Cieľom ochrany v navrhovanom území je ochrana prirodzeného vývoja ekosystémov s vylúčením ľudských zásahov. Územie by mohlo slúžiť na vedecké a výskumné účely, vedecký a zážitkový turizmus. Dôvodom ochrany je aj viacero typov prirodzených a sekundárnych biotopov a množstva druhov národného a európskeho významu. V navrhovanom chránenom území sa vyskytujú viaceré biotopy európskeho významu, ako aj niekoľko vzácnějších biotopov národného významu, 5 druhov európskeho významu a niekoľko desiatok druhov národného významu. Zároveň územie navrhovanej PR je hniezdnym alebo potravným biotopom mnohých druhov vtákov, ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ Nízke Tatry.

Na území navrhovaného chráneného územia Bystrá dolina sa bude uplatňovať 5. stupeň územnej ochrany v zmysle zákona (§ 16 zákona č. 543/2002 Z.z.). Vzhľadom na charakter územia a dôvod ochrany nie je potrebné obmedzovať lov bežných druhov poľovnej zveri (jeleň, diviak) na území navrhovanej prírodnej rezervácie (§ 16 ods. 1 písm. g) zákona č. 543/2002 Z.z.). Rovnako nie je potrebné obmedzovať pohyb peších alebo skialpinistov po území PR s výnimkou výnimočných situácií (napr. v čase výrazne zvýšeného požiarneho rizika). V tejto súvislosti je však potrebné udržiavať existujúce turistické značkované trasy v dobrom technickom stave, prípadne rozšíriť ich sieť o plánovaný náučný chodník Gápel' (Lesy SR, š.p.) alebo ďalšie trasy.

Navrhovaná PR Bystrá dolina je situovaná v rámci časti územia Národného parku Nízke Tatry. Územie spadá do pôsobnosti Štátnej ochrany prírody SR. V katastrálnom území Horná Lehota tento návrh zaberá výmeru 824 ha.

Národný park

Rozsiahlejšie územie, spravidla s výmerou nad 10 000 ha, prevažne s ekosystémami podstatne nezmenenými ľudskou činnosťou alebo v jedinečnej a prirodzenej krajinnej štruktúre, tvoriace a najvýznamnejšie prírodné dedičstvo, v ktorom je ochrana prírody nadradená nad ostatné činnosti, môže vláda nariadením vyhlásiť za národný park. Cieľom ochrany národného parku je zachovanie alebo postupná obnova prirodzených ekosystémov vrátane zabezpečenia nerušeného priebehu prírodných procesov najmenej na troch štvrtinách územia národného parku. Tento cieľ sa zabezpečuje zonáciou národného parku.

Na území národného parku je platný 3. stupeň územnej ochrany ustanovený v znení § 14 zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Na území ochranného pásma národného parku je platný 2. stupeň územnej ochrany ustanovený v znení § 13 zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

- **(NP) Nízke Tatry (3. stupeň územnej ochrany) + ochranné pásmo NP (2. stupeň územnej ochrany)**

V roku 1978 bol Nariadením vlády SSR č.119/78 Zb. zriadený a vyhlásený Národný park Nízke Tatry (NAPANT). Po prehodnotení stavu územia, najmä vzhľadom na nové majetkové vzťahy bol vypracovaný návrh úpravy hraníc národného parku i ochranného pásma. Na základe toho v r.1997 Nariadením vlády SR č.182/97 Z.z. bola podľa nových hraníc stanovená výmera národného parku na 72 842 ha a ochranného pásma na 110 162 ha. Od 1.1.2005 je platný aktuálny Návštevný poriadok národného parku a jeho ochranného pásma, ktorý definuje Vyhláška **Krajského úradu životného prostredia v Žiline č. 9/2004 zo 4. októbra 2004 a č. 11/2004 z 9.decembra 2004**. Poslaním Ochranného pásma Národného parku Nízke Tatry je zabezpečiť také využívanie jeho územia, ktoré nebude predstavovať ohrozenie prírodných hodnôt a poslania národného parku.

Katastrálne územie obce Horná Lehota zasahuje do vlastného územia Národného parku Nízke Tatry na výmere 1427 ha a do územia ochranného pásma Národného Nízke Tatry na výmere 3161 ha.

Vychádzajúc z platnej legislatívy na úseku ochrany prírody a krajiny je územná ochrana riešená najmä v § 13 (2.stupeň ochrany - ochranné pásmo národného parku), § 14 (3. stupeň ochrany - národný park), § 15 a § 16 (5. stupeň ochrany - prírodné rezervácie) zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Príslušnosť na vydávanie súhlasov a udelenie výnimiek zo zákona je ustanovená v § 65 zákona až § 69 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Natura 2000

Natura 2000 je európska sústava chránených území, ktorú členské štáty Európskej únie vyhlasujú pre zachovanie najcennejších a ohrozených druhov a biotopov Európy. **Pozostáva z** území európskeho významu vymedzených podľa smernice o ochrane biotopov (smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín) a z chránených vtáčích území vymedzených podľa smernice o ochrane voľne žijúceho vtáctva (smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva - kodifikované znenie).

V rámci celej EÚ vymedzených spolu 27 758 chránených vtáčích území a území európskeho významu. Schválením Národného zoznamu navrhovaných Území európskeho významu (ÚEV) uznesením vlády SR č. 239/2004 zo dňa 17.3.2004 a jeho následným vydaním Výnosom MŽP SR č. 3/2004-5.1 zo 14.júla 2004 začala na území SR vznikať nová sieť chránených území – súvislá európska sieť osobitne chránených území Natura 2000. Slovenská republika prispela do sústavy Natura 2000 **41 chránenými vtáčimi územiami a 642 územiami európskeho významu. Doplnenie 169 území európskeho významu** schválila dňa 25. októbra 2017 vláda Slovenskej republiky a aktualizovaná databáza Natura 2000 bola 30. októbra 2017 predložená Európskej komisii. Bilaterálne rokovania s Európskou komisiou na posúdenie dostatočnosti národného zoznamu území európskeho významu sa uskutočnili 30. mája a 12. novembra 2018.

Z hľadiska záujmov územnej ochrany prírody a krajiny definovanej v rámci § 26 zákona až § 28 zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sa v rámci európskej sústavy chránených území (NATURA 2000) v katastrálnom území obce Horná Lehota nachádzajú:

B.11.2. Európska sústava chránených území v riešenom území (územia NATURA 2000)

- **ÚEV) Ďumbierske Tatry (SKUEV0302)**

Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Nesprístupnené jaskynné útvary (8310), Kosodrevina (4070), Alpínske a subalpínske vápnomilné travinnobylinné porasty (6170), Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápniťom podloží (6210), Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa (6430), Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Aktívne vrchoviská (7110), Prechodné rašeliniská a

trasoviská (7140), Slatiny s vysokým obsahom báz (7230), Silikátové skalné sutiny v montánnom až alpínskom stupni (8110), Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni (4060), Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8220), Karbonátové skalné sutiny alpínskeho až montánného stupňa (8120), Kyslomilné bukové lesy (9110), Bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130), Javorovo-bukové horské lesy (9140), Vápnomilné bukové lesy (9150), Lipovo-javorové sutinové lesy (9180), Brezové, borovicové a smrekové lesy na rašeliniskách (91D0), Reliktne vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy (91Q0), Horské smrekové lesy (9410), Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (91E0), Alpínske trávinnobylinné porasty na silikátovom substráte (6150), Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210) a druhov európskeho významu: ochyrea tatranská, črievičník papučkový, zvonček hrubokoreňový, cyklámen fatranský, poniklec prostredný, poniklec slovenský, klinček lesklý, korýtkovec, grimaldia trojtyčinková, plocháč červený, fúzač karpatský, bystruška potočná, ohniváček veľký, roháč obyčajný, fúzač alpský, spriadač kostihojový, hlaváč bielooplutvý, mlok karpatský, kunka žltobruchá, kamzík, rys ostrovid, vydra riečna, medveď hnedý, vlk dravý, hraboš tatranský, svišť vrchovský, netopier obyčajný, netopier pobrežný, netopier veľkouchý, uchaňa čierna a podkovár malý.

V katastrálnom území Horná Lehota zaberá 1055 ha v severnej polovici katastrálneho územia, pričom stredisko cestovného ruchu Jasná - Chopok juh vynecháva. Rozprestiera sa na časti územia Národného parku Nízke Tatry s platným 3. stupňom územnej ochrany v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Zoznam dotknutých pozemkov uvádza Výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu. Územie spadá do pôsobnosti Štátnej ochrany prírody – Správy Národného parku Nízke Tatry.

- **(ÚEV) Ďumbierske Tatry (SKUEV1302)**

Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopu európskeho významu: Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (*91E0).

V katastrálnom území Horná Lehota zaberá 2,78 ha v lokalite Tále, kde zasahuje časť územia ochranného pásma Národného parku Nízke Tatry s platným 2. stupňom územnej ochrany v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Zoznam dotknutých pozemkov uvádza Opatrenie zo 7. decembra 2017 č. 1/2017, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MŽP SR zo 14. júla 2004 č. 3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu. Opatrením sa ustanovuje doplnok národného zoznamu území európskeho významu v súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky č. 495/2017 z 25. októbra 2017 o Druhej aktualizácii národného zoznamu území európskeho významu. Opatrenie je uverejnené v čiaske 6/2017 Vestníka MŽP SR. Územie spadá do pôsobnosti Štátnej ochrany prírody – Správy Národného parku Nízke Tatry.

Chránené vtáčie územie

- **(CHVÚ) Nízke Tatry (SKCHVU018)**

Územie je vyhlásené za účelom zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov orla skalného, tetra holniaka, tetra hlucháňa, ďatľa trojprstého, kuvika kapcavého, kuvika vrabčieho, jariabka hôrneho, bociana čierneho, orla kriklavého, výra skalného, včelára lesného, ďatľa bielochrbtého, žlny sivej, ďatľa čierneho, muchárika červenohrdlého, muchárika bieločrptého, prepelice poľnej, žltouchvosta lesného, strakoša sivého, muchára sivého, lelka lesného a chriašteľa poľného a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

V katastrálnom území Horná Lehota zaberá 1049 ha v severnej polovici katastrálneho územia, pričom stredisko cestovného ruchu Jasná - Chopok juh vynecháva. Rozprestiera sa na časti územia Národného parku Nízke Tatry s platným 3. stupňom územnej ochrany v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Zoznam dotknutých pozemkov uvádza Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 189/2010 Z.z. zo 16. apríla 2010, ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Nízke Tatry. Územie spadá do pôsobnosti Štátnej ochrany prírody – Správy Národného parku Nízke Tatry.

Predbežná ochrana sústavy chránených území (územia európskeho významu, chránené vtáčie územia) je zabezpečená v súlade s ustanovením § 26 zákona až § 28 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Upozorňujeme na § 28 ods. 2 zákona OPaK, podľa ktorého akýkoľvek plán alebo projekt, ktorý priamo nesúvisí so starostlivosťou o územie patriace do európskej sústavy chránených území, navrhované chránené vtáčie územie alebo územie európskeho významu alebo nie je pre starostlivosť oň potrebný, ale ktorý pravdepodobne môže mať samostatne alebo v kombinácii s iným plánom alebo projektom na toto územie významný vplyv, podlieha hodnoteniu jeho vplyvov na takéto územie z hľadiska cieľov jeho ochrany. Podľa § 28 ods. 3 zákona každý, kto zamýšľa uskutočniť plán alebo projekt podľa odseku 2, je povinný predložiť návrh plánu alebo projektu na posúdenie orgánu ochrany prírody. Táto povinnosť sa nevzťahuje na plány alebo projekty, ktoré sú predmetom posudzovania vplyvov podľa osobitného predpisu.

Prehľad súhlasov a zákazov v jednotlivých stupňoch ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov:

Podľa platnej legislatívy na úseku ochrany prírody a krajiny je územná ochrana riešená najmä v § 13 (2. stupeň ochrany - ochranné pásmo národného parku), § 14 (3. stupeň ochrany - národný park), § 15 a § 16 (5. stupeň ochrany - prírodné rezervácie) zákona.

§ 13 Druhý stupeň ochrany

(1) Na území, na ktorom platí druhý stupeň ochrany, je zakázané

a) jazdiť a stáť s motorovým vozidlom⁴⁴⁾ motorovou trojkolkou, motorovou štvorkolkou, snežným skútrom alebo záprahovým vozidlom, najmä vozom, kočom alebo saňami, na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty a miestnej komunikácie, parkoviska, čerpacej stanice, garáže, továrenského, staničného alebo letištného priestoru,

b) jazdiť na bicykli, trojkolke, kolobežke alebo samovyvažovacom vozidle na pozemkoch za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty, miestnej komunikácie, účelovej komunikácie⁴⁵⁾ a vyznačenej cyklotrasy,

c) použitie veľkoplošnej formy holorubného spôsobu hospodárenia v lesoch.^{45aa)}

(2) Na území, na ktorom platí druhý stupeň ochrany, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na

a) umiestnenie výsadby drevín a ich druhové zloženie za hranicami zastavaného územia obce mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady,^{45a)}

b) likvidáciu existujúcich trvalých trávnych porastov⁴⁶⁾ s výnimkou činnosti povolenanej podľa osobitných predpisov,⁴⁷⁾

c) výstavbu lesných ciest a zväžnic, rekonštrukciu lesných ciest a zväžnic, ktorou sa menia ich technické parametre alebo účel využitia, a budovanie protipožiarnych rozčleňovacích pásov,^{47a)}

d) oplotenie pozemku za hranicami zastavaného územia obce okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice,

e) pasenie, napájanie, preháňanie a nocovanie hospodárskych zvierat⁴⁸⁾ na voľných ležoviskách, ako aj ich ustajnenie mimo stavieb alebo zariadení pri veľkosti stáda nad tridsať dobytčích jednotiek,⁴⁹⁾ umiestnenie košiara, stavby a iného zariadenia na ich ochranu,

f) vykonávanie technických geologických prác,⁵⁰⁾ banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom,

g) umiestnenie informačného, reklamného alebo propagačného zariadenia⁵¹⁾ za hranicami zastavaného územia obce,

h) aplikáciu chemických látok a hnojív, najmä pesticídov, toxických látok, priemyselných hnojív, digestátov a silážnych štiav pri poľnohospodárskej, lesohospodárskej a inej činnosti na súvislej ploche väčšej ako 2 ha,

i) budovanie a vyznačenie turistického chodníka, náučného chodníka, bežeckej trasy, lyžiarskej trasy, cyklotrasy alebo mototrasy,

j) vykonávanie prípravy alebo výcviku ozbrojenými zbormi, ozbrojenými silami, Horskou záchrannou službou, Hasičským a záchranným zborom alebo zložkami integrovaného záchranného systému⁵²⁾ za hranicami zastavaného územia obce,

k) organizovanie verejných telovýchovných, športových a turistických podujatí,⁵³⁾ ako aj iných verejnosti prístupných spoločenských podujatí za hranicami zastavaného územia obce alebo mimo športových a rekreačných areálov na to určených,

l) umiestnenie prenosného zariadenia, ako je predajný stánok, prístrešok, konštrukcia alebo zariadenie na slávnostnú výzdobu a osvetlenie budov, scénickej stavby pre film alebo televíziu za hranicami zastavaného územia obce,

m) umiestnenie zariadenia na vodnom toku alebo na inej vodnej ploche neslúžiaceho plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela,

n) použitie zariadenia spôsobujúceho svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukovanosť hudbu mimo uzavretých stavieb,⁵⁴⁾

o) vypúšťanie vodnej nádrže alebo rybníka,

p) vypaľovanie bylín, stromov alebo krov.

(3) Zákaz podľa odseku 1 písm. a) a b) sa nevzťahuje na vjazd alebo státie vozidla⁵⁵⁾

a) slúžiaceho na obhospodarovanie pozemku alebo patriaceho správcovi vodného toku alebo vlastníkovi, správcovi a nájomcovi pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz,

b) na miesta, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma (§ 20) alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce,

c) ak jeho vjazd alebo státie boli povolené podľa osobitného predpisu,

d) slúžiaceho na vykonávanie výskumu, ktorý je vykonávaný na základe požiadavky uplatnenej v záväznom stanovisku orgánu ochrany prírody [§ 9 ods. 1 písm. w)] v konaní podľa osobitného predpisu^{56aa)} v rozsahu, spôsobom a za podmienok uvedených v tomto stanovisku.

(4) Súhlas podľa odseku 2 písm. e), k) a n) sa nevyžaduje na miestach vyhradených orgánom ochrany prírody spôsobom uvedeným v odseku 3 písm. b).

(5) Podrobnosti o vydávaní súhlasu podľa odseku 2 písm. j) sa v záujme riadneho a plynulého zabezpečenia prípravy a výcviku ozbrojenými zbormi, ozbrojenými silami, Horskou záchrannou službou a Hasičským a záchranným zborom upravujú v dohodách o spolupráci medzi ministerstvom, Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a ministerstvom obrany.

(6) Na území, na ktorom platí druhý stupeň ochrany, sa môže náhodná ťažba,^{56a)} pri ktorej hrozí negatívne ovplyvnenie predmetu ochrany územia, vykonať len v určenom rozsahu a za určených podmienok, ak tak rozhodol orgán ochrany prírody. Orgán ochrany prírody rozhodne o obmedzení vykonania náhodnej ťažby alebo určení podmienok jej vykonania v poraste, v ktorom sa náhodná ťažba plánuje vykonať alebo v ktorom sa jej vykonanie predpokladá, ak si to vyžaduje predmet ochrany dotknutého chráneného územia alebo jeho ochranného pásma.

(7) Orgán ochrany prírody oznámi začatie konania o obmedzení alebo určení podmienok vykonania náhodnej ťažby na základe podnetu organizácie ochrany prírody. Ak náhodná ťažba bola ohlásená podľa osobitného predpisu,^{56b)} oznámi začatie konania najneskôr do 10 dní od jej ohlásenia. Orgán ochrany prírody súčasne s oznámením o začatí konania vydá predbežné opatrenie, ktorým náhodnú ťažbu obmedzí alebo určí podmienky jej vykonania; predbežné opatrenie stráca účinnosť dňom, keď rozhodnutie vo veci nadobudlo právoplatnosť.

§ 14 Tretí stupeň ochrany

(1) Na území, na ktorom platí tretí stupeň ochrany, je zakázané

a) vykonávať činnosti uvedené v § 13 ods. 1 písm. a); § 13 ods. 3 platí rovnako,

b) vchádzať alebo jazdiť na bicykli, trojkolke, kolobežke alebo na samovyvažovacom vozidle na pozemkoch za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty, miestnej komunikácie a vyznačenej cyklotrasy; § 13 ods. 3 platí rovnako,

c) pohybovať sa mimo vyznačeného turistického chodníka alebo náučného chodníka za hranicami zastavaného územia obce,

d) táboriť, stanovať, bivakovať, jazdiť na koni, zakladať oheň mimo uzavretých stavieb, lyžovať, vykonávať horolezecký alebo skalolezecký výstup, skialpinizmus alebo iné športové aktivity za hranicami zastavaného územia obce,

e) organizovať verejné telovýchovné, športové a turistické podujatie, ako aj iné verejnosti prístupné spoločenské podujatie,

f) použiť zariadenie spôsobujúce svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukovánú hudbu mimo uzavretých stavieb,

g) vysádzať alebo pestovať nepôvodné druhy rastlín alebo vypúšťať alebo chovať v zajatí nepôvodné druhy živočíchov mimo uzavretých stavieb,

h) zbierať rastliny vrátane ich plodov,

i) organizovať spoločné poľovačky,

j) vykonávať banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom,

k) rozorávať alebo inak odstraňovať existujúce trvalé trávne porasty,

l) používať iné spôsoby hospodárenia v lesoch ako prírode blízke hospodárenie.^{56c)}

(2) Na území, na ktorom platí tretí stupeň ochrany, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na

a) vykonávanie činností uvedených v § 13 ods. 2 písm. a), c) až e), i), j), l), m), o) a p),

b) umiestnenie informačného, reklamného alebo propagačného zariadenia,⁵¹⁾ ako aj akéhokoľvek iného reklamného alebo propagačného pútača, alebo tabule,

c) aplikáciu chemických látok a hnojív, najmä pesticídov, herbicídov, toxických látok, priemyselných hnojív, digestátov a silážnych štiav pri poľnohospodárskej, lesohospodárskej a inej činnosti,

d) let lietadlom alebo lietajúcim športovým zariadením, najmä klzákom,⁵⁷⁾ ktorých výška letu je menšia ako 300 m nad najvyššou prekážkou v okruhu 600 m od lietadla alebo lietajúceho športového zariadenia,

e) osvetlenie bežeckej trate, lyžiarskej trate a športového areálu mimo uzavretých stavieb,

f) vykonávanie technických geologických prác,

g) umiestnenie stavby s výnimkou stavieb, na ktoré sa vyžaduje rozhodnutie o umiestnení stavby,^{57a)}

h) vykonávanie terénnych úprav, najmä výkopov a násypov, ktorými dochádza k narušeniu pôdneho krytu alebo materskej horniny, ak sa na ich vykonanie nevyžaduje povolenie podľa osobitného predpisu,^{57b)}

i) vnadenie alebo prikrmovanie zveri okrem prikrmovania senom, letninou a trávou alebo ďatelinotrávou silážou.

(3) Zákaz podľa odseku 1 písm. c) neplatí na pohyb

a) v súvislosti s obhospodarovaním pozemku, výkonom práva poľovníctva alebo výkonom rybárskeho práva a na pohyb správcu vodného toku, obhospodarovateľa lesa a vlastníka, správcu a nájomcu pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz,

b) na miestach, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma (§ 20) alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo,

c) v súvislosti s výskumom, ktorý je vykonávaný na základe požiadavky uplatnenej v záväznom stanovisku orgánu ochrany prírody [§ 9 ods. 1 písm. w)] v konaní podľa osobitného predpisu^{56aa)} v rozsahu, spôsobom a za podmienok uvedených v tomto stanovisku.

(4) Súhlas podľa odseku 2 písm. h) sa nevyžaduje na terénne úpravy nevyhnutné pre zabezpečenie prírody blízkeho hospodárenia, ktoré sa vykonávajú na základe písomnej dohody s organizáciou ochrany prírody.

(5) Zákaz podľa odseku 1 písm. d) až h) neplatí na miestach vyhradených spôsobom uvedeným v odseku 3 písm. b). Zákaz podľa odseku 1 písm. h) neplatí na vlastníka, správcu a nájomcu pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz. Zákaz zakladania ohňa mimo uzavretých stavieb neplatí, ak ide o činnosť súvisiacu so zabezpečením zdravotného stavu lesného porastu.

(6) Na území, na ktorom platí tretí stupeň ochrany, sa môže náhodná ťažba^{56a)} pri ktorej hrozí negatívne ovplyvnenie predmetu ochrany územia, vykonať len v určenom rozsahu a za určených podmienok, ak tak rozhodol orgán ochrany prírody. Orgán ochrany prírody rozhodne o obmedzení alebo v prípade nevyhnutnosti zákaze vykonania náhodnej ťažby alebo určení podmienok jej vykonania v poraste, v ktorom sa náhodná ťažba plánuje vykonať alebo v ktorom sa jej vykonanie predpokladá, ak si to vyžaduje predmet ochrany dotknutého chráneného územia alebo jeho ochranného pásma.

(7) Orgán ochrany prírody oznámi začatie konania o obmedzení alebo zákaze vykonania náhodnej ťažby alebo určení podmienok jej vykonania na základe podnetu organizácie ochrany prírody. Ak náhodná ťažba bola ohlásená podľa osobitného predpisu,^{56b)} oznámi začatie konania najneskôr do 10 dní od jej ohlásenia. Orgán ochrany prírody súčasne s oznámením o začatí konania vydá predbežné opatrenie, ktorým náhodnú ťažbu obmedzí, v prípade nevyhnutnosti zakáže alebo určí podmienky jej vykonania; predbežné opatrenie stráca účinnosť dňom, keď rozhodnutie vo veci nadobudlo právoplatnosť.

(8) Náhodnú ťažbu, ktorou môže vzniknúť holina^{57c)} s výmerou viac ako 0,3 ha, možno na území, na ktorom platí tretí stupeň ochrany, vykonať len na základe súhlasného stanoviska organizácie ochrany prírody alebo v rozsahu a za podmienok určených v rozhodnutí podľa odseku 6. Organizácia ochrany prírody vydá súhlasné stanovisko k náhodnej ťažbe, ak jej vykonanie nie je v rozpore s predmetom ochrany dotknutého chráneného územia alebo jeho ochranného pásma, najneskôr do 10 dní od oznámenia náhodnej ťažby,^{56b)} inak predloží orgánu ochrany prírody podnet na začatie konania o obmedzení alebo zákaze vykonania náhodnej ťažby alebo určení podmienok jej vykonania podľa odseku 7.

§ 15 Štvrtý stupeň ochrany

(1) Na území, na ktorom platí štvrtý stupeň ochrany, je zakázané

- a) vykonávať činnosti uvedené v § 14 ods. 1; § 13 ods. 3 a § 14 ods. 3 a 5 platia rovnako,
- b) zriadiť poľovnícke zariadenie^{58b)} alebo rybochovné zariadenie,^{58c)}
- c) umiestniť informačné, reklamné alebo propagačné zariadenie, ako aj akýkoľvek iný reklamný alebo propagačný pútač, alebo tabuľu,
- d) aplikovať chemické látky a hnojivá,
- e) rúbať dreviny okrem inváznych nepôvodných druhov drevín uvedených v zoznamoch podľa osobitných predpisov,^{58a)}
- f) zbierať nerasty alebo skameneliny,
- g) oplocovať pozemok okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice,
- h) umiestniť košiar, stavbu alebo iné zariadenie na ochranu hospodárskych zvierat,
- i) vykonávať geologické práce,
- j) umiestniť zariadenie na vodnom toku alebo inej vodnej ploche neslúžiacej plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela,
- k) voľne pustiť psa okrem psa používaného na plnenie úloh podľa osobitných predpisov⁵⁹⁾ (služobný pes) a poľovného psa,
- l) prikrmovať alebo vnadiť zver.

(2) Na území, na ktorom platí štvrtý stupeň ochrany, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na

a) vykonávanie činností uvedených v § 13 ods. 2 písm. a), c), i), j), l), o) a p) a § 14 ods. 2 písm. d), e) a h),

b) pasenie, napájanie, preháňanie a nocovanie hospodárskych zvierat na voľných ležoviskách, ako aj ich ustajnenie mimo stavieb alebo zariadení pri veľkosti stáda nad tridsať dobytčích jednotiek,

c) umiestnenie stavby,

d) chytanie, usmrtenie alebo lov živočíchov v mokradiach.

(3) Zákaz podľa odseku 1 písm. h) neplatí a súhlas podľa odseku 2 písm. b) sa nevyžaduje na miestach, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce.

(4) Na vykonanie náhodnej ťažby na území, na ktorom platí štvrtý stupeň ochrany, sa vzťahujú ustanovenia § 14 ods. 6 až 8 rovnako.

§ 16 Piaty stupeň ochrany

(1) Na území, na ktorom platí piaty stupeň ochrany, je zakázané

a) vykonávať činnosti uvedené v § 15 ods. 1; § 13 ods. 3 a § 14 ods. 3 a 5 platia rovnako,

b) zasiahnuť do lesného porastu,

c) narušiť vegetačný a pôdny kryt,

d) pásť, napájať, preháňať alebo nocovať hospodárske zvieratá,

e) umiestniť a používať intenzívny svetelný zdroj na osvetlenie územia,

f) rušiť pokoj a ticho,

g) chytať, usmrtiť alebo loviť živočícha,

h) meniť stav mokrade alebo upravovať koryto vodného toku,

i) umiestniť stavbu,

j) vysádzať rastliny.

(2) Na území, na ktorom platí piaty stupeň ochrany, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na vykonávanie činností uvedených v § 13 ods. 2 písm. i), j) a l) a § 14 ods. 2 písm. d).

Regulatívy ochrany prírody a krajiny vyplývajú z platnej legislatívy na úseku ochrany prírody a krajiny a príslušných vykonávacích predpisov, ako napríklad:

- Zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov;

- Vyhláška MŽP SR č.24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o ochrane prírody a krajiny);

- Zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;

- Výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu;

- Opatrenie zo 7. decembra 2017 č. 1/2017, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MŽP SR zo 14. júla 2004 č. 3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu;

- Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 495/2017 z 25. októbra 2017 o Druhej aktualizácii národného zoznamu území európskeho významu

- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 189/2010 Z.z. zo 16.apríla 2010, ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Nízke Tatry;

- Návštevný poriadok Národného parku Nízke Tatry;

- príslušné schválené programy starostlivosti, projekty ochrany, programy záchrany, a ich aktualizácie.

B.11.3. Ochrana prírody a tvorba krajiny

Základný rámec ochrany prírody v Slovenskej republike vytvára Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon“) a vykonávacie predpisy vydané na jeho vykonanie (Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov, ktorou sa vykonáva zákon o ochrane prírody a krajiny). Ochranou prírody a krajiny sa podľa tohto zákona rozumie starostlivosť štátu, právnických osôb a fyzických osôb o voľne rastúce rastliny, voľne žijúce živočíchy a ich spoločenstvá, prírodné biotopy, ekosystémy nerasty, skameneliny, geologické a geomorfologické útvary, ako aj starostlivosť o charakteristický vzhľad a využívanie krajiny. Ochrana prírody a krajiny sa realizuje najmä obmedzovaním a usmerňovaním zásahov do prírody a krajiny vrátane ochrany prírodných procesov, podporou a spoluprácou s vlastníkmi, správcami a užívateľmi pozemkov, ako aj spoluprácou s orgánmi štátnej správy, obcami, samosprávnymi krajmi, štátnymi odbornými organizáciami, vedeckými inštitúciami a mimovládnyimi organizáciami, ktorých predmetom činnosti je ochrana prírody a krajiny. Ochrana prírody a krajiny sa podľa tohto zákona realizuje vo verejnom záujme.

Územná ochrana prírody a krajiny je diferencovaná do piatich stupňoch ochrany pričom so zvyšujúcim stupňom ochrany (§ 12 až § 16 zákona) sa zvyšuje i rozsah obmedzení vykonávania rôznych činností v danom území (§ 17 až § 31 zákona). Prvý stupeň sa vzťahuje na celé územie Slovenska, druhý až piaty stupeň platí pre chránené územia a ochranné pásma. Lokality, na ktorých sa nachádzajú biotopy európskeho významu a biotopy národného významu (§ 6 ods. 3), biotopy druhov európskeho významu, biotopy druhov národného významu a biotopy vtákov vrátane sťahovavých druhov, na ktorých ochranu sa vyhlasujú chránené územia, významné krajinné prvky alebo prírodné vytvory, možno vyhlásiť za chránené územia v kategórii: chránená krajinná oblasť, národný park, prírodný park, chránený areál, prírodná rezervácia, národná prírodná rezervácia, prírodná pamiatka, národná prírodná pamiatka, chránený krajinný prvok, chránené vtáčie územie, alebo obecné chránené územie.

V rámci katastrálneho územia obce Horná Lehota zasahujú nasledovné chránené územia:

- Národný park Nízke Tatry - vymedzené Nariadením vlády SR č. 182/97 Z.z
- Národný park Nízke Tatry – ochranné pásmo- vymedzené Nariadením vlády SR č. 182/97 Z.z
- Chránené vtáčie územie Nízke Tatry - vymedzené Vyhláškou MŽP SR č. 189/2010 Z.z
- Územie európskeho významu Ďumbierske Tatry - vymedzené Výnosom MŽP SR č. 3/2004-5.1 a Opatrením č. 1/2017, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MŽP SR č. 3/2004-5.1
- Prírodná rezervácia Pralesy Slovenska – navrhovaná - vymedzená návrhom projektu ochrany
- Prírodná rezervácia Bystrá dolina – navrhovaná - vymedzená návrhom projektu ochrany

Katastrálne územie Horná Lehota patrí z hľadiska ochrany prírody a krajiny do pôsobnosti Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky – Správy Národného parku Nízke Tatry.

Medzi ostatné záujmy ochrany prírody dotýkajúce sa riešeného územia považujeme ochranu prírodných biotopov a mokradí (§ 6 zákona) a druhovú ochranu (§ 32 zákona) rastlín, živočíchov, nerastov a skamenelín.

Ochrana prírodných biotopov je súbor opatrení potrebných na zachovanie alebo obnovu priaznivého stavu biotopov európskeho významu a biotopov národného významu. V rámci uvádzaného zákona o ochrane prírody a krajiny sú definované nasledovné základné pojmy, týkajúce sa riešenej problematiky súvisiace s ochranou prírodných biotopov. Prírodný biotop je suchozemské alebo vodné územie prírodného alebo poloprírodného charakteru rozlíšené geografickými, abiotickými a biotickými charakteristikami. Biotop európskeho významu je prírodný biotop, ktorý je v Európe ohrozený vymiznutím alebo má malý prirodzený areál, alebo predstavuje typické ukážky jednej alebo viacerých biogeografických oblastí Európy. Biotop národného významu je prírodný biotop, ktorý nie je biotopom európskeho významu, ale je v Slovenskej republike ohrozený vymiznutím alebo má malý prirodzený areál, alebo predstavuje typické ukážky biogeografických oblastí Slovenskej republiky. Prioritný biotop je biotop európskeho významu, ktorého ochrana má zvláštny význam vzhľadom na podiel jeho prirodzeného výskytu v Európe.

Zoznam biotopov európskeho významu, biotopov národného významu a prioritných biotopov je uvedený v Prílohe č.1 Vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov, ktorou sa vykonáva zákon o ochrane prírody a krajiny, a bližšie ich popisuje Katalóg biotopov Slovenska (Stanová & Valachovič 2002). Základným rámcom pre identifikáciu a vymedzenie biotopov všeobecne, teda nielen biotopov európskeho významu, sú schválené metodické pokyny vypracované Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky. Pre lesné biotopy je to metodický pokyn Mapovanie lesných biotopov (Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, 2013), pre nelesné biotopy metodika mapovania nelesných biotopov (Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, 2014).

Lesné biotopy sa v zmysle zákona dajú všetky považovať za chránené (okrem lesných spoločenstiev s nadmerne zmeneným drevinovým zložením s nižším stupňom prirodzenosti). Chránené lesné biotopy sú určené využitím databázy Národného lesníckeho centra vo Zvolene, a to prevodom jednotiek lesníckej typológie na biotopové jednotky Katalógu biotopov Slovenska.

Chránené nelesné biotopy boli určené (lokalizované) na základe mapovania trávnej vegetácie Slovenska, ktoré vykonával inštitút DAPHNE v spolupráci so Štátnou ochranou prírody SR v rokoch 1999 – 2006. Keďže neboli zmapované všetky miesta aj v predmetnom území, je predpoklad že chránené biotopy sa môžu vyskytovať aj mimo uvedených lokalít. Na základe hore uvedeného je výskyt chránených biotopov na uvedených lokalitách aj v súčasnosti veľmi pravdepodobný, ale pre objektívne posúdenie súčasného stavu trávnej vegetácie (možná degradácia, ruderalizácia, resp. úplný zánik biotopu z dôvodu zmeny využívania za posledné roky) a s tým súvisiaceho overenia prítomnosti chránených biotopov by bolo potrebné preverenie uvedených biotopov a chránených druhov na konkrétnych lokalitách (primárne kolíznych s plánovanými zámermi, pri ktorých je potenciálny zánik biotopov v budúcnosti) počas aktuálneho vegetačného obdobia.

V rámci katastrálneho územia obce Horná Lehota zasahujú nasledovné chránené prírodné biotopy (podľa Vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov, ktorou sa vykonáva zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny):

- **Biotopy európskeho významu**

(kód podľa Katalógu biotopov SR; názov biotopu; kód NATURA2000, * prioritný biotop európskeho významu)

Lesné biotopy:

Ls1.3	Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy	
	*91EO	
Ls1.4	Horské jelšové lužné lesy;	
	*91EO	
Ls4	Lipovo-javorové sutinové lesy;	*9180
Ls5.1	Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy;	
	9130	
Ls5.2	Kyslomilné bukové lesy;	9110
Ls5.3	Javorovo-bukové horské lesy;	9140
Ls5.4	Vápnomilné bukové lesy;	9150
Ls9.1	Smrekové lesy čučoriedkové;	9410
Ls9.2	Smrekové lesy vysokobylinné;	9410
Kr10	Kosodrevina;	*4070

Nelesné biotopy:

Lk1	Nížinné a podhorské kosné lúky;	6510
Lk5	Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach;	
	6430	
Al1	Alpínske trávno-bylinné porasty na silikátovom podklade;	6150
Al2	Alpínske snehové výležiská na silikátovom podklade;	6510
Al5	Vysokobylinné spoločenstvá alpínskeho stupňa;	
	6430	
Al9	Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni;	4060
Br6	Brehové porasty deväťsilov;	6430
Tr1	Suchomilné trávno-bylinné a krovinné porasty na vápniťom substráte;	
	6210	
Tr8	Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte;	*6230

Sk2	Silikátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou	8220
Pi5	Pionierske porasty zväzu <i>Alyso-Sedion albi</i> na plytkých karbonátových a bázičných substrátoch *6110	
Ra6	Slatiny s vysokým obsahom báz	
	7230	

• **Biotopy národného významu** (kód a názov biotopu podľa Katalógu biotopov SR)

Lesné biotopy:

Ls8	Jedľové a jedľovo-smrekové lesy;
Kr11	Vysadená kosodrevina;

Nelesné biotopy (travinné-bylinné):

Lk3	Mezofilné pasienky a spásané lúky;
Lk6	Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí;
Al6	Vysokosteblové spoločenstvá horských nív na silikátovom podklade.

Aj v súčasnosti v území dominujú lesné spoločenstvá. Plošne najrozšírenejšie sú smrekové lesy čučoriedkové (zväz *Piceion excelse*, podzväz *Eu-Vaccinio-Picenion*), ktoré v území vytvárajú súvislý rôzne široký zonálny stupeň od nadmorskej výšky 1 250 do 1 600 n.m. Naň takmer na celom území nadväzujú porasty kosodreviny (zväz *Pinion mugo*), či už prirodzeného charakteru alebo umelo vysadené. V území sa sporadickejšie vyskytuje aj druhý typ horských smrečín a to smrekové lesy vysokobylinné (zväz *Athyrio alpestris-Piceion*). Najkrajšie ukážky vysokobylinných smrekových lesov prirodzeného charakteru nájdeme pod sedlom Príslop a čiastočne aj na južných svahoch Chopku. Z ihličnatých lesov tu ešte nájdeme na viacerých miestach jedľové a jedľovo-smrekové lesy (zväz *Piceion excelse*), ktoré sú viazané predovšetkým na západne až severne orientované strmé svahy často s vysokou skeletnatosťou. Z bučín tu boli zaevidované tri typy. Najvyšší podiel majú bukové a jedľové kvetnaté lesy (zväz *Fagion*, podzväz *Eu-Fagenion*), bukové kyslomilné lesy horské (*Luzulo - Fagion*) a javorové horské lesy (zväz *Fagion*, podzväz *Acerenion*) je len ostrovčekovitý. Na sutinách a v skalnatých dolinkách sú vyvinuté lipovo-javorové lesy (zväz *Tilio-Acerion*). V nižších polohách katastrálneho územia sa vyskytujú horské jelšové lužné lesy a jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy. Za významné genofondové plochy lesnej vegetácie v katastrálnom území považujeme pralesy. V rámci pralesov je odporučený bezzásahový režim obhospodarovania.

Genofondové plochy lesnej vegetácie v katastrálnom území Horná Lehota zastupujú:

Baba	prales	135,8 ha	501/P1
Príslop	prales	20,1 ha	508/P1
Kosodrevina	prales	30,3 ha	528/P1

Nelesné biotopy zaberajú menšiu časť územia. Aj nelesné spoločenstvá v subalpínskom a alpínskom pásme majú len čiastočne prirodzený charakter, na mnohých plochách vznikli ako náhradné spoločenstvá po odstránení lesných porastov alebo kosodreviny a ich následnom využívaní predovšetkým na pastvu dobytku. Z významnejších nelesných biotopov boli v území vymedzené 2 genofondové plochy. Menežmentové opatrenia genofondových plôch sú realizované alebo zabezpečované organizáciou ochrany prírody – Štátna ochrana prírody SR.

Genofondové plochy nelesnej vegetácie v katastrálnom území Horná Lehota zastupujú:

Okošená	lúky	6,9 ha
Horná Lehota - Dolinky	xerotherm	40,5 ha

V posudzovanom území katastrálneho územia sa zároveň nachádzajú aj lokality s výskytom **mokradi** (v zmysle zákona je mokrad' „územie s močiarimi, slatinami alebo rašeliniskami, vlhká lúka, prírodná tečúca voda a prírodná stojatá voda vrátane vodného toku a vodnej plochy s rybníkmi a vodnými nádržami“). Predovšetkým ide o prírodné biotopy rašelinísk, vodných tokov a ich bočných prítokov, a vlhkých lúk.

Znenie § 6 zákona definuje nasledovné; *ak orgán ochrany prírody upozorní osobu, že činnosťou, ktorú plánuje vykonať, a ku ktorej nebol vydaný súhlas alebo záväzné stanovisko podľa*

tohto zákona, môže dôjsť k poškodeniu alebo zničeniu biotopu európskeho významu alebo biotopu národného významu, je na uskutočnenie tejto činnosti potrebný súhlas orgánu ochrany prírody. Zároveň, v zmysle predmetného § 6 zákona, na zmenu stavu mokrade, najmä jej úpravu, zasypávanie, odvodňovanie, ťažbu trstia, rašeliny, bahna alebo iného materiálu, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody.

Druhovou ochranou sa podľa zákona rozumie osobitná ochrana druhov rastlín, živočíchov, nerastov a skamenelín (ďalej len „chránený druh“) a obmedzenie využívania vybraných druhov rastlín a živočíchov. Druh aj poddruh je nižšia taxonomická jednotka rastlín alebo živočíchov. Voľne rastúca rastlina je jedinec rastlinného druhu alebo druhu húb, ktorého populácia sa udržuje samovoľne, a to i v prípade jeho držby alebo pestovania mimo jeho prirodzeného výskytu v biotopoch. Voľne žijúci živočích je jedinec živočíšneho druhu, ktorého populácia sa udržuje samovoľne, a to aj v prípade jeho držby vrátane chovu v ľudskej opatere. Za Jedinca rastliny alebo živočícha určitého druhu sa považuje jedinec živý alebo mŕtvy, všetky jeho časti a vývinové štádiá, ako aj akýkoľvek výrobok a tovar, pri ktorom je zo sprievodnej dokumentácie, obalu, štítku alebo z akýchkoľvek iných okolností zrejmé, že je vyrobený z častí rastlín alebo živočíchov tohto druhu. Biotop druhu je prostredie definované špecifickými abiotickými a biotickými faktormi, v ktorom druh žije v ktoromkoľvek štádiu jeho biologického cyklu.

Na cca 73 % územia obce Hornej Lehoty sa nachádzajú lesné pozemky. Podľa údajov PSL LHC Lesy Ďumbier (dostupného na Mapovom serveri Národného lesníckeho centra), v druhovej skladbe lesných porastov v k.ú. Hornej Lehoty prevláda smrek (37,76 %), ďalej buk (30,13 %), kosodrevina (11,04 %), jedľa (9,24 %), javor (5,7 %), jaseň (2,22 %), smrekovec (1,31 %), ostatné – borovica, brest, breza, dub, hrab, jelša, topoľ majú zastúpenie pod 1 %. Zastúpené sú všetky vekové triedy. Najväčší podiel tvorí veková trieda 0-20 (20,42 %), 81-100 (18,08 %), 41-60 (13,8 %), 21-40 (12,63 %), 141+ (11,71 %), 101-120 (10,94 %), 61-80 (10,6 %), 121-140 (1,82 %).

Zloženie bylinnej vrstvy v lesoch nie je výrazne ovplyvnené. K typickým druhom patrí brusnica čučoriedková (*Vaccinium myrtillus*), brusnica obyčajná (*Vaccinium vitis-idaea*), papraď samčia (*Dryopteris filix-mas*), kyslička obyčajná (*Oxalis acetosella*), podbelica alpská (*Homogyne alpina*), metluška krivolaká (*Avenella flexuosa*), atď. Z druhov alpských trávnikov môžeme spomenúť napr. *Juncus trifidus*, *Agrostis pyrenaica*, *Carex sempervirens*, *Huperzia selago*, *Ligusticum mutellina* a ďalšie. Priestor alpských holí je extrémne vzácny aj pre výskyt veľkého počtu chránených a ohrozených druhov rastlín. V biotopoch skalných stien a sutín sa vyskytujú napr. štiavnička obyčajná (*Acetosella vulgaris*), zvonček okrúhlohlavý (*Campanula rotundifolia* agg.), prvosienka najmenšia (*Primula minima*), lomikameň machovitý (*Saxifraga bryoides*), silenka bezbyľová (*Silene acaulis*) a ďalšie. V kosodrevinových porastoch dominuje brusnica čučoriedková (*Vaccinium myrtillus*), ktorú dopĺňa podbelica alpská (*Homogyne alpina*), smľz chlpkatý (*Calamagrostis villosa*), chlpaňa lesná (*Luzula sylvatica*) a ďalšie.

Údajová báza o vyšších rastlinách je tradične relatívne dobrá a rozšírenie vyšších rastlín európskeho významu je dobre zmapované. Najviac údajov má k dispozícii Štátna ochrana prírody SR, v posledných rokoch sa tieto údaje postupne konsolidujú a ukladajú do Komplexného informačného a monitorovacieho systému (KIMS). Ten je čiastočne prístupný aj pre verejnosť cez portál www.biomonitoring.sk. Ďalšie väčšie databázy s floristickými údajmi spravujú Botanický ústav SAV a DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie, ide však o staršie údaje, v rámci svojich projektov momentálne tieto inštitúcie nevykonávajú systematické floristické mapovanie. V súvislosti s výstavbou zariadení cestovného ruchu bol v lokalite Chopok - Juh vo vegetačnom období roka 2011 realizovaný botanický prieskum (Hes-Comgeo s.r.o.). Inventarizačný prieskum flóry bol zameraný na celoplošné mapovanie výskytu druhov flóry so zreteľom na chránené druhy európskeho a národného významu. Niektoré chránené taxóny boli zaznamenané aj v rámci projektu ochrany navrhovanej prírodnej rezervácie Bystrá dolina (FSC Slovensko, 2010), alebo zámer Jasná, časť Chopok – juh – skvalitnenie služieb strediska cestovného ruchu (Envigeo s.r.o., 2019). Lokality významného výskytu chránených a vzácných druhov rastlín sa nachádzajú najmä na miestach vymedzených genofondových plôch, a ďalej sa jedná najmä o zachovalé prevažne lúčne a mokradné spoločenstvá s výskytom chránených druhov flóry a pestrou entomofaunou.

Z územia sú známe nasledovné chránené, vzácne, ohrozené, alebo zraniteľné druhy rastlín:

bieloprst belavý (*Pseudorchis albida*), borovica limbová (*Pinus cembra*), bradáčik vajcovitolistý (*Listera ovata*), bradáčik srdcovitolistý (*Listera cordata*), fialka žltá sudetská (*Viola lutea* subsp. *sudetica*), horec bodkovaný (*Gentiana punctata*), chlpaník oranžový (*Pilosella aurantiaca*), chlpaník vrcholikatý (*Pilosella cymosa*), chvostník jedľovitý (*Huperzia selago*), iskerník pahorský (*Ranunculus*

pseudomontanus), kamzičník chlpatý (*Doronicum stiriaceum*), kruštík širokolistý (*Epipactis helleborine*), kýchavica biela (*Veratrum album*), kyjanôčka zelená (*Buxbaumia viridis*), ľalia cibulkonosná pravá (*Lilium bulbiferum* subsp. *bulbiferum*), ľalia zlatohlavá pravá (*Lilium martagon* subsp. *martagon*), lišajník pľuzgierka islandská (*Cetraria islandica*), lipnica riedka (*Poa laxa*), lipnica žulová (*Poa granitica*), očianka slovenská (*Euphrasia slovacica*), očianka tatranská (*Euphrasia tatrae*), ostrica Bigelowova (*Carex bigelowii*), pakrálik alpský tatranský (*Leucanthemopsis alpina* subsp. *tatrae*), pavstavač hlavatý (*Traunsteinera globosa*), päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), plavúň pučivý (*Lycopodium annotinum*), plavúň obyčajný (*Lycopodium clavatum*), plavúnik alpský (*Diphysastrum alpinum*), poniklec biely (*Pulsatilla scherfelii*), prilbica tuhá pravá (*Aconitum firmum* subsp. *firmum*), prvosenka najmenšia (*Primula minima*), rozchodníkovec obyčajný (*Hylotelephium argutum*), sitina niťolistá (*Juncus filiformis*), skalnica Wettsteinova pravá (*Sempervivum wettsteinii* subsp. *wettsteinii*), soldanelka uhorská (*Soldanella hungarica*), soldanelka karpatská (*Soldanella carpatica*), starček abrotanolistý karpatský (*Senecio abrotanifolius* subsp. *carpathicus*), stračia nôžka vysoká (*Delphinium elatum*), šafran karpatský (*Crocus heuffelianus*), šafran spišský (*Crocus discolor*), šucha obojpohlavná (*Empetrum hermaphroditum*), uchatka Cordova (*Porella cordaeana*), večernica slovenská (*Hesperis slovacica*), veternica narcisokvetá (*Anemone narcissiflora*), vřba bylinná (*Salix herbacea*), vstavačovec Fuchsov pravý (*Dactylorhiza fuchsii* subsp. *fuchsii*), zubačka žliazkatá (*Dentaria glandulosa*), zvonček hrubokoreňový (*Campanula serrata*).

O faune územia a širšieho okolia sa vzťahujú prevažne k vyšším živočíchom. Najlepšie poznanými skupinami fauny sú vtáky a cicavce.

Nad hornou hranicou lesa žijú kamzík vrchovský tatranský (*Rupicapra rupicapra tatrae*) a svišť vrchovský tatranský (*Marmota marmota tatrae*). Z drobných zemných cicavcov existujú údaje o výskyte napr. myšovky vrchovskej (*Sicista betulina*), piskora vrchovského (*Sorex alpinus*), hrabáča tatranského (*Pitymys taticus*), hraboša snežného tatranského (*Microtus nivalis mirhanreini*), hraboša močiarného (*Microtus agrestis*) a pľiška lieskového (*Muscardinus avellanarius*).

Okrem bežných druhov, ako líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), kuna lesná (*Martes martes*), diviak lesný (*Sus srofa*), jeleň lesný (*Cervus elaphus*), zajac poľný (*Lepus europaeus*), jazvec lesný (*Meles meles*), lasica myšozřavá (*Mustela nivalis*), je územie súčasťou teritórií (lovných, generačných) veľkých šeliem ako medveď hnedý (*Ursus arctos*), vlk dravý (*Canis lupus*), rys ostrovid (*Lynx lynx*).

V súčasnosti sú na úseku Ministerstva životného prostredia SR schválené nasledovné programy starostlivosti o chránené druhy živočíchov:

- Program starostlivosti o vlka dravého (*Canis lupus*) na Slovensku;
- Program starostlivosti o rysa ostrovida (*Lynx lynx*) na Slovensku;
- Program starostlivosti o medveďa hnedého (*Ursus arctos*) na Slovensku.

Výskyt a druhové zloženia netopierov nebolo doteraz v území podrobnejšie preskúmané.

Bohato zastúpenou skupinou živočíchov sú v území Nízkych Tatier vtáky. Svojou zachovalosťou a rozľahlosťou poskytuje územie podmienky pre hniezdenie viacerých vzácnych druhov dravcov, lesných sov a spevavcov.

Na hornú hranicu lesa, porasty kosodreviny, alpské lúky a sutiny sa viaže výskyt ďalších druhov ako napr. tetrov hoľniak (*Tetrao tetrix*), vrchárka červenkastá (*Prunella collaris*) a skaliar sivý (*Oenanthe oenanthe*), žltouchvost domový (*Phoenicurus ochruros*) a ľabtuška vrchovská (*Anthus spinoletta*). Otvorené plochy lúčnych spoločenstiev poskytujú teritórium pre kurovité vtáky - tetrova hlucháňa (*Tetrao urogallus*), tetrova hoľniaka (*Tetrao tetrix*) a jariabka hôrneho (*Bonasia bonasia*).

Z dravých vtákov tu hniezdia sokol myšiar (*Falco tinnunculus*), myšiar hôrny (*Buteo buteo*), jastrab veľký (*Accipiter gentilis*) a jastrab krahulec (*Accipiter nisus*), viaceré ďalšie druhy ako orol skalný (*Aquila chrysaetos*), sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*), včelár lesný (*Pernis apivorus*) sem zaletujú za potravou alebo sa vyskytujú počas ľahu.

K charakteristickým hniezdičom tunajších pôvodných horských smrekových a zmiešaných lesov patria kuvik vrabčí (*Glaucidium passerinum*), kuvik kapcavý (*Aegolius funereus*), drozd kolohrivý (*Turdus torquatus*), ďateľ trojprstý (*Picoides tridactylus*), ďateľ čierny (*Dryocopus martius*), ďateľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*), sluka lesná (*Scolopax rusticola*), krivonos smrekový (*Loxia curvirostra*), a viaceré ďalšie druhy spevavcov ako muchárik červenohrdlý (*Ficedula parva*), žltouchvost hôrny (*Phoenicurus phoenicurus*), lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*), sýkorka uhliarka (*Parus ater*), sýkorka chochlatá (*Parus cristatus*), sýkorka čiernohlavá (*Parus montanus*), kôrovník dlhoprstý (*Certhia familiaris*), ľabtuška hôrna (*Anthus trivialis*), oriešok obyčajný (*Troglodytes troglodytes*), vrchárka modrá (*Prunella modularis*), červienka obyčajná (*Erithacus rubecula*), drozd čierny (*Turdus merula*), drozd plavý (*Turdus philomelos*), králiček zlatohlavý (*Regulus regulus*), králik ohnivohlavý (*Regulus ignicapillus*), orešnica perlavá (*Nucifraga caryocatactes*), pinka obyčajná (*Fringilla coelebs*), stehlík čížik (*Carduelis spinus*), hýľ lesný (*Pyrrhula pyrrhula*). Okrem ich sa tu vyskytujú aj holub plúžik (*Columba oenas*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), trasouchvost biely (*Motacilla alba*), mlynárik dlhochvostý (*Sitta europaea*), brhlík lesný (*Sitta europaea*), žltouchvost domový (*Phoenicurus ochruros*).

V súčasnosti sú na úseku Ministerstva životného prostredia SR schválené nasledovné programy záchrany o chránené druhy živočíchov:

- Program záchrany sokola červenonohého (*Falco vespertinus* Linnaeus, 1766) na roky 2018 - 2022;
- Program záchrany hlucháňa hôrneho (*Tetrao urogallus* Linnaeus, 1758) na roky 2018 – 2022;
- Program záchrany tetraova hoľniaka (*Tetrao tetrix* Linnaeus, 1758) na roky 2018-2022.

Vzhľadom na charakter prostredia a biotopov sú niekoľkými druhmi zastúpené aj obojživelníky a plazy, ako napríklad vretenica severná (*Vipera berus*), slepúch lámavý (*Angius fragilis*), salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*), jašterica živorodá (*Zootoca vivipara*), jašterica krátkohlavá (*Lacerta agilis*), skokan hnedý (*Rana temporaria*) a ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*).

Dominantnými druhmi rýb sú v širšom území pstruh potočný (*Salmo trutta morpha fario*), hlaváč pásoplutvý (*Cottus poecipolus*), hlaváč obyčajný (*Cottus gabi*) a v dolných úsekoch vodných tokov sú to slíž severný (*Nemachilus barbatulus*) a čerebľa potočná (*Phoxinus phoxinus*). Miestami bol a stále je vypúšťaný nepôvodný pstruh dúhový.

Fauna bezstavovcov nebola predmetom systematickejšieho výskumu, avšak už čiastkové výskumy zamerané na vybrané skupiny poukazujú na jej pestrosť a druhovú bohatosť. Z druhov európskeho významu bol v navrhovanej PR Bystrá dolina preukázaný výskyt týchto druhov: bystruška potočná (*Carabus variolosus*), plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*), fuzáč zemolezový (*Pseudogaratina excellens*), fuzáč alpský (*Rosalia alpina*). Z druhov národného významu: bystruška zlatá (*Carabus auronitens escheri*) a bystruška (*Carabus irregularis montandoni*), utekáčik (*Deltomerus tetricus*), krasoň jedľový (*Eurythyrea austriaca*), kováčik (*Lacon lepidopterus*), *Pytho depressus*, fuzáč žltocierny (*Pachyta lamed ssp. lamed*). Ďalšie vzácne druhy chrobákov vyskytujúce sa v širšom hodnotenom území sú: fuzáč štvorpásy (*Cornumutila quadrivittata*), fuzáč javorový (*Rhopalopus ungaricus*), fuzáč borievkový (*Rhysodes germari*), fuzáč veľký (*Tragosoma deopsarium*), *Melandrya barbata*, *Pytho abieticola*, *Boros schneideri*, *Bius thoracicus* a iné.

V zmysle § 40 zákona orgán ochrany prírody môže povoliť výnimku z podmienok ochrany chránených druhov, vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov, len ak neexistuje iná ekonomicky a technicky realizovateľná alternatíva a výnimka neohroží zabezpečenie priaznivého stavu populácie dotknutého druhu v jeho prirodzenom areáli.

Ochrana drevín zabezpečuje legislatívnu ochranu drevín rastúcich mimo lesa (mimo lesný pôdny fond) a ochranu chránených stromov, za ktoré sa môžu vyhlásiť kultúrne, vedecky, ekologicky, krajínovne alebo esteticky mimoriadne významné stromy alebo ich skupiny vrátane stromoradií. **V rámci katastrálneho územia Horná Lehota nie sú v zmysle zákona žiadne osobitne vyhlásené chránené stromy.** V prípade realizovaných výrubov drevín a krov (§ 47 zákona) je potrebné realizovať výrub drevín v mimohniezdnom období aby sa zamedzilo ničeniu biotopov resp. priamo usmrteniu jednotlivých druhov vtákov.

B.11.4. Územný systém ekologickej stability

Problematika zameraná na tvorbu a ochranu krajiny je ako z historického hľadiska, tak aj v súčasnom období, aktuálna s ohľadom na jej funkcie pro človeka, tak i z hľadiska vytvárania vhodného prostredia pre život. Krajina je zložitý systém, ktorý nemožno pochopiť analýzou jej jednotlivých častí, ale iba skúmaním väzieb, procesov a princípov. Hlavným poslaním človeka by mala byť jej ochrana a uskutočňovanie premyslených zásahov do prírody s cieľom zlepšiť jej stav a hodnotu. Najdôležitejším auto-regulačným mechanizmom všetkých systémov bez výnimky je spätná väzba (Míchal, 1991). Človek vstupuje do procesu spätnej väzby a pridáva sem, a súčasne na druhej strane odoberá vlastnú energiu (poľnohospodárstvo, lesníctvo, stavitelstvo, priemysel, ťažba).

Koncepcia územných systémov ekologickej stability (ÚSES) prešla svojim vývojom, až našla svoje pevné postavenie v novodobej koncepcii ochrany prírody, pri zachovaní biodiverzity a tiež v environmentálnej legislatíve. ÚSES predstavuje nový smer modernej ochrany prírody a organizácie územia na základe krajinnoeekologického prístupu, pričom je zameraný na ochranu a racionálne využívanie prírodných zdrojov, udržanie prirodzenej produkčnej schopnosti krajiny, zachovanie biodiverzity a celkové zlepšenie kvality životného prostredia.

Koncepcia ÚSES bola na Slovensku schválená uznesením vlády SR č. 394/1991 a stala sa základným východiskom systémového začlenenia ÚSES do reálnej environmentálnej politiky a plánovacej praxe, je ekologickým regulatívom rôznych plánov. V zákone č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny sa ÚSES definuje: „územný systém ekologickej stability je taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine“. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu.

Návrh kostry územného systému ekologickej stability vytvára v krajinnom priestore ekologická sieť, ktorá:

- zabezpečuje územnú ochranu všetkým ekologicky hodnotným segmentom v území,
- vymedzuje priestory umožňujúce trvalú existenciu, rozmnožovanie, úkryt a výživu rastlinným a živočíšnym spoločenstvám typickým pre daný región – biocentrá (majú charakter jadrových území s prioritným ekostabilizačným účinkom v krajine),
- umožňujú migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov – biokoridory a jadrové územia,
- zlepšuje pôdoochranné, klimatické a ekostabilizačné podmienky,
- zabezpečuje optimálny rozvoj prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt v území.

GNÚSES SR

Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability (GNÚSES) vyjadruje základný rámec priestorovej ekologickej stability územia Slovenska. Predstavuje priestorové usporiadanie ekologicky najvýznamnejších zachovalých prírodných území (najmä lesov, mokradí, brál, sprievodných porastov vodných tokov a pod.) a vyjadruje vzťah a postavenie ekologicky stabilných území Slovenska v prepojení na európsky systém ekologicky stabilných území, čím vytvára významný dokument pre stratégiu ochrany ekologickej stability, biodiverzity a genofondu Slovenskej republiky.

GNÚSES bol schválený uznesením vlády č. 319 z 27. apríla 1992. V roku 2000 bol aktualizovaný a zapracovaný do Koncepcie územného rozvoja Slovenska, ktorej záväzná časť bola schválená Nariadením vlády SR č. 528/2002 Z.z.

Regionálny územný systém ekologickej stability (RÚSES)

Dokument regionálneho územného systému ekologickej stability (RÚSES) predstavuje dokument určený na zabezpečenie územného systému ekologickej stability a ochranu rozmanitosti podmienok a foriem života v určitom regióne. Dokument RÚSES v zmysle zákona obstaráva a schvaľuje Okresný úrad. Obsah dokumentu RÚSES je ustanovený vyhláškou MŽP SR č. 158/2014 Z.z. (príloha č. 23 k vyhláške č. 24/2003 Z.z.). Dokument RÚSES ako dokumentáciu ochrany prírody a krajiny vyhotovuje organizácia ochrany prírody alebo fyzická osoba alebo právnická osoba zapísaná ministerstvom v osobitnom zozname (odborne spôsobilá osoba).

V nadväznosti na Generel nadregionálneho ÚSES SR boli v rokoch 1993-1995 podľa jednotnej metodiky vypracované Regionálne územné systémy ekologickej stability (RÚSES) pre všetky okresy Slovenska. Medzi nimi bol aj **RÚSES okresu Banská Bystrica (1994, pôvodný okres, nie je digitálne spracovaná v GIS)**. V roku 2006 bolo SAŽP – CEVAP Banská Bystrica vypracovaná **Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresu Brezno**. Pre okres Brezno je aktuálne rozpracovaná aktualizácia regionálneho územného systému ekologickej stability (v rámci projektu: Spracovanie dokumentov regionálnych územných systémov ekologickej stability pre potreby vytvorenia základnej východiskovej bázy pre reguláciu návrhu budovania zelenej infraštruktúry (RÚSES II).

Miestny územný systém ekologickej stability (MÚSES)

Dokument miestneho územného systému ekologickej stability (MÚSES) predstavuje dokument určený na ochranu rozmanitosti podmienok a foriem života na miestnej úrovni. Dokument v zmysle zákona obstaráva a schvaľuje obec. Územné systémy ekologickej stability lokálnej úrovne sa riešia v SR v dvoch procesoch: - v rámci územného plánovania; a – v rámci projektov pozemkových úprav. Obsah dokumentu miestneho územného systému ekologickej stability ustanovuje vyhláška MŽP SR č. 492/2006 Z.z. (príloha č. 24 k vyhláške). MÚSES pre katastrálne územie Horná Lehota bol vypracovaný v obvode PPÚ v r.2011.

Územný priemet dokumentov územného systému ekologickej stability

Územia tvoriace úplne alebo čiastočne prvky kostry územného systému ekologickej stability v katastrálnom území Horná Lehota vymedzujeme nasledovne:

Biocentrum je ekosystém alebo skupina ekosystémov, ktorá vytvára trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev.

Biocentrá nadregionálneho významu

Biocentrum nadregionálneho významu NRBc-1 ĎUMBIERSKE TATRY (25 350 ha)

Jadrami biocentra sú NPR Skalka a NPR Pod Latiborskou hoľou, je charakterizované ako najhodnotnejšia časť Nízkych Tatier s výraznou a jedinečnou geomorfologickou stavbou, krasovými útvarmi, diverzitou rastlinných a živočíšnych spoločenstiev, horizontálnou a vertikálnou členitosťou. Rôznorodosti geologického substrátu, členitosti reliéfu, značnému výškovému rozpätiu až do alpínskeho vegetačného stupňa zodpovedá aj pestrosť rastlinných (kalcifilné, acidofilné druhy) a živočíšnych spoločenstiev s viacerými chránenými a endemickými druhmi. Územie NRBc siaha aj do susedných okresov. Je súčasťou CHVÚ Nízke Tatry a ÚEV Ďumberske Tatry.

Biocentrá regionálneho významu

Nebolo vymedzené

Biocentrá miestneho významu

Biocentrum miestneho významu MBc-1 – Lovište (EVSK-1)

Druhovo pomerne bohaté spoločenstvá, klasifikované ako Nížinné a podhorské kosné lúky (Lk1, kód 6510) s výskytom niektorých vzácnych, chránených a ohrozených druhov ako napríklad vstavač obyčajný (*Orchis morio*), päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), vstavačovec májový (*Dactylorhiza majalis*), horec krížatý (*Gentiana cruciata*). Lokalita je výnimočná výskytom taxónu žltuška jednoduchá pravá (*Thalictrum simplex* subsp. *simplex*), ktorý tu má jedinú známu lokalitu v NP Nízke Tatry a jeho ochrannom pásme.

Biocentrum miestneho významu MBc-2 – VN Richtárovo (EVSK-2)

Umelá vodná nádrž na potoku Hnusné je významná najmä z hľadiska výskytu fauny viazanej na vodné prostredie.

Biocentrum miestneho významu MBc-3 – Lúky v lyžiarskom areáli Tále (EVSK-3)

Nížinné a podhorské kosné lúky (Lk1, kód 6510) s výskytom niektorých vzácných, chránených a ohrozených druhov, bohaté populácie tu majú napríklad päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*) a pavstavač hlavatý (*Traunsteinera globosa*).

Biocentrum miestneho významu MBc-4 – Jelšina na sútoku Čierneho potoka a Bystrej (EVSK-4)

Jelšový porast s dominanciou jelše lepkavej (*Alnus glutinosa*) biotopu Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy (kód 91E0*).

Biocentrum miestneho významu MBc-5 – Kopaniny (EVSK-5)

Rozsiahla lokalita s výskytom viacerých vzácných, ohrozených a chránených druhov, ako napríklad päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), horec krížatý (*Gentiana cruciata*), vemenníček zelený (*Coeloglossum viride*), veternica lesná (*Anemone sylvestris*), jagavka konáristá (*Athericum ramosum*), vstavač bledý (*Orchis pallens*), hmyzovník muchovitý (*Ophrys insectifera*), guľôčka bodkovaná (*Globularia punctata*), neotinea počerná letná (*Neotinea ustulata* subsp. *aestivalis*).

Biocentrum miestneho významu MBc-6 – Nad Moskami – Dolinky (EVSK-6)

Xerofilné a mezofilné pasienky a lúky predstavujúce biotop druhov päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), horec krížatý (*Gentiana cruciata*), vemenníček zelený (*Coeloglossum viride*). Iba tu bola v širšom okolí zaregistrovaná rebrica pyrenejská (*Libanotis pyrenaica*). Na lokalite hniezdi chrapkáč poľný (*Crex crex*).

Biocentrum miestneho významu MBc-7 – Pod Okešenou (EVSK-7)

Nížinné a podhorské kosné lúky (Lk1, kód 6510) a Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnitom substráte (Tr1, kód 6210) s výskytom vzácných, ohrozených a chránených druhov ako napríklad päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), vstavač počerný letný (*Orchis ustulata* subsp. *aestivalis*) (bohatá populácia), horec krížatý (*Gentiana cruciata*), vemenníček zelený (*Coeloglossum viride*), kruštík tmavočervený (*Epipactis atrorubens*), vstavač mužský (*Orchis mascula*), hmyzovník muchovitý (*Ophrys insectifera*).

Biocentrum miestneho významu MBc-8 – Vodná nádrž Krpáčovo (EVSK-8)

Umelá vodná nádrž na potoku Červená voda je významná najmä z hľadiska výskytu fauny viazanej na vodné prostredie.

Biokoridor je priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktorý spája biocentrá a umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, na ktorý priestorovo nadväzujú interakčné prvky. Väčšina biokoridorov je viazaných na toky, ich aluviálne nivy a celé údolia – doliny (hydriko-terestrické biokoridory). V prípade terestrických biokoridorov môžeme uvažovať len o širokopásmových/celoplošných prepojeniach s využívaním jednotlivých geomorfologických tvarov prevažne v lesnej krajine. Vzhľadom na zastúpenie rôznych taxonomických skupín živočíchov v biokoridoroch, s rôznymi nárokmi a schopnosťami vo väzbe na biologickú vodivosť, nie je možné plošne špecifikovať konkrétne prepojenia. Biokoridory sú definované ako potenciálne priestory pre energetické toky v území, evidentne tu dochádza k pohybu prírodných prvkov a je bezpodmienečne nutné zachovať kontinuitu tohto priestoru. Zároveň to je priestor, ktorý využíva človek pre svoje aktivity ako dopravný koridor.

Biokoridor nadregionálneho významu

Nebolo vymedzené

Biokoridory regionálneho významu

Regionálny biokoridor nRBk-1 BYSTRIANKA (navrhovaný)

Biokoridor regionálneho významu – vodný tok Bystrianka – plní funkciu hydricko-terestrického biokoridoru. RBk vedie dolinou toku Bystrianka od NRBc Ďumbierske Nízke Tatry k NRBk Hron. Prechádza rekreačnou oblasťou Tále, sídlom Bystrá, zastavanými plochami a priemyselným areálom časti obce Valaská (Piesok). Okrem samotného potoka, v ktorom žijú napríklad druhy pstruh potočný (*Salmo trutta morpha fario*), lipeň tymiánový (*Thymallus thymallus*), hlaváč bielooplutvý (*Cottus gobio*), hlaváč pásoplutvý (*Cottus poecilopus*) je do biokoridoru zahrnutá aj sprievodná drevinová vegetácia, v ktorej prevažujú jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), jelša sivá (*Alnus incana*) a vŕba krehká (*Salix fragilis*).

Biokoridory miestneho významu

Nebolo vymedzené

Ekologicky významné segmenty krajiny majú hlavný význam v zabezpečovaní druhovej a krajinnokoekologickej diverzity, zamedzení vodnej a veternej erózie, udržaní kvality vody, regulácii odtokových pomerov, vytvorení refúgií pre mnohé rastliny a živočíchy a vytváraní pufrovacích zón zriedkavým ekosystémom. Vyznačujú sa vysokou reálnou alebo potenciálnou ekologickou stabilitou. Najhodnotnejšie z nich sú zaradené do siete prvkov RÚSES (biocentrá, biokoridory). Možno ich rozdeliť na dve skupiny: 1. územia s ochrannými lesmi - územia s prevahou ochranných lesov v blízkosti zastavaných území, 2. krajinné priestory s mozaikou lesov, lúk, nelesnej drevinovej vegetácie - plochy s najheterogénnejšou krajinnou pokrývkou, na prechode zo súvislých lesných komplexov do intenzívne využívanej krajiny. Sú to lokality so zachovanými prírodnými hodnotami a z dôvodu zachovania bio- a geodiverzity je potrebné ich uchovať v čo najväčšom rozsahu. Predstavujú prvky a štruktúry krajiny s ekostabilizačnou funkciou, ktoré sa vyznačujú vysokou bio- a geodiverzitou, prípadne sa tu zaznamená výskyt zriedkavých a vzácných druhov a spoločenstiev, definované boli na základe údajov o flóre, vtákoch, mäkkýšoch, hmyze a geológii. Sú to genofondové plochy uvedených skupín. Genofondovo významné lokality sú územia, ktoré sú chránené v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny, kde hlavným dôvodom ochrany okrem iného je živočíšstvo i rastlinstvo, lokality na územnú ochranu navrhované, ale i lokality, ktoré atribúty územnej ochrany nespĺňajú, ale v prírodnom prostredí tvoria významné stanovištia, refúgiá a pod. pre viaceré druhy živočíchov a rastlín chránených, ohrozených, vzácných, ale i ostatných.

Ekologicky významné segmenty krajiny

Genofondové plochy

Z významnejších nelesných biotopov boli v území vymedzené 2 genofondové plochy. Menežmentové opatrenia genofondových plôch sú realizované alebo zabezpečované organizáciou ochrany prírody – Štátna ochrana prírody SR.

Genofondové plochy nelesnej vegetácie v katastrálnom území Horná Lehota zastupujú:

Okošená	lúky	6,9 ha
Horná Lehota - Dolinky	xerotherm	40,5 ha

Názov lokality: Okošená

Prislušnosť k územnej ochrane: ochranné pásmo Národného parku Nízke Tatry (2.stupeň ochrany)

Krátka charakteristika: opustené pasienky a xerothermné trávniky

Výskyt biotopov európskeho a národného významu:

Lk1 – Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Tr1 – Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnom substráte (6210)

Výskyt druhov európskeho významu a ohrozených druhov národného významu:

Ophrys insectifera, *Gymnadenia conopsea*, *Orchis ustulata* subsp. *aestivalis*

Súčasné hospodárske využívanie vlastními, resp. užívateľmi pozemkov:

sporadické prepásanie, menšia časť lokality pravidelne kosená

Menežmentové opatrenia realizované alebo zabezpečované organizáciou ochrany prírody:

2004, 2011-2014 kosenie a výrub náletových drevín. Výmera : 6,9 ha/na menežment 6,5 ha (ŠOP SR 1,5 ha, užívateľa 5 ha)

Názov lokality: Horná Lehota – Dolinky (2 polygóny)

Príslušnosť k územnej ochrane: ochranné pásmo Národného parku Nízke Tatry (2.stupeň ochrany)

Krátka charakteristika: opustené pasienky a xerothermné trávniky

Výskyt biotopov európskeho a národného významu:

Lk1 – Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Tr1 – Suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnom substráte (6210)

Výskyt druhov európskeho významu a ohrozených druhov národného významu:

Ophrys insectifera, *Anemone sylvestris*, *Orchis pallens*, *Aster amellus*

Súčasné hospodárske využívanie vlastními, resp. užívateľmi pozemkov:

sporadické prepásanie, menšia časť lokality pravidelne kosená

Menežmentové opatrenia realizované alebo zabezpečované organizáciou ochrany prírody:

2004, 2011-2014 kosenie a výrub náletových drevín. Výmera : 40,5 ha/na menežment 38,0 ha (užívateľ 38 ha)

Za významné genofondové plochy lesnej vegetácie v katastrálnom území považujeme pralesy. V rámci pralesov je odporúčený bezzásahový režim obhospodarovania.

Genofondové plochy lesnej vegetácie v katastrálnom území Horná Lehota zastupujú:

Baba	prales	135,8 ha	501/P1
Príslop	prales	20,1 ha	508/P1
Kosodrevina	prales	30,3 ha	528/P1

Názov lokality: Baba (135.8 ha)

Príslušnosť k územnej ochrane: Národný park Nízke Tatry (3.stupeň ochrany), ÚEV Ďumbierske Tatry, CHVÚ Nízke Tatry, PR Bystrá dolina – návrh, PR Pralesy Slovenska - návrh

Krátka charakteristika: Oblasť Bystrej doliny v Nízkych Tatrách severne od obce Bystrá bola už dávnejšie známa výskytom zachovalejších lesov, prírodných lesov miestami až pralesov. Najväčšia enkláva sa zachovala na východných svahoch Baby (1 617,3 m n.m.) a Pálenice (1 653,8 m n.m.). Ide o pestrú mozaiku rôznych typov lesov. V najnižších polohách sú vyvinuté jedľovo-bukové kvetnaté lesy s dominanciou buka a hojným zastúpením jedle, ktoré tu dosahujú obvod kmeňa až 455 cm. Ďalšie dreviny sa vyskytujú len ako prímies (smrek, javor horský...). Prevažná časť plôch s výskytom tohto biotopu bola, a je aj v súčasnosti, intenzívne lesnícky obhospodarovaná a nemajú charakter pralesa. Miestami sú vyvinuté lipovo-javorové sutinové lesy, ktorých najkrajšie ukážky sa však zachovali na druhej strane doliny. Na pásmo jedľo-bučín výškovo miestami nadväzujú jedľové a jedľovo-smrekové lesy, ojedinele aj javorovo-bukové horské lesy. Kým v prvom type majú výraznú prevahu ihličnaté dreviny (smrek a jedľa), v druhom type popri dominantnom buku a vtrúsenom javore horskom má významnejšie zastúpenie iba smrek, výskyt jedle je sporadický. V najvyšších polohách nájdeme čučoriedkové smrekové lesy. Vetrový polom z novembra 2004 a následné výrazné zvýšenie populačnej hustoty podkôrneho hmyzu spustili proces výrazného rozpadu smrekových lesov spojený s dynamickou obnovou týchto plôch. Zaujímavosťou je prirodzený výskyt kosodreviny na skalnom rebre vo výške 890 n.m.. Integrita pralesov bola v niektorých častiach narušená pastvou dobytkom v dávnejšej minulosti a ťažbou dreva tak v dávnejšej, ako aj v nedávnej minulosti. Veľký potenciál je ukrytý v prepojení dynamicky sa rozvíjajúcich zimných rekreačných aktivít so zážitkovým, poznávacím a tzv. „katastrofickým“ turizmom v mimo zimnom období.

Výskyt biotopov európskeho a národného významu:

Ls9.1 Smrekové lesy čučoriedkové, Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, Ls8 Jedľové a jedľovo-smrekové lesy, Ls4 Lipovo - javorové sutinové lesy, Ls5.3 Javorovo-bukové horské lesy

SúčasnÉ hospodárske využívanie vlastníkmí, resp. užívateľmí pozemkov:

Predbežné opatrenie o zákaze lesohospodárskej činnosti až do vyhlásenia PR Bystrá dolina vydané *Rozhodnutím Obvodného úradu životného prostredia v Brezne č. OPaK A 2012/00468 Tic zo dňa 23.3.2012*

Názov lokality: Príslop (20.1 ha)

Príslušnosť k územnej ochrane: Národný park Nízke Tatry (3.stupeň ochrany), ÚEV Ďumbierske Tatry, CHVÚ Nízke Tatry, PR Bystrá dolina – návrh, PR Pralesy Slovenska - návrh

Krátka charakteristika: Prales pod sedlom Príslop má podobný charakter ako neďaleký praes Kosodrevina, s ktorým ešte v polovici minulého storočia vytváral jeden celok. V porovnaní s ním tu majú podstatne väčšie zastúpenie smrekové lesy vysokobylinné, pričom ide o najlepšie zachované ukážky tohto typu biotopu v celej Bystrej doline. Popri výrazne dominantnom smreku tu hojnejšie rastie iba jarabina vtáčia, iba výnimočne sa nájde aj javor horský a v posledných desaťročiach do podrastu preniká buk. Vetrový polom z novembra 2004 a následné výrazné zvýšenie populačnej hustoty podkôrneho hmyzu spustili proces výrazného rozpadu smrekových lesov spojený s dynamickou obnovou týchto plôch. Priemerný vek porastov sa pohybuje od 155 do 165 rokov, najstaršie stromy dosahujú vek cez 400 rokov. Cez lokalitu neprechádza značovaná turistická trasa. Veľký potenciál je ukrytý v prepojení dynamicky sa rozvíjajúcich zimných rekreačných aktivít so zážitkovým, poznávacím a tzv. „katastrofickým“ turizmom v mimo zimnom období.

Výskyt biotopov európskeho a národného významu:

Ls9.1 Smrekové lesy čučoriedkové, Ls9.2 Smrekové lesy vysokobylinné

SúčasnÉ hospodárske využívanie vlastníkmí, resp. užívateľmí pozemkov:

Predbežné opatrenie o zákaze lesohospodárskej činnosti až do vyhlásenia PR Bystrá dolina vydané *Rozhodnutím Obvodného úradu životného prostredia v Brezne č. OPaK A 2012/00468 Tic zo dňa 23.3.2012*

SúčasnÉ hospodárske vy Názov lokality: Kosodrevina (30.3 ha)

Príslušnosť k územnej ochrane: Národný park Nízke Tatry (3.stupeň ochrany), PR Bystrá dolina – návrh, PR Pralesy Slovenska - návrh

Krátka charakteristika: Na južnom svahu Chopku (2 023,6 m n.m.) sa vo výške 1 190 až 1 460 m n.m. medzi dvomi zjazdovkami zachoval zhruba 33 hektárový smrekový praes. Reprezentujú ho dva typy zonálnych smrečín - smrekové lesy čučoriedkové, v menšej miere aj smrekové lesy vysokobylinné. Popri výrazne dominantnom smreku tu hojnejšie rastie iba jarabina vtáčia. Iba malú enklávu na južnom okraji pokrývajú lipovo-javorové sutinové lesy. Malé enklávy jedľovo-smrekových lesov boli, žiaľ, v posledných rokoch vyťažené. Vetrový polom z novembra 2004 a následné výrazné zvýšenie populačnej hustoty podkôrneho hmyzu spustili proces výrazného rozpadu smrekových lesov spojený s dynamickou obnovou týchto plôch. Prevažná časť smrekov v tejto lokalite odumrela v rokoch 2011-2012. V pralese je založených viacero trvalých výskumných plôch, pričom výskum tu prebieha kontinuálne už od r. 1976. Cez lokality neprechádza žiadna značovaná turistická trasa. Veľký potenciál je ukrytý v prepojení dynamicky sa rozvíjajúcich zimných rekreačných aktivít so zážitkovým, poznávacím a tzv. „katastrofickým“ turizmom v mimo zimnom období.

Výskyt biotopov európskeho a národného významu:

Ls9.1 Smrekové lesy čučoriedkové, Ls9.2 Smrekové lesy vysokobylinné, Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy

SúčasnÉ hospodárske využívanie vlastníkmí, resp. užívateľmí pozemkov:

Predbežné opatrenie o zákaze lesohospodárskej činnosti až do vyhlásenia PR Bystrá dolina vydané *Rozhodnutím Obvodného úradu životného prostredia v Brezne č. OPaK A 2012/00468 Tic zo dňa 23.3.2012*

Ochranné lesy

Ochranné lesy určené v zmysle kategorizácie lesných porastov podľa Zákona o lesoch v jeho platnom znení sa nachádzajú najmä pod hornou hranicou stromovej vegetácie a ostrovčekovite v rámci katastrálneho územia obce.

Jaskyne

Jaskyňou podľa tohto zákona je človeku prístupný a prírodnými procesmi vytvorený dutý podzemný priestor v zemskej kôre, ktorého dĺžka alebo hĺbka presahuje 2 m a rozmery povrchového otvoru sú menšie ako jeho dĺžka alebo hĺbka. V k.ú. Horná Lehota sa nachádza niekoľko menších jaskýň:

Horná jaskyňa, Chalupkova jaskyňa (Jaskyňa pri ceste), Jaskyňa pod hradiskom, Jaskyňa v brale I, Jaskyňa v závrte (má zasýpaný vchod), Kľúčková dierka, Kostnica, Okno (Jaskyňa v brale II), Pavúčia jaskyňa, Puklinová jaskyňa (Jaskyňa v brale III) a Zimné slnko (Sonda pod Svibovou, Koreňová jaskyňa).

Dosahujú dĺžky od 2 do 10 m. Jaskyne sú prírodnými pamiatkami a ako na prírodné dedičstvo štátu sa na ich ochranu určujú opatrenia, ktoré špecifikuje § 24 zákona.

Kostra MÚSES v obvodě projektu pozemkových úprav Horná Lehota

Vysoký podiel ekologicky stabilných plôch – lesov, trávnych porastov a nelesnej drevinovej vegetácie a pomerne hustá sieť potokov, ako aj existencia chránených území, vytvárajú veľmi priaznivé podmienky pre fungovanie územného systému ekologickej stability na miestnej úrovni.

V riešenom území sa zachovalo niekoľko lokalít trávnych porastov s priaznivým stavom:

- EVSK-1 – Lovište
- EVSK-2 – VN Richtárovo
- EVSK-3 – Lúky v lyžiarskom areáli Tále
- EVSK-4 – Jelšina na sútoku Čierneho potoka a Bystrej
- EVSK-5 – Kopaniny
- EVSK-6 – Nad Moskami – Dolinky
- EVSK-7 – Pod Okošenu
- EVSK-8 – Vodná nádrž Krpáčovo

V obvode PPÚ sa prirodzené vegetačné jednotky (lesné biotopy, kosodrevina a hole) zachovali na severe územia. V zostávajúcej časti bolo riešené územie človekom pozmenené, pôvodné lesné biotopy nahradili sekundárne lúčne a trávno-bylinné biotopy, ktoré po znížení intenzity využívania alebo v dôsledku jeho absencie sa postupne menia na krovinné biotopy a na les. Rozmanitosť biotopov v riešenom území je hodnotená ako veľmi vysoká. Kvalita biotopov sa prejavuje v ich štruktúre, biodiverzite a prítomnosti vzácných a ohrozených druhov rastlín a živočíchov.

Názov lokality: EVSK-1 - Lovište

Lokalita sa nachádza na okraji rozsiahleho komplexu intenzívne využívaných lúk a pasienkov. Na prevažnej časti lúk došlo v dávnejšej minulosti k zásahom, ktoré znížili ich biologickú hodnotu (hnojenie umelými hnojivami, prisievanie, v okrajových častiach došlo aj k plošnému rozoraniu). V súčasnosti sa postupne obnovuje pôvodná druhová diverzita týchto lúk, najcitlivejšie druhy sa však zatiaľ vyskytujú len sporadicky. Na okraji tohto komplexu sa zachovali druhovo pomerne bohaté spoločenstvá, klasifikované ako Nížinné a podhorské kosné lúky (Lk1, kód 6510) s výskytom niektorých vzácných, chránených a ohrozených druhov ako napríklad vstavač obyčajný (*Orchis morio*), päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), vstavačovec májový (*Dactylorhiza majalis*), horec križatý (*Gentiana cruciata*). Lokalita je výnimočná výskytom taxónu žltuška jednoduchá pravá (*Thalictrum simplex* subsp. *simplex*), ktorý tu má jedinou známu lokalitu v NP Nízke Tatry a jeho ochrannom pásme. Jeho výskyt tu bol potvrdený po viac ako 100 rokoch. Lokalita je nepravidelne prepásaná, značná časť je kosená. Neobhospodarované časti silne zarastajú náletom drevín (hlavne borovica a kroviny).

Názov lokality: EVSK-2 – VN Richtárovo

Umelá vodná nádrž vybudovaná na toku Hnusuné. Je významná najmä z hľadiska výskytu fauny. Je významných miestom pre rozmnožovanie obojživelníkov – skokan hnedý (*Rana temporaria*), ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), mlok horský (*Triturus alpestris*). Na lokalite hniezdi kačica divá (*Anas platyrhynchos*), za potravou sem zaletujú bocian čierny (*Ciconia nigra*), bocian biely (*Ciconia ciconia*), volavka popolavá (*Ardea cinerea*), využíva ju aj vydra riečna (*Lutra lutra*), hojne sa tu vyskytuje užovka obyčajná (*Natrix natrix*). Lokalita je biotopom viacerých druhov vážok, zistili sme tu napr. šidlo trstinové (*Aeschna affinis*), šidielko červené (*Pyrrhosoma nymphula*), šidielko obyčajné (*Coenagrion puella*). Vo vtokovej časti nádrže sú vyvinuté porasty makrofytnej močiarnej vegetácie tvorené druhmi pália širokolistá (*Typha latifolia*), steblovka riasnatá (*Glyceria notata*), ostrica metlinatá (*Carex paniculata*), psinček výbežkatý (*Agrostis stolonifera*), karbinec európsky (*Lycopus europaeus*), vrbica vrboľistá (*Lythrum salicaria*).

Názov lokality: EVSK-3 – Lúky v lyžiarskom areáli Tále

Lúčne priestory v lyžiarskom areáli Tále sa vyznačujú nadpriemernou diverzitou flóry v rámci riešeného územia. Je to spôsobené pravidelným manažmentom lokality (kosenie, mulčovanie, odstraňovanie náletu drevín) a pravdepodobne aj občasným plôškovitým narušením vegetačného krytu. Rozsiahle terénne úpravy realizované na lúčnych biotopoch výrazne poškodili vegetáciu tejto lokality. Ich obnova však bude v prípade vhodných opatrení možná. Biotopy boli klasifikované ako Nížinné a podhorské kosné lúky (Lk1, kód 6510) s výskytom niektorých vzácných, chránených a ohrozených druhov, bohaté populácie tu majú napríklad päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*) a pavstavač hlavatý (*Traunsteinera globosa*).

Názov lokality: EVSK-4 – Jelšina na sútoku Čierneho potoka a Bystrej

Viac ako 75 až 95 ročná jelšina vyvinutá v alúviu Bystrej a jej ľavostranného prítoku Čierny potok. V poraste dominuje jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), prímies tvorí hlavne smrek obyčajný (*Picea abies*), jelša sivá (*Alnus incana*), zriedkavo aj jaseň štíhly (*Fraxinus*

excelsior). V krovinatom poschodí sa okrem druhov stromovej etáže výraznejšie uplatňuje ešte lieska obyčajná (*Corylus avellana*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), čremcha obyčajná (*Padus avium*), ríbezľa egrešová (*Ribes uva-crispa*). V podraсте sa uplatňujú bežné druhy typu biotopu Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy (kód 91E0*), najmä nitrofilné a hygrofilné druhy. Lokalita leží v intenzívne využívanej rekreačnej oblasti, čo môže negatívne do budúcnosti ovplyvniť jej stav. Lokalita je navrhnutá na doplnenie do sústavy chránených území NATURA 2000.

Názov lokality: EVSK-5 – Kopaniny

Rozsiahla lokalita s výskytom viacerých vzácných, ohrozených a chránených druhov, ako napríklad päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), horec krížatý (*Gentiana cruciata*), vemenníček zelený (*Coeloglossum viride*), veternica lesná (*Anemone sylvestris*), jagavka konáristá (*Athericum ramosum*), vstavač bledý (*Orchis pallens*), hmyzovník muchovitý (*Ophrys insectifera*), guľôčka bodkovaná (*Globularia punctata*), neotinea počerná letná (*Neotinea ustulata* subsp. *aestivalis*). Ide o xerothermé trávniky využívané ako pasienky, výnimočne ako kosienky. Prevažná časť nie je využívaná a postupne zarastá krovínami. Lokalita predstavuje najkrajšie ukážky typu biotopu Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnom substráte (Tr1, kód 6210) v riešenom území. Porasty tvoria dušovka roľná (*Acinos arvensis*), čiernohlávk obyčajný (*Prunella vulgaris*), čiernohlávk veľkokvetý (*Prunella grandiflora*), šalvia lúčna (*Salvia pratensis*), šalvia praslenatá (*Salvia verticillata*), hrdobarka obyčajná (*Teucrium chamaedrys*), jahoda trávnicová (*Fragaria viridis*), ďatelina horská (*Trifolium montanum*), *Trifolium flexuosum* (ďatelina ohnutá), ďatelina zlatožltá (*Trifolium aureum*), ďatelina pochybná (*Trifolium dubium*), ranostajovec pestrý (*Securigera varia*), vičenec vikolistý (*Onobrychis viciifolia*), cesnak planý (*Allium oleraceum*), nevädzník hlaváčovitý (*Colymbada scabiosa*), divozel Chaixov rakúsky (*Verbascum chaixii* subsp. *austriacum*), mliečnik prútnatý (*Tithymalus tommasinianus*), komonica lekárska (*Melilotus officinalis*), oman mečolistý (*Inula ensifolia*), oman vrboľistý (*Inula salicina*), hadinec obyčajný (*Echium vulgare*), veronikovec klasnatý (*Pseudolysimachion spicatum*), luskáč lekársky (*Vincetoxicum hirundinaria*), veronica hrdobarkovitá

(*Veronica teucrium*), starček Jakubov (*Senecio jacobaea*), kukučina dúšková (*Cuscuta epithymum*), krasovlas obyčajný (*Carlina vulgaris*), krasovlas bezbyľový (*Carlina acaulis*), prerastlík kosákovitý (*Bupleurum falcatum*), pamajorán obyčajný (*Origanum vulgare*), hlaváč žltkastý (*Scabiosa ochroleuca*), chrastavec kroviskový (*Knautia drymeia*), deväťorník veľkokvetý tmavý (*Helianthemum grandiflorum* subsp. *obscurum*), zvonček príľavolistý (*Campanula trachelium*), čermeľ hájny (*Melampyrum nemorosum*), čermeľ roľný (*Melampyrum arvense*), nevädzovec lúčny (*Jacea pratensis*), pichliač panónsky (*Cirsium panonicum*), horčinka väčšia (*Polygala major*), krvavec menší (*Sanguisorba minor*), klinček kartuziánsky (*Dianthus carthusianorum*), horčičník voňavý (*Erysimum odoratum*), ľadenec rožkatý (*Lotus corniculatus*), ľan prečisťujúci (*Linum catharticum*), leopoldia chochlatá (*Leopoldia comosa*), pyštek obyčajný (*Linaria vulgaris*), rebríček obyčajný (*Achillea millefolium*), túžobník brestový (*Filipendula vulgaris*), praslička roľná (*Equisetum arvense*), ihlica trnitá (*Ononis spinosa*), bôľhoj lekársky (*Athyllis*

vulneraria), nátržník vzpriamený (*Potentilla recta*), marinka psia (*Asperula cynanchica*), piesočnica dúškolistá (*Arenaria serpyllifolia*), ostrica plsňatá (*Carex tomentosa*), margaréta biela (*Leucanthemum vulgare*), rasca lúčna (*Carum carvi*), paštrnák siaty (*Pastinaca sativa*), vika vtáčia (*Vicia cracca*), krvavec menší (*Sanguisorba minor*), kozobrada lúčna (*Tragopogon pratensis*), jarva obyčajná (*Clinopodium vulgare*), plesnivček lesný (*Omalotheca sylvatica*), nátržník plazivý (*Potentilla reptans*), bradáček vajcovitolistý (*Listera*

ovata), prasatnica škvrnitá (*Trommsdorffia maculata*) a orlíček obyčajný (*Aquilegia vulgaris*). Z tráv dominuje stoklas vzpriamený (*Bromus erectus*) a miestami aj mrvica perovitá (*Brachypodium pinnatum*) na vlhkosti priaznivejších miestach pristupujú aj ovsík obyčajný (*Arrhenatherum elatius*) a trojštět žltkastý (*Trisetum flavescens*), ostatné druhy sa vyskytujú len zriedkavo (kraslica prostredná (*Briza media*), kostrava červená (*Festuca rubra*), kostrava lúčna (*Festuca pratensis*), ovsica páperistá (*Avenula pubescens*)). Vzhľadom na význam lokality by bolo vhodné ju začleniť medzi územia sústavy NATURA 2000 a zabezpečiť jej primeraný manažment.

Názov lokality: EVSK-6 – Nad Moskami – Dolinky

V rozsiahlom priestore medzi obcami Dolná a Horná Lehota si prirodzenejší charakter vegetácia zachovali len malé časti pasienkov alebo úhorov. Na lokalite dominujú predovšetkým pasienky (predovšetkým mezofilné, miestami aj xerofilné), menej sú zastúpené kosené lúky a xerofilné iba občas prepásané úhory. Spolu s rozptýlenou nelesnou drevinou vegetáciou vytvárajú priestor pre výskyt niektorých vzácnejších druhov fauny. Lokalita je hniezdiskom chrapkáča poľného (*Crex crex*). Zo vzácnejších druhov rastlín tu rastú napríklad päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), horec krížatý (*Gentiana cruciata*), vemenníček zelený (*Coeloglossum viride*). Iba tu bola v širšom okolí zaregistrovaná rebrica pyrenejská (*Libanotis pyrenaica*). Časť plochy je extenzívne obhospodarovaná pasením oviec, intenzita pasenia je však nízka. Časť lokality preto zarastá drevinami. Časť lokality sa nachádza v k. ú. Dolná Lehota.

Názov lokality: EVSK-7 – Pod Okešenou

Zvyšky kedysi rozsiahlych kvetnatých lúk, ktoré sa zachovali na úpätí kóty Okešená. Z pohľadu klasifikácie biotopov dominujú nížinné a podhorské kosné lúky (Lk1, kód 6510), veľmi výnimočne boli zaznamenané Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnom substráte (Tr1, kód 6210) a to na najteplejšej časti lokality (nad smetiskom). Na lokalite sa vyskytuje viacero vzácných, ohrozených a chránených druhov ako napríklad päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), vstavač počerný letný (*Orchis ustulata* subsp. *aestivalis*) (bohatá populácia), horec krížatý (*Gentiana cruciata*), vemenníček zelený (*Coeloglossum viride*), krušík tmavočervený (*Epipactis atrorubens*), vstavač mužský (*Orchis mascula*), hmyzovník muchovitý (*Ophrys insectifera*), na okrajoch lesov alebo krovín rastie vstavač bledý (*Orchis pallens*), v blízkych lesoch aj črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*). Časť lokality je využívaná ako pasienky, časť je aj kosená. Nevyužívané časti zarastajú drevinami, miestami aj veľmi intenzívne.

Názov lokality: EVSK-8 – Vodná nádrž Krpáčovo

Vodná nádrž sa nachádza v oblasti rekreačného strediska Krpáčovo, preto je využívaná aj na rekreáciu – člnkovanie, plávanie a športový rybolov. Toto využitie nie je v konflikte so zachovaním jej ekologických kvalít. Nádrž je hniezdiskom druhu kačica divá (*Anas platyrhynchos*), hojne sa tu vyskytuje užovka obyčajná (*Natrix natrix*). V nádrži sa rozmnožuje mlok karpatský (*Triturus montandoni*), ktorého niekoľko jedincov sme zaregistrovali v malej nádrži pod haťou. Lokalita je biotopom viacerých druhov vážok, zistili sme tu napr. šidlo trstinové (*Aeschna affinis*), šidielko ploskonohé (*Platycnemis pennipes*), šidielko väčšie (*Ischnura elegans*), šidielko krúžkované (*Enallagma cyathigerum*).

Interakčný prvok je určitý ekosystém, jeho prvok alebo skupina ekosystémov, najmä trvalá trávna plocha, močiar, porast, jazero, prepojený na biocentrá a biokoridory, ktorý zabezpečuje ich priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny pozmenenej alebo narušenej človekom. **Významný krajinný prvok** je taká časť územia, ktorá utvára charakteristický vzhľad krajiny alebo prispieva k jej ekologickej stabilite, najmä les, rašelinisko, brehový porast, jazero, mokrad', rieka, bralo, tiesňava, kamenné more, pieskový presyp, park, aleja, remíza.

11. 5. Návrhy a odporúčania :

Rešpektovať vyhlásené a navrhované chránené územia podľa Zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002. Z.z. :

- Národný park Nízke Tatry
- Národný park Nízke Tatry – ochranné pásmo
- Chránené vtáčie územie Nízke Tatry
- Územie európskeho významu Ďumbierske Tatry
- Prírodná rezervácia Pralesy Slovenska – navrhovaná
- Prírodná rezervácia Bystrá dolina – navrhovaná

Rešpektovať schválené a navrhované prvky územného systému ekologickej stability :

- Biocentrum nadregionálneho významu NRBc-1 ĎUMBIERSKE TATRY
- Biocentrum miestneho významu MBc-2 – VN Richtárovo (EVSK-2)
- Biocentrum miestneho významu MBc-3 – Lúky v lyžiarskom areáli Tále (EVSK-3)
- Biocentrum miestneho významu MBc-4 – Jelšina na sútoku Čierneho potoka a Bystrej (EVSK-4)
- Biocentrum miestneho významu MBc-5 – Kopaniny (EVSK-5)
- Biocentrum miestneho významu MBc-6 – Nad Moskami – Dolinky (EVSK-6)
- Biocentrum miestneho významu MBc-7 – Pod Okošenu (EVSK-7)
- Biocentrum miestneho významu MBc-8 – Vodná nádrž Krpáčovo (EVSK-8)
- Regionálny biokoridor nRBk-1 BYSTRIANKA (navrhovaný)

Rešpektovať a chrániť zaujímavé a hodnotné krajinné prvky v záujmovom území :

Genofondové plochy:

- Okošená (lúky)
- Horná Lehota – Dolinky (xerotherm)
- Baba (prales)
- Príslop (prales)

- Kosodrevina (prales)

Biotopy európskeho a národného významu:

- Ls1.3	Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy	*91EO
- Ls1.4	Horské jelšové lužné lesy;	*91EO
- Ls4	Lipovo-javorové sutinové lesy;	*9180
- Ls5.1	Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy;	9130
- Ls5.2	Kyslomilné bukové lesy;	9110
- Ls5.3	Javorovo-bukové horské lesy;	9140
- Ls5.4	Vápnomilné bukové lesy;	9150
- Ls8	Jedľové a jedľovo-smrekové lesy;	-
- Ls9.1	Smrekové lesy čučoriedkové;	9410
- Ls9.2	Smrekové lesy vysokobylinné;	9410
- Kr10	Kosodrevina;	*4070
- Kr11	Vysadená kosodrevina;	-
- Lk1	Nížinné a podhorské kosné lúky;	6510
- Lk3	Mezofilné pasienky a spásané lúky;	-
- Lk5	Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach;	6430
- Lk6	Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí;	-
- Al1	Alpínske travinno-bylinné porasty na silikátovom podklade;	6150
- Al2	Alpínske snehové výležíská na silikátovom podklade;	6510
- Al5	Vysokobylinné spoločenstvá alpínskeho stupňa;	6430
- Al6	Vysokosteblové spoločenstvá horských nív na silikátovom podklade;	-
- Al9	Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni;	4060
- Br6	Brehové porasty deväťsilov;	6430
- Tr1	Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnitom substráte;	6210
- Tr8	Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte;	
*6230		
- Sk2	Silikátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou ;	8220
- Pi5	Pionierske porasty zväzu <i>Alyso-Sedion albi</i> na plytkých karbonátových a bázických substrátoch;	*6110
- Ra6	Slatiny s vysokým obsahom báz;	7230

Interakčné prvky a významné krajinné prvky:

- chránené nelesné biotopy mimo vymedzených biocentier a ekologicky významných segmentov;
- ostatné lesné porasty mimo ochranných lesov;
- mokrade;
- jaskyne;
- významnejšie územia s výskytom tisu obyčajného (*Taxus baccata*) alebo borovice limbovej (*Pinus cembra*).

Všeobecne odporúčané spôsoby obhospodarovania v územiach NATURA 2000 :

ÚEV Ďumbierske Tatry - SKUEV1302

Navrhované menežmentové opatrenia

Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny na nelesných pozemkoch. Ponechávanie mokradí, rašelinísk a statických vodných plôch bez výsadby drevín. Úprava a budovanie nových hniezd a hniezdnych biotopov vtáctva. Ochrana, údržba a úprava priaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky. Zabezpečenie ochrany obojživelníkov v období migrácie (napr. budovanie migračných zábran, transfer jedincov na reprodukčné lokality). Elimináciu vplyvu nepôvodných druhov na pôvodnú faunu. Obnova zdroja potravy (zarybňovanie). Zvyšovanie rubnej doby. Predlžovanie obnovnej doby. Predĺženie obdobia na zalesnenie a zabezpečenie nového porastu. Jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy. Šetrné spôsoby sústreďovania drevnej hmoty. Ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelo stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny) mimo hlavný tok riek. Zvyšovanie podielu prirodzenej obnovy. Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov. Optimalizovať ekologické podmienky v bylinnej etáži (napr. presvetlenie znižovaním zápoja) z dôvodu chránených alebo ohrozených druhov rastlín na nelesných pozemkoch po dohode s obhospodarovateľom. Protierózne, vodohospodárske, protilavínové, brehoochranné a protideflačné opatrenia. Usmerňovanie návštevnosti územia. Stráženie (napríklad. hniezd dravcov). Špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov (chrapkáč, drop a drobné pernaté vtáctvo, alebo cicavce). Extenzívne prepásanie ovcami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka) na nelesných pozemkoch. Extenzívne prepásanie hovädzím dobytkom (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka) Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne na nelesných pozemkoch.

ÚEV Ďumbierske Tatry - SKUEV1302

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Ťažba a úprava uhlia, lignitu a bituminózných hornín. Ťažba a úprava rudných surovín. Povrchové lomy vápencové, dolomitové. Lomy a ťažba ostatného stavebného kameňa a nerudných surovín (vrátane pieskov). Ťažba keramických a žiaruvzdorných ílov. Ťažba ostatných nerastov. Ťažobné a geotermálne vrty. Výsypky, odvaly a odkaliská (haldy). Umiestnenie, výsadba a zloženie nepôvodných druhov drevín mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady, bez limitu. Rekonštrukcie všetkých typov parkov, parčíkov a historických záhrad, bez limitu. Rozširovanie všetkých nepôvodných druhov živočíchov. Zriadiť poľovnícke zariadenie – zvernica. Zriadiť rybochovné zariadenie. Cesty I. až III. Triedy. Nekryté parkoviská a odstavné plochy. Železničné, lanové a iné dráhy. Mosty, nadjazdy, tunely, nadchody a podchody na cestách I. až III. Triedy. Diaľkové ropovody a plynovody, rozvody vody alebo pary. Diaľkové telekomunikačné siete a vedenia. Telekomunikačné stožiare a transformačné stanice. Diaľkové rozvody elektriny. Stožiare elektrických vedení, transformačné stanice. Nekryté športové ihriská. Športové areály. Kryté budovy pre šport. Automobilové, motocyklové a cyklistické dráhy. Skokanské mostíky. Golfové ihriská. Lyžiarske vleky. Lyžiarske zjazdové trate. Zábavné parky. Zoologické a botanické záhrady. Bytové domy. Ostatné budovy na bývanie (detské domovy, študentské domovy, domovy dôchodcov a útulky pre bezdomovcov a pod.). Hotely a motely. Penzióny a chaty s kapacitou nad 20 lôžok. Kempingy. Ostatné administratívne, správne budovy nesúvisiace s obhospodávaním pozemkov. Budovy pre veľkoobchod. Autoservisy. Čerpacie stanice. Dopravné a telekomunikačné budovy. Stanice (autobusové, železničné). Hangáre a depá. Garáže a kryté parkoviská nad 10 parkovacích miest. Priemyselné budovy a sklady. Priemyselné nádrže a silá. Skladovacie plochy všetky. Skladovacie plochy len nad 100 m². Amfiteátre. Ostatné budovy pre kultúru a verejnú zábavu. Budovy pre školstvo a na vzdelávanie. Budovy pre výskum.

Nemocnice, zdravotnícke a sociálne zariadenia. Len veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale. Kaplnky a kostoly. Kríže. Cintoríny. Krematóriá. Ostatné nebytové budovy (nápravné zariadenia, kasárne a pod.). Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery. Zmeny rekreačných objektov na priemyselné. Zmeny poľnohospodárskych objektov na rekreačné (napr. senníky na chaty a pod.). Zmeny obytných objektov na rekreačné.

Zmeny obytných objektov na priemyselné. Zriadenie alebo zrušenie verejných sadov, parkov, okrasných záhrad a inej zelene, ak sú spojené s terénnymi prácami, s odstraňovaním zelene, s vybavením chodníkami a iným spevnenými plochami, s umiestnením drobnej záhradnej architektúry a technickým prevádzok. Diaľnice. Vzletové dráhy, pristávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk. Prístavy, plavebné kanály a komory. Umiestnenie vodného diela.

Banské stavby a ťažobné zariadenia. Malé vodné elektrárne. Veterné elektrárne. Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia. Spaľovne odpadu. Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu. Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárskoho, stavebného, papierenského, drevospracujúceho a iného priemyslu. Skládky odpadu. Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti minimálne o 20 %, ktoré by mohli ohroziť alebo životné prostredie.

ÚEV Ďumbierske Tatry - SKUEV1302

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Ťažba a úprava uhlia, lignitu a bituminóznych hornín. Ťažba a úprava rudných surovín. Ťažba a úprava rudných surovín na kontakte s tokom pretekajúcim územím. Povrchové veľkokapacitné vápencové a dolomitové lomy. Povrchové malé vápencové a dolomitové lomy ak ide o ťažbu odstrelom. Ťažba keramických a žiaruvzdorných ílov ak ide o vyhradené ložisko. Ťažba ostatných nerastov. Ťažobné vrty na geotermálne vody v prípade ich vypúšťania do toku nad územím. Ostatné ťažobné vrty s používaním výplachu ak sú vypúšťané do toku nad územím. Automobilové a motocyklové dráhy. Veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale. Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery. Diaľnice. Vzletové dráhy, pristávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk. Banské stavby a ťažobné zariadenia. Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia. Spaľovne odpadu. Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu. Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárskoho, stavebného, papierenského, drevospracujúceho al. iného priemyslu. Skládky odpadu. Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v podstatnom zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie ľudí alebo životné prostredie.

ÚEV Ďumbierske Tatry - SKUEV0302

Navrhované menežmentové opatrenia

Extenzívne prepásanie ovcami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka) na nelesných pozemkoch. Extenzívne prepásanie hovädzím dobytkom (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka). Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne na nelesných pozemkoch. Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny na nelesných pozemkoch. Odstraňovanie zámerne vysadených drevín na nelesných pozemkoch. Ponechávanie mokradí, rašelinísk a statických vodných plôch bez výsadby drevín. Usmerňovanie návštevnosti územia. Elimináciu vplyvu nepôvodných druhov na pôvodnú faunu. Zvyšovanie rubnej doby. Predlžovanie obnovnej doby. Predĺženie obdobia na zalesnenie a zabezpečenie nového porastu. Jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy. Šetrné spôsoby sústreďovania drevnej hmoty. Ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelé stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny) mimo hlavný tok riek. Zvyšovanie podielu prirodzenej obnovy. Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov. Optimalizovať ekologické podmienky v bylinnej etáži (napr. presvetlenie znižovaním zápoja) z dôvodu chránených alebo ohrozených druhov rastlín na nelesných pozemkoch po dohode s obhospodarovateľom. Protierózne, vodohospodárske, protilavínové, brehoochranné a protideflačné opatrenia. Špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov (chrapkáč, drop a drobné pernaté vtáctvo, alebo cicavce). Stráženie (napríklad. hniezd dravcov). Obnova zdroja potravy (zarybňovanie). Úprava a budovanie nových hniezd a hniezdných biotopov vtáctva. Ochrana, údržba a úprava priaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky. Zabezpečenie ochrany obojživelníkov v období migrácie (napr. budovanie migračných zábran, transfer jedincov na reprodukčné lokality). Umiestnenie a výstavba lavičiek, mostíkov, chodníkov, povalových chodníkov a pod. po dohode s obhospodarovateľom.

ÚEV Ďumbierske Tatry - SKUEV0302

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Cesty I. až III. Triedy. Vykonávanie činnosti meniacej stav mokrade alebo koryto vodného toku, najmä ich úpravu, zasypávanie, odvodňovanie, ťažba trstia, rašeliny, bahna a riečného materiálu okrem vykonávania týchto činností v koryte vodného toku jeho správcom. Železničné, lanové a iné dráhy. Mosty, nadjazdy, tunely, nadchody a podchody na cestách I. až III. Triedy. Diaľkové ropovody a plynovody, rozvody vody alebo pary. Diaľkové telekomunikačné siete a vedenia. Diaľkové rozvody elektriny. Nekryté športové ihriská. Športové areály. Kryté budovy pre šport. Automobilové, motocyklové a cyklistické dráhy. Skokanské mostíky. Golfové ihriská. Lyžiarske zjazdové trate. Lyžiarske vleky. Ťažba a úprava rudných surovín. Povrchové lomy vápencové, dolomitové. Lomy a ťažba ostatného stavebného kameňa a nerudných surovín (vrátane pieskov). Ťažba ostatných nerastov. Umiestnenie vodného diela. Banské stavby a ťažobné zariadenia. Malé vodné elektrárne. Veterné elektrárne. Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia. Spaľovne odpadu. Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu. Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárskoho, stavebného, papierenského, drevospracujúceho a iného priemyslu. Skládky odpadu. Hotely a motely. Penzióny a chaty s kapacitou nad 20 lôžok. Kempingy. Garáže a kryté parkoviská nad 10 parkovacích miest. Priemyselné budovy a sklady. Priemyselné nádrže a silá. Skladovacie plochy všetky. Len veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale. Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery. Rozširovanie všetkých nepôvodných druhov živočíchov. Telekomunikačné stožiare a transformačné stanice. Stožiare elektrických vedení, transformačné stanice. Zábavné parky. Zoologické a botanické záhrady. Bytové domy. Ostatné budovy na bývanie (detské domovy, študentské domovy, domovy dôchodcov a útulky pre bezdomovcov a pod.). Ostatné administratívne, správne budovy nesúvisiace s obhospodarovaním pozemkov. Budovy pre veľkoobchod. Autoservisy. Čerpacie stanice. Dopravné a telekomunikačné budovy. Stanice (autobusové, železničné). Hangáre a depá. Skladovacie plochy len nad 100 m². Amfiteátre. Ostatné budovy pre kultúru a verejnú zábavu. Budovy pre školstvo a na vzdelávanie. Budovy pre výskum. Nemocnice, zdravotnícke a sociálne zariadenia. Kaplnky a kostoly. Kríže. Cintoríny. Krematóriá. Ostatné nebytové budovy (nápravné zariadenia, kasárne a pod.). Zmeny rekreačných objektov na priemyselné. Zmeny poľnohospodárskych objektov na rekreačné (napr. senníky na chaty a pod.). Zmeny obytných objektov na rekreačné. Zmeny obytných objektov na priemyselné. Zriadenie alebo zrušenie verejných sadov, parkov, okrasných záhrad a inej zelene, ak sú spojené s terénnymi prácami, s odstraňovaním zelene, s vybavením chodníkmi a iným spevnenými plochami, s umiestnením drobnej záhradnej architektúry a technickým prevádzkam. Diaľnice. Vzletové dráhy, pristávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk. Prístavy, plavebné kanály a komory. Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti minimálne o 20 %, ktoré by mohli ohroziť alebo životné prostredie. Zriadiť poľovnícke zariadenie – zvernica. Zriadiť rybochovné zariadenie. Ťažba a úprava uhlia, lignitu a bituminóznych hornín. Ťažba keramických a žiaruvzdorných ílov. Ťažobné a geotermálne vrty. Výsypky, odvaly a odkaliská (haldy). Rekonštrukcie všetkých typov parkov, parčíkov a historických záhrad, bez limitu. Umiestnenie, výsadba a zloženie nepôvodných druhov drevín mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady, bez limitu.

ÚEV Ďumbierske Tatry - SKUEV0302

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Ťažba a úprava uhlia, lignitu a bituminóznych hornín. Ťažba a úprava rudných surovín. Ťažba a úprava rudných surovín na kontakte s tokom pretekajúcim územím. Povrchové veľkokapacitné vápencové a dolomitové lomy. Povrchové malé vápencové a dolomitové lomy ak ide o ťažbu odstrelom. Ťažba keramických a žiaruvzdorných ílov ak ide o vyhradené ložisko. Ťažba ostatných nerastov. Ostatné ťažobné vrty s používaním výplachu ak sú vypúšťané do toku nad územím. Diaľnice. Vzletové dráhy, pristávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk. Banské stavby a ťažobné zariadenia. Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia. Spaľovne odpadu. Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu. Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárskoho, stavebného, papierenského, drevospracujúceho al. iného priemyslu. Skládky odpadu. Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v podstatnom zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie ľudí alebo životné prostredie. Automobilové a motocyklové dráhy. Veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale. Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery. Ťažobné vrty na geotermálne vody v prípade ich vypúšťania do toku nad územím.

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Hotely a motely. Nemocnice, zdravotnícke a sociálne zariadenia. Zmeny rekreačných objektov na poľnohospodárske. Ostatné budovy pre kultúru a verejnú zábavu. Výrub drevín brehových porastov (žiadateľ nie je správcou vodného toku), nad 50 m dĺžky. Výrub krov, nad 500 m². Výrub stromov, nad 80 stromov. Zvýšenie prepravnej kapacity dopravných zariadení (vleky, lanovky) o minimálne 20 %. Zvýšenie ubytovacích kapacít v rekreačných zariadeniach. Zmeny obytných objektov na priemyselné. Zmeny obytných objektov na rekreačné. Zmeny obytných objektov na poľnohospodárske. Zmeny poľnohospodárskych objektov na priemyselné. Likvidácia brehových porastov holorubným spôsobom (oprávnenie správcu toku), nad 100 m dĺžky. Zmeny poľnohospodárskych objektov na obytné. Výrub stromov na pasienkoch s plochou väčšou ako 5 ha (okrem náletu do 20 rokov veku, alebo obvodu do 20 cm), nad 1000 stromov. Zmeny rekreačných objektov na priemyselné. Zmeny rekreačných objektov na obytné. Oplocovanie pozemkov okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice. Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery. Vykonávanie činnosti meniacej stav mokrade alebo koryto vodného toku, najmä ich úpravu, zasypávanie, odvodňovanie, ťažba trstia, rašeliny, bahna a riečneho materiálu okrem vykonávania týchto činností v koryte vodného toku jeho správcou. Ostatné nebytové budovy (nápravné zariadenia, kasárne a pod.). Krematóriá. Kaplnky a kostoly. Len veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale. Rodinné domy. Zmeny poľnohospodárskych objektov na rekreačné (napr. senníky na chaty a pod.). Garáže a kryté parkoviská nad 10 parkovacích miest. Ostatné budovy na bývanie (detské domovy, študentské domovy, domovy dôchodcov a útulky pre bezdomovcov a pod.). Penzióny a chaty s kapacitou nad 20 lôžok. Všetky penzióny a chaty. Kempingy. Ostatné administratívne, správne budovy nesúvisiace s obhospodarovaním pozemkov. Budovy pre maloobchod a drobné služby. Budovy pre veľkoobchod. Autoservisy. Čerpacie stanice. Dopravné a telekomunikačné budovy. Údržba brehových porastov (oprávnenie správcu toku), nad 1000 m dĺžky. Hangáre a depá. Parky (prímestské, rekreačné a pod.). Priemyselné budovy a sklady. Priemyselné nádrže a silá. Skladovacie plochy všetky. Amfiteátre. Budovy pre školstvo a na vzdelávanie. Všetky poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale. Zriadiť poľovnícke zariadenie – zvernica. Zriadiť poľovnícke zariadenie - posed, soľník, krmelec, senník. Umiestnenie, výsadba a zloženie nepôvodných druhov drevín mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady, bez limitu. Likvidácia drevín z dôvodu revitalizácie pasienkov, nad 1 ha. Stanice (autobusové, železničné). Rozširovanie všetkých nepôvodných druhov živočíchov. Športové areály. Kryté budovy pre šport. Skokanské mostíky. Lyžiarske zjazdové trate.

Zasnežovanie lyžiarskych tratí. Rozširovanie invázných druhov rastlín uvedených v prílohe č. 2 vyhlášky.

Používanie chemických látok spojených s úpravou vlastností snehu na ploche do 2 ha. Rozširovanie nepôvodných druhov živočíchov (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky). Stožiare elektrických vedení, transformačné stanice. Výkon poľovného práva - zber vajec pernatej zveri. Zriadiť rybochovné zariadenie. Oplotenie pozemku za hranicami zastavaného územia obce okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice. Let lietadlom alebo lietajúcim športovým zariadením, najmä klzákom, ktorých výška letu je menšia ako 300 m nad najvyššou prekážkou v okruhu 600 m od lietadla alebo lietajúceho športového zariadenia. Pohyb mimo vyznačených chodníkov v lesnom vegetačnom stupni (okrem vlastníka). Pohyb mimo vyznačených chodníkov v alpínskom vegetačnom stupni. Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 2 a 3 vyhlášky). Melioračné sústavy. Mosty, nadjazdy, tunely, nadchody a podchody na cestách I. až III. Triedy. Malé vodné elektrárne.

Lyžiarske vleky. Umiestnenie informačného, reklamného alebo propagačného zariadenia. Cesty I. až III. Triedy. Účelové komunikácie. Nekryté športové ihriská. Železničné, lanové a iné dráhy. Televízne káblové rozvody. Diaľkové ropovody a plynovody, rozvody vody alebo pary. Diaľkové telekomunikačné siete a vedenia. Miestne telekomunikačné siete a vedenia (okrem domových prípojk). Telekomunikačné stožiare a transformačné stanice. Diaľkové rozvody elektriny. Miestne rozvody elektriny (okrem domových prípojk). Golfové ihriská. Nekryté parkoviská a odstavné plochy. Použitie zariadení spôsobujúcich svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reproduktory hudby mimo uzavretých stavieb. Automobilové, motocyklové a cyklistické dráhy. Používanie chemických látok spojených s úpravou vlastností snehu na ploche 2 ha a viac. Umiestnenie, výsadba a zloženie pôvodných druhov drevín mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady, nad 0,5 ha. Bytové domy. Zábavné parky. Budovanie a vyznačenie mototrás. Osvetlenie bežeckých tratí, lyžiarskych tratí a športových areálov mimo uzavretých stavieb. Skládky odpadu.

Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárského, stavebného, papierenského, drevospracujúceho a iného priemyslu. Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu. Spaľovne odpadu. Hospodársky odber vody. Jazda na snežných skútroch. Zoologické a botanické záhrady. Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia. Výstavba vodných nádrží pre zasnežovanie. Vypaľovanie stariny. Vypúšťanie odpadových vôd a osobitných vôd do povrchových vôd poškodzujúce ukazovatele vody vhodnej pre život a reprodukciu pôvodných druhov rýb. Povrchové lomy vápencové, dolomitové. Lomy a ťažba ostatného stavebného kameňa a nerudných surovín (vrátane pieskov). Diaľnice. Úpravy tokov, priehrad, rybníkov a ochranných hrádzí. Umiestnenie zariadenia na vodnom toku alebo inej vodnej ploche nesúžiacej plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela. Umiestnenie vodného diela.

CHVÚ Nízke Tatry - SKCHVU 018

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Zmeny rekreačných objektov na priemyselné - do 50 m. Skládky odpadu - do 500 m. Ťažba a úprava rudných surovín - do 500 m. Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny I. a II. kategórii Zoznamu nepôvodných, invázných a expanzívnych - bez limitu. Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny I. a II. kategórii Zoznamu nepôvodných, invázných a expanzívnych - bez limitu. Zmeny obytných objektov na priemyselné - do 50 m. Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery - do 100 m. Zmeny rekreačných objektov na poľnohospodárske - do 50 m. Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárského, stavebného, papierenského, drevospracujúceho al. iného priemyslu - do 1 000 m. Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu - do 1 000 m. Povrchové malé vápencové a dolomitové lomy ak ide o ťažbu odstrelom - do 50 m. Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v podstatnom zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie ľudí alebo životné prostredie - do 200 m. Melioračné sústavy - do 100 m. Diaľnice - do 200 m. Automobilové a motocyklové dráhy - do 200 m. Rozširovanie invázných druhov rastlín uvedených v prílohe č.2 vyhlášky - bez limitu. Rozširovanie invázných druhov rastlín uvedených v prílohe č.2 vyhlášky - bez limitu. Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia - do 1 000 m. Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny ostatných kategórií - do 2000 m. Rozširovanie nepôvodných druhov živočíchov (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky) - do 1000 m. Rozširovanie vetkých nepôvodných druhov živočíchov - do 2000 m.

Všeobecne odporúčané spôsoby obhospodarovania v chránených územiach:

Prirodná rezervácia Pralesy Slovenska - navrhovaná

Ciele ochrany a manažmentové ciele

Nie sú navrhované žiadne aktívne manažmentové opatrenia na zabezpečenie starostlivosti o toto územie, okrem zväzanie cieleného a usmerneného poľovného hospodárenia v prípade, ak sa prejavia negatívne vplyvy vysokých stavov jelenej zveri. Vzájomne sa prekrývajúce manažmentové opatrenia na zabezpečenie starostlivosti o predmety ochrany neboli identifikované.

Z navrhovaných zákazov alebo súhlasov vyplývajúcich z ustanovení zákona by v odôvodnených prípadoch bolo potrebné (na zabezpečenie starostlivosti o predmet ochrany) zabezpečiť cielené a usmernené poľovnícke hospodárenie. Najmä vysoké stavy jelenej zveri sú v súčasnosti limitujúcim faktorom prirodzeného vývoja lesných ekosystémov, ktoré sú predmetom ochrany PR. Škody spôsobené zverou (najmä raticovou) na lesných porastoch významným spôsobom znižujú biodiverzitu ekosystémov (znižovanie zastúpenia charakteristických drevín, napr. jedľa biela a pod.). Po vyhlásení PR Praelasy Slovenska bude v celom území platiť piaty stupeň ochrany. Podľa § 16 ods. 1 písm. g) zákona je zakázané chytať, usmrtiť alebo loviť živočícha, teda aj loviť zver.

Zasahovanie do lesného porastu z dôvodu údržby priechodnosti už existujúcich chodníkov a lesných ciest zakreslených v lesníckych porastových mapách a existujúcich turistických chodníkov je

považované za činnosť potrebnú na zabezpečenie starostlivosti o predmet ochrany a chránené územie.

Ochrana biotopov, ekosystémov, druhov a prvkov geodiverzity v nenarušenom stave:

- Udržiavanie genetických zdrojov v dynamickom a evolučnom stave
- Udržiavanie vytvorených ekologických procesov
- Zachovanie štrukturálnych krajinných javov alebo skalných expozícií
- Zabezpečenie príkladov prírodného prostredia pre vedecké štúdie, environmentálny monitoring a vzdelávanie,
- Sprostredkovanie vykonávania vedeckého výskumu a environmentálneho monitoringu
- Obmedzenie vstupu verejnosti
- Udržiavanie integrity ekosystémov; rešpektovanie environmentálnych procesov a prírodného režimu ich disturbancií; redukovanie ľudských zásahov na minimum
- Využívanie prírodných zdrojov je vylúčené

Návrh opatrení na zachovanie a zlepšenie funkcií prvkov ÚSES

Opatrenia sú zamerané na zachovanie alebo zlepšenie ekologickej funkcie krajinných prvkov navrhovaných ako kostra miestneho územného systému ekologickej stability. Meradlom plnenia stanoveného cieľa má byť stav druhov a biotopov v hodnotenom území.

NBc-1 – Ďumbierske Nízke Tatry

V časti biocentra, ktorá zasahuje do obvodu PPÚ sa nachádzajú len ochranné lesy. Z hľadiska zabezpečenia prirodzenej obnovy smreka je dôležité, aby v porastoch trvalo ostávalo čo najväčšie množstvo mŕtveho dreva, pri výchovných zásahoch je potrebné podporovať listnaté dreviny a jedľu.

Ekostabilizačné opatrenia, návrh režimu :

• obnoviť, resp. zachovať pôvodné druhové zloženie lesných porastov, • v plnej miere a efektívne využívať podrastové spôsoby obnovy porastov, • zabezpečiť jemnejšie spôsoby hospodárenia v lesných porastoch, • ochrana hniezdisk resp. hniezdných stromov dravých vtákov, sov, bocianov čiernych, tokanísk a reprodukčných plôch lesných kúr v súčinnosti so ŠOP SR • zabezpečiť ochranu obojživelníkov o období migrácie, zabezpečenie priaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk usmerňovanie návštevnosti územia, zvlášť nad hornou hranicou lesa

nRBk-1 – Bystrianka

Na výrub drevín sa vyžaduje podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov súhlas orgánu ochrany prírody (obecný úrad, okresný úrad). Orgán by mal vydávať súhlas nanajvýš na výrub vybraných stromov, ktoré sú už podrastené mladšími stromami, aby tieto mohli pomerne rýchlo vyplniť disponibilný priestor a nestrácala sa funkčnosť biokoridoru. V samotnom brehu by sa z dôvodu jeho protieróznej ochrany výrub drevín mal povoľovať výnimočne, a to len v prípade, keď vyvrátené dreviny spôsobujú vybreženie vodného toku.

MBc-1 – Lovište

Pre zachovanie a zlepšenie stavu je potrebné pravidelne odstraňovať nálet v okrajových častiach lokality, zabezpečiť pravidelné prepásanie všetkých častí lokality primeraným počtom zvierat a vylúčiť aplikáciu umelých hnojív aj košarovanie hospodárskych zvierat. V prípade možnosti dostupné časti lokality kosiť s možnosťou následného prepásania.

MBc-2 – VN Richtárová

Pri využívaní lokality brať ohľad aj na biologické hodnoty lokality. Ako dôležité sa javí predovšetkým zmeniť vzťah rybárov k niektorým druhom fauny.

MBc-3 – Lúky v lyžiarskom areáli Tále

Zabezpečiť pravidelné kosenie (výnimočne aj mulčovanie – odstraňovanie náletu drevín) s možnosťou následného prepásania lokality. Je potrebné zabrániť ryhovej erózii a zabezpečiť obnovu vegetačného krytu na terénnymi úpravami zničených či poškodených častiach lokality. Najvhodnejšie sa javí využitie miestnych zdrojov (nastieľanie na zjazdovkách nakosenej biomasy na poškodené a zničené časti vo vhodnom období).

MBc-4 – Jelšina na sútoku Čierneho potoka a Bystrej

Vzhľadom na charakter stanovišťa (silne podmäčaná lokalita) je dielec č. 588 na LHC Ďumbier zaradený do kategórie ochranného lesa. Pre zachovanie stavu je potrebné vylúčiť rúbaňové hospodárenie, zmenu drevinového zloženia. Pre zlepšenie stavu je potrebné ponechať lesné porasty na prirodzený vývoj, čím dôjde k obnove prirodzeného drevinového zloženia aj štruktúry lesných porastov. V oboch prípadoch je potrebné vylúčiť odlesnenie, zástavbu a zmenu vodného režimu, znečisťovanie okrajov územia. Časť lokality leží v k. ú. Bystrá.

MBc-5 – Kopaniny

Na prevažnej časti lokality je potrebné obnoviť hospodárenie, ktoré viedlo k vytvoreniu, formovaniu a udržiavaniu týchto biotopov. V prvom rade je potrebné odstrániť nálet drevín (mulčovaním) a obnoviť pastvu, prípadne na prístupnejších častiach aj kosenie. Tieto opatrenia by bolo vhodné realizovať vzhľadom na vysokú druhovú diverzitu lokality. V prípade nezáujmu o takého využívania prichádza do úvahy aj riadené vypaľovanie častí lokality podľa usmernenia odborných inštitúcií (napr. Správy NP Nízke Tatry). Tento spôsob manažmentu prispel k vytvoreniu a udržiavaniu tohto typu biotopu v minulosti. Časť lokality predstavujú bývalé orané políčka.

MBc-6 – Nad Moskami - Dolinky

Na prevažnej časti lokality je potrebné zachovať súčasný manažment – primeraná pastva, kosenie, odstraňovanie náletových drevín mulčovaním. Časti s kompaktným zápojom drevín ponechať ako nelesnú zeleň. Na časti lokality (xerofilné úhory) je potrebné zintenzívniť využívanie (pastva), prípadne v pravidelných intervaloch tieto miesta aspoň pomulčovať.

MBc-7 – Pod Okošenou

Na obhospodarovaných častiach zachovať súčasný manažment (kosenie, primeraná pastva), na neobhospodarovaných častiach zabezpečiť odstránenie prevažnej časti náletu drevín a primeranú pastvu. Prednostne zabezpečiť vhodný manažment na miestach výskytu vstavača počerného letného (*Orchis ustulata* subsp. *aestivalis*).

MBc-8 – Vodná nádrž Krpáčovo

Pri využívaní lokality brať ohľad aj na biologické hodnoty lokality. Ako dôležité sa javí predovšetkým zmeniť vzťah rybárov k niektorým druhom fauny.

Návrh opatrení na zvýšenie ekologickej stability krajiny :

Podľa koeficientov ekologickej stability je krajina v katastrálnom území Horná Lehota ekologicky stabilná. V katastrálnom území sa nachádza pomerne veľa prvkov s veľkým až mimoriadnym významom pre ochranu biologickej rozmanitosti, pričom mnohé pasienky a lesy, ktoré spolu zaberajú výraznú väčšinu územia zodpovedajú biotopom národného a európskeho významu v priaznivom

stave. Preto je potrebné pri využívaní územia rešpektovať určité zásady alebo vykonávať opatrenia, ktoré vytvoria predpoklady pre zachovanie vysokej ekologickej kvality prírodného prostredia. Časť opatrení sleduje elimináciu prírodných procesov (primárne iniciovaných človekom) alebo priamych ľudských aktivít, ktoré na uvedené záujmy ochrany prírody negatívne vplyvajú alebo možno predpokladať ich budúci vplyv. Ďalšie opatrenia sú zamerané na zlepšenie stavu environmentálne negatívnych prvkov krajiny. Opatrenia zamerané na zvýšenie ekologickej stability krajiny sa týkajú viacerých hospodárskych odvetví exploatujúcich prírodné a krajinné prostredie, ale najmä poľnohospodárstva a lesného hospodárstva. Návrhy opatrení tvorby krajiny boli detailizované a dopracované na konkrétne plochy na základe poznatkov o morfometrických vlastnostiach abiokomplexu, potenciálnej prirodzenej vegetácii, reálnych deštrukciách krajiny zistených z terénnych prieskumov, resp. zo špecializovaných podkladov.

Návrhy pre ekologizáciu lesného hospodárstva

- V hospodárskych lesoch preferovať podrastový hospodársky spôsob s dôrazom na maximalizáciu prirodzenej obnovy buka, jedle a cenných listnáčov.
- V lesných porastoch ponechávať suché, odumreté stromy, ak nie sú zdrojom škodcov (hniezdne stromy, stromy pre vzácne bezstavovce).
- Pri hospodárskych opatreniach v lesoch nerúbať stromy s dutinami a stromy s hniezdami vtákov.
- V častiach hospodárskych lesov, ktoré majú ochranný charakter, neplánovať ani nerealizovať obnovné ťažby.
- Pri výchovných zásahoch ponechávať v porastoch v primeranom zastúpení aj pionierske dreviny a kroviny.
- Pri výchovných zásahoch v lesoch znižovať zastúpenie stanovištne nepôvodných drevín.
- Minimalizovať používanie pesticídov v lesníctve.
- Dôrazne dodržiavať protierózne opatrenia pri výstavbe a údržbe lesných ciest.

Návrhy pre stabilizáciu krajiny na poľnohospodárskych pozemkoch

Všeobecné zásady

- Na ornej pôde neumožňovať plošnú eróziu pôdy plánovaním a realizáciou osevných postupov na svahoch s prihliadnutím na protieróznu účinnosť jednotlivých plodín a obrábaním pozemkov najmä v smere vrstevníc.
- Na vybraných plochách (nivy potokov, mokrade, okolie ekologicky významných segmentov) neuvažovať s výstavbou ani rekonštrukciou hydromelioračných zariadení.
- Súčasné silne ruderalizované nevyužívané (opustené) plochy riešiť formou ich rekultivácie.
- Minimalizovať chemizáciu poľnohospodárstva, vo väčšej miere využívať aj mimoprodukčný potenciál poľnohospodárstva (agroturistika).

Konkrétne návrhy pôdoochranných opatrení

- Zmeniť poľnohospodárske kultúry podľa ich ohrozenosti eróziou.
- Vyhlásiť za les porasty, ktoré majú charakter lesa na poľnohospodársky nevyužiteľnej pôde a s ohľadom na zapojenosť drevinovej vrstvy nie je už možné ich užívať ako pasienky alebo už nie je efektívne odstraňovať dreviny.
- Zastaviť silné zarastanie trávnych porastov krovinami. Znižovaním počtu chovaných zvierat a tým aj intenzity pasenia v posledných desaťročiach došlo aj v k. ú. Horná Lehota k zníženiu intenzity využívania, ba až k opusteniu trvalých trávnych porastov. Navyše sa na trávne porasty zmenili aj pozemky, ktoré bývali pred kolektivizáciou poľnohospodárstva využívané ako terasovité políčka. Ich scelením a rekultiváciou na veľkoplošné trávne porasty sa znížila potreba využívania pasienkov v odľahlejších častiach obvodu PPÚ.

V menej prístupných lokalitách dochádza k ich zarastaniu krovínami alebo sukcesia postúpila už do štádia prípravného lesa. Zanikajú tak z hľadiska biodiverzity hodnotné pasienky, ktoré predstavujú významné typy biotopov. Na tých pasienkoch, ktoré sa zachovali je potrebné odstrániť dreviny brániace ich riadnemu využívaniu. Pritom treba ale ochrániť staré a košaté stromy, ktoré sú hodnotné z krajinnno-estetického hľadiska.

- Odstrániť dreviny na koridoroch medzi pozemkami trvalých trávnych porastov, ktoré obmedzujú možnosť pohybu pasúcich sa hospodárskych zvierat medzi nimi, ako aj možnosť migrácie živočíchov a rastlín viazaných na trávne porasty.
- Zastaviť silné zaburiňovanie nitrifikovaných plôch. Skládkovaním hnoja a rôzneho organického odpadu došlo na lokalitách pri hospodárskom dvore, pri hnojisku v lokalite Mosky, pri opustenom salaši v lokalite Javor a na bývalých poľných hnojiskách na hrebeni severozápadne od obce (severná časť lokality Dolinky) k enormnému nahromadeniu dusíka v pôde. Na týchto lokalitách sa hromadí nitrofilná vegetácia burín. Buriny spôsobujú, že tieto plochy v súčasnosti nie sú v plnej miere využiteľné. Unikajúca hnojovka môže kontaminovať vodu vo vodných tokoch. Zaburinené plochy navyše pôsobia z krajinnno-estetického hľadiska negatívne. Plochy neorganizovaného skládkovania hnoja je treba rekultivovať. Ruderálne spoločenstvá nitrofilných druhov je potrebné vykášať tri krát ročne, biomasu kompostovať na vhodnom mieste.
- Zvýšiť súčasný stav chovaných hospodárskych zvierat a udržiavať ho na takom počte, aby bolo zaťaženie TTP na primeranej úrovni, so zvýšeným počtom zvierat podľa možnosti obnoviť pasenie na všetkých pasienkoch.
- Lúky kosiť od stredu k okraju, aby sa predchádzalo zbytočnému usmrcovaniu živočíchov, zahnaných kosačkami do ostrova napokon kosenej trávy v strede lúky.

Hydroekologické návrhy

Všeobecné zásady:

- Pri ďalšom usmerňovaní vodného režimu v k. ú. Horná Lehota je vo všeobecnosti žiaduce zachovanie súčasného prírodného charakteru vodných tokov, posilňovanie protieróznej a retenčnej schopnosti agroekosystémov a bezpečné odvedenie a zasakovanie zrážkových vôd z komunikácií a zastavaných plôch.
- Z hľadiska kvalitatívnej ochrany vody je potrebné brať osobitný ohľad na vody pri manipulácii s hnojom, najmä pri jeho skládkovaní na poľných hnojiskách a pri manipulácii s pesticídmi v poľnohospodárstve i lesníctve.

Krajinnno-ekologické návrhy pre infraštruktúru a územný rozvoj

Tieto opatrenia sú všeobecne potrebné pre odstraňovanie jestvujúcich stretov záujmov v území, t.j. na celkové skvalitňovanie životného (prírodného aj obytného) prostredia s adresnosťou na rôzne rezorty a rôznych užívateľov. Všetky kolízie a návrh ich riešenia je vhodné premietnuť aj do ďalších projektových dokumentácií (územný plán obce, lesný hospodársky plán a pod.).

- Účelové komunikácie trasovať tak, aby na nich nedochádzalo ku kumulácii povrchového odtoku a vzniku ryhovej erózie. Ak terén neumožňuje takto upraviť pozdĺžny sklon telesa cesty, je treba vzniku erózie zabrániť budovaním odrážok, resp. spevnením kritických úsekov.
- Inštalovať zábrany na ochranu vtákov pred úrazom spôsobeným elektrickým prúdom na tých stĺpoch 22 kV vedení, ktoré doteraz neboli takto ošetrené, alebo zmeniť konštrukciu stĺpov a nahradiť súčasné nevyhovujúce typy bezpečnými konštrukciami.
- Informovať občanov o prírodných hodnotách územia (zachovalých prírodných lokalitách zistených v rámci vypracovania MÚSES) formou web stránky, informačnej tabule v obci a pod.

Všeobecne odporúčané spôsoby obhospodarovania v chránených územiach národných parkov:

Činnosti na nelesnej pôde:

- ekologické poľnohospodárstvo bez používania chemických prostriedkov,
- extenzívne prepásanie ovcami, kozami, alebo hovädzím dobytkom primerane únosnosti pasienkov, údržba pasienkov,

- odstraňovanie náletových, prípadne nevhodne vysadených drevín,
- pravidelné kosenie lúčnych priestorov,
- likvidácia inváznych druhov rastlín na všetkých druhoch pozemkov.

Činnosti v lesných porastoch:

- Navrhovaná zóna A (najhodnotnejšie prirodzené, alebo málo pozmenené lesné ekosystémy, často pralesovitého charakteru) - uplatňovaný bude bezzásahový režim, v prípade rozsiahlejších kalamít komisionálne posúdenie vzniknutej situácie.
- Navrhovaná zóna B (zóna aktívneho manažmentu s najjemnejšími spôsobmi hospodárenia v lesných porastoch a optimálnymi formami využívania nelesných ekosystémov s cieľom zachovať diverzitu a stabilitu biotopov, posilňovať odolnosť lesných porastov, zachovať, prípadne zlepšiť podmienky pre výskyt vzácnych druhov rastlín a živočíchov) - prioritou bude uplatňovanie podrastových spôsobov hospodárenia, prechod na výberkový spôsob (do 50 rokov) v časti územia, zvyšovanie ekologickej stability porastov, zvyšovanie rubnej doby porastov, predlžovanie ich obnovnej doby, predĺženie obdobia na zalesnenie a zabezpečenie nového porastu, šetrné spôsoby sústreďovania drevnej hmoty (kone, lanovky a pod.), ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinele stojace stromy, skupiny stromov a ležaniny, atď.).
- Navrhovaná zóna C (územia človekom výraznejšie narušené, s pozmenenými prírodnými zložkami a s výraznejším socioekonomickým využívaním) - postupné znižovanie zastúpenia stanovištné nepôvodných druhov drevín a obnova prirodzeného drevinového zloženia, ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinele stojace stromy, skupiny stromov a ležaniny, atď.).

Ostatné činnosti

- výskum a monitoring ekosystémov a prírodných procesov v nich prebiehajúcich,
- realizácia schválených projektov zameraných na ochranu fauny a flóry (napr. programy záchrany, programy starostlivosti),
- aktívna ochrana fauny (napr. úprava a budovanie nových hniezd a hniezdnych možností pre vtáky, ochrana, údržba a úprava súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky, spriechodnenie ciest križujúcich migračné trasy obojživelníkov),
- zvyšovanie informovanosti návštevníkov a ich usmerňovanie v zmysle Návštevného poriadku NP Nízke Tatry,
- budovanie a údržba náučných chodníkov,
- zvyšovanie turistickej a rekreačnej atraktívnosti vybraných častí územia (napr. umiestňovanie lavičiek, budovanie chodníkov, oddychových miest).
- Zabezpečovať ochranu charakteristického vzhľadu krajiny nasledujúcimi opatreniami, v náväznosti na implementáciu Európskeho dohovoru o krajine:
- Zabezpečiť v území aplikáciu metód integrovaného manažmentu krajiny a ochrany charakteristického vzhľadu krajiny
- vylúčiť umiestňovanie reklamných pútačov a billboardov na exponovaných miestach výhľadov do voľnej krajiny
- preferovať podzemné vedenia energovodov pred vzdušnými
- vylúčiť v novej zástavbe v pohľadovo exponovaných polohách radové formy zástavby z dôvodov zabezpečenia priehľadov do krajiny
- vylúčiť realizáciu stavieb, ktoré by svojou hmotou a výškou konkurovali historickým dominantám, objektov kostolov v panorámach obcí
- Realizovať tieto ekostabilizačné opatrenia:

- **zvýšenie ekologickej stability územia** – navrhujeme na plochách technických stavieb a skladových areálov, vytvoriť plochy na ozelenenie a výsadbu izolačných zelene okolo areálov.
- **eliminácia stresových faktorov** – na plochách hospodárskeho dvora so živočíšnou výrobou, ktorý je stredným zdrojom znečistenia ovzdušia. Navrhujeme vytvoriť pásy izolačnej zelene medzi hospodárskym dvormi a obytnými a športovo rekreačnými plochami.
- **plochy s protieróznymi opatreniami** – navrhujeme opatrenia na plochách ornej pôdy, ktoré sú už erodované alebo ohrozené eróziou. Na týchto plochách navrhujeme pestovať viacročné kultúry alebo trvalé kultúry a vytvoriť pásy zelene s protieróznymi účinkami.
- rešpektovať ekologicky významné segmenty (vodné toky, vodné plochy, plochy lesných porastov, plochy verejnej zelene a NDV v zastavanom území, všetky plochy nelesnej drevinovej vegetácie hlavne v časti intenzívne využívanej na poľnohospodárske účely)
- dodržiavať opatrenia na zvýšenie ekologickej funkčnosti vodných tokov (zachovať pôvodnú morfológiu tokov, nezasahovať do hydrologického režimu tokov, zabezpečiť existenciu pôvodnej pobrežnej vegetácie na celej dĺžke tokov, a pod.);
- udržať a neustále skvalitňovať súčasnú organizáciu krajiny – predpoklad zachovania, resp. zvyšovania stupňa územného systému ekologickej stability a priestorovej diverzity, vysoká estetická hodnota, rámcovo zachovať súčasný charakter jej využívania
- hospodárenie v lesných komplexoch vykonávať podľa platného lesného hospodárskeho plánu, pri obnove vegetačných porastov uprednostňovať prirodzenú obnovu, dodržiavať prirodzené druhové zloženie drevín pre dané typy (postupná náhrada nepôvodných drevín pôvodnými), na maximálnu možnú mieru obmedziť ťažbu veľkoplošnými holorubmi
- na lesnom pôdnom fonde dbať na ochranu druhov najmä fauny, viažúcej sa na tento krajinný priestor, ponechávať dostatočný počet starých (aj odumretých) stromov v závislosti na ornitocenózach a ďalších špecifických podmienkach
- v reliéfových nerovnostiach (strže, výmole a pod.) súčasnú vegetáciu ošetrovať, posilniť, monitorovať – prirodzená protierózna, pôdoochranná funkcia
- orné pôdy obhospodarovať (orať, siať) po vrstevnici, zabrániť plošnému odvodneniu, obmedziť, prispôbiť (vhodné chemické hnojivá), zvýšiť podiel prirodzených hnojív
- zachovať súkromné hospodárenie na orných pôdach – záhumienky v náväznosti na centrálné sídlo – kvalitný plošný diverzifikačný, ekostabilizačný, krajinnotvorný a aj estetický prvok
- prvky ÚSESu považovať za limity územného rozvoja, zabezpečiť v nich taký režim využívania, aby spĺňali funkciu biokoridoru, biocentra resp. interakčného prvku, neprerušovať línie biokoridorov a plochu biocentier pri navrhovaní koridorov infraštruktúry a líniových stavieb
- zachovať súčasnú sieť vodných tokov v riešenom území aj s brehovými porastmi za účelom zachovania ich ekologických funkcií pri súčasnom zachovaní úrovne protipovodňovej ochrany,
- doplniť sprievodnú vegetáciu vodných tokov a vodných plôch vhodnými pôvodnými drevinami, oddeliť pásami TTP brehy vodných tokov od plôch ornej pôdy
- realizovať opatrenia na zamedzenie šírenia invázných druhov rastlín a drevín.
- vypracovať návrh uličnej, parkovej a verejnej zelene v obci, zabezpečiť ich odbornú starostlivosť
- rekultivovať bývalé areály rastlinnej a živočíšnej výroby za účelom ich prípadného využitia pre ďalšie rozvojové činnosti v regióne
- plochy s nelesnou drevinou vegetáciou ponechať na samovývoj sukcesným procesom
- na plochách trvalých trávnych porastov zabrániť sukcesnému procesu, zarastaniu.
- uprednostniť poľnohospodársku výrobu na menších parcelách PPF, jednotlivé parcely oddeliť medzami (pásmi TTP) resp. vhodnými drevinami, a tak umožniť rozmanitejšiu štruktúru krajiny, ktorá by poskytovala viacej možností pre úkryt, hľadanie potravy a rozmnožovanie živočíchov,

čo by podporilo zvýšenie biodiverzity v krajine, neúžitky popri cestách ponechať na samovývoj, resp. podporiť ich premenu na NDV

- realizáciu navrhovaných obytných zón podmieniť vybudovaním rozvodov verejných inžinierskych sietí (vodovod, plynovod, kanalizácia) s dostatočnou kapacitou a v potrebnom časovom predstihu – zabránenie znečisteniu podzemných vôd, ovzdušia
- pri dopravných stavbách technickým riešením a technológiou výstavby v maximálnej miere rešpektovať funkciu biokoridoru;
- zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehové územia s cieľom obnoviť a zvyšovať vododržnosť krajiny a zabezpečiť dlhodobu priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov;
- na území realizovať celoplošný základný ekosozologický prieskum dopĺňujúci súčasné poznatky, najmä z hľadiska vegetačného krytu a vybraných skupín fauny (napr. cicavce, obojživelníky, plazy, bezstavovce);
- celoplošne zabezpečiť ochranu existujúcej štruktúry nelesnej drevinovej vegetácie, lesíkov a trvalých trávnatých porastov s dôrazom na ekologicky významné segmenty;
- udržať a neustále skvalitňovať súčasnú organizáciu krajiny – predpoklad zachovania vysokého stupňa územného systému ekologickej stability a priestorovej diverzity, vysoká estetická hodnota, rámcovo zachovať súčasný charakter jej využívania;
- hospodárenie v lesných komplexoch vykonávať podľa platného plánu starostlivosti o les;
- na lesnom pôdnom fonde dbať na ochranu druhov fauny, viažucej sa na tento krajinný priestor, ponechávať dostatočný počet starých (aj odumretých) a dutinových stromov v závislosti na ornocenózach a ďalších špecifických podmienkach;
- v lesných komplexoch s funkciou ochrannou dodržiavať legislatívne platné podmienky;
- zachovanie prirodzených lesných porastov s prirodzeným drevinovým zložením;
- ochrana mimo lesnej vegetácie a jej rozširovanie na neproduktívnych plochách, plochách postihnutých eróziou, potenciálnych erózných plochách, medziach, a pod.;
- ochrana a revitalizácia brehových porastov
- ponechanie rozptýlenej krajinnej vegetácie na poľnohospodárskom pôdnom fonde;
- zachovať a periodicky ošetrovať súčasnú rozptýlenú krajinnú vegetáciu na poľnohospodársky využívaných plochách (najmä lúky a pasienky);
- podpora tradičných foriem hospodárenia v území;
- zachovať súkromné hospodárenie na orných pôdach – záhumienky, sady, záhrady v nadväznosti na centrálné sídlo, na miestne časti (usadlosti laznického typu osídlenia) – kvalitný plošný diverzifikačný, ekostabilizačný, krajnotvorný a aj estetický prvok;
- orné pôdy obhospodarovať (orať, siať) po vrstevnici, zabrániť plošnému odvodneniu;
- obmedziť alebo vhodne prispôbiť chemické hnojivá, zvýšiť podiel prirodzených hnojív;
- zabránenie šíreniu expanzívnych a inváznych druhov rastlín;
- vylúčenie akéhokoľvek vypaľovania trávnych porastov;
- odstraňovanie nepovolených skládok odpadov a zabrániť ich vytváraniu;
- pri budovaní, rekonštrukciách resp. prekládkach elektrických vedení 22 kV zabezpečiť technické opatrenia zabráňujúce usmrcovaniu vtákov;
- akýkoľvek plán alebo projekt, ktorý priamo nesúvisí so starostlivosťou o územie patriace do európskej sústavy chránených území, navrhované chránené vtáčie územie alebo územie európskeho významu alebo nie je pre starostlivosť oň potrebný, ale ktorý pravdepodobne môže mať samostatne alebo v kombinácii s iným plánom alebo projektom na toto územie významný vplyv, podlieha hodnoteniu jeho vplyvov na takéto územie z hľadiska cieľov jeho ochrany.

- Podľa § 28 ods. 3 každý, kto zamýšľa uskutočniť plán alebo projekt podľa odseku 2, je povinný predložiť návrh plánu alebo projektu na posúdenie orgánu ochrany prírody. Táto povinnosť sa nevzťahuje na plány alebo projekty, ktoré sú predmetom posudzovania vplyvov podľa osobitného predpisu.
- pri umiestňovaní živočíšnej výroby na plochách hospodárskych dvorov je potrebné postupovať tak, aby ochranné pásmo hygienické živočíšnej výroby neovplyvnilo funkčné využitie kontaktných navrhovaných plôch bývania, resp. ostatné funkcie
- zabezpečiť zlepšenie využitia poľnohospodárskej pôdy návrhom protieróznych opatrení
- pri návrhu zástavby resp. iných aktivít v území rešpektovať všetky existujúce územia ochrany prírody

B.12. NÁVRH VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA

B.12.1. Širšie dopravné vzťahy a nadradená dopravná infraštruktúra

Obec Horná Lehota sa nachádza 134 km severozápadne od okresného mesta Brezno, pod hrebeňom Ľumbierskej časti Nízkych Tatier. Z hľadiska dopravnej dostupnosti obec je dopravne napojená regionálnou cestou III. triedy č. 2374, ktorá sa napája na v obci Podbrezová na cestu I/66. Cesta III/2374 v obci končí. Východným okrajom katastrálneho územia prechádza komunikácia II/584, ktoré končí pri hoteli Srdiečko. Strediská Tále a Krpáčovo sú prístupné cestou III/2373 – Dolná Lehota – križovatka s cestou II/584.

Z dotknutých ciest prechádzajúcich katastrálnym územím boli určené dva sčítacie úseky, a to cesta III. triedy - sčítací úsek č. 94860 Lopej – Tále a na ceste II. triedy Trangoška – Bystrá sčítací úsek 94740. Podľa celoštátneho sčítania dopravy intenzita dopravy na uvedených sčítacích úsekoch je nasledovná:

Sčítanie dopravy rok 2010

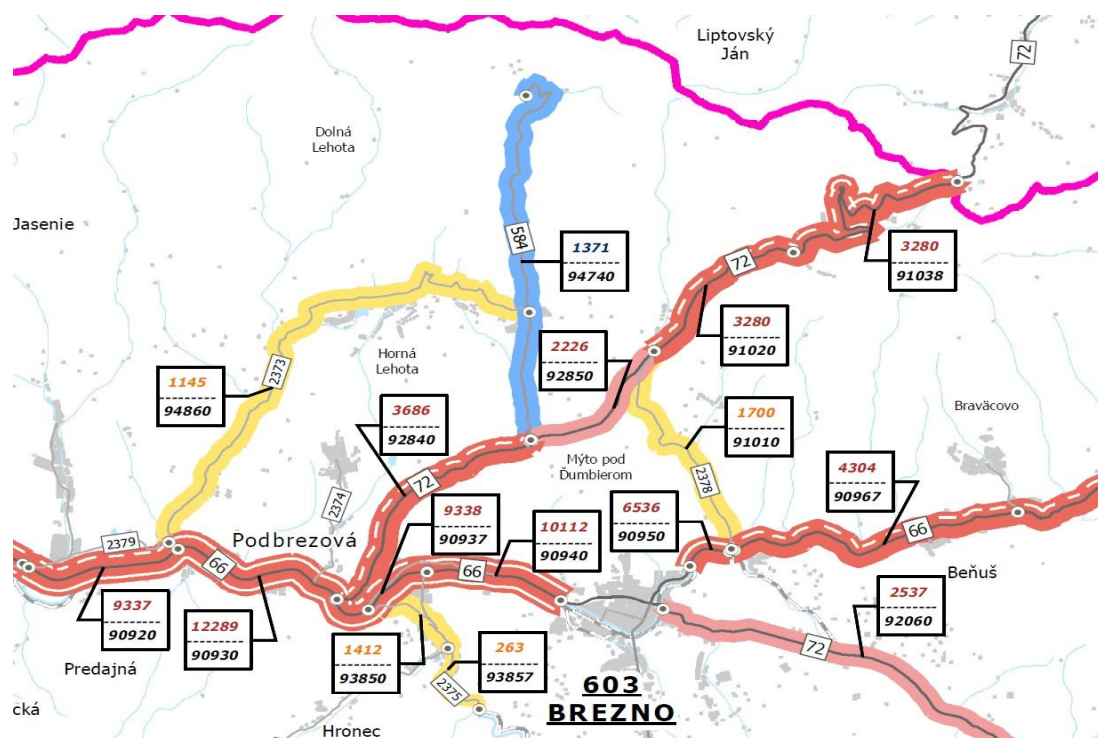
Sčítací úsek	Číslo cesty	T	O	M	Spolu
94860	III/2373	137	1048	2	1187
94740	II/584	158	959	3	1120

Sčítanie dopravy rok 2015

Sčítací úsek	Číslo cesty	T	O	M	Spolu
94860	III/2373	157	973	15	1145
94740	II/584	185	1178	11	1371

T – ťažká doprava, O – osobné automobily, M - motocykle

Na ceste III/2374 sčítanie dopravy nebolo vykonané.

Podľa technického predpisu TP07/2013 Prognózovanie výhľadových intenzít na cestnej sieti do r. 2040 pre banskobystrický kraj predpokladané nasledovné ukazovatele:

Cesty II. triedy	Rok 2030	Rok 2040
O	1,33	1,48
T	1,28	1,42
Cesty III. triedy	Rok 2030	Rok 2040
O	1,27	1,40
T	1,25	1,36

Zníženie intenzity dopravného zaťaženia vychádza z predpokladu domudovania rýchlostných ciest a presunu časti tranzitujúcej dopravy na rýchlostné cesty.

Podľa ÚPN VÚC Banskobystrický kraj v znení jeho doplnkov a zmien sa výstavbou nových komunikácií regionálneho a nedregionálneho charakteru neuvažuje.

Navrhované riešenie je v súlade s nasledujúcimi koncepčnými dokumentmi a stratégiami celoštátneho významu v oblasti dopravy, ktoré je potrebné rešpektovať aj v následnej fáze projektovej prípravy a výstavby:

- Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike (uznesenie vlády SR č. 223/2013)
- Operačný program Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020
- Programové vyhlásenie vlády SR (2016 - 2020) za oblasť dopravy

- Rozvojový program priorít verejných prác (každoročne aktualizovaný)
- Stratégia rozvoja dopravy Slovenskej republiky do roku 2020 (uznesenie vlády SR č. 158/2010)
- Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030

Miestna komunikácia je v riešenom území upravená v kategórii B3 MZ 6/50.

Najbližšie letisko, zaradené do kategórie medzinárodných letísk, je na Sliači. Zariadenia a líniové stavby iných druhov dopravy sa v území nenachádzajú.

Doprava železničná

Katastrálnym územím obce neprechádza žiadna železničná trať. Najbližšia železničná stanica je v obci Podbrezová, cez ktorú prechádza železničná trať č. 172 Banská Bystrica - Červená skala.

Letecká doprava.

Najbližšie letisko sa nachádza v meste Sliač, ktoré súčasne plní funkciu vojenského a civilného letiska. Ochranné pásma letiska do k.ú. Horná Lehota nezasahujú. V k. ú. sa nenachádza heliport, letecké pozemné zariadenia, ani iná plocha, ako je letisko, ktorá sa používa na vzlety a pristátia lietadiel iba dočasne alebo príležitostne alebo na vzlety a pristátia lietajúcich športových zariadení, pre ktorú Dopravný úrad určil podmienky pre jej používanie podľa ustanovenia § 32 ods. 10 leteckého zákona (ďalej len „iná plocha“), na ktorých by Dopravný úrad zabezpečoval výkon štátnej správy a štátneho odborného dozoru, alebo územnú ochranu prostredníctvom ochranných pásiem.

Cyklistická doprava.

Katastrálne územie obce pre cykloturistiku veľmi atraktívne. V katastrálnom zemí je značených niekoľko regionálnych cyklistických trás:

Trasa č: 8598 – Brezno – Mlynná dolina – Srdiečko

Trasa č: 8554 - Krpáčovo - Hrádok

Trasa č: 5552 – Chvatimech žel stanica - Krpáčovo – Podbrezová – Lopej

Trasa č: 5551 – Dolná Lehota – Horná Lehota - Richtárovo

V obci je značkováná cykloturistická trasa zastavaným územím obce vedená po hlavnej komunikácii. Cyklistické trasy je potrebné vybudovať v obci v súbehu s komunikáciou, pokiaľ to priestorové podmienky umožnia. Na cykloturistiku môžu slúžiť aj ostatné poľné a lesné cesty v katastrálnom zemí.

B.12.2 Cestné komunikácie

Miestne komunikácie

Kostru dopravnej siete obce Horná Lehota tvorí prieťah cesty III/2374 zastavaným územím obce, ktorá tvorí zbernú komunikáciu funkčnej triedy B3 končí v strede obce. Ďalej pokračuje ako miestna komunikácia. Zo zbernej komunikácie funkčnej triedy B3 sa z oboch strán odpája väčší počet miestnych komunikácií, vytvárajúcich vzájomne prepojenú a zokruhovanú sieť. Ide o miestne komunikácie funkčných tried C2 a C3. Viaceré komunikácie majú nevyhovujúcu kvalitu povrchového krytu a nedostatočné šírkové parametre. Obec Horná Lehota v má v správe 10,650 km zberných a obslužných miestnych komunikácií.

Existujúce miestne komunikácie v zastavanom území mesta a pre obsluhu miestnych častí sa prebudujú tak, aby spĺňali parametre príslušných funkčných tried a kategórií. V nevyhovujúcich

úsekoch budú prebudované v kategórii MO 7,5/50 (funkčná trieda C2), v kategórii MO 6,5/30, prípadne MOK 5/30 (funkčná trieda C3). Ostatné komunikácie funkčnej triedy C3 (označené pre rozlíšenie v grafickej časti ako C3x) predstavujú len kratšie úseky, ktoré budú rozšírené podľa možností priestorových pomerov. Súčasne sa navrhuje dobudovanie ciest v nových IBV. Odstrániť by sa mali aj bodové dopravné závary, prebudovať nevyhovujúce križovatky. Existujúce komunikácie sú značným problémom pre dopravnú obsluhu obce pre nevyhovujúce dopravné napojenie, výškové pomery, križovatky a jestvujúcu uličnú zástavbu, ktoré neumožňujú rozšírenie komunikácie. V obci z dôvodu stísnených územnotechnických podmienok nie sú zrealizované chodníky a pre uvedené skutočnosti ani nie je možno popri existujúcich miestnych komunikáciách tieto chodníky realizovať. Ochrana chodcov musí byť realizovaná oragizačnými opatreniami.

Návrh

V rámci návrhu miestnych komunikácií počítame s vybudovaním nových komunikácií podľa plánovaného rozšírenia obytneho územia a s úpravou trasy (III/2374 a jej pokračovanie ako miestna komunikácia) na charakter dopravnej trasy funkčnej triedy minimálne C2, ktorá súčasne prispieje k riešeniu problému autobusovej dopravy. Vo všetkých rozvojových plochách sa ďalej navrhujú viaceré vetvy miestnych komunikácií funkčnej triedy C3 v kategóriách MO 6,5/30. Uvedené miestne komunikácie budú zabezpečovať dopravnú obsluhu obytneho územia. Novonavrhované komunikácie sú pokračovaním existujúcej dopravnej infraštruktúry, resp. ich trasy sú navrhnuté v trasách jestvujúcich poľných ciest.

Spojenie obcí Horná Lehota a Dolná Lehota je navrhnuté novou miestnou komunikáciou ako pokračovanie existujúcej ku škole. Nová komunikácia (17) je navrhnutá v parametroch B3 MOK 7,5/60 v trase súčasnej poľnej cesty v smere na západ od zastavaného územia obce ku hranici katastrálneho územia, kde by mala pokračovať v k. ú. Dolná Lehota. Realizáciou tejto komunikácie sa výrazne skráti prepojenie týchto dvoch obcí. Dĺžka navrhovaného úseku v katastrálnom území Horná Lehota 4950 m. Komunikácia spája dve obce, je navrhnutá na zaradenie do systému regionálnych ciest.

V koncepte územného plánu je navrhnutá nová obslužná komunikácia na opačnej strane zastavaného územia - k ploche športu v RC 01 Obec. Novonavrhnutá cesta sa nad vodojemom rozdelí na dve vetvy - smerom na sever k existujúcej ploche futbalového ihriska, navrhovanému zbernému dvoru vo variante A a navrhovanej ploche pre šport (v oboch variantoch). Druhá vetva (16) pokračuje východným smerom ku skupine chat (pri archeologickej lokalite Staré mlyny), kde sa pod 90° uhlom točí na sever a pokračuje v stope poľnej a cyklistickej trasy na Krpáčovo, kde sa nad bývalým hotelom Junior napája na cestu III/2373. Realizácia tejto komunikácie zabezpečí dopravný prístup do rekreačných stredísk Krpáčovo a Tále priamo z obce, čím sa vytvoria podmienky pre rozvoj služieb spojených s cestovným ruchom v obci. Komunikácia je navrhnutá vo funkčnej triede C3 – MOK. Spojenie rekreačných stredísk Tále a Krpáčovo cez navrhované plochy ICHR je navrhnuté novou miestnou komunikáciou (15).

Celková dĺžka navrhovaných miestnych komunikácií je 12 149 m vrátane navrhovanej komunikácie Horná Lehota – Dolná Lehota. Zoznam navrhovaných miestnych komunikácií, ich zaradenie do funkčných tried a kategórií je v nasledujúcej tabuľke. Navrhované miestne komunikácie sú v grafickej časti identifikované číselným označením.

Označenie MK	Funkčná trieda - kategória	Dĺžka komunikácie v m
(1) RC 02 Za Hľbkami	C3 – MO 6,5/30	209
(2) RC 02 Za Hľbkami	C3 – MO 6,5/30	57
(3) RC 02 Za Hľbkami	C3 – MO 6,5/30	340
(4) RC 03 Hľbký	C3 – MO 6,5/30	76
(5) RC 03 Hľbký	C3 – MO 6,5/30	119
(6) RC 04 Lovište	C3 – MO 6,5/30	149
(7) RC 04 Lovište	C3 – MO 6,5/30	530
(8) RC 04 Lovište	C3 – MO 6,5/30	662
(9) RC 04 Lovište	C3 – MO 6,5/30	223
(10) RC 04 Lovište	C3 – MO 6,5/30	128

Označenie MK	Funkčná trieda - kategória	Dĺžka komunikácie v m
(11) RC 05 Banské	C3 – MO 6,5/30	316
(12) RC 05 Banské	C3 – MO 6,5/30	134
(13) RC 06 Pod Lažtekom	C3 – MO 6,5/30	946
(14) RC 01 Obec	C3 – MO 6,5/30	419
(15) Tále – Krpáčovo	C3 - MOK	1670
(16) Obec – Krpáčovo	C2 – MOK	4950
(17) Obec – hranica k.ú. Dolná Lehota	B3 – MOK	1221

Miestne komunikácie a ich napojenia budú riešené v zmysle STN 73 6110 a STN 73 6102. Miestne komunikácie sú riešené ako dopravné okruhy, resp. slepé komunikácie. Do ich úplného dobudovania a zokruhovania je potrebné aplikovať dočasné riešenie v podobe obrátisk. Aj na ostatných slepých miestnych komunikáciách, ktoré nie je možné zokruhovať, navrhujeme vybudovať obrátiská.

Spevnenými asfaltovými alebo betónovými komunikáciami, ako aj poľnými a lesnými cestami sú dopravne obsluhované odľahlejšie časti riešeného územia s rozptýleným osídlením. Hlavné miestne a účelové komunikácie by sa mali rozšíriť v parametroch miestnej komunikácie funkčnej triedy C3. Ostatné účelové komunikácie budú zachované, resp. upravené v parametroch P6,0/30, P4,5/30, prípadne P3,5/30 alebo P3,0/30 (podľa ON 736118).

Miestna komunikácia je v riešenom území upravená v kategórii B3 MZ 6/50 s úpravou autobusových zastávok.

RC 07 – Krpáčovo RC 08 – Tále nie sú prístupné motorovou komunikáciou priamo z obce Horná Lehota. Dopravný prístup je do RC 07 Krpáčovo je z obce Dolná Lehota po ceste III/2373, alebo z opačnej strany - cez RC 08 Tále odbočením z cesty II/584. Po komunikácii II/584 je dopravne prístupný RC 08 Tále, komunikácia pokračuje do RC 09 Chopok Juh, kde končí pri hoteli Srdiečko. Uvedené komunikácie majú regionálny charakter a sú v správe Banskobystrickej správy ciest a.s.

Obsluha zariadení v RC 07 – Krpáčovo RC 08 – Tále a RC 09 – Chopok Juh je účelovými komunikáciami zrealizovanými k jednotlivým objektom.

Statická doprava a dopravné zariadenia

Plochy statickej dopravy sa nachádzajú v centre obce, ďalej pri zariadeniach občianskej vybavenosti a na cintoríne. Jedná sa o spevnené plochy bez vyznačených prkovacích miest. Najväčšie plochy verejných parkovísk v centre obce v mieste ukončenie cesty III/2374. Navrhujeme ich rekonštrukciu a využitie ako záchytných parkovísk.

Odstavné plochy pre rodinné domy v rozvojových sú zabezpečované na pozemkoch rodinných domov – v garážach alebo na spevnených plochách. S týmto riešením sa počíta aj v navrhovanej obytnej zástavbe rodinných domov. V rámci rekonštrukcií a prestavieb existujúcich objektov je nevyhnutné v súlade so stavebným zákonom dobudovať zodpovedajúce parkovacie miesta. S doplnením parkovacích miesta uvažuje pri cintorínoch v rozsahu územno-technických a priestorových možností a pri turistickej ubytovni.

Budovanie nových kapacít občianskej vybavenosti, športu a rekreácie je podmienené budovaním parkovacích plôch s dostatočnou kapacitou na vlastnom pozemku. Takto vzniknuté nároky na statickú dopravu je potrebné riešiť v zmysle požiadaviek STN 73 6110 pre výhľadový stupeň automobilizácie 1:2,5.

RC 07 - Krpáčovo - Statická doprava je riešená formou parkovísk pri hoteloch a rekreačných zariadeniach - Hotel Polianka, VaRC prokuratúry, hotel Krpáčovo, a použiteľná spevnená plocha pri býv. hoteli Junior. V Regulačnom celku prevládajú objekty individuálnej chatovej rekreácie, nedisponujú parkovacími miestami. Osobné autá sú odstavené na nespevnených pozemkoch alebo čiastočne spevnených plochách. Nakoľko v regulačnom celku sa

nenavrhujú plochy občianskej vybavenosti, nie je v koncepte navrhnuté vybudovanie záchatného parkoviska.

RC 08 – Tále - stredisko rekreácie a cestovného ruchu s golfovým areálom a lyžiarskym strediskom. Prevláda ubytovanie v hotelových zariadeniach, ktoré disponujú primeraným počtom parkovacích miest. Rozvoj nových funkčných plôch v regulačnom celku je podmienený realizáciou zodpovedajúcich parkovacích miest v súlade s ustanoveniami stavebného zákona.

Na okraji regulačného celku pri križovatke ciest II/584 a III/2373 je navrhnuté nové záchytné parkovisko, ktoré bude slúžiť hlavne pre denných návštevníkov lyžiarskeho strediska. Navrhovaná kapacita parkoviska je 500 parkovacích miest.

RC 09 – Chopok Juh – stredisko rekreácie a cestovného ruchu orientované na zimné športy. V časti Krupová je zrealizované záchytné parkovisko s počtom 600 parkovacích miest vrátane autobusov. Hotel Srdiečko a horský hotel Trangoška a apartmány Trangoška disponujú svojimi parkovacími miestami pre klientov.

Už v súčasnosti je parkovisko Krupová v zimnej sezone vyťažené. Napriek tejto skutočnosti v koncepte územného plánu sa nenavrhuje rozšírenie parkovacích kapacít formou verejného záchytného parkoviska. Existujúce parkovisko je tvrdý necitlivý zásah do prírodného prostredia a výrazným spôsobom naruša estetické hodnoty územia. Pre RC 09 Chopok Juh je podľa konceptu územného plánu prípustný rozvoj v malom plošnom aj kapacitnom rozsahu. Parkovanie je potrebné riešiť progresívnymi formami prestavbou existujúceho parkoviska na viacúrovňové. Vhodnejší spôsob je vybudovanie záchytného parkoviska v k.ú. obce Bystrá, resp. pri ceste II/584 v úseku Bystrá – odbočka Krupová so zabezpečením kyvadlovej dopravou k údolnej stanici lanovky Krupová, resp. iné druhy kyvadlovej dopravy (pozemná lanovka apod.) Vzhľadom k tomu že táto problematika presahuje rámec riešeného katastrálneho územia obce Horná Lehota, je potrebné ju riešiť z úrovne regiónu a v nadradenej územnoplánovacej dokumentácii.

Nemotorová doprava

Systém peších komunikácií v obci nie je vybudovaný (formou chodníkov pozdĺž prieťahov ciest miestnych komunikácií). Nevyhovujúci je hlavne stav a šírkové parametre jestvujúcich ciest. V nových rozvojových lokalitách individuálneho bývania je potrebné v rámci dopravného koridoru miestnej, resp. účelovej komunikácie ponechať územnú rezervu pre jednostanný chodník. Ďalej sa navrhuje vybudovanie chodníkov pozdĺž miestnych komunikácií funkčnej triedy C3 v zastavanom území obce tam, kde to umožnia územnotechnické podmienky.

Pešie trasy by mali byť budované tak, aby bolo zabezpečené optimálne prepojenie centrálnej zóny obce s ostatnými časťami obce a posilnenie najmä v centrálnej zóne.

V nových rozvojových plochách – obytných uliciach sa vybudujú aspoň jednostranné chodníky so šírkou min. 1,5 m pozdĺž navrhovaných komunikácií funkčnej triedy C3. Chodníky sa vybudujú v súlade s STN 73 6110.

V riešenom území sú viaceré cyklistické trasy. Nemajú však vybudované dopravné segregované cyklistické chodníky, ale sú vyznačené len cykloturistickým značením po miestnych komunikáciách, ktoré pokračujú v rámci katastrálneho územia po lesných alebo poľných cestách.

Osobná hromadná doprava

Verejná hromadná doprava je realizovaná autobusovou dopravou. Autobusovú dopravu zabezpečuje SAD Zvolen, a.s. na viacerých linkách, ktoré obsluhujú spádové územie obce. Autobusové zastávky sa nachádzajú v jadre časti obce pri ceste III/2374, celkom šesť autobusových zastávok. Požiadavka dostupnosti zastávok do vzdialenosti 500 m je v zásade splnená v súvisle urbanizovanom území obce. Nové zastávky preto nenavrhujeme. Len rozptýlené osídlenie v odľahlejších polohách je mimo dosahu zastávok.

Za hlavné dochádzkové smery možno považovať smer Horná Lehota - Brezno a späť. V pracovných dňoch dochádzkový smer zabezpečuje 16 párov autobusových spojov.

Dopady dopravy a ich eliminácia

Interakcia dopravy so zastavaným územím sa hodnotí kritériami kvality vzájomných ovplyvňovaní, ktoré predstavujú najmä hygienické dopady (hluk, imisie, odpady), bezpečnosť verejného dopravného priestoru a jeho estetický obraz.

Zastavaným územím obce prechádzajú miestne komunikácie. Zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov definuje ochranné pásmo miestnej komunikácie v šírke 15 m od osi vozovky v sídelnom útvare obce ohraničeného dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce. V cestnom ochrannom pásme platia zákazy alebo obmedzenia činnosti; výnimky môže povoliť príslušný cestný správny orgán.

Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku určuje vyhláška č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov.

V prípade výstavby budov pre bývanie v blízkosti miestnych komunikácií je v etape projektovej prípravy a pred začatím výstavby potrebné posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a vyznačiť pásmo prípustných hladín hluku v zmysle uvedenej vyhlášky. Vzhľadom k tomu, že sa jedná o koncovú obec, ktorá nie je zaťažovaná tranzitnou dopravou, zaťaženie hlukom z dopravy nie je nad prípustnú hladinu. Architektonickú dispozíciu interiérov rodinných domov tu odporúčame orientovať na odvrátenú stranu od zdroja hluku a vytvárať predzáhradky so vzrastlou zeleňou. Pre elimináciu negatívnych dopadov dopravy sa odporúča posilnenie izolačnej zelene pozdĺž ciest.

B.13. NÁVRH VEREJNÉHO TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA

Súčasný stav

13.1. Zdroje pitnej vody a ochrana vôd

Do územia obce Horná Lehota zasahujú ochranné pásma podzemných vôd; vodárenského zdroja Prameň Sama Chalupku pre obec Horná Lehota, určené rozhodnutím č. PLVH-575/81- DŠ z 6.X.1981; vodárenského zdroja prameňa Bystrá, nazývaný aj ako Tále - Chlórovňa, určené rozhodnutím č. SVS 2005/98/99 zo dňa 6.10.1981; vodárenského zdroja prameňa Stará Trangoška, určené rozhodnutím č. PLVH-1982/88-Dj zo dňa 17.11.1988 a jeho zmenami č. PLVH/4LO.2/1989-1 zo dňa 14.4.1989 a zmenou č. ŽP-4464.2/93-Há zo dňa 27.9.1993; vodárenského zdroja prameňa Kosodrevina, určené rozhodnutím č. ŠVS- A2008/02089 Fa, zo dňa 29.12.2008; vodárenského zdroja prameňa Srdiečko, stanovené ochranné pásmo I. stupňa, ktoré tvorí oplotenie prameňa o celkovej rozlohe 400 m² a ochranné pásmo II. stupňa spadá do oblasti už vyhláseného ochranného pásma vodného zdroja Stará Trangoška; vodárenského zdroja Hámor, ktorý zásobuje pitnou vodou obec Dolná Lehota a je určené rozhodnutím zo dňa 4.7.2003 vedeným pod č. A2003/13900.

Ďalšími vodárenskými zdrojmi, ktoré sa využívajú na zásobovanie pitnou vodou v rekreačnej lokalite Krpáčovo je zdroj z Kvačkajovského potoka určený pre rekreačné zariadenie HotelHydro Krpáčovo (k.ú. Dolná Lehota) a súkromné chaty, ktoré má vydané povolenie k užívaniu vody vydané OPLVH ONV v Banskej Bystrici dňa 29.05.1967 pod číslom VHPL 198/1967 Kt., a ktoré bolo zmenené povolením pre odber vody z dňa 13.3.1979 pod číslom PLVH 354/79-Dš a povolením z dňa 21.12.1983 pod číslom PLVH 1961/83-Dš a zdroj z Vlčieho potoka, ktorý je určený pre rekreačné zariadenie Hotela Polianka a okolité súkromné chaty.

V rekreačnej lokalite Chopok-Juh sa využívajú na zásobovanie pitnou vodou rekreačných zariadení vo vlastníctve Tatry mountain resorts, a.s., Demänovská Dolina. Ide o vodárenský zdroj Kosodrevina, ktoré má určené povolený odber a ochranné pásmo rozhodnutím zo dňa 29.12.2008 Obvodným úradom životného prostredia v Brezne č. ŠVS- A2008/02089 Fa a vodárenský zdroj Srdiečko, ktorého povolený odber bol povolený rozhodnutím zo dňa 30.5.1977 pod č. PLVH-470/77-Ma. Ochranné pásmo spadá vodárenský zdroj Srdiečko spadá do ochranného pásma vodárenského zdroja Stará Trangoška.

13.1.1. Zásobovanie pitnou vodou

I. Obec Horná Lehota

Obec Horná Lehota je v súčasnosti zásobovaná pitnou vodou z verejného vodovodu v správe Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť, a. s. Banská Bystrica, závod 01 Banská Bystrica a Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s. Banská Bystrica. Zdrojom vodovodu je vodárenský zdroj Prameň Sama Chalúpku s nasledovnými výdatnosťami, ktoré poskytol správca, kde pre roky 2014 – 2017 bola zaznamenaná priemerná výdatnosť 18,0 až 20,0 l.s⁻¹. Odber pre obec Horná Lehota bol podľa správcu v roku 2014 3,21 l.s⁻¹, v roku 2015 3,88 l.s⁻¹, v roku 2016 3,98 l.s⁻¹ a v roku 2017 2,75 l.s⁻¹.

Voda zo zdroja Prameňa Sama Chalúpku je gravitačne privádzaná cez prírodné potrubie DN 100 v dĺžke 3113 m do vodojemu (ďalej VDJ) Pod Polomom 65 m³, ktorého min. hladina je 624,50 m.n.m. a max. hladina je 629,50 m.n.m. Z VDJ je voda gravitačne privádzaná k spotrebiteľom do obce Horná Lehota cez zásobné potrubie dlhé 363 m DN 100. V obci Horná Lehota je zásobovanie pitnou vodou v jednom tlakovom pásme. Rozvodná vodovodná sieť v obci je vybudovaná profilu DN 100 - 63 mm v dĺžke 4179 m.

II. Rekreačné lokality Krpáčovo, Tále a Chopok – Juh

Do riešeného územia spadá rekreačná lokalita Tále, Krpáčovo a Chopok – Juh. Rekreačná lokalita Tále, jej časť, do ktorej spadajú hotel Partizán, hotel Stupka, hotel Golf, Tálska bašta, Areál športov Tále, zrubová osada a individuálne chaty je zásobovaná pitnou vodou zo skupinového vodovodu SKV Trangoška – Brezno cez zásobné potrubie napojené na prírodné potrubie profilu DN 300, ktoré je trasované hranicou k.ú. Horná Lehota. Vodným zdrojom pre SKV Trangoška – Brezno spadajúceho do k.ú. obce Horná Lehota je vodárenský zdroj Trangoška s výdatnosťou $Q = 70 \text{ l.s}^{-1}$. Jedným z vodojemov vybudovaných na trase SKV je vodojem Trangoška o objeme $2 \times 1000 \text{ m}^3$, ktorý je situovaný v k.ú. Horná Lehota v lokalite Trangoška.

Ďalšia časť rekreačnej lokality Tále, do ktorej spadajú Apartmánový dom Tále a individuálne chaty je zásobovaná pitnou vodou zo skupinového vodovodu SKV Bystrá – Valaská – Brezno cez zásobné potrubie napojené na prírodné potrubie SKV profilu DN 300, ktoré je trasované po hranici k.ú. Horná Lehota. Vodným zdrojom pre SKV Bystrá – Valaská – Brezno je vodárenský zdroj Bystrá (Tále - Chlóróvňa) $Q = 46,0 \text{ l.s}^{-1}$.

Rekreačná lokalita Krpáčovo je zásobovaná pitnou vodou z dvoch zdrojov pitnej vody.

Povrchový odber z Kvačkajovského potoka je využívaný na zásobovanie Hotela Hydro Krpáčovo, hotela Polianka, bývalého hotela Junior a individuálnych chát. Po hydrologickej stránke sa povrchový odber vyznačuje vyrovnanosťou prietokov, kde stredný ročný prietok je podľa údajov SHMÚ $Q = 20 \text{ l.s}^{-1}$. Povolenie na odber vody z vodného toku je $Q_{\max} = 4,0 \text{ l.s}^{-1}$. Voda z povrchového odberu Kvačkajovského potoka je zachytávaná v odbernom objekte a prechádza cez usadzovaciu nádrž do nádrže pracej vody a následne do úpravne vody, ktorej kapacita je $Q = 4,0 \text{ l.s}^{-1}$. Z úpravne vody je voda privádzaná do vodojemu o objeme 50 m^3 , z ktorého cez prepojovacie potrubie DN 150 je privádzaná do vodojemu 150 m^3 . Z vodojemu 150 m^3 , ktorý vytvára akumuláciu pre spotrebiteľov je vybudované zásobné potrubie. Zásobné potrubie sa vo vodomernej šachte osadenej v blízkosti reštaurácie Kukučka na križovatke komunikácie Dolná Lehota - Tále a komunikácie k hotelu Hydro Krpáčovo rozdeľuje na dve potrubia: DN 100 napájajúce rekreačné chaty a hotel Hydro Krpáčovo a potrubie DN 200 hlavný prívod k hotelu Junior, na ktorý je napojený Hotel Polianka a individuálne chaty.

Druhým vodným zdrojom je povrchový odber z Vlčieho potoka, ktorý je využívaný na zásobovanie pitnou vodou hotela Krpáčovo (bývalý hotel Biotika) a jeho apartmánov, chaty Grizly a individuálnych chát. Voda je cez odberný objekt privádzaná do vodojemu 30 m^3 , ktorý vytvára akumuláciu pre spotrebiteľov. Voda z vodojemu je privádzaná cez zásobné potrubie DN 2'' k hotelu Krpáčovo v dĺžke 200 m a následne ku chate Grizly DN 1'' v dĺžke 500 m.

Rekreačná lokalita Chopok – Juh je zásobovaná pitnou vodou z dvoch zdrojov pitnej vody.

Prameň Kosodrevina s povoleným odberom $Q_{\max} = 0,45 \text{ l.s}^{-1}$ sa využíva na zásobovanie pitnou vodou zariadení hotela Kosodrevina, bufetu Koska, budovy stanice lanovej dráhy a ubytovne na Kosodrevine. Voda je zachytávaná v akumulačnej nádrži o objeme $12,55 \text{ m}^3$, z ktorej je privádzaná k spotrebiteľom prírodným potrubím DN 80 dĺžky 931 m.

Prameň Srdiečko s povoleným odberom $Q = 0,2 \text{ l.s}^{-1}$ zásobuje pitnou vodou zariadenia hotel Srdiečko a objekty nachádzajúce sa v Krupovej. Z prameňa je voda privádzaná do vodojemu 50 m^3 , ktorý plní

aj funkciu akumuláciu pre požiaru vodu. Zo Srdiečka je voda gravitačne privádzaná do Krupovej, kde je vybudovaná akumulačná nádrž o objeme 30 m³.

V rekreačnej časti Chopok – Juh turistické centrum Trangoška je zásobované pitnou vodou zo SKV Trangoška – Brezno.

Návrh

I. Obec Horná Lehota

Výpočet potreby pitnej vody

Pri výpočte potreby pitnej vody sme vychádzali z vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z. z. z 14.11.2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a kanalizácií.

A. Priemerná potreba pitnej vody

1. pre bytový fond a základnú vybavenosť

Lokalita	Počet obyv.		Špecifická potreba vody l. os ⁻¹ .d ⁻¹			Priemerná potreba vody m ³ .d ⁻¹	
	Variant A	Variant B	pre bytový fond	pre základ. občiansku a technickú vybavenosť	spolu	Variant A	Variant B
obec	724	724	135	25	160	242,08	218,72
IBV Za hrbkami	86	86					
IBV Hrbky	38	38					
IBV Lovište	341	195					
IBV Banské	66	66					
IBV Pod Lažtekom	258	258					
Spolu	1513	1367					

B. Maximálna denná potreba vody

Počet obyvateľov		Priem. potreba vody m ³ .d ⁻¹		súčiniteľ dennej nerovn.	Max. denná potreba			
					m ³ .d ⁻¹	l.s ⁻¹	m ³ .d ⁻¹	l.s ⁻¹
Variant A	Variant B	Variant A	Variant B	1,6	Variant A		Variant B	
1513	1367	242,08	218,72		387,32	4,48	349,95	4,05

Pre obec Horná Lehota je potrebné zabezpečiť pitnú vodu pre Variant A v množstve $Q_{\max} = 4,48 \text{ l.s}^{-1}$ a pre Variant B v množstve $Q_{\max} = 4,05 \text{ l.s}^{-1}$ to z vodárenského zdroja Prameňa Sama Chalúpku.

Bilancia vodárenského zdroja

	Bilancia vodného zdroja pre návrhový rok v l.s ⁻¹	
	Variant A	Variant B

obec Horná Lehota – max. denná potreba vody	4,48	4,05
vodárenský zdroj Prameň Sama Chalúpku, Q_p	18,0	18,0
bilancia vodného zdroja	+ 13,52	+13,95

Vodárenský zdroj Prameň Sama Chalúpku vykryje potrebu pitnej vody pre obec Horná Lehota k návrhovému roku.

Návrh akumulácie

Pri posúdení zabezpečenia jestvujúcej akumulácie pre návrhový rok sme vychádzali z požiadavky STN Vodojemy, tzn. vodojem musí zabezpečiť 60 - 100 % Q_{max} .

Tab. Návrh akumulácie

Tlakové pásmo Variant A – Variant B	Max. denná potreba ($m^3 \cdot d^{-1}$)	Požiadavka Vodojemy (m^3)		Jestvujúca akumulácia (m^3)	Návrh akumulácie (m^3)	Zabezpečenie nosť (%)
		60%	100%			
I.	321,32 – 283,95	194 - 171	322 - 284	65	150	0,66 – 0,76
II.	66,00 – 66,00	40 - 40	66 - 66	-	50	0,76

Pre obec Horná Lehota navrhujeme k návrhovému roku zásobovať pitnou vodou v dvoch tlakových pásmach. Pre I. tlakové pásmo navrhujeme akumuláciu v jestvujúcom vodojeme Pod Polomom o objeme $65 m^3$, ktorého min. hladina je 624,50 m.n.m. a max. hladina je 629,50 m.n.m. VDJ nemá postačujúcu kapacitu na zabezpečenie akumulácie pre časť obce Horná Lehota spadajúcu do I. tlakového pásma podľa požiadaviek stanovených normou, preto navrhujeme rozšírenie jestvujúcej akumulácie o $150 m^3$. Po rozšírení akumulácie bude mať vodojem $215 m^3$ pre Variant A 66,00 % zabezpečenosť a pre Variant B 76,00 % zabezpečenosť. Pre II. tlakové pásmo do ktorého spadá lokalita Pod Lažtekom navrhujeme vybudovať akumuláciu $50 m^3$, ktorá bude mať aj pre Variant A a aj pre Variant B 76,00 % zabezpečenosť.

Zásobovanie pitnou vodou

Obec Horná Lehota vzhľadom na výškové usporiadanie urbanizovaného územia a dosiahnutie ideálnych tlakových pomerov vo vodovodnej sieti navrhujeme zásobovať pitnou vodou z jestvujúceho vodovodu, pre ktorý navrhujeme vytvoriť dve tlakové pásma. Obec aj naďalej bude na zásobovanie pitnou vodou využívať vodárenský zdroj Prameň Sama Chalúpku, z ktorého je potrebné pre obec zabezpečiť pitnú vodu pre Variant A v množstve $Q_{max} = 4,48 l \cdot s^{-1}$ a pre Variant B v množstve $Q_{max} = 4,05 l \cdot s^{-1}$.

Voda z vodárenského zdroja Prameň Sama Chalúpku bude naďalej privádzaná cez prírodné potrubie DN 100 do jestvujúceho VDJ Pod Polomom $65 m^3$ s max. hladina je 629,50 m n. m. VDJ Pod Polomom je navrhnutý ako akumulácia pre I. tlakové pásmo, ktorý navrhujeme na rozšírenie o $150 m^3$. Z VDJ $65 + 150 m^3$ pre I. tlakové pásmo bude voda gravitačne privádzaná jestvujúcim zásobným potrubím do častí obce spadajúceho do I. tlakového pásma. V I. tlakovom pásme je potrebné dobudovať vodovodnú sieť v dĺžke 800 m profilu DN 100. Pri VDJ Horná Lehota $65 + 150 m^3$ pre I. tlakové pásmo navrhujeme vybudovať AT stanicu, ktorou sa bude voda vytláčať cez potrubie v dĺžke 700 m do novonavrhovanej lokality Lovište, čím sa zabezpečia vhodné tlakové pomery vo vodovodnej sieti.

Na prívodnom potrubí z vodárenského zdroja Prameň Sama Chalúpku navrhujeme v časti pri ihrisku obce Horná Lehota vybudovať odbočku do VDJ $50 m^3$ s max. hladinou 650,00 m n. m. pre II. tlakové pásmo v dĺžke 450 m profilu DN 100. Voda z VDJ bude privádzaná zásobným potrubím DN

100 do časti obce, lokality Pod Lažtekom, spadajúcej do II. tlakového pásma. V lokalite Pod Lažtekom je potrebné vybudovať vodovodnú sieť v dĺžke 1450 m profilu DN 100.

Vodárenský zdroj Prameň Sama Chalúpku je podľa koncepcie zásobovania pitnou vodou v UPN VÚC Banskobystrického kraja vedený ako dopĺňujúci vodný zdroj pre Pohronský SKV a preto v k.ú. obce Horná Lehota navrhujeme vytvoriť koridor pre trasovanie prírodného potrubia z vodárenského zdroja Prameňa Sama Chalúpku.

II. rekreačné lokality Krpáčovo, Tále a Chopok – Juh

ÚPN obce Horná Lehota v území rekreačných lokalít Krpáčovo a Chopok – Juh nenavrhuje nové rozvojové plochy s objektami na rekreačné účely. Zásobovanie pitnou vodou v týchto lokalitách navrhujeme nezmenené, bude sa zabezpečovať ako v súčasnosti.

V rekreačnej lokalite Tále sa uvažuje s rozvojom 120 lôžok, kde je potrebné zabezpečiť pitnú vodu v množstve $Q_{\max} = 0,22 \text{ l.s}^{-1}$ napojením na existujúci vodovod.

Pásma ochrany verejných vodovodov

V riešenom území je potrebné dodržiavať pásma ochrany pre vodovodnú a kanalizačnú sieť podľa § 19 zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach, tzn. vodorovnú vzdialenosť od vonkajšieho pôdorysného okraja na oboch stranách: a) 1,5 m pri verejnom vodovode do priemeru 500 mm vrátane, b) 2,5 m pri verejnom vodovode nad priemer 500 mm. V ochranných pásmach je potrebné dodržiavať zákonom stanovené požiadavky.

13.1.2 Odvádzanie a likvidovanie odpadových vôd

Súčasný stav

I. obec Horná Lehota

Obec Horná Lehota má v súčasnosti vybudovanú kanalizačnú sieť na odvádzanie splaškových odpadových vôd, ktoré sú privádzané na biologickú čistiareň odpadových vôd (ČOV). ČOV je typu A**AQUA* – Biokom od fy Ekospol, a.s. Žilina pre 600 EO. ČOV je situovaná pod obcou medzi potokom a štátnou cestou Podbrezová – Horná Lehota. Vyčistené odpadové vody z ČOV sú vypúšťané cez výustné potrubie do miestneho potoka. Splašková kanalizácia je vybudovaná profilu DN 300 v dĺžke 5210 m.

II. rekreačné lokality Krpáčovo, Tále a Chopok – Juh

Splaškové odpadové vody v rekreačnej lokalite Tále (hotel Partizán, hotel Stupka, hotel Golf, Tálska bašta, Areál športov Tále, zrubová osada, Apartmánový dom) sú odvádzané splaškovou kanalizáciou v dĺžke ??? m na mechanicko – biologickú čistiareň odpadových vôd (MB ČOV). Prevádzkovateľom je spoločnosť Tále a.s. Areál MB ČOV sa nachádza za rekreačnou oblasťou Tále, pod Apartmánovým domom. V zmysle rozhodnutia č. OU-BR-OSZP-2015/004690-004 sú pre MB ČOV stanovené kvantitatívne ukazovatele $Q_{\max} = 5,0 \text{ l.s}^{-1}$ a $Q_{\text{priem}} = 3,15 \text{ l.s}^{-1}$ a kvalitatívne ukazovatele $\text{BSK}_5 = 8,1667 \text{ kg.d}^{-1}$, $\text{NL} = 6,804 \text{ kg.d}^{-1}$ a $\text{ChSK}_{\text{Cr}} = 24,494 \text{ kg.d}^{-1}$. Vyčistené odpadové vody sú vypúšťané do recipientu Bystrianka.

Splaškové odpadové vody v rekreačnej lokalite Krpáčovo (Hotela Hydro Krpáčovo, hotela Polianka, bývalého hotela Junior, hotel Krpáčovo, chata Grizly a individuálne chaty) sú odvádzané cez splaškovú kanalizáciu do čistiarene odpadových vôd, ktorá je situovaná v k.ú. Dolná Lehota s vyústením vyčistených odpadových vôd do Vajskovského potoka. Prevádzkovateľom ČOV je spoločnosť Železiarne Podbrezová a.s.

Splaškové odpadové vody z rekreačných objektov v lokalite Chopok – Juh, ktoré vlastní Tatry mountain resorts, a.s., Demánovská Dolina sú riešené nasledovne:

- splaškové odpadové vody z hotela Srdiečko, hotela Kosodrevina a objektu lanové dráhy sú čistené v ČOV typu MBI SX 500, ktoré sú po prečistení vypúšťané do recipientu Bystrianky

a to na základe rozhodnutia OÚ Brezno, OÚ-BR-OSZP-2018/001165-005 zo dňa 30.1.2018. Kvantitatívne ukazovatele $Q_{hmax} = 1,50 \text{ l.s}^{-1}$ a $Q_{priem} = 0,3125 \text{ l.s}^{-1}$ a kvalitatívne ukazovatele $BSK_5 = 0,675 \text{ kg.d}^{-1}$, $NL = 0,54 \text{ kg.d}^{-1}$ a $ChSK_{Cr} = 3,24 \text{ kg.d}^{-1}$.

- splaškové odpadové vody polyfunkčnej zostavy z kontajnerových modulov v Krupovej sú čistené v ČOV typu AS-ANAcComb 350MF a po prečistení vypúšťané do recipientu Bystrianka a to na základe rozhodnutia OÚ Brezno, OÚ-BR-OSZP-2014/006258 zo dňa 1.12.2014. Kvantitatívne ukazovatele $Q_{hmax} = 3,60 \text{ l.s}^{-1}$ a $Q_{priem} = 1,072 \text{ l.s}^{-1}$ a kvalitatívne ukazovatele $BSK_5 = 0,2029 \text{ kg.d}^{-1}$, $NL = 0,2029 \text{ kg.d}^{-1}$ a $ChSK_{Cr} = 2,029 \text{ kg.d}^{-1}$.

Rekreačné zariadenia (Apartmánové domy) v lokalite Trangoška majú zabezpečené odvádzanie splaškových odpadových vôd do MB ČOV situovanej pri ceste Bystrá – Srdiečko pod vodným zdrojom Trangoška. Vyčistené odpadové vody sú zaústené do recipientu potoka Trangoška.

Návrh

I. Obec Horná Lehota

V obci Horná Lehota navrhujeme na odvádzanie splaškových vôd v nových urbanizovaných plochách vybudovať gravitačnú splaškovú kanalizáciu o celkovej dĺžke 2850 m profilu DN 300 s napojením na existujúcu splaškovú kanalizáciu. Likvidáciu splaškových vôd navrhujeme na existujúcej biologickej ČOV. Vyčistené odpadové vody navrhujeme zaústiť do miestneho recipientu. Vzhľadom na to, že dôjde k zvýšeniu množstva splaškových vôd na ČOV, jej súčasná kapacita na 600 EO je pre návrhový rok nevyhovujúca.

B ČOV Horná Lehota je potrebné rozšíriť, aby zabezpečila čistenie splaškových vôd:

	Variant A	Variant B
množstvo splaškových vôd: Q_p v l.s^{-1}	2,8	2,53
Produkované znečistenie BSK_5 v kg.d^{-1}	90,78	82,02

II. rekreačné lokality Krpáčovo, Tále a Chopok – Juh

ÚPN obce Horná Lehota v území rekreačných lokalít Krpáčovo a Chopok – Juh nenavrhuje nové rozvojové plochy s objektami na rekreačné účely. Odvádzanie splaškových odpadových vôd a ich čistenie na ČOV v týchto lokalitách navrhujeme nezmenené, bude sa zabezpečovať ako v súčasnosti.

V rekreačnej lokalite Tále sa navrhuje rozvoj v počte 120 lôžok. Splaškové odpadové vody z navrhovaných zariadení navrhujeme odvádzat' na MB ČOV Tále, kde je potrebné zabezpečiť čistenie odpadových vôd navýšené o navrhované množstvo $Q_p = 0,13 \text{ l.s}^{-1}$.

Dažďové vody zo striech navrhujeme zachytávať pre úžitkové účely do podzemných dažďových zásobníkov. V prípade prebytku dažďových vôd určených na vlastnú spotrebu navrhujeme dažďové vody po vykonaní podrobného hydrogeologického prieskumu záujmového územia a preukázaní schopnosti podložia vsakovať povrchovú vodu, odvádzat' do vsakovacích objektov. Toto riešenie zabezpečí, že dažďové vody, ktoré do územia spadnú ostanú v tomto mieste a tým sa zastabilizujú odtokové pomery v krajine, zvýši sa retenčná schopnosť povodia a podporí sa prirodzená akumulácia vody v riešenom území. Spôsob vsakovania sa spresní v ďalších stupňoch prípravnej a projektovej dokumentácie na základe výsledkov hydrogeologického prieskumu. V prípade, že výsledkom hydrogeologického prieskumu sa preukáže, že územie nemá vhodné podmienky na vsakovanie, potom navrhujeme dažďové vody odvádzat' do dažďových rigolov zaústením do miestnych tokov. Parkovacie plochy navrhujeme zabezpečiť lapolmi na zachytenie ropných produktov.

Pásma ochrany verejných kanalizácií

V riešenom území je potrebné dodržiavať pásma ochrany pre vodovodnú a kanalizačnú sieť podľa § 19 zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach, tzn. vzdialenosť od vonkajšieho pôdorysného okraja na obidve strany: a) 1,5 m pri kanalizácii do priemeru 500 mm vrátane, b) 2,5 m pri kanalizácii nad priemer 500 mm. V ochranných pásmach je potrebné dodržiavať zákonom stanovené požiadavky.

13.1.3. Vodné toky a vodné plochy

Úprava vodných tokov

Riešené územie spadá do čiastkového povodia Hrona (4 - 23 - 02). Hlavným recipientom riešeného územia je potok Hnusnô, ktorý preteká k. ú. Horná Lehota v dĺžke 8,5 km. Potok Hnusnô je zaústený do Hrona v rkm 213,250 z pravej strany. Na potoku sú vybudované nasledovné úpravy:

Potok Hnusnô má prítoky:

- pr. Hnusného (303) – 1,1 rkm
- pr. Hnusného (302) – 0,6 rkm
- Richtárov (301) – 3,5 rkm
- Hornolehotský (300) – 2,1 rkm

Do riešeného územia zasahuje potok Bystrianka (305 - celková dĺžka toku 19,3 rkm) so svojimi pravostrannými prítokmi:

- Čierny (340) – 5,7 rkm
- Havránka (344) – 1,1 rkm
- Mesiačik (351) – 2,0 rkm
- Volovec (353) – 2,0 rkm
- Srdiečko (356) – 6,0 rkm
- Sedlový (357) – 2,0 rkm

A potok Červená voda (272) – 7,4 rkm, ktorý je ľavostranným prítokom Vajskovského potoka (266).

Odtokové pomery jednotlivých tokov sú rozdielne.

Názov toku	Odtokové pomery	Komentár
Bystrianka	Odtokové pomery nie sú regulované. Tok má prirodzený prietok.	Sporadické úpravy toku v intarviláne mesta Podbrezová.
Hnusnô	Odtokové pomery sú regulované. Tok má vybudovanú malú vodnú nádrž.	Sporadické úpravy toku v intarviláne mesta Podbrezová.

Spôsoby úprav odtokových pomerov

Vodné nádrže nad 1,0 mil.m³ - v riešenom území nie je vybudovaná vodná nádrž nad 1,0 mil.m³ Podľa ÚPN VÚC a Vodného plánu Slovenska (aktualizácia 2015) sa v riešenom území neuvažuje s výstavbou vodnej nádrže nad 1,0 mil. m³, ako aj s malou vodnou nádržou.

Malé nádrže a rybníky do 1,0 mil.m³ - v riešenom území je vybudovaná malá vodná nádrž Horná Lehota na potoku Hnusnô, ktorého prevádzkovateľom sú Železiarne Podbrezová, a.s.. Nádrž bola uvedená do prevádzky v roku 1974. Jej parametre sú nasledovné:

- celkový objem nádrže 50 tis. m³
- max. kóta hladiny 540,00 m n.m.
- plocha nádrže 2,1 ha
- vybudovaná na rkm 4,1 na potoku Hnusnô
- účel – priemysel

Ďalšou malou vodnou nádržou je Krpáčovo, ktorého prevádzkovateľom je OÚ Dolná Lehota. Jej parametre sú nasledovné:

- celkový objem nádrže 160 tis. m³
- max. kóta hladiny 699,50 m n.m.
- plocha nádrže 5,3 ha
- vybudovaná na potoku Červená voda
- účel – rekreácia a športový rybolov

Prevody vody - v riešenom území je vybudovaný prevod vody z hati na potoku Hnusô do Železiarni Podbrezová, a.s.

Podľa ÚPN VÚC a Vodného plánu Slovenska sa v riešenom území neuvažuje s výstavbou vodnej nádrže nad ani do 1,0 mil. m³, ako aj prevod vody.

Návrh

Na miestnych tokoch v k. ú. Horná Lehota sa podľa Plánu manažmentu čiastkového povodia Hrona (MŽP SR, aktualizácia 2015) sa neuvažuje so zmenami na trasovaní ako aj so zmenami na ich priečnom profile. Údržba koryta jednotlivých tokov si vyžaduje pravidelnú starostlivosť a sledovanie technického stavu úpravy, aby nedochádzalo k znižovaniu kapacity koryta, ktorá je dôležitá pri prevádzaní veľkých vôd. Údržbu brehových porastov je potrebné konzultovať s NP Nízke Tatry.

V rámci opatrení pred povodňami navrhujeme revitalizáciu jestvujúcej úpravy miestneho potoka v zastavanej časti obce Horná Lehota so zachovaním sprievodnej brehovej vegetácie, prípadne jej dosádzanie realizovať z miestnych vhodných drevín.

Pobrežné pozemky

Ochrana vodných tokov a zariadení na nich je zabezpečená režimom v tzv. pobrežných pozemkoch. Podľa § 49, ods. 2 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) sú pobrežnými pozemkami pozemky do 10 m od brehovej čiary pri vodohospodársky významnom vodnom toku a do 5 m od brehovej čiary pri drobných tokoch.

13.1.4. Umelé zasnežovanie

V rekreačnej lokalite Tále v roku 1998 bol vybudovaný areál zimných športov – SKI centrum Tále, kde došlo k vybudovaniu nových lyžiarskych vlekov. Lyžiarske svahy v areáli sú umelo zasnežované. Ako zdroj vody pre umelé zasnežovanie sa využíva voda z potoka Bystrianka. Povolený odber pre zasnežovanie lyžiarskeho areálu je $Q = 20,0 \text{ l.s}^{-1}$ rozhodnutím OÚ - OTOŽP Brezno č.1/9/98 z 30.6.1999. Voda z povrchového odberu je privádzaná do šachty pre prírodným kúpalisku na Táloch. Zo šachty je prírodným potrubím profilu DN 200 v dĺžke 1150 m voda privádzaná do čerpacej stanice situovanej pri dolnej stanici lyžiarskych vlekov. Z čerpacej stanice je voda prečerpávaná do systému vonkajšieho rozvodu zasnežovania. Ide o nízkotlakový systém zasnežovania so stabilnou čerpacou stanicou. V návrhu ÚPN obce Horná Lehota sa uvažuje s dobudovaním vodných plôch o objeme 40 000 m³ pre účely akumulácie vody, ktoré budú využívané v zime na zasnežovanie svahov v SKI centrum Tále a v lete na zavlažovanie golfového ihriska.

V rekreačnej lokalite Chopok – Juh je vybudovaný systém zasnežovania zjazdových tratí. Zdrojom vody pre zasnežovací systém je vodný tok Bystrianka. Ide o povrchový odber $Q = 113,00 \text{ l.s}^{-1}$ na 16,00 rkm toku Bystrianka, ktorý je povolený rozhodnutím ŠVS A 2012/01282 Kan. Ev.č.21/17/2012 zo dňa 12.7.2012. Podľa rozhodnutia musí byť v toku zachovaný zostatkový prietok $Q_{355} = 104 \text{ l.s}^{-1}$ v mesiacoch január, február, marec, november a december. Voda z povrchového odberu vteká do čerpacej stanice, ktorá je prepojená s hlavnou čerpacou stanicou v Krupovej. Výroba tlakového vzduchu pre potreby zasnežovacej technológie je zabezpečená v posilňovacej čerpacej a kompresorovej stanici v objekte kabínkovej lanovej dráhy Kosodrevina – Chopok na Kosodrevine.

13.1.5. Zavlažovanie a odvádzanie vôd z golfového ihriska

V riešenom území rekreačnej lokality Tále sú vybudované dve golfové ihriská – 18 a 9 jamkové. Na zabezpečenie kvalitného trávnatého povrchu golfového ihriska je potrebné umelé zavlažovanie. Z

plôch golfového ihriska sa zavlažujú jamkoviská, odpaliská a hracie dráhy. Ako zdroj úžitkovej vody je povrchový odber na 11,4 rkm potoka Bystrianka. Využíva sa systém prívodu úžitkovej vody pre umelé zasnežovanie do časti SKI centra Tále. Povolené množstvo pre odberu je $Q_{\max} = 7,5 \text{ l.s}^{-1}$ je stanovené rozhodnutím OÚ v Brezne č. ŠVS A 10915/2000 Ing. Pe z 6.6.2000. Na čerpaciu stanicu pre SKI centrum sa napája aj zavlažovací systém pre golfové ihriská. Ďalším zdrojom vody pre zavlažovací systém je zbernú nádrž (jazierko) golfového ihriska v povodí Čierneho potoka, ktorá zároveň bude slúžiť aj ako prirodzená prekážka v hre. Zabezpečí sa tak polouzavretý kolobeh vody a znížia sa nároky na vodu z povrchového odberu z potoka Bystrianka.

V území golfového ihriska je vybudovaný odvodňovací systém a čistenie vôd z golfových ihrísk. Odvodňovací systém pozostáva z podpovrchovej drenáže a z povrchových odvodňovacích priekop. Podpovrchovou drenážou sa odvodňujú odpaliská, jamkoviská, hracie dráhy, pieskoviská, trávnaté jamy a cvičná lúka. Drenážny systém z odpalísk a jamkovísk je riešený tak, že presiaknuté vody sa nevypúšťať priamo do recipientu, ale sú odvádzané do koreňových čistiarní. Hracie dráhy sú odvodnené výustami a odpadové vody sú tiež odvádzané do koreňových čistiarní. Do koreňových čistiarní okrem podpovrchovej drenáže sú zaústené aj vody z povrchových priekop golfového ihriska. Na výusti koreňových čistiarní je prevádzaná kontrola kvality vypúšťaných vôd.

B.13.2 Zásobovanie elektrickou energiou

Záujmovým územím prechádzajú 22kV vedenia č.391 a č.417, čiastočne vzdušné, a čiastočne podzemné kábelové. Tieto vedenia slúžia ako napájače pre existujúce transformačné stanice VN/NN v riešenom území.

B.13.2.1 Súčasný stav v zásobovaní elektrickou energiou riešeného územia

Riešené územie je v súčasnosti prevažne zastavané. V území je vybudované celkom 35 trafostaníc VN/NN, stožiarových, murovaných, a kioskových, o celkovom inštalovanom výkone 16,22 MVA, podľa priloženej tabuľky:

Horná Lehota - obec (napájané z I.č.391)

Trafostanica:	Typ:	Vlastník:	Výkon:
Hor. Lehota Obec 1	stožiarová priehr.	SSD	250 kVA
Hor. Lehota Obec 2	stožiarová 2-stĺp.	SSD	250 kVA
Hor. Lehota Obec 3	stožiarová 2-stĺp.	SSD	400 kVA
Hor. Lehota Obec 4	stožiarová 2-stĺp.	SSD	400 kVA
Hor. Lehota Obec 5	stožiarová priehr.	SSD	160 kVA
Hor. Lehota Obec 6	stožiarová 2-stĺp.	SSD	160 kVA
Hor. Lehota - ŠM	stožiarová 4-stĺp.	cudzí	160 kVA

Horná Lehota - Tále – Chopok juh (napájané z I.č.417)

Trafostanica:	Typ:	Vlastník:	Výkon:
417/TS/450SL Kosodrevina	murovaná	cudzí	1000 kVA
417/TS/Tále KLD Kosodrevina	murovaná	cudzí	- kVA
417/TS/446 Srdiečko	kiosk	SSD	630 kVA
417/TS/443 Srdiečko - vlek	murovaná	SSD	400 kVA
417/TS/378 Trangoška – tur.cent.	kiosk	SSD	630 kVA
417/TS/Trangoška -StVaK	stožiarová priehr.	cudzí	250 kVA
417/TS/Chopok - juh	kiosk	cudzí	630 kVA

417/TS/Krupová -Kosodrevina	kiosk	cudzí	400 kVA
417/TS/447	Krupová kiosk	cudzí	630 kVA
417/TS/Tále - Obec 5 - HS	stožiarová 2-stĺp.	SSD	160 kVA
417/TS/Tále - Obec 6 - Stupka	stožiarová priehr.	SSD	50 kVA
417/TS/Tále – chaty1	stožiarová priehr.	SSD	400 kVA
417/TS/Tále – chaty2	stožiarová priehr.	SSD	250 kVA
417/TS/448	Tále – chaty4 kiosk	SSD	630 kVA
417/TS/ Tále – vodár.	stožiarová 4-stĺp.	cudzí	100 kVA
417/TS/441	Tále – hot. Partizán murovaná	cudzí	1000 kVA
417/TS/442	Tále – hot. Golf kiosk	SSD	400 kVA
417/TS/444	Tále – hot. Stupka murovaná	cudzí	2x630 kVA
417/TS/Tále – ski	murovaná	cudzí	1000 kVA
417/TS/Tále – hotel	kiosk	SSD	2x1000kVA

Horná Lehota - Krpáčovo (napájané z I.č.391)

Trafo stanica:	Typ:	Vlastník:	Výkon:
391/TS/379	Pod Brezinami kiosk	SSD	400 kVA
391/TS/390	Orange stožiarová 1-stĺp.	cudzí	50 kVA
391/TS/384	murovaná	SSD	630 kVA
391/TS/382 – Prokuratúra	murovaná	cudzí	400 kVA
391/TS/383 - ZP Invest	murovaná	cudzí	630 kVA
391/TS/Krpáčovo -Obec 4	stožiarová priehr.	SSD	250 kVA
391/TS/Krpáčovo -Obec 5	stožiarová priehr.	SSD	160 kVA
391/TS/Krpáčovo -nádrž	stožiarová priehr.	SSD	100 kVA

Z týchto trafostaníc je napájaný verejný rozvod elektrickej energie NN v meste, čiastočne vonkajším vedením na podperných bodoch, a čiastočne podzemným kábelovým vedením.

Verejné osvetlenie v meste je riešené jednak svietidlami na podperných bodoch siete NN (v rozsahu vzdušného vedenia NN), jednak osvetľovacími stožiami, napájanými podzemným kábelovým vedením (v rozsahu rozvodov podzemnými káblami).

Ochranné pásma

V zmysle Zákona o energetike č.251/2012 Zz zo dňa 31.07.2012 §43, ochranné pásmo VN vedenia od 1kV do 35kV holými vodičmi je 10m na každú stranu od krajného vodiča, v súvislých lesných priesekoch 7m. Ochranné pásmo transformovne VN/NN je do vzd. 10m od konštrukcie transformovne. Ochranné pásmo trafostanice VN/NN s vnútorným vyhotovením je vymedzené oploťou alebo obostavanou hranicou objektu el. stanice. Ochranné pásmo kábelového vedenia do 110kV v zemi je 1m na každú stranu od krajného kábla. Vonkajšie vedenie NN nemá ochranné pásmo.

13.2.2 Energetická bilancia riešeného územia

Pri bilancovaní potreby elektrickej energie je uvažované, že vykurovanie a príprava TÚV v navrhovaných rod. domoch bude realizovaná na 70% médiom elektrická energia, a 30% tuhými palivami. Elektrická energia v navrhovaných rod. domoch bude v 30% používaná len na osvetlenie,

drobné spotrebiče a pečenie v elektrickej rúre. Z tohto dôvodu budú navrhované rod. domy zaradené do stupňa elektrizácie „B“ v zmysle STN 33 2130, kde max. súčasný príkon na bytovú jednotku je uvažovaný $P_b = 11\text{kW}$. Rodinné domy s elektrickým vykurovaním budú zaradené do stupňa elektrizácie „C“ v zmysle STN 33 2130, kde max. súčasný príkon na bytovú jednotku je uvažovaný $P_b = 11\text{kW} + 8\text{kW}$ vykurovanie. Pre byty v apartmánových domoch je max. súčasný príkon na bytovú jednotku je uvažovaný $P_b = 8\text{kW}$. Vykurovanie apartmánov je uvažované médiom elektrická energia, s max. súčasným príkonom 5kW . Pre rekreačné chaty je max. súčasný príkon na bytovú jednotku je uvažovaný $P_b = 8\text{kW}$. Vykurovanie chát bude realizované na 50% médiom elektrická energia, s max. súčasným príkonom 5kW , a 50% tuhými palivami.

Umiestnenie jednotlivých transformačných staníc VN/NN je navrhnuté tak, aby vzdialenosť týchto bola od nimi zásobovaných objektov v rámci priestorových možností čo najnižšia.

RC 01 - Obec:

- počet b.j. v skupine : 44 BJ (rod. domy, 30% stupeň elektrizácie „B“, 70% stupeň elektrizácie „C“)
- súčasnosť: 0,32 (el. vykurovanie 0,5)
- verejné osvetlenie: 2kW
- celkom požadovaný príkon – lokalita obec:

$$P_p = 44 \times 11 \times 0,32 + 31 \times 8 \times 0,5 + 2 = 280,9 \text{ kW}$$

Potrebný výkon zdroja el. energie:

$$N = 280,9\text{kW} / 0,7 = 401,3 \text{ kVA (navr. výstavba)}.$$

Požadované navýšenie výkonu zdrojov el. energie v lokalite obec bude riešené nasledovne:

- navýšenie výkonu exist. trafostanice Horná Lehota Obec 1 z 250kVA na 400kVA , a navýšenie výkonu exist. trafostanice Horná Lehota Obec 6 z 160kVA na 400kVA .

RC 02 Za Hrbkami:

- počet b.j. v skupine : 29 BJ (rod. domy, 30% stupeň elektrizácie „B“, 70% stupeň elektrizácie „C“)
- súčasnosť: 0,35 (el. vykurovanie 0,6)
- verejné osvetlenie: 3kW
- celkom požadovaný príkon – lokalita Za Hrbkami:

$$P_p = 29 \times 11 \times 0,35 + 20 \times 8 \times 0,6 + 3 = 210,7 \text{ kW}$$

Potrebný výkon zdroja el. energie:

$$N = 210,7\text{kW} / 0,7 = 301,0 \text{ kVA (navr. výstavba)}.$$

Požadované navýšenie výkonu zdrojov el. energie v lokalite Za Hrbkami bude riešené nasledovne:

- vybudovanie 1ks nová kiosková trafostanica „TS1-N“ o výkone 400kVA , ktorá bude umiestnená v rámci lokality, na okraji územia. Ku tejto trafostanici bude vybudovaný aj nový napájač VN podzemným kábelovým vedením.

RC 03 Hrbky:

- počet b.j. v skupine : 13 BJ (rod. domy, 30% stupeň elektrizácie „B“, 70% stupeň elektrizácie „C“)
- súčasnosť: 0,42 (el. vykurovanie 0,7)
- verejné osvetlenie: 1kW
- celkom požadovaný príkon – lokalita Hrbky:

$$P_p = 13 \times 11 \times 0,42 + 9 \times 8 \times 0,7 + 1 = 111,5 \text{ kW}$$

Potrebný výkon zdroja el. energie:

$$N = 111,5\text{kW} / 0,7 = 159,3 \text{ kVA (navr. výstavba).}$$

Požadované navýšenie výkonu zdrojov el. energie v lokalite Hĺbky bude riešené nasledovne:

- vybudovanie 1ks nová kiosková trafostanica „TS2-N“ o výkone 160kVA, ktorá bude umiestnená v rámci lokality. Ku tejto trafostanici bude vybudovaný aj nový napájač VN podzemným kábelovým vedením.

RC 04 Lovište:

- počet b.j. v skupine : 114 BJ (rod. domy, 30% stupeň elektrizácie „B“, 70% stupeň elektrizácie „C“)

- súčasnosť: 0,28 (el. vykurovanie 0,5)

- verejné osvetlenie: 5kW

- celkom požadovaný príkon – lokalita Lovište:

$$P_p = 114 \times 11 \times 0,28 + 80 \times 8 \times 0,5 + 5 = 1\,303,1 \text{ kW}$$

Potrebný výkon zdroja el. energie:

$$N = 1\,303,1\text{kW} / 0,7 = 1\,861,6 \text{ kVA (navr. výstavba).}$$

Požadované navýšenie výkonu zdrojov el. energie v lokalite Lovište bude riešené nasledovne:

- vybudovanie 3ks nové kioskové trafostanice „TS3-N“ o výkone 630kVA, „TS4-N“ o výkone 630kVA, a „TS5-N“ o výkone 630kVA, ktoré budú umiestnené v rámci lokality, na okraji územia. Ku týmto trafostaniciam bude vybudovaný aj nový napájač VN podzemným kábelovým vedením.

RC 05 Banské:

- počet b.j. v skupine : 22 BJ (rod. domy, 30% stupeň elektrizácie „B“, 70% stupeň elektrizácie „C“)

- súčasnosť: 0,37 (el. vykurovanie 0,6)

- verejné osvetlenie: 1kW

- celkom požadovaný príkon – lokalita Banské:

$$P_p = 22 \times 11 \times 0,37 + 15 \times 8 \times 0,6 + 1 = 162,5 \text{ kW}$$

Potrebný výkon zdroja el. energie:

$$N = 162,5\text{kW} / 0,7 = 232,1 \text{ kVA (navr. výstavba).}$$

Požadované navýšenie výkonu zdrojov el. energie v lokalite Banské bude riešené nasledovne:

- vybudovanie 1ks nová kiosková trafostanica „TS6-N“ o výkone 250kVA, ktorá bude umiestnená v rámci lokality. Ku tejto trafostanici bude vybudovaný aj nový napájač VN podzemným kábelovým vedením.

RC 06 Pod Lažtekom:

- počet b.j. v skupine : 86 BJ (rod. domy, 30% stupeň elektrizácie „B“, 70% stupeň elektrizácie „C“)

- súčasnosť: 0,29 (el. vykurovanie 0,5)

- verejné osvetlenie: 3kW

- celkom požadovaný príkon – lokalita Pod Lažtekom:

$$P_p = 86 \times 11 \times 0,29 + 60 \times 8 \times 0,5 + 3 = 517,3 \text{ kW}$$

Potrebný výkon zdroja el. energie:

$$N = 517,3\text{kW} / 0,7 = 739,0 \text{ kVA (navr. výstavba).}$$

Požadované navýšenie výkonu zdrojov el. energie v lokalite Pod Lažtekom bude riešené nasledovne:

- vybudovanie 2ks nové kioskové trafostanice „TS7-N“ o výkone 400kVA, a „TS8-N“ o výkone 400kVA, ktoré budú umiestnené v rámci lokality, na okraji územia. Ku týmto trafostaniciam bude vybudovaný aj nový napájač VN podzemným kábelovým vedením.

RC 07 Krpáčovo:

- počet b.j. v skupine : 20 BJ (rekr. chaty, 50% stupeň elektrizácie „B“, 50% stupeň elektrizácie „C“)
- súčasnosť: 0,38 (el. vykurovanie 0,6)
- verejné osvetlenie: 1kW
- celkom požadovaný príkon – lokalita Krpáčovo:

$$P_p = 20 \times 8 \times 0,38 + 10 \times 5 \times 0,7 + 1 = 91,8 \text{ kW}$$

Potrebný výkon zdroja el. energie:

$$N = 91,8 \text{ kW} / 0,7 = 131,1 \text{ kVA (navr. výstavba).}$$

Požadované navýšenie výkonu zdrojov el. energie v lokalite Krpáčovo bude riešené nasledovne:

- navýšenie výkonu exist. trafostanice Krpáčovo - nádrž z 100kVA na 250kVA.

RC 08 Lokalita Tále:

- apartmány:

- počet b.j. v skupine : 10 BJ (apartmány, 100% stupeň elektrizácie „C“)
- súčasnosť: 0,45 (el. vykurovanie 0,6)
- verejné osvetlenie: 1kW
- celkom požadovaný príkon – lokalita Tále - apartmány:

$$P_p = 10 \times 8 \times 0,45 + 10 \times 5 \times 0,6 + 1 = 67,0 \text{ kW}$$

Potrebný výkon zdroja el. energie:

$$N = 67,0 \text{ kW} / 0,7 = 95,7 \text{ kVA (navr. výstavba).}$$

Požadované navýšenie výkonu zdrojov el. energie v lokalite Tále - apartmány bude riešené nasledovne:

- navýšenie výkonu exist. trafostanice Tále – hotel Golf z 400kVA na 630kVA.

- rekreačné chaty:

- počet b.j. v skupine : 10 BJ (rekr. chaty, 50% stupeň elektrizácie „B“, 50% stupeň elektrizácie „C“)
- súčasnosť: 0,45 (el. vykurovanie 0,6)
- verejné osvetlenie: 1kW
- celkom požadovaný príkon – lokalita Tále – rekreačné chaty:

$$P_p = 10 \times 8 \times 0,45 + 5 \times 5 \times 0,6 + 1 = 52,0 \text{ kW}$$

Potrebný výkon zdroja el. energie:

$$N = 52,0 \text{ kW} / 0,7 = 74,3 \text{ kVA (navr. výstavba).}$$

Požadované navýšenie výkonu zdrojov el. energie v lokalite Tále – rekreačné chaty bude riešené nasledovne:

- navýšenie výkonu exist. trafostanice Tále – Chaty 2 z 250kVA na 400kVA.

Zásady zásobovania elektrickou energiou

Pre zásobovanie riešeného územia elektrickou energiou bude potrebné vybudovať nasledovné elektrické zariadenia:

- napájanie z I.č.391 (Horná Lehota a Krpáčovo):

- ako zdroje elektrickej energie pre riešené územie budú slúžiť jednak existujúce transformačné stanice VN/NN, o celkovom počte 16 staníc, kde bude u 3 staníc vykonané navýšenie inštalovaného výkonu, a jednak navrhnuté blokové transformačné stanice VN/NN, v celkovom počte 8 staníc, o celkovom inštalovanom výkone 4 400 kVA (v súčasnosti), a 8 440 kVA (výhľad).

Výkony jednotlivých zdrojov budú navrhnuté nasledovne:

Horná Lehota – obec:

	exist. stav:	výhľad:
- trafostanica Hor. Lehota Obec 1:	250 kVA	400 kVA
- trafostanica Hor. Lehota Obec 2:	250 kVA	250 kVA
- trafostanica Hor. Lehota Obec 3:	400 kVA	400 kVA
- trafostanica Hor. Lehota Obec 4:	400 kVA	400 kVA
- trafostanica Hor. Lehota Obec 5:	160 kVA	160 kVA
- trafostanica Hor. Lehota Obec 6:	160 kVA	400 kVA
- trafostanica Hor. Lehota ŠM:	160 kVA	160 kVA
- trafostanica TS1-N:	-	400 kVA
- trafostanica TS2-N:	-	160 kVA
- trafostanica TS3-N:	-	630 kVA
- trafostanica TS4-N:	-	630 kVA
- trafostanica TS5-N:	-	630 kVA
- trafostanica TS6-N:	-	250 kVA
- trafostanica TS7-N:	-	400 kVA
- trafostanica TS8-N:	-	400 kVA

Horná Lehota – Krpáčovo:

	exist. stav:	výhľad:
- trafostanica Krpáčovo – TS 379:	400 kVA	400 kVA
- trafostanica Krpáčovo – Orange:	50 kVA	50 kVA
- trafostanica Krpáčovo – TS 384:	630 kVA	630 kVA
- trafostanica Krpáčovo – TS 382:	400 kVA	400 kVA
- trafostanica Krpáčovo – TS 383:	630 kVA	630 kVA
- trafostanica Krpáčovo Obec 4:	250 kVA	250 kVA
- trafostanica Krpáčovo Obec 5:	160 kVA	160 kVA
- trafostanica Krpáčovo Nádrž:	100 kVA	250 kVA

- celkom inštalovaný výkon – I.č.391:	4 400 kVA	8 440 kVA
---------------------------------------	-----------	-----------

napájanie z I.č.417 (Tále a Chopok juh):

- ako zdroje elektrickej energie pre riešené územie budú slúžiť existujúce transformačné stanice VN/NN, o celkovom počte 20 staníc, kde bude u 2 staniciach vykonané navýšenie inštalovaného výkonu, o celkovom inštalovanom výkone 11 820 kVA (v súčasnosti), a 12 200 kVA (výhľad).

Výkony jednotlivých zdrojov budú navrhnuté nasledovne:

	exist. stav:	výhľad:
- trafostanica TS450 Kosodrevina:	1 000 kVA	1 000 kVA
- trafostanica KLD Kosodrevina:	-	-
- trafostanica TS446 Srdiečko:	630 kVA	630 kVA
- trafostanica TS446 Srdiečko - vlek:	400 kVA	400 kVA
- trafostanica TS378 Trangoška – tur. centrum:	630 kVA	630 kVA
- trafostanica Trangoška – StVaK:	250 kVA	250 kVA
- trafostanica Chopok - juh:	630 kVA	630 kVA
- trafostanica Krupová - Kosodrevina:	400 kVA	400 kVA
- trafostanica Krupová:	630 kVA	630 kVA
- trafostanica Tále – Obec 5 HS:	160 kVA	160 kVA
- trafostanica Tále – Obec 6 Stupka:	50 kVA	50 kVA
- trafostanica Tále – chaty 1:	400 kVA	400 kVA
- trafostanica Tále – chaty 2:	250 kVA	400 kVA
- trafostanica TS448 Tále – chaty 4:	630 kVA	630 kVA
- trafostanica TS441 Tále – hot. Partizán:	1 000 kVA	1 000 kVA
- trafostanica TS442 Tále – hot. Golf:	400 kVA	630 kVA
- trafostanica TS444 Tále – hot. Stupka:	2x630 kVA	2x630 kVA
- trafostanica Tále – ski:	1 000 kVA	1 000 kVA
- trafostanica Tále – hotel:	2x1 000 kVA	2x1 000 kVA
- celkom inštalovaný výkon – I.č.417:	11 820 kVA	12 200 kVA

- napájače VN pre navrhované trafostanice budú navrhnuté káblami VN 22kV uloženými v zemi, ako lúčová sieť, pripojené na existujúce vonkajšie vedenie VN I.č.391 a I.č.417.

Vzhľadom na navýšenie inštalovaného výkonu trafostaníc na VN linkách č.391 a č.417 bude potrebné prehodnotiť kapacitné možnosti týchto vedení, a v prípade potreby vykonať rekonštrukciu týchto za účelom zvýšenia ich prenosovej schopnosti.

Ochranné pásma

Pre jednotlivé vzdušné VN a VVN vedenie v zmysle Zákona č. 251/2012 Z.z.v platnom znení je nasledovný rozsah ochranných pásiem vzdušného vedenia:

- ochranné pásmo VN vedenia od 1kV do 35kV holými vodičmi je 10m na každú stranu od krajného vodiča, v súvislých lesných priesekoch 7m.
- Ochranné pásmo VVN vedenia od 35kV do 110kV holými vodičmi je 15m na každú stranu od krajného vodiča.
- Ochranné pásmo transformovne VN/NN je do vzd. 10m od konštrukcie transformovne.

-
- Ochranné pásmo trafostanice VN/NN s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu el. stanice.
 - Ochranné pásmo kábelového vedenia do 110kV v zemi je 1m na každú stranu od krajného kábla.
 - Vonkajšie vedenie NN nemá ochranné pásmo

V ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané:

- a) zriaďovať stavby a konštrukcie,
- b) pestovať porasty s výškou presahujúcou 3m, vo vzdialenosti presahujúcej 5m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno porasty pestovať do takej výšky, aby pri páde sa nemohli dotknúť el. vedenia.
- c) uskladňovať ľahko horľavé a výbušné látky,
- d) vykonávať iné činnosti, pri ktorých by sa mohla ohroziť bezpečnosť osôb a majetku, prípadne pri ktorých by sa mohlo poškodiť el. vedenie alebo ohroziť bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky,

V ochrannom pásme podzemného vedenia a nad týmto vedením je zakázané:

- a) zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzanie trvalého porastu a jazdiť osobitne ťažkými mechanizmami,
- b) vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa el. vedenia zemné práce a činnosti, ktoré by mohli ohroziť el. vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť jeho prevádzky, prípadneby podstatne sťažili prístup k nemu,

Sekundárna NN sieť

Objekty budú na el. energiu pripájané zo sekundárnej káblovej NN siete. Tie budú umiestnené v chodníkoch a zelených pásoch jednotlivých nových ulíc, v súbehu s ďalšími inžinierskymi sieťami. V zástavbe RD budú situované po jednej strane cesty.

Sekundárna NN sieť bude kábová, mrežová, napájaná z uvedených TS. Tým sa dosiahne prepojenie napájacích distribučných TS, dosiahne sa vylepšenie parametrov existujúcej NN siete a napájanie z viacerých strán.

Sekundárne kábelové rozvody NN budú navrhnuté káblami NN 1kV NAYY-J, uloženými v zemi, a napojenými z navrhovaných trafostaníc VN/NN. Rozvody budú vedené cez rozpojovacie skrine, umiestnené na križovatkách miestnych komunikácií. Z týchto skríň budú napojené pilierové elektromerové rozvádzače pre jednotlivé RD, ktoré budú umiestnené na verejne prístupných miestach.

Ochranné pásma

Vonkajšie vzdušné vedenie NN sa nechráni ochrannými pásmami. Ochranné pásmo zemných kábelových nn vedení v zmysle Zákona č. 656/2004 Z.z. je stanovené 1 m na každú stranu vedenia.

Vonkajšie osvetlenie

Nové komunikácie bude osvetľovaná sústavou vonkajšieho osvetlenia, napojeného zo samostatných rozvádzačov RVO pri distribučných TS, prepojených s regulačným systémom obce. Verejné osvetlenie pre riešené územie bude navrhnuté v závislosti na zatriedení jednotlivých komunikácií, jednak oceľ. osvetľovacími stožiarmi 8m s výložníkmi a LED svietidlami, jednak sadovými osvetľovacími stožiarmi 4m s osadené energeticky úspornými výbojkami

Rozvody budú v trase kábelových NN rozvodov.

Káblové rozvody VO - ochranné pásmo 1 m od kraja kábla

Zásady zásobovania elektrickou energiou

Analýzou súčasného stavu v zásobovaní elektrickou energiou a predpokladaným nárastom spotreby EE v riešenom území bude nutné:

- rekonštruovať jestvujúce trafostanice
- sekundárnu sieť NN realizovať zemnými káblami v ryhách popri cestách a chodníkoch,
- sekundárna NN sieť, kapacita, dimenzie káblových vedení, výpočty siete riešiť v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie pre jednotlivé lokality podľa platných predpisov a technických noriem
- všetky ďalšie projektové riešenia musia byť odsúhlasené s príslušnými správcami elektrických silnoprúdových a slaboprúdových sietí.

B.13.3. Telekomunikačné rozvody

Súčasný stav

Telekomunikačné zariadenia

V navrhovanom období bude podľa potreby - v závislosti na záujme zákazníkov dobudovávaná hlavne miestna telefónna sieť tak, aby spĺňala kvalitatívne parametre pre poskytovanie už spomínaných širokopásmových služieb. Pre navrhovanú bytovú výstavbu a občiansku vybavenosť v obci Horná Lehota je predpokladaná 80 – 100 % telefonizácia bytovej výstavby a 100 % telefonizácia podnikateľských subjektov s možnosťou ďalšieho napojenia nadštandardných telekomunikačných zariadení a skvalitnenia alebo umožnenia špičkových telekomunikačných služieb ISDN a IN.

Miestne rozvody sú prevedené vzdušnými rozvodmi závesnými káblami. Riešené územie je pokryté signálom mobilných operátorov (ORANGE, Slovak telekom, O2 Slovakia).

Príjem rozhlasového a TV signálu v súčasnosti sa zabezpečuje prostredníctvom individuálnych satelitných antén alebo prenosom telekomunikačných operátorov.

Obecný rozhlas

Existujúce rozvody obecného rozhlasu sú totožné s trasou vonkajšieho osvetlenia. Napojené sú z rozhlasovej ústredne, ktorá je v budove Obecného úradu.

Navrhované vonkajšie oznamovacie rozvody

V trasách NN káblových rozvodov budú položené nové metalické (optické) káble miestnej telekomunikačnej a dátovej siete podľa poskytovateľa tejto služby. V trase VO budú uložené aj káble ozvučenia obecným rozhlasom. Rozvody budú smerované do centa obce, kde je Obecný úrad s rozhlasovou ústredňou.

Rozmiestnenie transformačných staníc, konfigurácia VN rozvodov s udaním kapacít a ochranných pásiem je zrejmá z grafickej časti riešenia.

Ochranné pásma

Vonkajšie vzdušné telekomunikačné vedenie sa nechráni ochrannými pásmami. Ochranné pásmo zemných káblových telekomunikačných a dátových rozvodov vedení v zmysle Zákona č. 351/2011 Z.z. je stanovené 1,5 m na každú stranu vedenia. Na ochranu proti rušeniu prevádzky rádiodokomunikačných zariadení sa určujú kruhové a smerové ochranné pásma. Rozsah týchto pásiem sa stanovuje individuálne výpočtom a potvrdzuje v územnom konaní. Kruhové ochranné pásmo môže byť vymedzené kružnicou s polomerom až 500 m.

B.13.4. Zásobovanie zemným plynom

Obec nie je plynofikovaná a zásobovanie zemným plynom nie je navrhnuté. Na výrobu energie potrebnej pre objekty bývania a občianskej vybavenosti na vykurovanie a prípravu teplej vody bude využívaná elektrická energia a energia z obnoviteľných zdrojov.

B.13.5. Návrh riešenia civilnej ochrany obyvateľstva

Pri riešení záujmov civilnej ochrany obyvateľstva je potrebné zohľadniť požiadavky:

- zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov
- vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z. z. o stavebnotechnických požiadavkách na stavbu a technických podmienok zariadení vzhľadom na požiadavky civilnej ochrany v znení neskorších predpisov (ochrana obyvateľstva ukrytím)
- vyhlášky č. 388/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany.

Vzhľadom k reálnym možnostiam je predpoklad pre ochranu obyvateľstva ukrytím budovať ochranné stavby len formou úkrytov budovaných svojpomocne v rodinných domoch (dvojúčelové stavby).

Vybrané vhodné podzemné alebo nadzemné priestory stavieb na jednoduché úkryty budované svojpomocne musia spĺňať požiadavky na:

- vzdialenosť miesta pobytu ukrývaných osôb tak, aby sa mohli v prípade ohrozenia včas ukryť,
- zabezpečenie ochrany pred rádioaktívnym zamorením a pred preniknutím nebezpečných látok,
- minimalizáciu množstva prác nevyhnutných na úpravu týchto priestorov,
- statické vlastnosti a ochranné vlastnosti,
- vetranie prirodzeným alebo núteným vetraním vonkajším vzduchom filtračným a ventilačným zariadením,
- utesnenie.

Pri ochrannej stavbe typu jednoduchý úkryt musí ochranný súčiniteľ stavby dosiahnuť hodnotu $K_0 = \text{minimálne } 50$, čo je základnou požiadavkou na umiestnenie týchto ochranných stavieb.

Varovanie obyvateľstva v riešenej zóne musí byť obecným úradom zabezpečené reláciou v obecnom rozhlase, alebo inými mobilnými vyznávacími prostriedkami.

B.14. KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Územie obce sa v súčasnosti vyznačuje pomerne dobrou kvalitou životného prostredia. Je to spôsobené tým, že na území obce nie sú žiadne veľké zdroje znečistenia ovzdušia, zredukovaná bola prevádzka poľnohospodárskeho družstva. Nazávačnejším zdrojom znečistenia ovzdušia je doprava a používanie pevného paliva na vykurovanie - emisie a imisie v ovzduší. Emisie z dopravy sú tiež menšie než v porovnateľnej obci, nakoľko obec je koncová a nie je zaťažená tranzitnou dopravou.

V súvislosti so zachovaním kvality životného prostredia a jeho zlepšovaním je potrebné rešpektovať opatrenia:

14.1. Ochrana vôd

Chránená vodohospodárska oblasť (ďalej CHVO)

Táto forma ochrany povrchových a podzemných vôd vyplýva z § 31 zákona o vodách a realizuje sa zákonom č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Do riešeného územia spadá územie CHVO Nízke Tatry – východná časť.

Ochranné pásma vodárenských zdrojov

Táto forma ochrany vyplýva z § 32 vodného zákona a realizuje sa formou stanovenia ochranného pásma vodárenských zdrojov (OP). Ochranné pásma vodárenských zdrojov podzemných a povrchových vôd určených na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou sa stanovujú v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Ochranné pásma podzemných vôd:

Do riešeného územia zasahujú OP podzemných vôd

- vodárenského zdroja Prameň Sama Chalúpku pre obec Horná Lehota, určené rozhodnutím č. PLVH-575/81- Dš z 6.X.1981,
- vodárenského zdroja prameňa Bystrá, nazývaný aj ako Tále - Chlórovňa, určené rozhodnutím č. SVS 2005/98/99 zo dňa 6.10.1981,
- vodárenského zdroja prameňa Stará Trangoška, určené rozhodnutím č. PLVH-1982/88-Dj zo dňa 17.11.1988 a jeho zmenami č. PLVH/4LO.2/1989-1 zo dňa 14.4.1989 a zmenou č. ŽP-4464.2/93-Há zo dňa 27.9.1993,
- vodárenského zdroja Hámor, ktorý zásobuje pitnou vodou obec Dolná Lehota a je určené rozhodnutím zo dňa 4.7.2003 vedeným pod č. A2003/13900,
- vodárenského zdroja prameňa Kosodrevina, určené rozhodnutím č. ŠVS- A2008/02089 Fa, zo dňa 29.12.2008,
- vodárenského zdroja prameňa Srdiečko, stanovené ochranné pásmo I. stupňa, ktoré tvorí oplotenie prameňa o celkovej rozlohe 400 m² a ochranné pásmo II. stupňa spadá do oblasti už vyhláseného ochranného pásma vodného zdroja Stará Trangoška,
- zdroj z Kvačkajovského potoka určený pre rekreačné zariadenie HotelHydro Krpáčovo a súkromné chaty, ktoré má vydané povolenie k užívaniu vody vydané OPLVH ONV v Banskej Bystrici dňa 29.05.1967 pod číslom VHPL 198/1967 Kt., a ktoré bolo zmenené povolením pre odber vody z dňa 13.3.1979 pod číslom PLVH 354/79-Dš a povolením z dňa 21.12.1983 pod číslom PLVH 1961/83-Dš.

Ochranné pásma povrchových vôd:

Do riešeného územia zasahuje ochranné pásmo povrchových vôd, tzn. je stanovený vodárenský tok Vajskovský potok podľa vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z. z. ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov

Názov toku	Č. hydrologického poradia	V úseku od km	V úseku do km
Vajskovský potok	4-23-02-020	2,70	16,70

Do riešeného územia zasahuje povodie vodohospodársky významného toku Vajskovského potoka. Vodohospodársky významné toky sú vyhlásené vyhláškou MŽP SR č. 211/2005 Z. z.

Názov toku	Č. hydrologického poradia
Vajskovský potok	4-23-02-020

Referenčná lokalita

Do riešeného územia nespadá povodie referenčnej lokality podľa §32a vodného zákona.

Citlivé a zraniteľné oblasti

Citlivé a zraniteľné územia podľa §§ 33 a 34 zákona o vodách sú stanovené nariadením vlády SR č. 174/2017 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé a zraniteľné oblasti. V k.ú. Horná Lehota nie sú stanovené

zraniteľné územia. V prílohe č. 3 zákona o vodách Kritériá na identifikáciu citlivých oblastí, podľa kritérií v k. ú. Horná Lehota nie sú takéto citlivé oblasti.

Ochrana záujmových území výhľadových vodných útvarov - vodných nádrží

Podľa Plánu manažmentu správneho územia povodia Hrona (aktualizácia rok 2015) sa v riešenom území neuvažuje s lokalizáciou výhľadového vodného útvaru - vodnej nádrže.

Ochrana prírodných liečivých a minerálnych vôd

V riešenom území sa neuplatňuje ochrana prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov. Legislatívne podmienky pre takýto druh ochrany sú zakotvené v zákone č. 538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Návrh

V návrhu ÚPN obce Horná Lehota z hľadiska starostlivosti o životné prostredie a ochranu vôd navrhujeme nasledovné opatrenia:

- rešpektovať ochranné pásmo CHVO Nízke Tatry – východná časť a plniť požiadavky vyplývajúce zo zákona č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd.
- rešpektovať ochranných pásiem jestvujúcich vodných zdrojov pre zásobovanie pitnou vodou, ako aj plniť požiadavky pre hospodársku činnosť vykonávanú v tomto území podľa platných rozhodnutí pre ochranné pásma a zákona o vodách č. 364/2004 Z. z.,
- prevádzkovať splaškovú kanalizáciu s ukončením v MB ČOV v obci Horná Lehota, rekreačných lokalitách Krpáčovo, Tále a Chopok-Juh - Trangoška, čím sa zabezpečí plnenie požiadaviek dané zákonom o vodách č. 364/2004 Z. z. a nariadením vlády č. 269/2010 Z. z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd,
- rešpektovať ochranné pásma pre pobrežné pozemky podľa §49 zákona o vodách č.364/2004 Z. z.

14.2. Ochrana ovzdušia

V obci nie sú evidované žiadne veľké zdroje znečistenia ovzdušia. Znečistenie ovzdušia spôsobené diaľkovým prenosom imisií nie je možné na lokálnej úrovni ovplyvniť.

K zlepšeniu čistoty ovzdušia prispeje zmena palivovej základne z tuhých palív a podpora obnoviteľných zdrojov.

K potencionálnym prevádzkovateľom so stredným zdrojom znečistenia možno zaradiť družstvo, ktorý sa zaoberá chovom hospodárskych zvierat a čiastočne na rastlinnú výrobu

Malí znečisťovatelia ovzdušia (právnické aj fyzické osoby - MZZO) zodpovedajú za vypúšťanie znečisťujúcich látok do ovzdušia, sú povinní čo najviac škodlivé účinky eliminovať v súčinnosti so zodpovednými orgánmi obce.

Iné zdroje znečisťovania (IZZO)V súčasnosti sú na Slovensku rozhodujúcimi lokálnymi zdrojmi prašného znečistenia ovzdušia tieto faktory, ktoré platia aj pre obec:

- Výfuky z automobilov (vysoký podiel dieselových motorov, nevyhovujúci technický stav vozidiel).
- Resuspenzia tuhých častíc z povrchov ciest (nedostatočné čistenie ulíc, nedostatočné čistenie vozidiel). Do tejto skupiny patrí aj zimné zaprášenie ciest
- Suspenzia tuhých častíc z dopravy (napr. oder pneumatík a povrchov ciest, doprava a manipulácia so sypkými materiálmi)
- Minerálny prach zo stavenísk
- Veterná erózia z neupravených obecných priestorov a skládok sypkých materiálov

-
- Vzhľadom na nárast cien zemného plynu začal návrat k používaniu tuhých palív u lokálneho vykurovania. Očakáva sa, že tento zdroj bude v najbližších rokoch významne narastať.

Návrh

Realizáciou nových zdrojov a úpravou, rekonštrukciou a zmenou vykurovacích médií za ušľachtilé palivá u existujúcich zdrojov tak, aby zodpovedali požiadavkám uvedených legislatívnych noriem sa naplnia ciele podľa medzinárodných záväzkov:

- zníženie prekračovania kritických záťaží a depozícií síry a oxidov dusíka,
- zníženie emisií oxidov síry, oxidov dusíka, prchavých organických látok, ťažkých kovov a perzistentných látok,
- zníženie emisií znečisťujúcich látok z malých zdrojov a dopravy, spôsobujúcich lokálne znečistenie ovzdušia, -ochrana ozónovej vrstvy Zeme – príspevok Slovenskej republiky.

14.3. Odpadové hospodárstvo

Obec je v zmysle zákona o odpadoch č. 79/2015 Z.z. zodpovedná za nakladanie a likvidáciu komunálneho a drobného stavebného odpadu, ktorý vzniká na území obce. Ukladanie komunálneho odpadu je zabezpečené na skládku zmluvným partnerom. Je zavedený separovaný zber odpadov. Kompostovanie biologicky rozložiteľného odpadu je obcou zabezpečené. Obec nemá zberný dvor. Riešenie zberu tuhého komunálneho odpadu je externými dodávateľmi. Nakladanie s komunálnym odpadom sa prevádza v súlade so Všeobecne záväznými nariadeniami obce. Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti organizovaný v rôznych formách, separované zložky budú využité ako druhotné suroviny. Rovnako je zväžaný externými dodávateľmi.

Obec nemá vypracovaný Program odpadového hospodárstva obce, nakladanie s odpadmi riadi Programom odpadového hospodárstva kraja, v súlade s ktorým je zabezpečený efektívny, organizovaný zber komunálneho odpadu prostredníctvom zberných nádob.

Odpadové hospodárstvo v obci je možné rozdeliť do dvoch skupín: odpad produkovaný obyvateľmi obce a malými prevádzkami v obci.

Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti organizovaný v rôznych formách, separované zložky budú využité ako druhotné suroviny.

Obec Horná Lehota v zmysle platných právnych predpisov v odpadovom hospodárstve vykonáva triedený zber nasledovných zložiek komunálneho odpadu:

- 200101 – papier a lepenka,
- 200102 – sklo,
- 200121 – žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť,
- 200123 – vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky,
- 200126 – oleje a tuky iné ako uvedené v 200125,
- 200127 – farby, tlačiarenské farby, lepidlá a živice obsahujúce nebezpečné látky,
- 200133 – batérie a akumulátory uvedené v 160601, 160602 alebo 160603 a netriedené batérie a akumulátory obsahujúce batérie
- 200135 – vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 200121 a 200123, obsahujúce nebezpečné časti,
- 200139 – plasty,
- 200140 – kovy,
- 160103 – opotrebované pneumatiky,
- 160107 – olejové filtre.

Do budúcnosti je potrebné aby obec zabezpečila rozšírenie separácie komunálneho odpadu, čo by pozitívne vplývalo na znižovanie zaťaženia obecného rozpočtu, ako aj životné prostredie.

Skládky odpadov sa v katastrálnom území nenachádzajú.

V navrhovanom riešení z hľadiska odpadového hospodárstva je potrebné akceptovať tieto zásady:

- neumiestňovať v riešenom území prevádzky tvoriace nebezpečný odpad, vo výrobných plochách / v priemyselnom parku/ v prípade umiestnenia takejto prevádzky dôsledne sledovať a kontrolovať nakladanie s nebezpečným odpadom v súlade s platnou legislatívou
- separovať komunálny odpad, postupne znižovať limity odpadov vyvážaných na regionálnu skládku
- Zabezpečiť správne nakladanie s nebezpečným odpadom oprávnenými subjektami
- Postupne likvidovať čierne skládky odpadu, dbať, aby nevznikali nové
- Zriadiť zberný dvor, podporovať likvidáciu biologického odpadu kompostovaním - vo variante A navrhnutý v severnej časti navrhovaného zastavaného územia pri ploche športu a pri existujúcom kompostovisku, vo variante B je zberný dvor navrhnutý pod ČOV

14.4. Obytné prostredie

Pri ďalšom rozvoji sídla je potrebné rešpektovať tieto pásma hygienickej ochrany (PHO):

- PHO cintorína - 25 m od hranice pohrebiska sa stanovuje v zmysle zákona č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve v platnom znení, v ochrannom pásme nemôžu umiestňovať len obytné budovy. Budovy postavené v ochrannom pásme do 50 m od pohrebiska pred 1.11.2005 zostanú zachované.
- PHO poľnohospodárskeho družstva 100 m od objektu s ustajnením.
- PHO ČOV vrátane jej rozšírenia 100 m od objektu.
- Ochranné pásmo - pre potreby údržby ponechať pozdĺž významných vodohospodárskych vodných tokov nezastavaný priestor šírky 10,0 m a pozdĺž vodných tokov nezastavaný priestor šírky 5,0 m v zmysle zákona o vodách §49 ods. 2. zák. č. 364/2004 Z.z v znení neskorších predpisov. S kvalitou obytného prostredia súvisí aj stav zelene v sídle. Celkovo je zeleň na primeranej úrovni.

14.5. Ochrana pred ionizujúcim žiarením

V katastrálnom území nie sú zdroje ionizujúceho žiarenia. Pri využívaní územia neuvažovať so zriadením zariadení, ktoré je možné charakterizovať ako zdroj tohto žiarenia.

14.6. Ochrana pred hlukom

Riešené územie nie je plošne zaťažené nadmerným hlukom. Najvýznamnejším zdrojom hluku sú líniové cestné zdroje. V budúcnosti je potrebné eliminovať prípadný stret funkcií a bývania so zdrojmi hluku a vibrácií od líniových dopravných ťahov.

Pri využívaní územia neuvažovať s umiestnením prevádzok zvyšujúcich hladinu hluku (ani v lokalite určenej pre výrobu a skladovanie).

14.7. Zeleň verejná, izolačná, líniová a rekreačná

Systém zelene v obci je tvorený súkromnou zeleňou a verejnou zeleňou. Súkromnú zezeň predstavujú záhrady, sú väčšinou upravené a udržiavané a pomerne pomerne vysoko plošne zastúpené.

Verejná, izolačná a ostatná zezeň

Verejná zezeň sa nachádza na verejných priestranstvách obce, ako sú priestory okolia kostolov, obecného úradu, pri cintoríne, pozdĺž cestných komunikácií, vodných tokov a kanálov. Táto zezeň je pomerne k celkovej ploche dostatočne zastúpená. Niektoré úseky si vyžadujú doplnenie zelene a zdravotný rez drevín. V obci Horná Lehota je zastúpená verejná zezeň na verejných priestranstvách. Jedná sa hlavne o plochu pri kultúrnych pamiatkach - evanjelickom kostole zvonici, pomníku Sama Chalupku, fary s pamätnou tabuľou, ďalej pri r.k. kostole sv.Michala, čiastočné pozdĺž komunikácií. V centrálnej časti obce je upravené verejné priestranstvo pri dome smútku.

Ďalšie plochy špeciálnej verejnej zelene predstavujú cintoríny. V obci sú 2 cintoríny, oba sú kapacitne dostatočné a v koncepte územného plánu nie je navrhnuté ich rozšírenie.

Obcou preteká drobný vodný tok s prirodzeným brehovým porastom. Údržba koryta jednotlivých tokov si vyžaduje pravidelnú starostlivosť a sledovanie technického stavu úpravy, aby nedochádzalo k znižovaniu kapacity koryta, ktorá je dôležitá pri prevádzaní veľkých vôd. Údržbu brehových porastov je potrebné konzultovať s NP Nízke Tatry.

V rámci opatrení pred povodňami navrhujeme revitalizáciu jestvujúcej úpravy miestneho potoka v zastavanej časti obce Horná Lehota so zachovaním sprievodnej brehovej vegetácie, prípadne jej dosádzanie realizovať z miestnych vhodných drevín.

Izolačná zeleň v obci sa nenachádza. V koncepte riešenia je do skupiny izolačnej zelene zaradená zeleň medzi plochou existujúceho poľnohospodárskeho areálu a navrhovanou plochou bývania – RC 02 Za Hrbkami, v RC 03 Hrbky, RC 04 Lovište a v RC 05 Banské v ochrannom pásme existujúceho VN vzdušného vedenia.

V koncepte sa neuvažuje s návrhom nových plôch verejnej zelene, plochy verejnej zelene je potrebné pravidelne udržiavať a revitalizovať.

Rekreačná zeleň v katastrálnom území je prioritne zastúpená plochou dvoch golfových ihrísk (18-jamkového a 9-jamkového) a upravenou zeleňou v okolí vodnej nádrže Krpáčovo. S rozšírením zelene tohto druhu sa v územnom pláne obce nenavrhuje, je potrebné tieto plochy pravidelne udržiavať a revitalizovať.

Plochy pre náhradnú výsadbu zelene:

- po obode cintorínov dosadiť ochrannú – vizuálnu zeleň
- sadovnícky upraviť územie obce v okolí evanjelického kostola a prilahlých nuhnuteľných pamiatok
- sadovnícky upraviť priestor v okolí turistickej ubytovne
- v okolí areálu obecného kompostoviska a navrhovného zberného dvora
- pozdĺž novonavrhovaných komunikácií v npvých rozvojových plochách

14.8. Biota

Ochrana bioty ako zložky životného prostredia je riešená vo vzťahu k charakteru a jej významu. V riešenom území sa vyskytuje lesná stromová a bylinná vegetácia, nelesná stromová a krovinná vegetácia, trávo-bylinná vegetácia, vegetácia záhrad tvoriaca súčasť stavebných pozemkov a vegetácia mestského prostredia. Odporúčané opatrenia na ochranu sú zamerané na :

- dôsledné dodržiavanie podmienok ochrany lesnej vegetácie v zmysle zákona č. 326/2005 Zb. o lesoch v znení neskorších predpisov,
- ochranu stromovej a krovinnej vegetácie brehových porastov vodných tokov,
- výber druhov tráv pri zmene kultúry z ornej pôdy na trvalý trávny porast zodpovedajúci daným pôdnym podmienkam a klimaxovej jednotke,
- zachovanie produkčných záhrad, pri sadovníckych úpravách verejných priestranstiev, obytných území a území vybavenosti maximálne využívať miestne druhy a obmedziť introdukované druhy,
- výber druhov drevín pri výsadbe verejnej a krajinskej vegetácie zodpovedajúci pôdnym a klimatickým podmienkam,
- ochranu vodných tokov v zmysle vodného zákona č. 134/2010 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách ako prirodzeného ekosystému v krajine,
- pravidelné a mechanické odstraňovanie buriny a ničenie invázných druhov drevín,

14.9. Environmentálne záťaž

Do katastrálneho územia zasahuje Lom – Dolná Lehota pre ťažbu rúd, pravdepodobná environmentálne záťaž.

Vhodnosť a podmienky stavebného využitia plôch a pozemkov s výskytom environmentálnej záťaže s vysokou prioritou riešenia je potrebné posúdiť a overiť geologickým prieskumom. V koncepte sa neuvažuje s iným funkčným využívaním týchto plôch.

Adaptačné opatrenia, ktorými sa budú eliminovať nepriaznivé dôsledky klímy:

- Zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napríklad vhodnou orientáciou stavby k svetovým stranám, tepelnou izoláciou, tienením transparentných výplní
- Podporovať a využívať vegetáciu, svetlé a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre
- Zabezpečiť a podporovať, aby boli dopravné a energetické technológie, materiály a infraštruktúra prispôsobené meniacim sa klimatickým podmienkam
- Zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v obci
- Zabezpečiť prispôsobenie výberu drevín pre výsadbu v obci meniacim sa klimatickým podmienkam
- Vytvárať komplexný systém plôch zelene v obci v prepojení do kontaktných hraníc obce a do príľahlej krajiny
- Zabezpečiť dostatočnú odstupnú vzdialenosť stromovej vegetácie v blízkosti elektrického vedenia
- Podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody
- Zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajinej pokrývky, s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov v extraviláne obce a minimalizovaním podielu nepriepustných povrchov na urbanizovaných plochách intraviláne obce
- Zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v obci
- Usmerniť odtokové pomery pomocou drobných hydrotechnických opatrení
- Zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy

Návrh zásad starostlivosti o ŽP

Rešpektovať nasledovné zásady starostlivosti o životné prostredie v obci:

- realizáciu navrhovaných obytných plôch podmieniť vybudovaním rozvodov verejných inžinierskych sietí (vodovod, plynovod, kanalizácia) s dostatočnou kapacitou a v potrebnom časovom predstihu, čím sa zabráni znečisťovaniu podzemných vôd, ovzdušia
- regulovať rozvoj obce tak, aby sa eliminovalo možné nežiadúce ovplyvňovanie chránených funkcií (bývanie, šport – rekreácia,) prevádzkami nadmerne zaťažujúcimi životné prostredie hlukom, emisiami škodlivín a pachov (poľnohospodárska výroba, autoservis, skleníkové hospodárstvo),
- urbanizáciu územia usmerňovať s ohľadom na maximálnu ochranu existujúcej zelene a podzemných vôd
- obmedziť podiel zastavaných a spevnených plôch vhodnou reguláciou
- usporiadanie a konfiguráciu jednotlivých objektov navrhnuť tak, aby sa vylúčilo ich vzájomné tienenie a dodržali sa vo vnútorných priestoroch určených na dlhodobý pobyt ľudí vyhovujúce svetlotechnické podmienky podľa NV SR č. 353/2006 Z. z. o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia
- v riešení odpadového hospodárstva navrhovať minimalizáciu vzniku odpadov, správne zneškodňovať odpady a maximalizovať podiel recyklovateľných surovín
- zabezpečiť zlepšenie využitia poľnohospodárskej pôdy návrhom protieróznych opatrení
- pri návrhu zástavby resp. iných aktivít v území rešpektovať všetky existujúce územia ochrany prírody
- Zachovať vzácnu lúku - *genofondovú lokalitu chránených biotopov a chránených rastlín, vrátane vzácného Hmyzovníka včelovitého (Ophris apifera)* v oblasti pod navrhovanou obytňou zónou RC

12 Suchý vrch a pripustiť na nich len doterajšie prijateľné poľnohospodárske využitie, nie žiadnu výstavbu ani mechanické úpravy biotopu.

- Zachovať *chránené nelesné bylinné biotopy* v biocentre RÚSES pod Bôrovím, aj na ostatných lúkach a pasienkoch okolo intravilánu, pomocou pretrvávajúceho kosenia a pasenia.
- Nové cesty podľa možnosti trasovať len mimo lesných porastov.
- Udržiavať a zachovať (nedovoliť zbúrať) historické objekty - Teremov mlyn, Múzeum tradičného bývania Kováčovie dom, a tradičné objekty ľudovej architektúry zmapované v „Štúdiu krajiny“ 2009 (najmä nie tradičné domy v „Pamiatkovo cennejších zónach“ obce, vyznačených v mape zo Štúdie 2009).
- Zo strany vedenia obce usmerniť architektonický vonkajší vzhľad budúcich rekonštrukcií starých domov (najmä v tradičných domoch a „Pamiatkovo cennej
- ších zónach obce vyznačených v mape zo Štúdie 2009), aby sa pri ich rekonštrukcii nestratili ich existujúce typické prvky podľa vyššie uvedenej 2.skupiny regulatívov a podľa ďalších etnologických odporúčaní zo Štúdie krajiny 2009 ako napr. ozdobné prvky v štíte priečelia, farebne aj plasticky odlišné štukové rámy okolo okenných a dverných otvorov a podobne.

B.15. VYMEDZENIE PRIESKUMNÝCH ÚZEMÍ, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV

V k. ú. Horná Lehota nie sú evidované:

- nie sú evidované objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk nerastných surovín
- Nie je určené prieskumné územie pre vyhradený nerast
- Sú evidované staré banské diela, ktoré sú zakreslené v grafickej časti územného plánu a je ich potrebné vymedziť ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a vyznačiť v územnoplánovacej dokumentácii.
- sú zaregistrované zosuvy, ktoré sú zakreslené v grafickej časti územného plánu a je ich potrebné vymedziť ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a vyznačiť v územnoplánovacej dokumentácii. Hodnotené územie patrí do rajónu potenciálne nestabilných až nestabilných území. Územie je citlivé na väčšie antropogénne zásahy.

Radónové riziko

Katastrálne územie obce spadá do nízkeho až stredného radónového rizika. Nie sú evidované zvýšené radónové rizika (cU nad 4 ppm).

Prezentované výsledky radónového prieskumu nenahradzujú podrobný radónový prieskum. Výsledky podávajú len základné informácie o radónovej situácii a slúžia ako podklad pre usmernenie ďalších prieskumných prác.

Podľa § 20 ods. 3 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov ministerstvo vymedzuje nasledovné riziká stavebného využitia územia:

- stredné radónové riziko. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.

Na základe platnej vyhlášky MZ SR č.12/2001 Z.z. o požiadavkách na zabezpečenie radiačnej ochrany je ustanovený postup stanovenia objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu a priepustnosti základových pôd stavebného pozemku prílohou č.7.

Pri výstavbe nebytových budov určených na pobyt osôb dlhší ako 1000 hodín počas kalendárneho roka a pri výstavbe bytových budov je potrebné dodržať § 14 hore uvedenej vyhlášky. Podľa tejto legislatívy pri každej novej výstavbe vyššie uvedených objektov je potrebné zabezpečiť vykonanie prieskumu radónu v podlaží stavby, bez ktorého nebude možné vydať stavebné povolenie na stavbu.

Návrh

Uvedené plochy sú v koncepte územného plochy vyžadujúce si zvýšenú ochranu a nie je na nich navrhnuté nové funkčné využitie územia.

B.16. VYHODNOTENIE PERSPEKTÍVNEHO POUŽITIA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY A LESNÝCH POZEMKOV NA NEPOĽNOHOSPODÁRSKE ÚČELY

B. 16.1. Ochrana pôdy

Podľa zákona č. 220/2004 Z.z. sú všetky poľnohospodárske pôdy podľa príslušnosti do BPEJ zaradené do 9 skupín kvality pôdy. Najkvalitnejšie patria do 1. skupiny a najmenej kvalitné do 9. skupiny. Ochrane pôdných zdrojov podliehajú pôdy zaradené podľa kódu BPEJ do skupiny kvality 1 - 4 a možno ich dočasne alebo trvale použiť na nepoľnohospodárske účely iba v nevyhnutných prípadoch, ak nie je možné alternatívne riešenie. Takéto pôdy sa v území nevyskytujú.

Od 1. 4. 2013 sa zavádza osobitná ochrana najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v danom konkrétnom katastrálnom území, pričom takáto pôda je identifikovaná pre každé konkrétne katastrálne územie podľa kódu BPEJ. Cieľom je chrániť relatívne najkvalitnejšiu pôdu v každom katastrálnom území tak, aby do kategórie chránených pôd spadalo 30% jeho výmery. Výška odvodu za odňatie sa potom stanoví diferencovane podľa zaradenia príslušného chráneného kódu BPEJ do jednej z 9. skupín kvality.

Základné východiskové podklady použité pri spracovaní boli:

- a) Hranica súčasne zastavaného územia s aktuálnym stavom k 1. 1.1990
- b) Bonitované pôdno-ekologické jednotky - BPEJ poskytnuté VÚPaOP Bratislava
- c) Zákon 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, príloha č. 3 zákona č. 220/2004 Z. z..
- d) Zákon NR SR č. 326/2005 Z.z. o lesoch.
- e) Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia.
- f) Podklad: Hydromeliorácie, š.p., Vrakunská 10577/29, 821 06 Bratislava.

Chránené pôdy

V zmysle Nariadenia vlády SR č.58/2013 Z.z, ktoré je platné od 1.4.2013 sa za chránené pôdy v k.ú. Horná Lehota považujú pôdy s kódom BPEJ:

0906045, 0965212, 0965242, 0965245, 0965412, 0971212, 0971412, 0971442, 1065245, 1068215, 1068245

Návrh

Pre ochranu pôdy je potrebné:

- zamedziť technickými prostriedkami erózii a degradácii pôdy
- nepoužívať chemické prostriedky na ničenie hlodavcov,
- pri stavebných prácach zabezpečiť skryvku ornice a jej spätné použitie
- zabezpečiť protierózne opatrenia v rámci poľnohospodársky využívaných pozemkov

- zachovať, chrániť a zveľaďovať brehové porasty a zavádzať environmentálne vhodné postupy do lesnej výroby
- rešpektovať navrhnuté opatrenia na elimináciu pôdnej erózie na poľnohospodárskom pôdnom fonde.

B.16.2. Poľnohospodárske pôda

Výmera riešeného územia je 626,6455 ha, z čoho 382,9244 ha tvorí poľnohospodárska pôda. Z celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy tvoria trvalé trávne porasty 347,2919 ha, čo je 55,42 %, to je najvyššie zastúpenie pôdy v katastrálnom území.

Štruktúra katastrálneho územia podľa druhov pozemkov a jej percentuálne zastúpenie je v nasledujúcej tabuľke:

Druh pozemku	Celková výmera v ha	Celková výmera v %
Orná pôda	137,8910	3,005
Záhrady	30,0819	0,655
Ovocné sady	0	0
Chmelnice, vinice	0	0
Trvalé trávne porasty	437,2159	9,527
Lesné pozemky	3372,6371	73,4939
Vodné plochy	18,4957	0,403
Zastavané plochy	191,2594	4,167
Ostatné plochy	401,0738	8,739
Spolu	4588,6549	99,989
z toho poľnohospodárska pôda	605,1888	13,187

Z týchto údajov vyplýva, že sa jedná o územie využívané v pomerne malej miere na poľnohospodárske účely, jedná o územie podhorské, morfológicky členité.

Kambizeme (v starších klasifikáciách: hnedé pôdy). Sú pôdy s rôzne hrubým svetlým humusovým horizontom pod ktorým je B horizont zvetrávania skeletnatých substrátov s rôznym, väčšinou však vyšším obsahom skeletu. Subtypy: typické (vyskytujúce sa vo varietach: nasýtené a kyslé), dystrické silne kyslé s veľmi nízkym nasýtením základnými kationmi, luvizemné s B horizontom s akumuláciou ílu, pseudoglejové svýrazným oglejením v B horizonte.

V katastrálnom území prevažujú kambizeme (typ) na ostatných substrátoch, na výrazných svahoch: 12 - 25°, stredne ťažké až ťažké

Rendziny charakteristické pôdy na vápencoch a dolomitoch, väčšinou s tmavým humusovým horizontom pod ktorým je substrát alebo B horizont zvetrávania. Subtypy: *typické*, *kambizemné* s B horizontom. V celom profile alebo len v substráte obsahujú karbonáty. V katastrálnom území prevažujú rendziny typické a rendziny kambizemné, stredne hlboké na vápencoch a dolomitoch, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké), rendziny typické, plytké, stredne ťažké až ľahké, rendziny typické na výrazných svahoch: 12 - 25°, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)

Gleje (v starších klasifikáciách: glejové pôdy) - pôdy trvale zamokrených lokalít s hladinou podzemnej vody blízko povrchu (veľká časť týchto pôd má upravený vodný režim melioráciami). V katastrálnom území sa nachádzajú gleje, stredne ťažké, ťažké až veľmi ťažké

V nasledujúcej tabuľke je uvedené rozdelenie poľnohospodárskej pôdy podľa kódov BPEJ do skupín kvality pôdy podľa prílohy č. 3 k zákonu č. 220/2004 Z.z.. Podľa §12 ods. 2 a) sú chránené pôdy zaradené do prvej až štvrtej kvalitatívnej skupiny. Tieto skupiny sa v katastrálnom území nenachádzajú. V katastrálnom území sa nachádzajú pôdy nasledovných BPEJ:

Skupina kvality	Kód BPEJ
6.	0906045, 0965212, 0965242, 0965242, 1065245, 1068215
7.	0865442, 0965412, 0965442, 0965512, 0965542, 0971212, 0971412, 0987222, 0987242, 1065445, 1065545, 1068245, 1068415, 1068445, 1068545, 1087222, 1087223, 1087242, 1087243
8.	0894002, 0987422, 0987442, 0990462, 1087412, 1087422, 1087423, 1087442, 1087443,
9.	0883682, 0883882, 0983682, 0983685, 0983782, 0983882, 0983982, 0992682, 0992882, 0994002, 1083685, 1083785, 1083885, 1083985, 1090262, 1090462, 1092682, 1092782, 1092882,

Medzi najkvalitnejšie pôdy v katastri podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 sú zaradené pôdy :

Skupina	Kód BPEJ
6.	0906045, 0965212, 0965242, 0965245, 1065245, 1068215
7	0965412, 0971212, 0971412, 0971442, 1068245

Za odňatie tejto poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely sa platia odvody.

16.3. Zdôvodnenie navrhovaného riešenia

K dosiahnutiu zámerov urbanistickej koncepcie sa v územnoplánovacej dokumentácii stanovujú regulácie funkčného využitia územia. Určuje prípustnosť funkčného využitia jednotlivých konkrétnych plôch, ktorá je záväzným regulatívom pri plánovaní výstavby a pri rozhodovaní o prípustnosti jednotlivých stavieb. Reguláciou funkčného využitia sa definuje a špecifikuje funkcia každej konkrétnej plochy v obci, zároveň sa stanovuje lokálna prípustnosť druhu zástavby formou prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok pre objekty a funkcie. V koncepte ÚPN-O Horná Lehota je riešené nové priestorové usporiadanie a navrhované funkčné využitie územia:

- plochy pre obytné územie hlavne na východnej strane obce a čiastočne na západnej a severnej strane
- plochy pre šport a rekreáciu - severne od zastavaného územia

Ostatné rozvojové plochy sú navrhnuté na nepoľnohospodárskej pôde.

Zdôvodnenie navrhovaného priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce:

- Navrhované riešenie predstavuje pokračovanie priestorového usporiadania a funkčného využitia obce realizovaného v 60-90-tych rokoch minulého storočia.
- Umožňuje optimálne dopravné napojenie navrhovaných rozvojových lokalít na jestvujúci komunikačný systém obce a na jestvujúcu infraštruktúru.
- Prevažná časť disponibilného územia obce – plochy priamo priliehajúce k zastavanému územiu obce - je na najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôde v katastrálnom území. Aj pri variantnom riešení nebolo možné vylúčiť zábery na najkvalitnejšej pôde. Len tzv. „nulový variant“ – t.j. stav, kedy sa nenavrhuje žiaden rozvoj, by akceptoval skutočnosť

nezasahovať na najkvalitnejšej pôdy. Z tohto dôvodu nebolo možné navrhnúť inú alternatívu

Vyhodnotenie záberov poľnohospodárskej pôdy je spracované v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy. Podklady k vyhodnoteniu boli získané z Výskumného ústavu pôdoznanectva a ochrany pôdy v Bratislave.

Podľa Zákona č. 220/2004 Z. z. (príloha č. 3), ktorý na základe 7-miestneho kódu BPEJ uvádza kategorizáciu poľnohospodárskej pôdy do 9 skupín kvality, patrí poľnohospodárska pôda, na ktorej sa navrhuje nová výstavba, do 5. až 9. skupiny kvality.

Navrhované rozvojové plochy pre výstavbu sa nachádzajú na plochách v rámci zastavaného územia a aj na plochách poľnohospodárskej pôdy mimo zastavaného územia, určeného k 1.1.1990.

16.4. Perspektívne využitie poľnohospodárskej pôdy

Záber v zastavanom území

Záber č.: 1 -16 - RC 01

Urbanistický priestor sa nachádza v zastavanom území obce, funkčná plocha je určená pre bývanie v rodinných domoch. Zábery sa nachádzajú na poľnohospodárskej pôde - záhrada, orná pôda (0965442/7Sk, 0983682/9Sk, 0965242/6Sk –osobitne chránená, 0965442/7Sk, 0971412/7Sk – osobitne chránená, 0992682/9Sk, 0987242/7Sk)

Záber č.: 19 - RC 02

Urbanistický priestor sa nachádza v zastavanom území obce, funkčná plocha je určená pre bývanie v rodinných domoch. Zábery sa nachádzajú na poľnohospodárskej pôde - záhrada (0883882/9sk, 0971412/7 sk – osobitne chránená)

Záber č. 24, 27 - RC 04

Urbanistický priestor sa nachádza v zastavanom území obce, funkčná plocha je určená pre bývanie v rodinných domoch. Zábery sa nachádzajú na poľnohospodárskej pôde - záhrada (0971212/7sk – osobitne chránená, 0971412/7 sk – osobitne chránená)

Záber č. 31, 32 RC 05

Urbanistický priestor sa nachádza v zastavanom území obce, funkčná plocha je určená pre bývanie v rodinných domoch. Zábery sa nachádzajú na poľnohospodárskej pôde - trvalý trávny porast (0971212/7sk – osobitne chránená, 0971412/7 sk – osobitne chránená)

Záber č. 36,37,38,39 RC 10

Urbanistický priestor sa nachádza v zastavanom území obce, plocha je určená pre zmiešenú funkciu bývania a rekreácie. Zábery sa nachádzajú na poľnohospodárskej pôde – záhrada, trvalý trávny porast (0594002/8Sk, 0983682/9Sk, 0983685/9Sk)

Záber č. 30 RC 05

Urbanistický priestor sa nachádza v zastavanom území obce, funkčná plocha je určená pre šport a parkovisko, Zábery sa nachádzajú na poľnohospodárskej pôde - záhrada (0971412/7Sk – osobitne chránená, 0965442/7Sk,)

Záber mimo zastavané územie obce

Záber č. 17 – RC 01

Funkčná plocha je určená pre bývanie individuálne. Zábery sa nachádzajú na poľnohospodárskej pôde - orná pôda (0987242/7sk, 0992682/9sk)

Záber č. 20 – RC 02

Funkčná plocha je určená pre bývanie individuálne. Zábery sa nachádzajú na poľnohospodárskej pôde - trvalý trávny porast (0965442/7sk)

Záber č.21 a 22 – RC 03

Funkčná plocha je určená pre bývanie individuálne. Zábery sa nachádzajú na poľnohospodárskej pôde - trvalý trávny porast (0965442/7sk)

Záber č. 23, 25, 26, 29 – RC 04

Funkčná plocha je určená pre bývanie individuálne. Zábery sa nachádzajú na poľnohospodárskej pôde - orná pôda, trvalý trávny porast (0983682/9sk, 0971412/7sk - – osobitne chránená, 0971212/7sk – osobitne chránená, 0965242/6Sk – osobitne chránená)

Záber č. 33, 34 – RC 05

Funkčná plocha je určená pre bývanie individuálne. Zábery sa nachádzajú na poľnohospodárskej pôde - orná pôda (0971412/7sk - – osobitne chránená, 0965442/7Sk, 0992682/9Sk.)

Záber č. 35 – RC 06

Funkčná plocha je určená pre bývanie individuálne. Zábery sa nachádzajú na poľnohospodárskej pôde - trvalý trávny porast (0992682/9Sk, 0987442/8Sk, 0987242/7Sk, 1087412/8sk.)

Záber č. 40, 41 – RC 10

Funkčne zmiešaná plocha je určená pre bývanie rekreáciu. Zábery sa nachádzajú na poľnohospodárskej pôde - záhrada (0894002/8Sk, 0983682/9Sk)

Záber č. 18 – RC 01

Funkčná plocha je určená pre športové plochy. Zábery sa nachádzajú na poľnohospodárskej pôde - trvalý trávny porast (0965542/7Sk, 0965442/7Sk, 0971412/7Sk – osobitne chránená, 0992682/9Sk)

Hranice lokalít na zastavanie a plochy na vyňatie poľnohospodárskej pôdy sú zakreslené vo výkresoch č. 3.3A/A a 3.3A/B - Výkres vyhodnotenia dôsledkov navrhovaného stavebného rozvoja a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde. V územiach graficky znázornených na výkresoch „B“ a „C“ nie sú navrhnuté zábery poľnohospodárskej pôdy.

Variant A

Celková výmera riešeného územia	4588,6549ha
Z toho poľnohospodárska pôda	605,1888ha
Výmera rozvojových plôch	40,1500 ha
Celkový záber poľnohospodárskej pôdy	39,2248 ha , z toho 8,5541 v zastavanom území
Nepoľnohospodárske plochy v rozvojových plochách	0,9252 ha
Z toho: Požadovaný záber poľnohospodárskej pôdy pre variant A	39,2248 ha, z toho 8,5541 ha v zastavanom území obce

Variant B

Celková výmera riešeného územia	4588,6549ha
Z toho poľnohospodárska pôda	605,1888ha
Výmera rozvojových plôch	25,9430 ha
Celkový záber poľnohospodárskej pôdy	25,2568 ha, z toho 8,5541 v zastavanom území
Nepoľnohospodárske plochy v rozvojových plochách	0,6862 ha
Z toho: Požadovaný záber poľnohospodárskej pôdy pre variant B	25,2568 ha, z toho 8,5541 ha v zastavanom území obce

VARIANT - A

Reg. celok	Lokalita	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy				Vybudované hydromelioračné zariadenia	Osobitne chránená	Iná informácia
				celkom v ha	z toho					
					BPEJ Skupina	výmera v ha	v zastavanom území			
01	01	IBV	0,1288	0,1288	0965442/7	0,0538	x	nie	-	
					0983682/9	0,0752	x	nie	-	
	02	IBV	0,3973	0,3973	0965242/6	0,0232	x	nie	x	
					0965442/7	0,3741	x	nie	-	
	03	IBV	0,0704	0,0704	0971412/7	0,0122	x	nie	x	
					0983682/9	0,0050	x	nie	-	
					0965442/7	0,0533	x	nie	-	
	04	IBV	0,0828	0,0828	0965442/7	0,0828	x	nie	-	
	05	IBV	0,0945	0,0945	0971412/7	0,0945	x	nie	x	
	06	IBV	0,2657	0,2657	0971412/7	0,2657	x	nie	x	
	07	IBV	0,1758	0,1758	0971412/7	0,0032	x	nie	x	
					0965442/6	0,1726	x	nie		
	08	IBV	0,2144	0,2x144	0965242/6	0,2144	x	nie	x	
	09	IBV	0,3227	0,3227	0965442/6	0,0221	x	nie	x	

Reg. celok	Lokalita	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy				Vybudované hydromelioračné zariadenia	Osobitne chránená	Iná informácia
				celkom v ha	z toho					
					BPEJ Skupina	výmera v ha	v zastavanom území			
01					0992682/9	0,3006	x	nie	-	
	10	IBV	0,1159	0,1159	0992682/9	0,1159	x	nie	-	
	11	IBV	0,7593	0,7593	0992682/9	0,6751	x	nie	-	
					0987242/7	0,0842	x	nie	-	
	12	IBV	0,1021	0,1021	0987242/7	0,1021	x	nie	-	
	13	IBV	0,1045	0,1045	0987242/7	0,0947	x	nie	-	
					0992682/9	0,0098	x	nie	-	
	14	IBV	0,2556	0,2556	0987242/7	0,2556	x	nie	-	
	15	IBV	0,1989	0,1989	0987242/7	0,1626	x	nie	-	
					0992682/9	0,0363	x	nie	-	
	16	IBV	0,2816	0,2816	0987242/7	0,2404	x	nie	-	
					0992682/9	0,0412	x	nie	-	
	17	IBV	0,3902	0,3902	0987242/7	0,3695	-	nie	-	
					0992682/9	0,0207	-	nie	-	

Reg. celok	Lokalita	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy				Vybudované hydromelioračné zariadenia	Osobitne chránená	Iná informácia
				celkom v ha	z toho					
					BPEJ Skupina	výmera v ha	v zastavanom území			
01	18	ŠR	2,6779	2,6779	0965542/7	0,8512	-	nie	-	
					0965442/7	0,4853	-	nie	-	
					0971412/7	1,2093	-	nie	x	
					0992682/9	0,1209	-	nie	-	
02	19	IBV	0,4235	0,4235	0883882/9	0,4050	x	nie	-	
					0971412/7	0,0185	x	nie	x	
	20	IBV	2,8664	2,7761	0965442/7	2,7761	-	nie	-	
03	21	IBV	0,1372	0,1372	0965442/7	0,1372	-	nie	-	
	22	IBV	0,6881	0,6881	0965442/7	0,6881	-	nie	-	
04	23	IBV	0,8621	0,8621	0983682/9	0,0538	-	nie	-	
					0971412/7	0,8083	-	nie	x	
	24	IBV	0,1737	0,1737	0971412/7	0,1737	x	nie	x	
	25	IBV	5,6305	5,6305	0971412/7	2,7434	-	nie	x	
					0971212/7	2,3790	-	nie	x	

Reg. celok	Lokalita	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy				Vybudované hydromelioračné zariadenia	Osobitne chránená	Iná informácia
				celkom v ha	z toho					
					BPEJ Skupina	výmera v ha	v zastavanom území			
					0965242/6	0,4264	-	nie	x	
	26	IBV	2,9751	2,7361	0965242/6	2,7361	-	nie	x	
	27	IBV	0,8630	0,8630	0971212/7	0,3814	x	nie	x	
					0971412/7	0,4816	x	nie	x	
	04	28	IBV	3,4677	2,9324	0971212/7	2,7029	-	nie	x
0971412/7						0,0720	-	nie	x	
0965242/6						0,1575	-	nie	x	
29		IBV	0,5169	0,5169	0971212/7	0,5169	x	nie	x	
05	30	PARKOVISKO	0,1779	0,1779	0971412/7	0,0710	x	nie	x	
					0965442/7	0,1069	x	nie	-	
		RŠ	0,3739	0,3739	0971412/7	0,2181	x	nie	x	
					0965442/7	0,1558	x	nie	-	
	31	IBV	0,2425	0,2425	0971412/7	0,0462	x	nie	x	
					0971212/7	0,1963	x	nie	x	

Reg. celok	Lokalita	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy				Vybudované hydromelioračné zariadenia	Osobitne chránená	Iná informácia
				celkom v ha	z toho					
					BPEJ Skupina	výmera v ha	v zastavanom území			
	32	IBV	0,4034	0,3428	0971412/7	0,3428	x	nie	x	
	33	IBV	1,3002	1,3002	0965442/7	0,4925	-	nie	-	
					0971412/7	0,1921	-	nie	x	
					0992682/9	0,6156	-	nie	-	
	34	IBV	0,1556	0,1556	0992682/9	0,1556	-	nie	-	
	06	35	IBV	9,8338	9,8338	0992682/9	2,3063	-	nie	-
					0987442/8	0,4109	-	nie	-	
					0987242/8	2,7047	-	nie	-	
					1087412/8	4,3898	-	nie	-	
10	36	BR	0,2337	0,2337	0894002/8	0,2337	x	nie	-	
	37	BR	0,8535	0,8535	0983682/9	0,0563	x	nie	-	
					0894002/8	0,7193	x	nie	-	
					0983685/9	0,0746	x	nie	-	
	38	BR	0,1075	0,1075	0894002/8	0,0914	x	nie	-	

Reg. celok	Lokalita	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy				Vybudované hydromelioračné zariadenia	Osobitne chránená	Iná informácia
				celkom v ha	z toho					
					BPEJ Skupina	výmera v ha	v zastavanom území			
					0983685/9	0,0161	x	nie	-	
	39	BR	0,6741	0,6741	0894002/8	0,5801	x	nie	-	
					0983685/9	0,0940	x	nie	-	
	40	BR	0,2259	0,2259	0983682/9	0,0745	-	nie	-	
					0894002/8	0,1514	-	nie	-	
	41	BR	0,3254	0,3254	0983682/9	0,1604	-	nie	-	
					0894002/8	0,1650	-	nie	-	
SPOLU			40,1500	39,2248		39,2240	8,5541			

X - lokalita sa nachádza v zastavanom území obce

VARIANT - B

Reg. celok	Lokalita	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy				Vybudované hydromelioračné zariadenia	Osobitne chránená	Iná informácia
				celkom v ha	z toho					
					BPEJ Skupina	výmera v ha	v zastavanom území			
01	01	IBV	0,1288	0,1288	0965442	0,0538	x	nie	-	
					0983682	0,0752	x	nie	-	
	02	IBV	0,3973	0,3973	0965242	0,0232	x	nie	x	
					0965442	0,3741	x	nie	-	
	03	IBV	0,0704	0,0704	0971412	0,0122	x	nie	x	
					0983682	0,0050	x	nie	-	
					0965442	0,0533	x	nie	-	
	04	IBV	0,0828	0,0828	0965442	0,0828	x	nie	-	
	05	IBV	0,0945	0,0945	0971412	0,0945	x	nie	x	
	06	IBV	0,2657	0,2657	0971412	0,2657	x	nie	x	
	07	IBV	0,1758	0,1758	0971412	0,0032	x	nie	x	
					0965442	0,1726	x	nie	-	
	08	IBV	0,2144	0,2144	0965242	0,2144	x	nie	x	
	09	IBV	0,3227	0,3227	0965442	0,0221	x	nie	-	

Reg. celok	Lokalita	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy				Vybudované hydromelioračné zariadenia	Osobitne chránená	Iná informácia
				celkom v ha	z toho					
					BPEJ Skupina	výmera v ha	v zastavanom území			
01					0992682	0,3006	x	nie	-	
	10	IBV	0,1159	0,1159	0992682	0,1159	x	nie	-	
	11	IBV	0,7593	0,7593	0992682	0,6751	x	nie	-	
					0987242	0,0842	x	nie	-	
	12	IBV	0,1021	0,1021	0987242	0,1021	x	nie	-	
	13	IBV	0,1045	0,1045	0987242	0,0947	x	nie	-	
					0992682	0,0098	x	nie	-	
	14	IBV	0,2556	0,2556	0987242	0,2556	x	nie	-	
	15	IBV	0,1989	0,1989	0987242	0,1626	x	nie	-	
					0992682	0,0363	x	nie	-	
	16	IBV	0,2816	0,2816	0987242	0,2404	x	nie	-	
					0992682	0,0412	x	nie	-	
	17	IBV	0,3902	0,3902	0987242	0,3695	-	nie	-	
					0992682	0,0207	-	nie	-	

Reg. celok	Lokalita	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy				Vybudované hydromelioračné zariadenia	Osobitne chránená	Iná informácia	
				celkom v ha	z toho						
					BPEJ Skupina	výmera v ha	v zastavanom území				
01	18	ŠR	2,6779	2,6779	0965542	0,8512	-	nie	-		
					0965442	0,4853	-	nie	-		
					0971412	1,2093	-	nie	x		
					0992682	0,1209	-	nie	-		
02	19	IBV	0,4235	0,4235	0883882	0,4050	x	nie	-		
					0971412	0,0185	x	nie	x		
	20	IBV	2,8664	2,7761	0965442	2,7761	-	nie	-		
03	21	IBV	0,1372	0,1372	0965442	0,1372	-	nie	-		
	22	IBV	0,6881	0,6881	0965442	0,6881	-	nie	-		
01	23	IBV	0,8621	0,8621	0983682	0,0538	-	nie	-		
					0971412	0,8083	-	nie	x		
	24	IBV	0,1737	0,1737	0971412	0,1737	x	nie	x		
	25	Vo variante - A	-	-	-	-	-	-	-	-	
	26	Vo variante - A	-	-	-	-	-	-	-	-	

Reg. celok	Lokalita	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy				Vybudované hydromelioračné zariadenia	Osobitne chránená	Iná informácia
				celkom v ha	z toho					
					BPEJ Skupina	výmera v ha	v zastavanom území			
04	27	IBV	0,8630	0,8630	0971212	0,3814	x	nie	x	
					0971412	0,4816	x	nie	x	
	28	IBV	3,4677	2,9324	0971212	2,7029	-	nie	x	
					0971412	0,0720	-	nie	x	
					0965242	0,1575	-	nie	x	
	29	IBV	0,5169	0,5169	0971212	0,5169	x	nie	x	
05	30	PARKOVISKO	0,1779	0,1779	0971412	0,0710	x	nie	x	
					0965442	0,1069	x	nie	-	
		ŠR	0,3739	0,3739	0971412	0,2181	x	nie	x	
					0965442	0,1558	x	nie	-	
	31	IBV	0,2425	0,2425	0971412	0,0462	x	nie	x	
					0971212	0,1963	x	nie	x	
	32	IBV	0,4034	0,3428	0971412	0,3428	x	nie	x	
	33	IBV	1,3002	1,3002	0965442	0,4925	-	nie	-	

Reg. celok	Lokalita	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy				Vybudované hydromelioračné zariadenia	Osobitne chránená	Iná informácia
				celkom v ha	z toho					
					BPEJ Skupina	výmera v ha	v zastavanom území			
	34	IBV	0,1556	0,1556	0992682	0,1556	-	nie	-	
06	35	IBV	4,7837	4,7837	0992682	2,3063	-	nie	-	
					0987442	0,2648	-	nie	-	
					0987242	2,2126	-	nie	-	
10	36	BR	0,2337	0,2337	0894002	0,2337	x	nie	-	
	37	BR	0,8535	0,8535	0983682	0,0563	x	nie	-	
					0894002	0,7193	x	nie	-	
					0983685	0,0746	x	nie	-	
	38	BR	0,1075	0,1075	0894002	0,0914	x	nie	-	
					0983685	0,0161	x	nie	-	
	39	BR	0,6741	0,6741	0894002	0,5801	x	nie	-	
					0983685	0,0940	x	nie	-	

Reg. celok	Lokalita	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy				Vybudované hydromelioračné zariadenia	Osobitne chránená	Iná informácia
				celkom v ha	z toho					
					BPEJ Skupina	výmera v ha	v zastavanom území			
SPOLU			25,9430	25,2568		25,2568	8,5541			

X - lokalita sa nachádza v zastavanom území obce

B.16.5. Lesná pôda

V koncepte územného plánu obce Horná Lehota je navrhnutý záber lesnej pôdy minimálnom rozsahu – vo variante A v RC 07 Krpáčovo na rozvoj funkčnej plochy individuálnej chatovej rekreácie o výmere 1,4236 ha a v RC 09 Chopok Juh pre plochu športu o výmere 2,7937 ha.

Vo variante B je navrhnutý záber lesnej pôdy len v RC 09 Chopok Juh pre plochu športu o výmere 2,7937 ha.

B.17. KOMPLEXNÉ HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA NAJMÄ Z HĽADISKA ENVIRONMENTÁLNYCH, EKONOMICKÝCH, SOCIÁLNYCH A ÚZEMNOTECHNICKÝCH DÔSLEDKOV

Koncept územného plánu navrhuje urbanistickú koncepciu, ktorá prezentuje zámer ako usporiadať dedinu a stavať v nej účelne, efektívne, esteticky a s ohľadom na trvalo udržateľný rozvoj. Obec nemá klasický centrálny priestor „námestíčko“. Funkcie vybavenosti sú roztrúsené v obci, nakoncentrovanejšia zástavba vybavenostných funkcií je v okolí evanjelického koszalo, čo vyplynulo v kultúrneho vývoja - miesta pôsobenia slovenských dejateľov - rodiny Chalupkovcov. Urbanistická koncepcia určila jednotný zámer zástavby, navrhla podmienky pre vytvorenie kumulatívnejšieho centra obce. Urbanistická koncepcia vytvára podmienky pre individuálne záujmy stavebníkov domova primerané spoločné vybavenie obce a rozvojové zámery obce.

V urbanistickej koncepcii sú jasne definované rozvojové potreby obce a rozvojové zámery stredísk rekreácie, ktoré okrem pozitív (pracovné príležitosti a daňové príjmy obce) prinášajú aj negatívne javy – údržba komunikácií, osvetlenia, likvidácia komunálneho odpadu, negatívne dôsledky dopravy. Urbanistická koncepcia nový územný rozvoj obce orientuje na zachovanie jej monofunkčnej charakteristiky - bývania s cieľom zachovania vidieckeho charakteru obce s dominujúcim prírodno-rekreačným okolím, bez kumulovania ďalších environmentálnych záťaží ako hustá doprava, emisie, hluk, bariéry pohybu.

Environmentálne hodnotenie

Koncept územného plánu zachováva v hlavných smeroch ekologickú stabilitu krajiny. V katastrálnom území sa nachádzajú sústavy chránených území vyhlásené podľa národnej aj európskej legislatívy. Koncept územného plánu akceptuje limity a obmedzenia vyplývajúce z ochrany prírody, citlivo rieši ďalší rozvoj obce s minimálnym zásahom do prírodného prostredia. Rozsah rozvojových plôch je v rekreačných strediskách RC 07 Krpáčovo, RC 08 Tále a RC 09 Chopok Juh limitovaný tak, že nezasahuje do chránených území a len minimálne zaťažuje územia novými rozvojovými zámermi z hľadiska zastavanosti a novej infraštruktúry.

Územno - technické dôsledky

Územný plán hodnotí a rieši rozvoj technickej vybavenosti celej obce. V koncepte je navrhnutý spôsob zásobovania vodou, elektrickou energiou, odkanalizovanie a likvidácia odpadových vôd. Pre zabezpečenie bezpečného pohybu chodcov a dopravy sú navrhnuté úpravy šírkových pomerov existujúcich miestnych komunikácií. Územno-technické podmienky v zastavanom území obce neumožňujú v celom rozsahu dobudovať chodníky, v rozvojových plochách je navrhnutá komplexná dopravná a technická infraštruktúra.

Regionálna architektúra

V obci sú evidované nehnuteľné kultúrne pamiatky a archeologické náleziská, ktoré je nevyhnutné chrániť a akceptovať. História obce je spojená s pôsobením evanjelických kazateľov - rod. Chalupkovcov, z ktorej najvýznamnejší bol Samo Chalupka.

Pri novej výstavbe a pri rekonštrukciách stále početných starších objektov tunajšej typickej architektúry neznehodnotiť rázovitý vzhľad obce. Zástavba sledovala potok a cestnú komunikáciu, po

vyčerpaní tejto organizácie zástavby sa výstavba presunula do nových ulíc. Zmenila sa pôdorysná forma obce. Pôvodná ulica sa vyznačovala harmonickou rytmikou zástavby dedinských domov, dnes je ulica disharmonickou skladbou rôznorodých domov. Koncept územného plánu podporuje zachovanie pôvodnej architektúry, urbanistické umiestnenie na pozemkoch a pozdĺžnu dispozíciu, novú architektúru so zmyslom pre príslušnosť k regiónu a pre zodpovednosť za identitu obrazu obce.

Pôvodné znaky architektúry:

- situovanie v uličnej zástavbe, sedlový tvar strechy orientovaný štítom (s polvalbičkou) do ulice, dvor ukončený hospodárskymi objektmi v pozdĺžnom pokračovaní obytnej časti
- usporiadanie obce v krajine, dopravná kostra súbežná s vodným tokom, s pešou priestupnosťou medzi obytnými ulicami a extravilánom

Porovnanie variantov

Koncept územného plánu je riešený variantne, rozdiel vo variantoch je prevažne v plochách bývania, čiastočne v plochách rekreácie. Plošné a kapacitné nároky sú nasledovné:

	Lokalita	Variant A			Variant B		
		Plocha ha	Počet BJ	Počet obyv.	Plocha ha	Počet BJ	Počet obyv.
IBV	Obec	3,55	44	132	3,55	44	132
IBV	Za Hrbkami	2,30	29	86	2,30	29	86
IBV	Hrbky	1,03	13	38	1,03	13	38
IBV	Lovište	9,10	114	341	5,10	65	195
IBV	Banské	1,75	22	66	1,75	22	66
IBV	Pod Lažtekom	6,80	86	258	3,40	43	129
		24,53	308	921	17,13	216	646

* 10/24 – počet bytových jednotiek v rodinných domoch/počet bytových jednotiek v bytových domoch

* 35/72 počet obyvateľov v rodinných domoch/ počet obyvateľov v bytových domoch

	Lokalita	Variant A			Variant B		
		Plocha ha	Počet chát /apartmanov	Ubytovaných	Plocha ha	Počet chát/apartmánov	Počet ubytovaných
R	Krpáčovo	10,8690	20/0	120/0	0	0/0	
R	Tále	8,9885	10/10	60/40	1,6803	0/10	0/40
R	Chopok Juh	0	0	0	0	0	0
R	Bruchačka	2,1327	10/0	30/0	1,7438	5/0	15/0
			40/10	210/40		5/10	30/40

Z hľadiska záberov poľnohospodárskej pôdy sú požiadavky na nové zábery poľnohospodárskej pôdy nasledovné:

	Variant A	Variant B
--	-----------	-----------

Celková výmera riešeného územia	4588,6549ha	4588,6549ha
Z toho poľnohospodárska pôda	605,1888ha	605,1888ha
Výmera rozvojových plôch	37,0982 ha	22,8912 ha
Celkový záber poľnohospodárskej pôdy	36,1730 ha , z toho 8,1802 v zastavanom území	22,2050 ha, z toho 8,1802 v zastavanom území
Nepoľnohospodárske plochy v rozvojových plochách	0,9252 ha	0,6862 ha
Z toho: Požadovaný záber poľnohospodárskej pôdy	36,1730 ha, z toho 8,1802 ha v zastavanom území	22,2050 ha, z toho 8,1802 v zastavanom území obce

Záver

Územný plán obce Horná Lehota je výsledkom komplexného zhodnotenia riešeného územia. Je priemetom a zosúladením všetkých záujmov a vzťahov, čoho výsledok je najoptimálnejšie riešenie harmonického rozvoja obce. Navrhované riešenie z hľadiska ekonomických dôsledkov zásadne neovplyvňuje existujúci stav (nie je potrebné likvidovať založenú štruktúru, alebo jej časť kvôli ďalšiemu navrhovanému využitiu).

Obec Horná Lehota po eliminácii negatívnych vplyvov nevhodnej výstavby má potenciál životaschopného organizmu. Prvoradými sú pracovné príležitosti, tieto vo výhlade zabezpečuje dostupný priemysel, zariadenia cestovného ruchu a špecifická príroda. Obec tvorí formu samostatného osídlenia zakomponovaného do podhorskej krajiny, dopravný systém osídlenia je líniový, obec je koncová.

V širších súvislostiach je významným faktorom rozvoja obce stav životného prostredia. Súčasťou osídlenia je krajina s hodnotami krás Nízkych Tatier. Atraktivita krajiny je prítiažlivá pre rekreačné, turistické a oddychové využívanie, krajina ponúka letnú a zimnú rekreáciu nadregionálneho charakteru. Pre budúcnosť obce je potrebné zachovať jej atraktivitu pre prímestské bývanie v pokojnom kvalitnom prírodnom prostredí so zabezpečením technickej infraštruktúra potrieb človeka pre naplnenie jeho života a pre rekreáciu bez zásahov do chránených prírodných území.

ZÁVÄZNÁ ČASŤ

V zmysle Zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení Zákona č. 237/2000 Z.z. súčasťou územného plánu je záväzná časť. Záväzná časť Územného plánu obce Horná Lehota obsahuje návrh regulatívov územného rozvoja s presne formulovanými zásadami priestorového usporiadania a funkčného využitia územia vyjadrené vo forme regulatívov, obsahujúcich záväzné pravidlá, ktoré stanovujú opatrenia v území, určujú podmienky využitia územia a umiestňovania stavieb.

Zásady a regulatívy funkčného využívania celého riešeného územia sú definované vo výkrese č. 1 – Širšie vzťahy v mierke 1:50 000, výkrese č. 2.1 - Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia v mierke 1: 10 000, Variant A a Variant B a vo výkrese č. 3.1 Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia v M 1:5000 – Variant A a variant B

Riešené územie obce

je tvorené jedným katastrálnym územím – Horná Lehota a pozostáva z dvoch samostatných častí zastavaného územia a z ostatného územia obce. Ostatné územie katastra obce predstavuje plocha medzi hranicou zastavaného územia a hranicou katastrálneho územia obce. Obidve územia sú spojené a navzájom sa ovplyvňujú.

Z dôvodov podrobnejšej charakteristiky obce je územie rozdelené na jednotlivé územno-priestorové jednotky – regulačné celky, pre ktoré sú navrhnuté regulačné opatrenia. Pre prehľadnejšie určenie regulatívov bola obec Horná Lehota rozdelená na 10 regulačných celkov nasledovne:

RC 01 Obec - jedná sa o existujúcu zástavbu v jadrovej obci, v ktorej je čiastočne zachovaná pôvodná zástavba a urbanistické usporiadanie (pozdĺž cesty III. triedy). Jedná sa o existujúce ulice, ktoré v súčasnosti nie sú pomenované. Súčasťou tohto regulačného celku je plocha poľnohospodárskeho družstva na západnej strane zastavaného územia a plocha športového areálu (futbalové ihrisko a vlek), ktoré sa nachádzajú severovýchodne od zastavaného územia obce, medzi obcou a cestou vedúcou k prameňu Sama Chalupku. Lyžiarske stredisko Lúčka nie je prevádzkované. V rámci riešenia je navrhnutá rozvojová plocha pre rozšírenie exteriérových športovísk.

RC 02 Za Hrbkami - je to navrhnutá plocha pre IBV mimo zastavané územie obce medzi areálom poľnohospodárskeho družstva a existujúcou zástavbou obce západne od cesty III/2374. Navrhovaná plocha má výmeru 2,297 ha. Z južnej strany ostáva nezastavané územie - poľnohospodársky obrábaná pôda .

RC 03 Hrbky – plocha pre IBV na západnej strane obce mimo zastavané územie, priamo nadväzujúca na plochu občianskej vybavenosti (základná škola), jej výmera je 1,026 ha. Zo západnej strany ostáva nezastavané územie - poľnohospodársky obrábaná pôda .

RC 04 Lovište - navrhovaná funkčná plocha pre IBV na východnej strane od zastavaného územia obce. Plocha je riešená variantne. Vo variante A má navrhovanú výmeru 9,194 ha vo variante B 5,188 ha.

RC 05 Banské - nachádza sa na východnej strane od zastavaného územia obce, severne od cintorína a kostola sv. Michala. Plocha je navrhnutá pre IBV, plochu pre šport a parkovisko. Má výmeru 1,757 ha. Zo severnej a východnej strany sa nachádza poľnohospodársky obrábaná krajina.

RC 06 Pod Lažtekom - jedná sa navrhovanú plochu pre IBV v severnej časti obce, ktorá sa len krátkou južnou hranicou dotýka existujúceho zastavaného územia. Plocha je riešená variantne vo variante A je navrhovaná plocha 6,89 ha , vo variante B 3,45 ha.

RC 07 Krpáčovo - nachádza sa severne od obce, je to územie, ktoré sa rozprestiera okolo vodnej nádrže Krpáčovo, zo severnej strany ho ohraničuje cesta III/2373, zo západnej strany hranica katastrálneho územia (rekreačné stredisko Krpáčovo leží aj v k.ú. Dolná Lehota), na východ od vodnej nádrže rekreačné stredisko uzatvára chatová osada individuálnych chát a z južnej strany sú 2 lyžiarske vleky a zjazdovka. Nad jazerom v severnej časti sú ubytovacie zariadenia - hotely. V rekreačnom stredisku sa nachádza cca 230 individuálnych chát a niekoľko chát - penziónov s malým počtom lôžok. Hlavný prístup do územia je v súčasnosti po ceste III/2373 z obce Dolná Lehota.

RC 08 Tále – je regulačný celok nachádzajúci sa severovýchodne od obce pod južnými svahmi Chopku, prístupný je cestou II/584 vedenou po východnej hranici katastrálneho územia a zo severnej strany III/2373. V stredu je 18-jamkové golfové ihrisko a 9-jamkové ihrisko golfovej akadémie. V severnej časti regulačného celku sú umiestnené hotely. Smerom južným je umiestnených cca 30 individuálnych chát. Vstup do golfového areálu s objektmi vybavenosti je z južnej strany a súčasne slúži aj ako vybavenosť pre lyžiarske stredisko Ski Tále.

RC 09 Chopok Juh - jedná sa regulačný celok na južnej strane Chopku. Nachádza sa na konci Bystrej doliny. Tvorí jedno stredisko so strediskom Jasná v národnom parku Nízke Tatry. Stredisko Chopok Juh tvoria 2 časti Srdiečko a Kosodrevina. Južná a severná časť sa je spojená lanovkami a umožňuje lyžovanie na oboch stranách. V spodnej časti Krupová je vybudované záchranné parkovisko.

RC 10 Bruchačka – regulačný celok je v juhovýchodnej časti katastrálneho územia prístupný je priamo z cesty III/2374. Jedná sa o navrhovanú funkčnú plochu zmiešaného územia bývania formou individuálnou aj skupinovú, vybavenosti, hlavne sociálnej.

Rozdelenie katastrálneho územia na regulačné celky je zdokumentované na výkrese č. 2.1, 3.1. Výkres číslo 3.1 Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a veronoprospešnými stavbami je rozdelený na 3 časti – 3.1/A, 3.1/B a 3.1/C

Zásady a regulatívy funkčného využívania a priestorového usporiadania sú identifikované vo výkresoch č. 2.1 a 3.1. Tieto výkresy budú záväzné.

1. ZÁSADY A REGULATÍVY FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA A PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

Zastavané územie obce

V súčasnosti je zastavané územie obce Horná Lehota vymedzené hranicou zastavaného územia obce a pozostáva z dvoch častí - vlastnej jadrovej obce a osady Bruchačka. Hranica zastavaného územia je určená k 1.1.1990. Navrhovaná úprava hranice zastavaného územia pri súčasnej právnej úprave nebude mať vplyv na jej právne vymedzenie a evidenciu v katastri nehnuteľností. Na navrhované plochy, ktoré sú mimo hranice zastavaného územia určeného k 1.1.1990 sa vzťahujú odvody za zábery osobitne chránenej poľnohospodárskej pôdy.

Pre riešené územie sú určené nasledovné priestorové regulatívy:

- Zachovať vidiecky charakter obce: dedina vidieckeho vzhľadu s prevládajúcou funkciou bývania, charakteru a pokojnej atmosféry, s dominujúcim prírodno-rekreačným okolím, bez kumulovania ďalších environmentálnych záťaží ako hustá doprava, emisie, hluk, bariéry pohybu
- Rozvojové plochy mimo hranice zastavaného územia obce realizovať postupne s priamou väzbou na existujúce zastavané územie a ich napojením na existujúcu infraštruktúru obce. Obmedziť plošný rast obce do vizuálne a dopravne problémových lokalít do takej miery, aby sa zachoval požadovaný pokojný dedinský charakter a výrazne sa nezhustila automobilová doprava v obci a bola zabezpečená kapacita kanalizácie a zásobovanie vodou
- Zabrániť vytváraniu obytných satelitov v okolí obce. Nová výstavba musí byť podmienená efektívnou pešou dostupnosťou do centra resp. k hromadnej doprave a rešpektovať charakter pôvodného sídla
- Zachovať pešiu priestupnosť územia obce a okolia:
 - Zachovať úzke pešie skratky medzi obytnými ulicami a extravilánom.
 - Mimo intravilánu neoplocovať nepriechodným oplotením celé pozemky podľa vlastníctva - zachovať tak vizuálne voľnú krajinu.

Pri riešení návrhu funkčného a priestorového usporiadania katastrálneho územia je východiskom súčasná krajinná štruktúra, čiastkové záujmy ako je ochrana prírody, vodné hospodárstvo, lesné hospodárstvo, poľnohospodárstvo, urbanizácia územia vyvolaná potrebami

človeka, hlavne bývaním a rekreáciou. Dôraz je kladený na zosúladenie zabezpečenia ochrany prírody a rozvojových potrieb obce na princípoch trvalo udržateľného rozvoja.

Určenie prípustných, obmedzujúcich a vylučujúcich podmienok využitia plôch, intenzity ich využitia

Územný plán stanovuje súbor záväzných regulatívov funkčného využívania územia. Určujúcou je hlavná funkcia, ďalej podľa potreby špecifikovaná súborom doplnkového funkčného využitia a negatívne vymedzená taxatívnym vymenovaním neprípustných funkcií. Podiel hlavnej funkcie v každom regulačnom bloku je minimálne 80% z celkovej funkčnej plochy. Doplnkové funkcie - sú funkcie, ktoré podporujú a rozvíjajú hlavnú funkciu

Nepripustné funkcie - sú funkcie, ktoré sú v danom vymedzenom území zakázané, nakoľko svojou činnosťou by nepriaznivo ovplyvňovali hlavnú a doplnkovú funkciu.

Funkčné a priestorové regulatívy jednotlivých regulačných celkov sú zadané v grafickej časti pre nasledovné **funkčné využitia**:

BI Bývanie individuálne – bývania v rodinných domoch

OV Občianska vybavenosť – obchod, služby, administratíva, prechodné ubytovanie a stravovanie, školstvo, zdravotníctvo, sociálne služby

RS Rekreácia a šport

BR Zmiešané územia bývania a rekreácie

ZM Zmiešané územia bývania a vybavenosti

PV Poľnohospodárska výroba

VS Nezávadná výroba, výrobné služby a sklady

D Dopravná vybavenosť

Z zeleň verejná, súkromná, izolačná

RS rekreačná zeleň - vrátane golfového ihriska

Regulatívy sa vzťahujú na plochy s predpokladom lokalizácie zástavby (rozvojové plochy a existujúce zastavané plochy). V rámci tohto územia sú definované regulačné celky označené podľa hlavného funkčného využitia. Regulačné celky sú priestorovo vymedzené v grafickej časti (výkresy č. 2.1, 3.1).

BI - Bývanie individuálne – bývanie v rodinných domoch

Slúži výlučne pre bývanie v rodinných domoch s príslušenstvom alebo v skupinách rodinných domov s úžitkovými záhradami pre osobnú potrebu

V plochách bývania je:

Podmiennečne prípustné:

- drobná vybavenosť, (obchod služby) pre základnú obsluhu územia bez negatívneho vplyvu na kvalitu bývania za podmienky zachovania určeného typu bývania ako hlavnej funkcie, zeleň, detské ihriská a verejné plochy urbanistického interiéru
- chov hydiny a hospodárskych zvierat pre vlastnú spotrebu za podmienky dodržania odstupov hospodárskych objektov od objektov na bývanie

Vylučujúce:

- umiestňovať výrobu a výrobné služby s nárokmi na zásobovanie a dopravu, ktoré môžu mať negatívny vplyv na kvalitu bývania.
- aktivity, ktoré produkujú hluk, zápach, pôsobia neesteticky alebo vyžadujú pravidelnú alebo častú ťažkú nákladnú dopravu. Z hľadiska riešenia dopravy v týchto územiach vylúčiť nákladnú dopravu s výnimkou občasnej dopravnej obsluhy

-
- Všetky ostatné neuvedené funkcie

ZM – ZMIEŠANÉ ÚZEMIA BÝVANIA A VYBAVENOSTI

Slúži pre umiestňovanie obchodných, kultúrnych, školských, správnych a hospodárskych zariadení v kombinácii s bývaním.

Prípustné:

- trvalé bývanie, prechodné ubytovanie, obchod, školstvo, zdravotníctvo a služby bez negatívneho vplyvu na kvalitu územia a prevažujúcej funkcie,
- zeleň, športové zariadenia, detské ihriská a verejné plochy urbanistického interiéru
- objekty štátnej a obecnej správy, parkovacie garáže, parkoviská individuálnej automobilovej dopravy

Vylučujúce:

- výroba a výrobné služby s nárokmi na zásobovanie a dopravu, ktoré môžu mať negatívny vplyv na kvalitu bývania,
- poľnohospodárska produkcia všetkého druhu
- ostatné funkcie, ktoré nesúvisia s hlavnou funkciou.

BR – ZMIEŠANÉ ÚZEMIA BÝVANIA A REKREÁCIE

Slúži pre umiestňovanie objektov na trvalé alebo rekreačné bývanie, v objemovom rozsahu je potrebné vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny, zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov:

Prípustná:

- drobná vybavenosť, (obchod, služby) bez negatívneho vplyvu na kvalitu bývania za podmienky zachovania určeného typu bývania ako hlavnej prevažujúcej funkcie, zeleň, detské ihriská a verejné plochy urbanistického interiéru
- len rozptýlená zástavba na veľkých pozemkoch

Vylučujúce:

- všetky ostatné neuvedené funkcie

OV- OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

Slúži na umiestňovanie zariadení komerčnej a nekomerčnej vybavenosti celoobecného, resp. regionálneho významu - obchody, služby, cirkevné, výchovné a kultúrne zariadenia, zariadenia pre verejnú správu, administratívne a správne zariadenia, zdravotnícke zariadenia a zariadenia sociálnej starostlivosti, stravovacie a ubytovacie zariadenia, školské zariadenia

Prípustné:

- objekty prechodného ubytovania (hotely, penzióny), objekty pre zábavu s možnosťou produkcie hluku, hromadné garáže len ako súčasť objektov vybavenosti
- bývanie v kumulácii s inými funkciami

Vylučujúce:

- výroba chov úžitkových zvierat, výroba, čerpace stanice pohonných hmôt,
- bývanie v rodinných domoch

VS – NEZÁVADNÁ VÝROBA VÝROBNÉ SLUŽBY A SKLADY

PV – POĽNOHOSPODÁRSKA VÝROBA

Slúži na umiestňovanie zariadení drobnej priemyselnej alebo poľnohospodárskej výroby, služieb a skladov čiastočne obťažujúcich svoje okolie (hluk, vibrácie, prašnosť, zápach a pod.).

Územie si vyžaduje dopravnú obsluhu nákladnými vozidlami bez obmedzenia nosnosti. Parkovanie i garážovanie osobných i nákladných vozidiel musí byť riešené na vlastných pozemkoch.

Prípustné:

- byty majiteľov a správcov, pohotovostné byty, zariadenia základnej občianskej vybavenosti súvisiace s hlavnou funkciou
- servisy, sklady, garáže, zberné dvory, bioplynové stanice, čerpacie stanice,

Vylučujúce:

- výroba;
- bývanie, rekreácia, občianska vybavenosť, ktorá netvorí doplnkovú funkciu k hlavnej výrobnej funkcii
- ostatné funkcie, ktoré nesúvisia s hlavnou funkciou.

Z – ZELEN VEREJNÁ, SÚKROMNÁ, IZOLAČNÁ

Tvorí zázemie pre ostatné funkčné plochy. V tomto území je možné umiestňovať detské ihriská, drobnú architektúru (fontánky, altánky, výtvarné diela, lavičky). Zahŕňajú plochy pre verejnú zeleň, súkromnú zeleň, izolačnú zeleň a špeciálnu zeleň (cintoríny). Je potrebné dbať o kompaktnosť a údržbu zelene.

Prípustné funkcie:

- drobná architektúra
- súvisiace dopravné zariadenia (pešie a cyklistické komunikácie) a vybavenosť pre peších a cyklistov, informačné tabule
- športové plochy pre deti predškolského veku, plochy pre adrenalínové športy, workoutové plochy
- zariadenia obchodu služieb, prípadne občerstvenia, propagácie, krátkodobého charakteru, napr. jarmoky bez nárokov na technickú infraštruktúru a dopravnú obsluhu

Vylučujúce:

- výroba;
- Všetky ostatné neuvedené funkcie

D - DOPRAVNÁ VYBAVENOSŤ

sú to plochy statickej dopravy slúžiacej verejnosti.

Prípustné:

- doplnkové sezónne služby - predaj suvenírov, bez nároku na technickú infraštruktúru

Vylučujúce:

- výroba
- všetky ostatné funkcie

Územia mimo zastavané územie obce

RS – REKREÁCIA A ŠPORT

Slúži výlučne na šport, rekreáciu a aktívne využitie voľného času. Patria sem športovo - rekreačné areály neorganizovanej telovýchovy a areály voľného času v obci (RC 01) a strediská rekreácie RC - 07 – Krpáčovo, RC 08 Tále , RC 09 – Chopok Juh.

V tomto území je možné umiestniť športové zariadenia pre neorganizovanú telovýchovu, zariadenia pre rekreáciu a oddych (wellnes) malé stravovacie zariadenia slúžiace výlučne na obsluhu tohto územia, prevažne sezónneho charakteru.

Parkovacie plochy je potrebné budovať a ko súčasť zariadení, alebo v priestore nástupu do týchto území.

Prípustné:

- obslužné, stravovacie objekty, ubytovacie objekty
- altánky, prístrešky, bazény ako súčasť hlavného funkčného využívania

Vylučujúce:

- výroba;
- objekty pre trvalé bývanie
- výroba, výrobné služby a zariadenia dopravy, všetky druhy činností ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre daný účel,
- všetky ostatné funkcie, ktoré nesúvisia s hlavnou funkciou.

RZ – REKREAČNÁ ZELEŇ

Jedná sa o monofunkčnú plochu bez iných zariadení - 2 golfové ihriská, plocha pred hotelom Partizán, zjazdovky a priestor okolo VN Krpáčovo.

Vylučujúce:

- Všetky ostatné funkcie

2. ZÁSADY A REGULATÍVY UMIESTNENIA BÝVANIA

Regulatívy sú identifikovateľné vo výkrese Komplexný návrh priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verenoprospešnými stavbami (č. 2.1, 3.1)

2.1 Funkčné územie - Plochy bývania v rodinných domoch BI

Jedná sa o územia zastavané rodinnými domami, v RC 02, 03, 04, 05, 06

RC 02 - Za Hrbkami

Hlavná funkcia - BI – bývanie individuálne v rodinných domoch

Podmiennečne prípustné – doplnkové funkcie:

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- občianska vybavenosť - obchod, služby, nízkokapacitné ubytovanie ako súčasť objektov rodinných domov
- ihriská a oddychové plochy
- zeleň verejná, ochranná, líniová
- poľnohospodárska výroba pre vlastnú spotrebu a chov hydiny a domácich hospodárskych zvierat pre vlastnú spotrebu, resp. predaj z dvora

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- výrobné prevádzky, sklady, logistické areály, garáže, dielne, servisy
- občianska vybavenosť všetkého druhu ak nie je doplnkovou funkciou v rodinnom dome

-
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- samostatne stojace, radová, skupinová zástavba,
- parkovacie alebo garážové miesto min. pre 2 autá na pozemku rodinného domu
- strechy sedlové a valbové, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové), neprípustné ploché strechy
- V rozvinutom pohľade 3 vedľa seba stojacich domov je prípustný výškový rozdiel hrebeňov striech vedľa seba stojacich domov max. 1,5m.
- zastavanosť 0,5 podlažnosť 1NP + P, uličná čiara min. 6 m od hranice pozemku
- rešpektovať pás ochrannej zelene medzi funkčnou plochou bývania a areálom družstva

RC 03 – Hĺbk

Hlavná funkcia - BI – bývanie individuálne v rodinných domoch

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- občianska vybavenosť - obchod, služby, nízkokapacitné ubytovanie ako súčasť objektov rodinných domov
- ihriská a oddychové plochy
- zeleň verejná, ochranná, líniová
- poľnohospodárska výroba pre vlastnú spotrebu a chov hydiny a domácich hospodárskych zvierat pre vlastnú spotrebu, resp. predaj z dvora

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- výrobné prevádzky, sklady, logistické areály, garáže, dielne, servisy
- občianska vybavenosť všetkého druhu ak nie je doplnkovou funkciou v rodinnom dome
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- samostatne stojace rodinné domy
- parkovacie alebo garážové miesto min. pre 2 autá
- strechy sedlové a valbové, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové), neprípustné ploché strechy
- V rozvinutom pohľade 3 vedľa seba stojacich domov je prípustný výškový rozdiel hrebeňov striech vedľa seba stojacich domov max. 1,5m.
- zastavanosť 0,5 podlažnosť 1NP + P, uličná čiara min. 6 m od hranice pozemku
- rešpektovať pás ochrannej zelene medzi funkčnou plochou bývania a areálom družstva a v ochrannom pásme VN vzdušného vedenia

RC 04 – Lovište

Hlavná funkcia - BI – bývanie individuálne v rodinných domoch

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia

- občianska vybavenosť - obchod, služby, nízkokapacitné ubytovanie ako samostatný objekt v objemovom riešení rodinného domu
- ihriská a oddychové plochy
- zeleň verejná, ochranná, líniová
- poľnohospodárska výroba pre vlastnú spotrebu a chov hydiny a domácich hospodárskych zvierat pre vlastnú spotrebu, resp. predaj z dvora

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- výrobné prevádzky, sklady, logistické areály, garáže, dielne, servisy
- občianska vybavenosť všetkého druhu ak nie je doplnkovou funkciou v rodinnom dome
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- samostatne stojace domy, radová, skupinová zástavba
- parkovacie alebo garážové miesto min. pre 2 autá na pozemku rodinného domu
- strechy sedlové a valbové, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové), neprípustné ploché strechy
- V rozvinutom pohľade 3 vedľa seba stojacich domov je prípustný výškový rozdiel hrebeňov striech vedľa seba stojacich domov max. 1,5m.
- zastavanosť 0,5 podlažnosť 1NP + P, 2NP, uličná čiara min. 6 m od hranice pozemku

RC 05 – Banské

Hlavná funkcia - BI – bývanie individuálne v rodinných domoch

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- občianska vybavenosť - obchod, služby, nízkokapacitné ubytovanie ako súčasť objektov rodinných domov
- ihriská a oddychové plochy
- zeleň verejná, ochranná, líniová
- poľnohospodárska výroba pre vlastnú spotrebu a chov hydiny a domácich hospodárskych zvierat pre vlastnú spotrebu, resp. predaj z dvora

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- výrobné prevádzky, sklady, logistické areály, garáže, dielne, servisy
- občianska vybavenosť všetkého druhu ak nie je doplnkovou funkciou v rodinnom dome
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- samostatne stojace domy
- parkovacie alebo garážové miesto min. pre 2 autá na pozemku rodinného domu
- strechy sedlové a valbové, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové), neprípustné ploché strechy
- V rozvinutom poh V rozvinutom pohľade 3 vedľa seba stojacich domov je prípustný výškový rozdiel hrebeňov striech vedľa seba stojacich domov max. 1,5m.

-
- zastavanosť 0,5 podlažnosť 1NP + P , 2NP, uličná čiara min. 6 m od hranice pozemku

RC 06 – Pod Lažtekom

Hlavná funkcia - BI – bývanie individuálne v rodinných domoch

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- občianska vybavenosť - obchod, služby, nízkapacitné ubytovanie ako samostatný objekt v objemovom riešení rodinného domu
- ihriská a oddychové plochy
- zeleň verejná, ochranná, líniová
- poľnohospodárska výroba – agroturistika
- poľnohospodárska výroba pre vlastnú spotrebu a chov hydiny a domácich hospodárskych zvierat pre vlastnú spotrebu, resp. predaj z dvora

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- výrobné prevádzky, sklady, logistické areály, garáže, dielne, servisy
- občianska vybavenosť všetkého druhu ak nie je doplnkovou funkciou v rodinnom dome
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- samostatne stojace domy, radová, skupinová zástavba
- parkovacie alebo garážové miesto min. pre 2 autá na pozemku rodinného domu
- strechy sedlové a valbové, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové), neprípustné ploché strechy
- V rozvinutom pohľade 3 vedľa seba stojacich domov je prípustný výškový rozdiel hrebeňov striech vedľa seba stojacich domov max. 1,5m.
- zastavanosť 0,4 podlažnosť 1NP + P, 2NP, uličná čiara min. 6 m od hranice pozemku

2.2 Zmiešané územia bývania a rekreácia BR

RC 10 Bruchačka

Hlavná funkcia – Zmiešané územie bývania a rekreácie

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- ihriská a oddychové plochy prírodného charakteru
- zeleň verejná, ochranná, líniová so zachovaním brehových porastov vodného toku Hnused

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- všetky ostatné neuvedené funkcie
- občianska vybavenosť všetkého druhu ak nie je doplnkovou funkciou v rodinnom dome
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- samostatne stojace domy, rozvoľnená zástavba bez uličnej čiary, typ domu maximálne prispôbiť konfigurácii terénu
- parkovacie alebo garážové miesto min. pre 2 autá na pozemku rodinného- rekreačného domu
- strechy sedlové a valbové, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové), neprípustné ploché strechy
- V rozvinutom pohľade 3 vedľa seba stojacich domov je prípustný výškový rozdiel hrebeňov striech vedľa seba stojacich domov max. 1,5m.
- zastavanosť 0,4 podlažnosť 1NP + P , 2NP,

2.3 Všeobecné regulatívy a podmienky zástavy:

Pri umiestňovaní stavieb dodržať tieto zásady a regulatívy:

- Hlavná funkcia je bývanie v rodinných domoch. Do zastavanosti sa započítavajú všetky objekty, vrátane drobných stavieb, terás a spevnených plôch. Podmienečne prípustné funkcie je možné v území rešpektovať pri zachovaní hlavnej funkcie – bývanie v rodinných domoch v rozsahu 80% plochy regulačného celku.
- **V prípade, ak v rodinnom dome je umiestnená prípustná funkcia občianskej vybavenosti, vzniká povinnosť vytvoriť odstavné státi aj pre túto funkciu na vlastnom pozemku stavebníka**
- Podmienečne prípustné funkcie nesmú mať negatívny vplyv na životné prostredie (hluk, vibrácie, zápach, odpadové vody znečistené ropnými látkami a pod., dopravná obsluha nesmie byť väčšia nad rámec dopravnej obsluhy rodinného domu. Pre podmienečne prípustné funkcie musia byť splnené podmienky vyplývajúce zo stavebného zákona a vykonávacích predpisov. (odstupy medzi objektami a od hraníc pozemkov ako pri rodinných domoch)
- Nie je prípustná výstavba objektov v záhradách rodinných domov, pokiaľ nie je zabezpečené priame napojenie na verejnú komunikáciu
- Umiestnenie solárnych článkov je prípustné len v strešnej rovine
- Oplotenia v existujúcej zástavbe prispôbiť výškou, stavebno-technickým a materiálovým vyhotovením existujúcim oploteniam, murované, betónové, prefabrikové alebo iného materiálového vyhotovenia nepriehľadné sú neprípustné.
- Oporné múry orientované do ulice zrealizovať z prírodných materiálov, neprípustný je pohľadový betón, výška oporného múru je max. 1,5 m, v prípade potreby vyššej zábrany doplniť ľahkým oplotením.
- **Stavby pre chov hospodárskeho zvieratstva pre vlastnú spotrebu** je prípustné umiestňovať na pozemkoch rodinných domov, pokiaľ je prevádzka takých stavieb hygienicky nezávadná, alebo spĺňajú nasledovné požiadavky:
 - *objekty s hygienicky závadnou prevádzkou v obytnej zástavbe (stajne, nádrže na tuhé a tekuté exkrementy) situovať vo vzdialenosti min. 10 m od objektov susedných rodinných domov a mimo ochranných pásiem vodných zdrojov – studní. Nevyhnutnou podmienkou je zabezpečenie vyprázdňovania žúmp a hnojísk, kapacita hnojísk musí byť vypočítaná na 6 mesiacov.*

Vzťah obytného domu a objektu živočíšnej výroby vychádza z mikrobiálnej ochrany proti šíreniu zápachov, zdrojom zápachov a šírenia baktérií sú ošipané a hnojiská.

Zásady veterinárnej ochrany:

- Chov hospodárskych zvierat a hydiny je podmienený zriadením hygienického zariadenia (filtra) medzi časťou určenou na chov hospodárskych zvierat a čistým dvorom.
- Objekty pre chov hospodárskeho zvieratstva nesmú byť umiestňované tak, aby boli oproti oknám a dverám susedných objektov na bývanie.

-
- Zriaďovanie chovateľských staníc psov, veterinárnych zariadení, prípadne „hotelov“ pre domáce zvieratá je možné za podmienky vytvorenia výbehov pre psov a ostatné zvieratá s uzatvárateľnými koterami a takými stavebno-technickými opatreniami, aby okolie negatívne neovplyvňovalo na psov a nevyvolávalo hluk (štekot psov), resp. iné negatívne reakcie zvierat

- **Maximálna výška objektov**

Regulatív určuje maximálnu výšku objektov danú max. počtom podlaží, resp. výškou objektu v metroch (pri výrobných a skladových objektoch). Maximálna výška objektov je stanovená nasledovne:

- nadzemné podlažie – konštrukčná výška max. 3,2 m
- podkrovia - obytné (podľa STN 73 4301 – budovy na bývanie) alebo neobytné pri sklone strechy min. 30°. V rámci podkrovia je akceptovateľné ustúpené podlažie s plochou max. 50% z podlažia pod ním.
- výškové limitovanie od úrovne prístupovej komunikácie

Poznámka: Výškové obmedzenie neplatí pre bodové stavby technického vybavenia. V ostatných plochách sa nepočíta s lokalizáciou ďalšej zástavby, resp. neplatí výškové obmedzenie.

- **Intenzita využitia plôch**

Intenzita využitia plôch je určená maximálnym percentom zastavania objektmi (pomer zastavanej plochy objektmi k ploche pozemku), pričom zastavanosť pozemku nesmie byť vyššia ako zastavanosť celého regulačného celku. Do zastavaných plôch sa započítavajú doplnkové objekty (drobné stavby), spevnené plochy a tie rasy umiestnené na pozemku.

2.4 Stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu

Požiadavku bezbariérovosti v riešenom území je potrebné zohľadniť pri spracovaní projektovej dokumentácie vo všetkých stupňoch dokumentácie pre (§ 56 Vyhlášky MŽP SR č. 532/2002 Z. z.):

- stavbu bytového domu a ostatných budov na bývanie s výnimkou rodinných domov
- byt, ak ho má užívať osoba s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie
- stavbu rodinného domu, pokiaľ sú v ňom umiestnené služby nízkokapacitného ubytovania, alebo inej vybavenosti

Zároveň musí byť zabezpečený prístup do každej vyššie uvedenej stavby, miestna komunikácia a verejná plocha podľa § 57 a 58 Vyhlášky MŽP SR č. 532/2002 Z. z..

Stavby musia spĺňať osobitné požiadavky na užívanie stavby osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie, najmä požiadavku bezbariérovosti podľa platných predpisov a noriem (Vyhláška MŽP SR č. 532/2002 Z. z. a príloha k uvedenej vyhláške).

3. ZÁSADY A REGULATÍVY UMIESTNENIA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI A REKREAČNEJ VYBAVENOSTI

Regulatívy sú identifikovateľné vo výkrese Komplexný návrh priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verenoprospešnými stavbami (č. 2.1, 3.1):

3.1 Občianska vybavenosť

Plochy občianskej vybavenosti sú navrhnuté ako funkčná plocha - Zmiešané územie

- Výstavbu objektov občianskej vybavenosti okrem všeobecných technických podmienok pre výstavbu vyplývajúcich z platnej legislatívy vo všetkých regulačných celkoch podmieniť splnením týchto regulatívov:

- potrebný počet parkovacích plôch zabezpečiť ako súčasť budovy občianskeho vybavenia
- zrealizovať príslušnú technickú infraštruktúru – zásobovanie vodou, likvidáciu splaškových vôd, napojenie na NN rozvody elektrickej energie,
- v prípade, že pre umiestnenie objektu sú dostupné verejné rozvody (vodovod, kanalizácia, vzniká povinnosť napojiť sa na tieto objekty)
- pri návrhu riešenia jednotlivých stavieb občianskeho vybavenia a sociálnej infraštruktúry dodržiavať príslušné normy a právne predpisy, platné v čase realizácie stavieb
- lokalizovať zariadenia občianskej vybavenosti (najmä obchod a služby) v rámci vymedzených regulačných celkov (tam, kde to pripúšťajú regulačné podmienky, ktoré územný plán obce stanovuje pre navrhované rozvojové plochy a existujúcu zástavbu),
- zariadenia občianskej vybavenosti, ktoré môžu ovplyvňovať okolie zvýšenou hlučnosťou (napr. reprodukováná hudba, diskotéka a pod.) orientovať do reg. celku 01. Tieto zariadenia nie je prípustné umiestňovať tam, kde môžu nepriaznivo vplyvať na obytné územie, resp. zariadenia sociálneho typu. Výnimku môžu tvoriť podujatia nepravidelného charakteru v areáli školy a športovísk.
- Umiestnenie zariadení občianskej vybavenosti je možné len za podmienok zabezpečenia dopravného prístupu a obsluhy v súlade s platnými normami
- nízkokapacitné ubytovanie v súkromí s počtom lôžok 10/1 zariadenie vo všetkých regulovaných celkoch s možnosťou občianskej vybavenosti, nevyhnuté zodpovedajúce parkovacie miesta na vlastnom pozemku stavebníka (mimo verejných parkovacích miest)
- V RC 07 vytvoriť podmienky na prestavbu nevyužívaného objektu bývalého hotela, pričom sa vylučuje sa trvalé bývanie
- **Do funkcie občianskej vybavenosti sa nezaraďuje: autoumývarka, pneuservis, autoservis, čerpacia stanica pohonných hmôt, stolárske, zámočnícke dielne, stavebniny a výroba stavebných dielcov,**

RC 01 Obec

Hlavné funkčné využitie ZM - zmiešané územia bývania a občianskej vybavenosti

Zahŕňa funkciu bývania a občianskej vybavenosti v celom rozsahu poskytovanom v malej obci. Hlavnými objektmi na základe historického vývoja sú rodinné domy doplnené solitérnymi alebo združenými objektmi - obchod, pohostinstvo, kostol, fara, cintorín, obecny úrad, pošta, škola, prípadne lekár.... Uvedenú funkciu sú roztrúsené v obci, nevytvárajú kompaktné plochy občianskej vybavenosti. Postupne sa dopĺňajú alebo transformujú podľa rozvojových predpokladov a podmienok dopytu. Zaradené sú tu všetky funkcie potrebné k zabezpečeniu základných potrieb obyvateľov obce – obchod, služby, administratíva, kultúra, školstvo, športové plochy a zariadenia, sociálne služby, prechodné ubytovanie, stravovanie.

V koncepte územného plánu obce Horná Lehota je zmiešané územie bývania a vybavenosti navrhnuté v jadre obce hlavne pri ceste III/2374. Súčasťou riešenia funkčne zmiešaného územia je úprava a prestavba verejných priestorov. Umožňuje využívanie existujúcich objektov, resp. dostavby prelúk pre podnikateľské aktivity v symbióze s bývaním, pričom tieto funkcie sa môže odohrávať v spoločnom - polyfunkčnom objekte, alebo samostatne ako objekt občianskej vybavenosti a samostatne objekt bývania (trvalého aj prechodného).

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- Bývanie v bytových domoch
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- komunálne služby (zberný dvor) a komunitné aktivity (pri cintoríne)
- športové plochy a zariadenia, ihriská a oddychové plochy
- zeleň verejná, ochranná, líniová

-
- poľnohospodárska výroba pre vlastnú spotrebu a chov hydiny a domácich hospodárskych zvierat pre vlastnú spotrebu, resp. predaj z dvora

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- výrobné prevádzky, sklady, logistické areály, garáže (mimo pozemkov rodinných domov) a mimo plochy poľnohospodárskeho družstva
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- sklon strechy a typ strachy pri prestavbách obnovách a novostavbách prispôbiť prevládajúcemu sklonu susedných objektov (sedlové, valbové) pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové)
- V rozvinutom pohľade 3 vedľa seba stojacich domov je prípustný výškový rozdiel hrebeňov striech vedľa seba stojacich domov max. 1,5m.
- zastavanosť 0,6, podlažnosť 2NP + P pre objekty vybavenosti, 2NP, resp. 1NP + P pre objekty bývania
- Existujúce objekty, ktoré svojou výškou v súčasnosti presahujú regulačnú výšku nie je možné v budúcnosti nadstaviť, alebo pri prestavbe, oprave zvýšiť hrebeň strechy, neprípustné ploché strechy

Školstvo

- Rešpektovať plošný rozsah školských zariadení, pozemky školských zariadení je možné využiť len na intenzifikáciu školských zariadení

Zdravotníctvo a sociálne služby

- Podporovať rozvoj nových zdravotníckych a sociálnych zariadení pre seniorov v v RC 01 - denný stacionár, resp. ubytovacie zariadenie pre dlhodobý pobyt seniorov a sociálne zariadenia pre seniorov)
- zariadenia sociálnej starostlivosti rodinného typu je možné umiestniť aj do plôch IBV (RC 02,03,04, 05, 06), kapacitne do 10 klientov / 1 sociálne zariadenia

Administratíva a správa

- Zariadenia administratívy a finančných služieb

3.2. Rekreačia a šport

Je navrhnutá v 2 formách:

A) Rekreačia a šport ako súčasť RC 01 – Obec – ZM

- Otvorené ihriská, bikros, skatepark apod... a súvisiace sezónne zariadenia drobnej vybavesnosti

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- súvisiace sezónne zariadenia drobnej vybavesnosti
- detské ihriská a oddychové plochy
- zeleň verejná, ochranná, líniová

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- všetky osttané neuvedené funkcie

B) Rekreačia a šport RC 07 Krpáčovo, RC 08 Tále , RC 09 Chopok Juh

RC 07 Krpáčovo

Hlavná funkcia - RS – rekreácia a šport

V severnej časti sú situované rekreačné zariadenia - hotely, chaty pre individuálnu rekreáciu sú prevažne vo východnej časti a prestavby existujúcich objektov. Podmienečne prípustné funkcie je možné v území rešpektovať pri zachovaní hlavnej funkcie – rekreácia a šport v rozsahu 80% plochy regulačného celku.

Podmienečne prípustné funkcie je možné v území rešpektovať pri zachovaní hlavnej funkcie – rekreácia a šport v rozsahu 80% plochy regulačného celku.

- Hotely – prestavba, dostavba, rekonštrukcia
- Wellnes a športové zariadenia ako súčasť hotelov

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- Individuálna chatová rekreácia vo západnej časti pri katastrálnej hranici
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- občianska vybavenosť - obchody, stravovacie zariadenia, služby spojené s hlavnou funkciou (napr: požičovňa a servis bicyklov, prevádzky sezónneho a zábavného charakteru apod.),
- ihriská a oddychové plochy, ohniská, altánky
- zeleň rekreačná, verejná, ochranná, líniová,
- poľnohospodárska výroba – agroturistika

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- výroba všetkého druhu, občianska vybavenosť nesúvisiaca s hlavnou funkciou
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- strechy sedlové a valbové, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové), neprípustné ploché strechy
- pre zariadenia hromadného ubytovania zastavanosť 0,3, podlažnosť 3NP + P , 4NP, pre objekty individuálnej chatovej rekreácie - zastavanosť 0,1 , podlažnosť 1NP + P
- pri prestabe zmena zastavanej plochy pre objekty individuálnej chatovej rekreácie zvýšenie max o 20 % pôvodnej zastavanej plochy a zvýšenie obostavaného priestoru max. o 30% pôvodného obostavaného priestoru pri dodržaní podlažnosti
- pri prestabe zmena zastavanej plochy pre objekty hromadného ubytovania zvýšenie max o 20 % pôvodnej zastavanej plochy

Prístavby a prestavby sú prípusté len za podmienky realizácie zodpovedajúceho počtu parkovacích miest kumulatívne pre celý objekt bez extenzívneho rozširovania parkovacích miest na povrchu.

RC 08 Tále

Hlavná funkcia - RS – rekreácia a šport

Podmienečne prípustné funkcie je možné v území rešpektovať pri zachovaní hlavnej funkcie – rekreácia a šport v rozsahu 80% plochy regulačného celku.

- Hotely – prestavba, dostavba, rekonštrukcia
- Wellnes a športové zariadenia ako súčasť hotelov
- Golf, ski

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- Individuálna chatová rekreácia
- ubytovanie v apartmánoch ako doplnková forma hotelového ubytovania
- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- občianska vybavenosť - obchody, stravovacie zariadenia, služby spojené s hlavnou funkciou (napr: požičovňa a servis bicyklov, prevádzky sezónneho a zábavného charakteru apod.),
- ihriská a oddychové plochy, ohniská, altánky, prírodné kúpalisko
- zeleň rekreačná, verejná, ochranná, líniová

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- výroba všetkého druhu, občianska vybavenosť nesúvisiaca s hlavnou funkciou
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- strechy sedlové a valbové, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové), neprípustné ploché strechy
- zastavanosť 0,3, podlažnosť pre zariadenia hromadného ubytovania 3NP + P, 4NP, pre objekty individuálnej chatovej rekreácie - 1NP +P, zastavanosť pre ICH – 0,1
- pri prestabe zmena zastavanej plochy pre objekty individuálnej chatovej rekreácie zvýšenie max o 20 % pôvodnej zastavanej plochy a zvýšenie obostavaného priestoru max. o 30% pôvodného obostavaného priestoru pri dodržaní podlažnosti
- priestorová zmena existujúcich hotelov nie je prípustná

RC 09 Chopok Juh**Hlavná funkcia - RS – rekreácia a šport**

- plochy pre lyžovanie
- Hotely, Wellnes a športové zariadenia ako súčasť hotelov
- detský športový a rekreačný areál

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- občianska vybavenosť - obchody, stravovacie zariadenia, služby spojené s hlavnou funkciou (napr: požičovňa a servis lyží, prevádzky sezónneho a zábavného charakteru apod.),
- zeleň rekreačná, verejná, ochranná, líniová
- verejné parkoviská bez extenzívneho rozširovania parkovacích miest na povrchu.

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- ďalšie ubytovacie zariadenia
- výroba všetkého druhu, občianska vybavenosť nesúvisiaca s hlavnou funkciou
- doprava nad rámec nevyhnutnej obsluhy existujúcich zariadení
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parciel pre účely bývania

Priestorová forma:

- strechy sedlové a valbové, pre drobné objekty a hospodárske objekty prispôbiť existujúcej zástavbe (sedlové, pultové a valbové), neprípustné ploché strechy

-
- zastavanosť 0,5 pre zariadenia občianskej vybavenosti, podlažnosť pre zariadenia občianskej vybavenosti 2NP + P , plochy rekreácie športu - 1NP +P (obslužné objekty lanoviek a ostatných športových zariadení) , zastavanosť 0,1 pre plochy rekreácie športu, neprípustné ploché strechy

3.3 Stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu

Požiadavku bezbariérovosti v riešenom území je potrebné zohľadniť pri spracovaní projektovej dokumentácie vo všetkých stupňoch dokumentácie pre (§ 56 Vyhlášky MŽP SR č. 532/2002 Z. z.):

- stavbu nebytovej budovy v časti určenej na užívanie verejnosťou
- stavbu, v ktorej sa predpokladá zamestnávanie osôb s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie
- inžiniersku stavbu v časti určenej na užívanie verejnosťou.

Zároveň musí byť zabezpečený prístup do každej vyššie uvedenej stavby, miestna komunikácia a verejná plocha podľa § 57 a 58 Vyhlášky MŽP SR č. 532/2002 Z. z..

Stavby musia spĺňať osobitné požiadavky na užívanie stavby osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie, najmä požiadavku bezbariérovosti podľa platných predpisov a noriem (Vyhláška MŽP SR č. 532/2002 Z. z. a príloha k uvedenej vyhláške).

4. ZÁSADY A REGULATÍVY UMIESTNENIE VÝROBY A VÝROBNÝCH SLUŽIEB

Regulatívy sú identifikovateľné vo výkrese Komplexný návrh priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verenoprospešnými stavbami (č. 2.1 a 3.1):

4.1 Hlavná funkcia – VS – nezávadná výroba, výrobné služby, sklady

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- výrobné služby, sklady, drobné prevádzky doplnené o drobné služby nevýrobného charakteru (bufet a pod.)
- bioplynová stanica, čerpacia stanica, garáže a servis
- služby nevýrobného charakteru bez nárokov na zvýšenú dopravu nad rámec bežnej obsluhy rodinného domu vo všetkých regulačných celkoch, kde sú prípustné doplnkové funkcie k hlavnej funkcii bývania (krajčírstvo, kozmetika, a pod.)
- zeleň ochranná, líniová

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- všetky druhy činností, ktoré nesúvisia s hlavnou funkciou
- akékoľvek iná priemyselná výroba

Priestorová forma:

- strechy sedlové a valbové, halové objekty
- zastavanosť 0,8 v rámci vymedzeného areálu, podlažnosť pre 2NP + P , resp. pri halových objektoch výška max. 10m,

4.2 Hlavná funkcia PV – poľnohospodárska výroba

Podmienečne prípustné – doplnkové funkcie:

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- bioplynová stanica, čerpacia stanica, garáže a servis poľnohospodárskej techniky

- občianska vybavenosť - obchody, stravovacie zariadenia, služby spojené s hlavnou funkciou – predaj pradej obilovín, mäsa, mlieka
- zeleň ochranná, líniová

Vylučujúce - zakázané funkcie:

- všetky druhy činností, ktoré nesúvisia s poľnohospodárskou výrobou

Priestorová forma:

- strechy sedlové a valbové, halové objekty
- zastavanosť 0,8 v rámci areálu družstva, podlažnosť pre 2NP + P, resp. pri halových objektoch výška max. 10m, plochy

5. ZÁSADY A REGULATÍVY UMIESTNENIA VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO VYBAVENIA

Regulatívy sú identifikovateľné vo výkrese Komplexný návrh priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verenoprospešnými stavbami a Výkres verejného dopravného a technického vybavenia (č. 2.1, 3.1, 3.2)

Dopravné vybavenie územia

- Vymedziť územie pre vybudovanie siete obslužných a prístupových komunikácií a súvisiacich križovatiek
- Dodržať navrhnutú kategorizáciu siete obslužných a prístupových komunikácií v obci
- Zrekonštruovať existujúce autobusové zastávky v obci vrátane prístreškov, doplniť zastávkový pruh, kde to umožnia územno-technické podmienky
- Nové komunikácie riešiť ako obojstranne zastavané z dôvodu ekonomickej efektívnosti inžinierskych sietí, šírkové usporiadanie plánovaných peších a cyklistických trás navrhnuť v ďalších stupňoch PD v zmysle STN 73 6110
- Vymedziť plochy pre vybudovanie peších plôch, komunikácií, chodníkov a cyklistických trás podľa výkresov č. 3.1, 3.2

Komunikácie

- Komunikácie zberné - cesty III. triedy na území obce riešiť v min. kategórii MZ 8/50, MOK 7,5/40
- Zabezpečiť realizáciu miestnej zbernej komunikácie ako nového prepojenia obce Horná Lehota s obcou Dolná Lehota po katastrálnu hranicu západne od zastavaného územia obce s napojením na miestnu komunikáciu pri škole
- Zabezpečiť realizáciu obslužnej komunikácie vo funkčnej triede C2 do RC 07 Krpáčovo z obce východne po lokalitu „zaniknuté mlyny“ a odtiaľ smerom na sever do RC Krpáčovo, kde sa napojí na cestu III/2373
- Zabezpečiť realizáciu obslužnej komunikácie vo funkčnej triede C3 medzi RC 07 Krpáčovo RC 08 Tále na prepojenie osád individuálnej chatovej rekreácie
- Zabezpečovať permanentnú údržbu súčasnej siete obslužných komunikácií tr. C2, C3 a D1 (spevnenie povrchov na bezprašné komunikácie a kategorizáciu), ktoré sú na území obce zrekonštruované
- Zrekonštruovať miestne obslužné komunikácie (ktoré ešte nie sú zrekonštruované) tr. C2 a C3
- Nové obslužné komunikácie v rozvojových plochách realizovať vo funkčnej triede C3 a D1, Kategórie obslužných komunikácií riešiť ako MO 6,5/40, MOU 4/30.
- Realizácia komunikácií v nových rozvojových funkčných plochách (RC 02, RC 03, RC 04, RC 05 a RC 06) v navrhnutých parametroch musí predchádzať realizácii vlastných objektov

-
- Jestvujúce miestne komunikácie účelové ponechať v nezmenenej polohe.

Parkoviská

- Vymedziť územie pre vybudovanie sústredených parkovísk podľa výkresu „Komplexný návrh priestorového usporiadania a funkčného využitia územia „Návrh verejného dopravného a technického vybavenia“:

V RC 01 – pri rozvojovej ploche športu a cintoríne

- Pri turistickej ubytovni
- Pri rozvojovej ploche športu – futbalový štadión

V RC 08 – záchytné parkovisko pre Ski Tále - 500 miest

V RC 09 – len intenzifikáciou jestvujúcich parkovacích plôch a spevnených plôch

- Pri rekonštrukciách a dostavbách existujúcich objektov občianskej vybavenosti sa počet parkovacích miest musí posudzovať kumulatívne pre celý nový objekt
- V lokalitách rodinných domov a vo všetkých ostatných nových rozvojových plochách budú potrebné parkovacie miesta riešené na vlastných pozemkoch rodinných domov alebo iných objektov v súlade s STN.
- V súlade s platnou legislatívou každý rodinný dom musí mať 2 parkovacie alebo garážovanie miesta na vlastnom pozemku pre každú bytovú jednotku. Ich počet sa znásobuje počtom bytových jednotiek v rodinnom dome. Počet parkovacích miest pre byty v bytových domoch musí zodpovedať platnej legislatíve (STN).
- Pri umiestnení vybavenosti v objektoch rodinných domov je potrebné realizovať aj parkoviská v počte nevyhnutnom pre danú funkciu občianskej vybavenosti, ktoré sa pripočítajú k potrebným parkovacím miestam bytovej jednotky. Všetky parkovacie miesta musia byť realizované na vlastných pozemkoch stavebníka.
- Kapacitu parkovísk na verejných priestranstvách, pri vybavenosti a pri areáloch rekreácie a športu v návrhovom období riešiť v zmysle STN 73 6110/Z2 pri stupni automobilizácie 1:2,5
- Pri návrhu odstavných a parkovacích plôch dodržiavať hygienické požiadavky na ochranu ŽP a postupovať v zmysle STN 73 6056 Odstavné a parkovacie plochy cestných vozidiel (norma udáva podmienky umiestnenia odstavných a parkovacích státí a pod.) a STN 73 0531 Ochrana proti huku v pozemných stavbách
- V ostatných funkčných plochách počet parkovacích miest riešiť v súlade s platnou legislatívou (výpočet podľa platnej EN – STN 73 6110 /Z2)

Komunikácie nemotorové

- vybudovať jednostranné chodníky min. šírky 1,0 m v navrhnutých rozvojových lokalitách bývania
- Doplniť chodníky pre peších ri jestvujúcich komunikáciách, kde to dovoľia územno-technické podmienky.
- Šírkové usporiadanie plánovaných peších a cyklistických trás navrhnuť v ďalších stupňoch PD v zmysle STN 73 6110
- V rozvojových lokalitách BI zrealizovať pozdĺž všetkých komunikácií min. jednostranné chodníky.

6. ZÁSADY A REGULATÍVY UMIESTNENIA VEREJNÉHO TECHNICKÉHO VYBAVENIA

Regulatívy sú identifikovateľné vo výkrese Výkres verejného technického vybavenia (č.3.2)

Všeobecne

- Koordinovať trasy všetkých inžinierskych sietí vedených v súbehu
- Podporovať využívanie alternatívnych druhov energie
- Rezervovať koridory pre optické a dátové rozvody v jestvujúcej zástavbe a aj navrhovaných rozvojových plochách
- V rozvojových lokalitách vymedziť verejne prístupné koridory pre možnosť trasovania inžinierskych sietí
- Elektrické a dátové rozvody realizovať zemným káblom
- Realizácia inžinierskych sietí v nových rozvojových funkčných plochách (RC 02, RC 03, RC04, RC 05) v navrhnutých parametroch musí predchádzať realizácii vlastných objektov

6.1 Vodné hospodárstvo

- Rešpektovať ochranné a bezpečnostné pásma vodných tokov, vodných zdrojov, technickej infraštruktúry a líniových stavieb
- dodržiavať zásady hospodárenia v OP I a II. stupňa
 - vodárenského zdroja Prameň Sama Chalúпку pre obec Horná Lehota, určené rozhodnutím č. PLVH-575/81- Dš z 6.X.1981,
 - vodárenského zdroja prameňa Bystrá, nazývaný aj ako Tále - Chlórovňa, určené rozhodnutím č. SVS 2005/98/99 zo dňa 6.10.1981,
 - vodárenského zdroja prameňa Stará Trangoška, určené rozhodnutím č. PLVH-1982/88-Dj zo dňa 17.11.1988 a jeho zmenami č. PLVH/4LO.2/1989-1 zo dňa 14.4.1989 a zmenou č. ŽP-4464.2/93-Há zo dňa 27.9.1993,
 - vodárenského zdroja Hámor, ktorý zásobuje pitnou vodou obec Dolná Lehota a je určené rozhodnutím zo dňa 4.7.2003 vedeným pod č. A2003/13900,
 - vodárenského zdroja prameňa Kosodrevina, určené rozhodnutím č. ŠVS- A2008/02089 Fa, zo dňa 29.12.2008,
 - vodárenského zdroja prameňa Srdiečko, stanovené ochranné pásmo I. stupňa, ktoré tvorí oplatenie prameňa o celkovej rozlohe 400 m² a ochranné pásmo II. stupňa spadá do oblasti už vyhláseného ochranného pásma vodného zdroja Stará Trangoška,
 - zdroj z Kvačkajovského potoka určený pre rekreačné zariadenie HotelHydro Krpáčovo a súkromné chaty, ktoré má vydané povolenie k užívaniu vody vydané OPLVH ONV v Banskej Bystrici dňa 29.05.1967 pod číslom VHPL 198/1967 Kt., a ktoré bolo zmenené povolením pre odber vody z dňa 13.3.1979 pod číslom PLVH 354/79-Dš a povolením z dňa 21.12.1983 pod číslom PLVH 1961/83-Dš,
 - zabezpečiť pitnú vodu $Q_{\max} = 4,48 \text{ l.s}^{-1}$ (variant A) alebo $4,05 \text{ l.s}^{-1}$ (variant B) pre návrhový rok,
 - dobudovať rozvodnú vodovodnú sieť v obci Horná Lehota v I. a II. tlakovom pásme,
 - vybudovať prívodné potrubie do VDJ II. tlakového pásma,
 - vybudovať VDJ 50 m³ pre II. tlakové pásmo,
 - dobudovať VDJ o objem 150 m³ pre I. tlakové pásmo,
 - vybudovať AT stanicu a výtlačné potrubie pre lokalitu Lovište
- Odvádzanie a likvidovanie odpadových vôd
 - vybudovať splaškovú kanalizáciu v rozvojových plochách v obci Horná Lehota s napojením na jestvujúcu kanalizačnú sieť
 - dobudovať splaškovú kanalizáciu v rekreačnej lokalite Tále,

- zabezpečiť čistenie splaškových odpadových vôd z obce Horná Lehota na jestvujúcej MB ČOV s rozšírením na kapacitu $Q_{24} = 10,08 \text{ m}^3 \cdot \text{h}^{-1}$ (variant A) alebo $9,11 \text{ m}^3 \cdot \text{h}^{-1}$ (variant B) pre návrhový rok,
 - zabezpečiť čistenie splaškových odpadových vôd z rekreačnej lokality Tále, Krpáčovo a Chopok – Juh v súčasných MB ČOV,
 - zabezpečiť odvádzanie dažďových vôd zo spevnených plôch cez dažďové rigoly a dažďovú kanalizáciu do vodných tokov,
 - dažďové vody zo striech zachytávať v podzemných dažďových zásobníkoch,
 - v prípade vhodných hydrogeologických podmienok pre vsakovanie zabezpečiť odvádzanie povrchových dažďových vôd z navrhovaných rozvojových plôch do spodných vôd vsakovaním,
 - v prípade nevhodných hydrogeologických podmienok pre vsakovanie zabezpečiť odvádzanie dažďových vôd do dažďových rigolov.
- Postupne zabezpečiť komplexnú technickú vybavenosť navrhovaných rozvojových plôch
 - Pri projektovaní zariadení a líniových trás technickej infraštruktúry postupovať podľa príslušných noriem a predpisov
 - V rámci novej parcelácie pozemkov vyplývajúcich z budúcej výstavby vo funkčných plochách vynechať ochranné pásma technickej infraštruktúry a vodných tokov
 - Navrhované rozvodné vodovodné potrubie v nových lokalitách (verejný vodovod, verejná kanalizácia) vybudovať v budúcom verejnom priestore prevažne v okrajoch budúcich miestnych komunikácií.
 - V zmysle STN 92 0400 „Požiarne bezpečnosť stavieb“ na vonkajšom verejnom vodovode osadiť nadzemné požiarne hydranty o potrebnej dimenzii
 - Dažďové vody z komunikácií v zastavanom území a v nových lokalitách odvádzajú cestnými rigolmi a dažďovou kanalizáciou, preferovať zachytávanie dažďovej vody v území
 - Dažďové vody zo striech navrhovanej zástavby zachytávať do nádrží na pozemkoch objektov a následne využívať ako úžitkovú vodu. Riešenie povrchových dažďových vôd do vsaku len na základe vhodnosti preukázanej hydrogeologickým prieskumom pri zohľadnení celej lokality a intenzity maximálneho dažďa pred vydaním územného alebo stavebného povolenia
 - Riešenie povrchových dažďových vôd do vsaku (predovšetkým zo spevnených plôch) zosúladiť so zákonom č. 364/2004 Z.z. – vodný zákon len na základe vhodnosti preukázanej hydrogeologickým prieskumom
 - Pre odvádzanie dažďových vôd zo spevnených plôch, na ktorých sa predpokladá znečistenie škodlivými látkami alebo obzvlášť škodlivými látkami musia byť splnené požiadavky §9 Nariadenia vlády SR č. 269/2010 Z.z.
 - Vodné toky a vodné plochy
 - dodržiavať manipulačný poriadok VN na vodnom toku Hnusnô,
 - dodržiavať ochranu vodných tokov a zariadení na nich režimom v tzv. pobrežných pozemkoch.
 - Ochranu vodných pomerov a vodných zdrojov riešiť v súlade so zákonom č. 364/2004 Z. z. o vodách – vypúšťanie odpadových a osobitných odpadových vôd do povrchových vôd

6.2 Energetika

- Rekonštruovať jestvujúce trafostanice so zvýšením kapacít podľa potrieb rozvoja
- Trafostanice v zastavanom území v nových lokalitách uvažovať prednostne kioskové prefabrikované

- Sekundárnu sieť NN v rozvojových plochách realizovať zemnými káblami v budúcom verejnom priestranstve koridoru ciest. Napájať zaslučkováním cez prípojkové skrine s možnosťou dosiahnutia dvojcestného zásobovania a zálohovania v prípade poruchy vedenia
- Navrhované VN vedenia do nových trafostaníc a NN vedenia riešiť zemným káblom
- Postupne rekonštruovať verejné osvetlenie v obci s použitím energeticky úsporných svetelných zdrojov
- Vybudovať verejné osvetlenie v rozvojových lokalitách
- Umožniť využívanie alternatívnych druhov energie pri výrobe elektrickej energie
- Trasy navrhovaných plynovodov viesť prevažne okrajom miestnych komunikácií.
- Koordinovať trasy všetkých inžinierskych sietí vedených v súbehu
- Podporovať využívanie alternatívnych druhov energie
- V rozvojových lokalitách vymedziť verejne prístupné koridory pre možnosť trasovania inžinierskych sietí

6.3 Civilná ochrana

Pri riešení záujmov civilnej ochrany obyvateľstva je potrebné zohľadniť požiadavky:

- zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov
- vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z. z. o stavebnotechnických požiadavkách na stavbu a technických podmienok zariadení vzhľadom na požiadavky civilnej ochrany v znení neskorších predpisov (ochrana obyvateľstva ukrytím)
- vyhlášky č. 388/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany.

Vzhľadom k reálnym možnostiam je predpoklad pre ochranu obyvateľstva ukrytím budovať ochranné stavby len formou úkrytov budovaných svojpomocne v rodinných domoch aj v bytových domoch (dvojúčelové stavby).

7. ZÁSADY A REGULATÍVY ZACHOVANIA KULTÚRNOHISTORICKÝCH HODNÔT

Zásady a regulatívy kultúrohistorických hodnôt realizovať podľa výkresu „Komplexný návrh priestorového usporiadania a funkčného využitia územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a veronoprospešnými stavbami“ (výkr. č. 2.1 a 3.1)

V území sa nachádzajú nasledovné národné kultúrne pamiatky evidované v ústrednom zozname pamiatkovej starostlivosti:

- Nehnuteľné národné kultúrne pamiatky:
 - KOSTOL R.K. sv. Michala, jednoloďový, prevažujúci sloh baroka, postavený v 2. Polovici 17. Stor. na starších základoch, zapísaný v ÚZPF č. 42/1
 - ZVONICA EV.A.V. , štvorcový pôdorys, murovaná s drevenou nadstavbou, postavená v r. 1789, zapísaný v ÚZPF č. 43/1
 - POMNÍK, pomník padlým v I.+II.sv.v. z roku 1945, v strede obce, ÚZPF č. 140/1
 - HROB S NÁHROBNÍKOM, hrob Sama Chalupku na cintoríne, ÚZPF č. 141/1
 - FARA S PAM.TABUĽOU; 142/1 FARA PAMÄTNÁ, ev.a.v., rodný dom Sama Chalupku, postavená v 19. storočí, 142/2 TABUĽA PAMÄTNÁ, Samovi Chalupkovi, básnikovi (1812-1883), na ev.a.v. fare, vznik rok 1927, ÚZPF 142/1-2
 - HRÁDOK, kóta 834,0, archeologická lokalita, nálezy z doby bronzovej a doby laténskej, miestna časť Bruchačka ÚZPF č. 2186/1

- POMNÍK, pomník Sama Chalupku, z roku 1974, na námestí, ÚZPF č. 3439/1
- Evidované archeologické nálezy a náleziská
 - výšinný hrádok lužickej k. v dobe bronzovej, v halštate a púchovskej k. v laténe; ÚZPF č. 2186/1 (SV od obce) a k nemu patriace sídlisko na východnom svahu
 - centrum obce - najneskôr na začiatku 14. Stor.
 - zaniknuté mlyny najneskôr z 18. storočia - Hnusno
 - Tále, vrch Havranka - železná baňa Červená voda
 - Tále - baňa na zlato
- zachovávať pôvodnú charakteristickú jestvujúcu zástavbu s prihliadnutím na zachovávanie prvkov a znakov pôvodnej architektúry
 - akceptovať mierku prostredia a hmotovo-priestorové limity
 - pri umiestňovaní objektov dôsledne rešpektovať podmienky vyplývajúce z platných právnych predpisov týkajúcich sa umiestňovania stavieb a realizácie stavieb
- rešpektovať podmienky v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v platnom znení a zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v platnom znení
- investor /stavebník/ každej stavby vyžadujúcej si zemné práce si od krajského pamiatkového úradu v jednotlivých stupňoch územného a stavebného konania vyžiada konkrétne stanovisko ku každej pripravovanej stavebnej činnosti súvisiacej so zemnými prácami (líniové stavby, budovanie komunikácií, bytová výstavba, atď.) z dôvodu, že stavebnou činnosťou resp. zemnými prácami môže dôjsť k narušeniu archeologických nálezísk ako aj k porušeniu dosiaľ neevidovaných pamiatok
- Podľa §27 ods.2 citovaného zákona v bezprostrednom okolí kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky, desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok

8. ZÁSADY A REGULATÍVY OCHRANY PRÍRODY KRAJINY A TVORBY KRAJINY A UDRŽANIA EKOLOGICKEJ STABILITY

Zásady a regulatívy ochrany prírody a tvorby krajiny realizovať podľa výkresu „Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov ÚSES“ (č. 2.3) a „Komplexný návrh priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verenoprospešnými stavbami“ (výkr. č. 2.1 a 3.1)

8.1 Veľkoplošné a maloplošné chránené územia a územný systém, ekologickej stability

- **Rešpektovať vyhlásené a navrhované chránené územia podľa Zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002. Z.z. :**
 - Národný park Nízke Tatry
 - Národný park Nízke Tatry – ochranné pásmo
 - Chránené vtáčie územie Nízke Tatry
 - Územie európskeho významu Ďumbierske Tatry
 - Prírodná rezervácia Pralesy Slovenska – navrhovaná
 - Prírodná rezervácia Bystrá dolina – navrhovaná

- **Rešpektovať schválené a navrhované prvky územného systému ekologickej stability :**
 - Biocentrum nadregionálneho významu NRBC-1 ĎUMBIERSKE TATRY
 - Biocentrum miestneho významu MBc-2 – VN Richtárovo (EVSK-2)
 - Biocentrum miestneho významu MBc-3 – Lúky v lyžiarskom areáli Tále (EVSK-3)
 - Biocentrum miestneho významu MBc-4 – Jelšina na sútoku Čierneho potoka a Bystrej (EVSK-4)
 - Biocentrum miestneho významu MBc-5 – Kopaniny (EVSK-5)
 - Biocentrum miestneho významu MBc-6 – Nad Moskami – Dolinky (EVSK-6)
 - Biocentrum miestneho významu MBc-7 – Pod Okošenu (EVSK-7)
 - Biocentrum miestneho významu MBc-8 – Vodná nádrž Krpáčovo (EVSK-8)
 - Regionálny biokoridor nRBk-1 BYSTRIANKA (navrhovaný)

- **Rešpektovať a chrániť zaujímavé a hodnotné krajinné prvky v záujmovom území :**

Genofondové plochy:

- Okošená (lúky)
- Horná Lehota – Dolinky (xerotherm)
- Baba (prales)
- Príslop (prales)
- Kosodrevina (prales)

Biotopy európskeho a národného významu:

- Ls1.3	Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy	*91EO
- Ls1.4	Horské jelšové lužné lesy;	*91EO
- Ls4	Lipovo-javorové sutinové lesy;	*9180
- Ls5.1	Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy;	9130
- Ls5.2	Kyslomilné bukové lesy;	9110
- Ls5.3	Javorovo-bukové horské lesy;	9140
- Ls5.4	Vápnomilné bukové lesy;	9150
- Ls8	Jedľové a jedľovo-smrekové lesy;	-
- Ls9.1	Smrekové lesy čučoriedkové;	9410
- Ls9.2	Smrekové lesy vysokobylinné;	9410
- Kr10	Kosodrevina;	*4070
- Kr11	Vysadená kosodrevina;	-
- Lk1	Nížinné a podhorské kosné lúky;	6510
- Lk3	Mezofilné pasienky a spásané lúky;	-
- Lk5	Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach;	6430
- Lk6	Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí;	-
- Al1	Alpínske trávno-bylinné porasty na silikátovom podklade;	6150
- Al2	Alpínske snehové výležišká na silikátovom podklade;	6510

- Al5	Vysokobylinné spoločenstvá alpínskeho stupňa;	6430
- Al6	Vysokosteblové spoločenstvá horských nív na silikátovom podklade;	-
- Al9	Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni;	4060
- Br6	Brehové porasty deväťsilov;	6430
- Tr1	Suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnitom substráte;	6210
- Tr8	Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte;	*6230
- Sk2	Silikátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou ;	8220
- Pi5	Pionierske porasty zväzu <i>Alyso-Sedion albi</i> na plytkých karbonátových a bázických substrátoch;	*6110
- Ra6	Slatiny s vysokým obsahom báz;	7230.

Interakčné prvky a významné krajinné prvky:

- chránené nelesné biotopy mimo vymedzených biocentier a ekologicky významných segmentov;
- ostatné lesné porasty mimo ochranných lesov;
- mokrade;
- jaskyne;
- významnejšie územia s výskytom tisu obyčajného (*Taxus baccata*) alebo borovice limbovej (*Pinus cembra*).

8.2 Všeobecne odporúčané spôsoby obhospodarovania v územiach NATURA 2000, chránených územiach, návrh opatrení na zachovanie a zlepšenie funkcií prvkov ÚSES :

• Všeobecne odporúčané spôsoby obhospodarovania v územiach NATURA 2000

ÚEV Ďumbierske Tatry - SKUEV1302

Navrhované menežmentové opatrenia

Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny na nelesných pozemkoch. Ponechávanie mokradí, rašelinísk a statických vodných plôch bez výsadby drevín. Úprava a budovanie nových hniezd a hniezdných biotopov vtáctva. Ochrana, údržba a úprava priaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky. Zabezpečenie ochrany obojživelníkov v období migrácie (napr. budovanie migračných zábran, transfer jedincov na reprodukčné lokality). Elimináciu vplyvu nepôvodných druhov na pôvodnú faunu. Obnova zdroja potravy (zarybňovanie). Zvyšovanie rubnej doby. Predlžovanie obnovnej doby. Predĺženie obdobia na zalesnenie a zabezpečenie nového porastu. Jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy. Šetrné spôsoby sústreďovania drevnej hmoty. Ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelo stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny) mimo hlavný tok riek. Zvyšovanie podielu prirodzenej obnovy. Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov. Optimalizovať ekologické podmienky v bylinnej etáži (napr. presvetlenie znižovaním zápoja) z dôvodu chránených alebo ohrozených druhov rastlín na nelesných pozemkoch po dohode s obhospodarovateľom. Protierózne, vodohospodárske, protilavínové, brehoochranné a protideflačné opatrenia. Usmerňovanie návštevnosti územia. Stráženie (napríklad. hniezd dravcov). Špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov (chrapkáč, drop a drobné pernaté vtáctvo, alebo cicavce). Extenzívne prepásanie ovcami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka) na nelesných pozemkoch. Extenzívne prepásanie hovädzím dobytkom (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka) Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne na nelesných pozemkoch.

ÚEV Ďumbierske Tatry - SKUEV1302

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Ťažba a úprava uhlia, lignitu a bituminózných hornín. Ťažba a úprava rudných surovín. Povrchové lomy vápencové, dolomitové. Lomy a ťažba ostatného stavebného kameňa a nerudných surovín (vrátane pieskov). Ťažba keramických a žiaruvzdorných ílov. Ťažba ostatných nerastov. Ťažobné a geotermálne vrty. Výsypky, odvaly a odkaliská (haldy). Umiestnenie, výsadba a zloženie nepôvodných druhov drevín mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady, bez limitu. Rekonštrukcie všetkých typov parkov, parčíkov a historických záhrad, bez limitu. Rozširovanie všetkých nepôvodných druhov živočíchov. Zriadiť poľovnícke zariadenie – zvernica. Zriadiť rybochovné zariadenie. Cesty I. až III. Triedy. Nekryté parkoviská a odstavné plochy. Železničné, lanové a iné dráhy. Mosty, nadjazdy, tunely, nadchody a podchody na cestách I. až III. Triedy. Diaľkové ropovody a plynovody, rozvody vody alebo pary. Diaľkové telekomunikačné siete a vedenia. Telekomunikačné stožiare a transformačné stanice. Diaľkové rozvody elektriny. Stožiare elektrických vedení, transformačné stanice. Nekryté športové ihriská. Športové areály. Kryté budovy pre šport. Automobilové, motocyklové a cyklistické dráhy. Skokanské mostíky. Golfové ihriská. Lyžiarske vleky. Lyžiarske zjazdové trate. Zábavné parky. Zoologické a botanické záhrady. Bytové domy. Ostatné budovy na bývanie (detské domovy, študentské domovy, domovy dôchodcov a útulky pre bezdomovcov a pod.). Hotely a motely. Penzióny a chaty s kapacitou nad 20 lôžok. Kempingy. Ostatné administratívne, správne budovy nesúvisiace s obhospodarovaním pozemkov. Budovy pre veľkoobchod. Autoservisy. Čerpacie stanice. Dopravné a telekomunikačné budovy. Stanice (autobusové, železničné). Hangáre a depá. Garáže a kryté parkoviská nad 10 parkovacích miest. Priemyselné budovy a sklady. Priemyselné nádrže a silá. Skladovacie plochy všetky. Skladovacie plochy len nad 100 m². Amfiteátre. Ostatné budovy pre kultúru a verejnú zábavu. Budovy pre školstvo a na vzdelávanie. Budovy pre výskum.

Nemocnice, zdravotnícke a sociálne zariadenia. Len veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale. Kaplnky a kostoly. Kríže. Cintoríny. Krematóriá. Ostatné nebytové budovy (nápravné zariadenia, kasárne a pod.). Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery. Zmeny rekreačných objektov na priemyselné. Zmeny poľnohospodárskych objektov na rekreačné (napr. senníky na chaty a pod.). Zmeny obytných objektov na rekreačné. Zmeny obytných objektov na priemyselné. Zariadenie alebo zrušenie verejných sadov, parkov, okrasných záhrad a inej zelene, ak sú spojené s terénnymi prácami, s odstraňovaním zelene, s vybavením chodníkmi a iným spevnenými plochami, s umiestnením drobnej záhradnej architektúry a technickým prevádzok. Diaľnice. Vzletové dráhy, pristávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk. Prístavy, plavebné kanály a komory. Umiestnenie vodného diela.

Banské stavby a ťažobné zariadenia. Malé vodné elektrárne. Veterné elektrárne. Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia. Spaľovne odpadu. Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu. Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárskoho, stavebného, papierenského, drevospracujúceho a iného priemyslu. Skládky odpadu. Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti minimálne o 20 %, ktoré by mohli ohroziť alebo životné prostredie.

ÚEV Ďumbierske Tatry - SKUEV1302

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Ťažba a úprava uhlia, lignitu a bituminózných hornín. Ťažba a úprava rudných surovín. Ťažba a úprava rudných surovín na kontakte s tokom pretekajúcim územím. Povrchové veľkokapacitné vápencové a dolomitové lomy. Povrchové malé vápencové a dolomitové lomy ak ide o ťažbu odstreľom. Ťažba keramických a žiaruvzdorných ílov ak ide o vyhradené ložisko. Ťažba ostatných nerastov. Ťažobné vrty na geotermálne vody v prípade ich vypúšťania do toku nad územím. Ostatné ťažobné vrty s používaním výplachu ak sú vypúšťané do toku nad územím. Automobilové a motocyklové dráhy. Veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale. Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery. Diaľnice. Vzletové dráhy, pristávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk. Banské stavby a ťažobné zariadenia. Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia. Spaľovne odpadu. Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu. Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárskoho, stavebného, papierenského, drevospracujúceho al. iného priemyslu. Skládky odpadu. Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v podstatnom zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie ľudí alebo životné prostredie.

ÚEV Ďumbierske Tatry - SKUEV0302

Navrhované menežmentové opatrenia

Extenzívne prepásanie ovcami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka) na nelesných pozemkoch. Extenzívne prepásanie hovädzím dobytkom (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka). Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne na nelesných pozemkoch. Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny na nelesných pozemkoch. Odstraňovanie zámerne vysadených drevín na nelesných pozemkoch. Ponechávanie mokradí, rašelinísk a statických vodných plôch bez výsadby drevín. Usmerňovanie návštevnosti územia. Elimináciu vplyvu nepôvodných druhov na pôvodnú faunu. Zvyšovanie rubnej doby. Predlžovanie obnovnej doby. Predĺženie obdobia na zalesnenie a zabezpečenie nového porastu. Jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy. Šetrné spôsoby sústreďovania drevnej hmoty. Ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelo stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny) mimo hlavný tok riek. Zvyšovanie podielu prirodzenej obnovy. Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov. Optimalizovať ekologické podmienky v bylinnej etáži (napr. presvetlenie znížením zápoja) z dôvodu chránených alebo ohrozených druhov rastlín na nelesných pozemkoch po dohode s obhospodarovateľom. Protierózne, vodohospodárske, protilávínové, brehoochranné a protideflačné opatrenia. Špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov (chrapkáč, drop a drobné pernaté vtáctvo, alebo cicavce). Stráženie (napríklad. hniezd dravcov). Obnova zdroja potravy (zarybňovanie). Úprava a budovanie nových hniezd a hniezdných biotopov vtáctva. Ochrana, údržba a úprava priaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky. Zabezpečenie ochrany obojživelníkov v období migrácie (napr. budovanie migračných zábran, transfer jedincov na reprodukčné lokality). Umiestnenie a výstavba lavičiek, mostíkov, chodníkov, povalových chodníkov a pod. po dohode s obhospodarovateľom.

ÚEV Ďumbierske Tatry - SKUEV0302

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Cesty I. až III. Triedy. Vykonávanie činnosti meniacej stav mokrade alebo koryto vodného toku, najmä ich úpravu, zasypávanie, odvodňovanie, ťažba trstia, rašeliny, bahna a riečného materiálu okrem vykonávania týchto činností v koryte vodného toku jeho správcom. Železničné, lanové a iné dráhy. Mosty, nadjazdy, tunely, nadchody a podchody na cestách I. až III. Triedy. Diaľkové ropovody a plynovody, rozvody vody alebo pary. Diaľkové telekomunikačné siete a vedenia. Diaľkové rozvody elektriny. Nekryté športové ihriská. Športové areály. Kryté budovy pre šport. Automobilové, motocyklové a cyklistické dráhy. Skokanské mostíky. Golfové ihriská. Lyžiarske zjazdové trate. Lyžiarske vleky. Ťažba a úprava rudných surovín. Povrchové lomy vápencové, dolomitové. Lomy a ťažba ostatného stavebného kameňa a nerudných surovín (vrátane pieskov). Ťažba ostatných nerastov. Umiestnenie vodného diela. Banské stavby a ťažobné zariadenia. Malé vodné elektrárne. Veterné elektrárne. Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia. Spaľovne odpadu. Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu. Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárskoho, stavebného, papierenského, drevospracujúceho a iného priemyslu. Skládky odpadu. Hotely a motely. Penzióny a chaty s kapacitou nad 20 lôžok. Kempingy. Garáže a kryté parkoviská nad 10 parkovacích miest. Priemyselné budovy a sklady. Priemyselné nádrže a silá. Skladovacie plochy všetky. Len veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale. Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery. Rozširovanie všetkých nepôvodných druhov živočíchov. Telekomunikačné stožiare a transformačné stanice. Stožiare elektrických vedení, transformačné stanice. Zábavné parky. Zoologické a botanické záhrady. Bytové domy. Ostatné budovy na bývanie (detské domovy, študentské domovy, domovy dôchodcov a útulky pre bezdomovcov a pod.). Ostatné administratívne, správne budovy nesúvisiace s obhospodarovaním pozemkov. Budovy pre veľkoobchod. Autoservisy. Čerpace stanice. Dopravné a telekomunikačné budovy. Stanice (autobusové, železničné). Hangáre a depá. Skladovacie plochy len nad 100 m². Amfiteátre. Ostatné budovy pre kultúru a verejnú zábavu. Budovy pre školstvo a na vzdelávanie. Budovy pre výskum. Nemocnice, zdravotnícke a sociálne zariadenia. Kaplnky a kostoly. Kríže. Cintoríny. Krematóriá. Ostatné nebytové budovy (nápravné zariadenia, kasárne a pod.). Zmeny rekreačných objektov na priemyselné. Zmeny poľnohospodárskych objektov na rekreačné (napr. senníky na chaty a pod.). Zmeny obytných objektov na rekreačné. Zmeny obytných objektov na priemyselné. Zriadenie alebo zrušenie verejných sadov, parkov, okrasných záhrad a inej zelene, ak sú spojené s terénnymi prácami, s odstraňovaním zelene,

s vybavením chodníkmi a iným spevnenými plochami, s umiestnením drobnej záhradnej architektúry a technickým prevádzkam. Diaľnice. Vzletové dráhy, prístávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk. Prístavy, plavebné kanály a komory. Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti minimálne o 20 %, ktoré by mohli ohroziť alebo životné prostredie. Zriadiť poľovnícke zariadenie – zvernica. Zriadiť rybochovné zariadenie. Ťažba a úprava uhlia, lignitu a bituminózných hornín. Ťažba keramických a žiaruvzdorných ílov. Ťažobné a geotermálne vrty. Výsypky, odvaly a odkaliská (haldy). Rekonštrukcie všetkých typov parkov, parčíkov a historických záhrad, bez limitu. Umiestnenie, výsadba a zloženie nepôvodných druhov drevín mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady, bez limitu.

ÚEV Ďumbierske Tatry - SKUEV0302

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Ťažba a úprava uhlia, lignitu a bituminózných hornín. Ťažba a úprava rudných surovín. Ťažba a úprava rudných surovín na kontakte s tokom pretekajúcim územím. Povrchové veľkokapacitné vápencové a dolomitové lomy. Povrchové malé vápencové a dolomitové lomy ak ide o ťažbu odstrelom. Ťažba keramických a žiaruvzdorných ílov ak ide o vyhradené ložisko. Ťažba ostatných nerastov. Ostatné ťažobné vrty s používaním výplachu ak sú vypúšťané do toku nad územím. Diaľnice. Vzletové dráhy, prístávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk. Banské stavby a ťažobné zariadenia. Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia. Spaľovne odpadu. Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu. Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárkeho, stavebného, papierenského, drevospracujúceho al. iného priemyslu. Sklárky odpadu. Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v podstatnom zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie ľudí alebo životné prostredie. Automobilové a motocyklové dráhy. Veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale. Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery. Ťažobné vrty na geotermálne vody v prípade ich vypúšťania do toku nad územím.

CHVÚ Nízke Tatry - SKCHVU 018

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Hotely a motely. Nemocnice, zdravotnícke a sociálne zariadenia. Zmeny rekreačných objektov na poľnohospodárske. Ostatné budovy pre kultúru a verejnú zábavu. Výrub drevín brehových porastov (žiadateľ nie je správcom vodného toku), nad 50 m dĺžky. Výrub krov, nad 500 m². Výrub stromov, nad 80 stromov. Zvýšenie prepravnej kapacity dopravných zariadení (vleky, lanovky) o minimálne 20 %. Zvýšenie ubytovacích kapacít v rekreačných zariadeniach. Zmeny obytných objektov na priemyselné. Zmeny obytných objektov na rekreačné. Zmeny obytných objektov na poľnohospodárske. Zmeny poľnohospodárskych objektov na priemyselné. Likvidácia brehových porastov holorubným spôsobom (oprávnenie správcu toku), nad 100 m dĺžky. Zmeny poľnohospodárskych objektov na obytné. Výrub stromov na pasienkoch s plochou väčšou ako 5 ha (okrem náletu do 20 rokov veku, alebo obvodu do 20 cm), nad 1000 stromov. Zmeny rekreačných objektov na priemyselné. Zmeny rekreačných objektov na obytné. Oplocovanie pozemkov okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice. Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery. Vykonávanie činnosti meniacej stav mokrada alebo koryto vodného toku, najmä ich úpravu, zasypávanie, odvodňovanie, ťažba tŕstia, rašeliny, bahna a riečneho materiálu okrem vykonávania týchto činností v koryte vodného toku jeho správcom. Ostatné nebytové budovy (nápravné zariadenia, kasárne a pod.). Krematóriá. Kaplnky a kostoly. Len veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale. Rodinné domy. Zmeny poľnohospodárskych objektov na rekreačné (napr. senníky na chaty a pod.). Garáže a kryté parkoviská nad 10 parkovacích miest. Ostatné budovy na bývanie (detské domovy, študentské domovy, domovy dôchodcov a útulky pre bezdomovcov a pod.). Penzióny a chaty s kapacitou nad 20 lôžok. Všetky penzióny a chaty. Kempingy. Ostatné administratívne, správne budovy nesúvisiace s obhospodarovaním pozemkov. Budovy pre maloobchod a drobné služby. Budovy pre veľkoobchod. Autoservisy. Čerpacie stanice. Dopravné a telekomunikačné budovy. Údržba brehových porastov (oprávnenie správcu toku), nad 1000 m dĺžky. Hangáre a depá. Parky (prímestské, rekreačné a pod.). Priemyselné budovy a sklady. Priemyselné nádrže a silá. Skladovacie plochy všetky. Amfiteátre. Budovy pre školstvo a na vzdelávanie. Všetky poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale. Zriadiť poľovnícke zariadenie – zvernica. Zriadiť poľovnícke zariadenie - posed, soľník, krmelec, senník. Umiestnenie,

výsadba a zloženie nepôvodných druhov drevín mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady, bez limitu. Likvidácia drevín z dôvodu revitalizácie pasienkov, nad 1 ha. Stanice (autobusové, železničné). Rozširovanie všetkých nepôvodných druhov živočíchov. Športové areály. Kryté budovy pre šport. Skokanské mostíky. Lyžiarske zjazdové trate.

Zasnežovanie lyžiarskych tratí. Rozširovanie invázných druhov rastlín uvedených v prílohe č. 2 vyhlášky.

Používanie chemických látok spojených s úpravou vlastností snehu na ploche do 2 ha. Rozširovanie nepôvodných druhov živočíchov (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky). Stožiare elektrických vedení, transformačné stanice. Výkon poľovného práva - zber vajec pernatej zveri. Zriadiť rybochovné zariadenie. Oplotenie pozemku za hranicami zastavaného územia obce okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice. Let lietadlom alebo lietajúcim športovým zariadením, najmä klzákom, ktorých výška letu je menšia ako 300 m nad najvyššou prekážkou v okruhu 600 m od lietadla alebo lietajúceho športového zariadenia. Pohyb mimo vyznačených chodníkov v lesnom vegetačnom stupni (okrem vlastníka). Pohyb mimo vyznačených chodníkov v alpínskom vegetačnom stupni. Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 2 a 3 vyhlášky). Melioračné sústavy. Mosty, nadjazdy, tunely, nadchody a podchody na cestách I. až III. Triedy. Malé vodné elektrárne.

Lyžiarske vleky. Umiestnenie informačného, reklamného alebo propagačného zariadenia. Cesty I. až III. Triedy. Účelové komunikácie. Nekryté športové ihriská. Železničné, lanové a iné dráhy. Televízne káblové rozvody. Diaľkové ropovody a plynovody, rozvody vody alebo pary. Diaľkové telekomunikačné siete a vedenia. Miestne telekomunikačné siete a vedenia (okrem domových prípojek). Telekomunikačné stožiare a transformačné stanice. Diaľkové rozvody elektriny. Miestne rozvody elektriny (okrem domových prípojek). Golfové ihriská. Nekryté parkoviská a odstavné plochy. Použitie zariadení spôsobujúcich svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukováná hudba mimo uzavretých stavieb. Automobilové, motocyklové a cyklistické dráhy. Používanie chemických látok spojených s úpravou vlastností snehu na ploche 2 ha a viac. Umiestnenie, výsadba a zloženie pôvodných druhov drevín mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady, nad 0,5 ha. Bytové domy. Zábavné parky. Budovanie a vyznačenie mototrás. Osvetlenie bežeckých tratí, lyžiarskych tratí a športových areálov mimo uzavretých stavieb. Skládky odpadu. Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárkeho, stavebného, papierenského, drevospracujúceho a iného priemyslu. Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu. Spaľovne odpadu. Hospodársky odber vody. Jazda na snežných skútroch. Zoologické a botanické záhrady. Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia. Výstavba vodných nádrží pre zasnežovanie. Vypaľovanie stariny. Vypúšťanie odpadových vôd a osobitných vôd do povrchových vôd poškodzujúce ukazovatele vody vhodnej pre život a reprodukciu pôvodných druhov rýb. Povrchové lomy vápencové, dolomitové. Lomy a ťažba ostatného stavebného kameňa a nerudných surovín (vrátane pieskov). Diaľnice. Úpravy tokov, priehrad, rybníkov a ochranných hrádzí. Umiestnenie zariadenia na vodnom toku alebo inej vodnej ploche nesúžiacej plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela. Umiestnenie vodného diela.

CHVÚ Nízke Tatry - SKCHVÚ 018

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Zmeny rekreačných objektov na priemyselné - do 50 m. Skládky odpadu - do 500 m. Ťažba a úprava rudných surovín - do 500 m. Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny I. a II. kategórii Zoznamu nepôvodných, invázných a expanzívnych - bez limitu. Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny I. a II. kategórii Zoznamu nepôvodných, invázných a expanzívnych - bez limitu. Zmeny obytných objektov na priemyselné - do 50 m. Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery - do 100 m. Zmeny rekreačných objektov na poľnohospodárske - do 50 m. Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárkeho, stavebného, papierenského, drevospracujúceho al. iného priemyslu - do 1 000 m. Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu - do 1 000 m. Povrchové malé vápencové a dolomitové lomy ak ide o ťažbu odstrelom - do 50 m. Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v podstatnom zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie ľudí alebo životné prostredie - do 200 m. Melioračné sústavy - do 100 m. Diaľnice - do 200 m. Automobilové a motocyklové dráhy - do 200 m. Rozširovanie invázných druhov rastlín uvedených v prílohe č.2

vyhlášky - bez limitu. Rozširovanie inváznych druhov rastlín uvedených v prílohe č.2 vyhlášky - bez limitu. Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia - do 1 000 m. Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny ostatných kategórií - do 2000 m. Rozširovanie nepôvodných druhov živočíchov (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky) - do 1000 m. Rozširovanie vetkých nepôvodných druhov živočíchov - do 2000 m.

- **Všeobecne odporúčané spôsoby obhospodarovania v chránených územiach:**

Prírodná rezervácia Pralesy Slovenska - navrhovaná

Ciele ochrany a manažmentové ciele

Nie sú navrhované žiadne aktívne manažmentové opatrenia na zabezpečenie starostlivosti o toto územie, okrem zväznenie cieleného a usmerneného poľovného hospodárenia v prípade, ak sa prejavia negatívne vplyvy vysokých stavov jelenej zveri. Vzjomne sa prekrývajúce manažmentové opatrenia na zabezpečenie starostlivosti o predmety ochrany neboli identifikované.

Z navrhovaných zákazov alebo súhlasov vyplývajúcich z ustanovení zákona by v odôvodnených prípadoch bolo potrebné (na zabezpečenie starostlivosti o predmet ochrany) zabezpečiť cielené a usmernené poľovnícke hospodárenie. Najmä vysoké stavy jelenej zveri sú v súčasnosti limitujúcim faktorom prirodzeného vývoja lesných ekosystémov, ktoré sú predmetom ochrany PR. Škody spôsobené zverou (najmä raticovou) na lesných porastoch významným spôsobom znižujú biodiverzitu ekosystémov (znižovanie zastúpenia charakteristických drevín, napr. jedľa biela a pod.). Po vyhlásení PR Pralesy Slovenska bude v celom území platiť piaty stupeň ochrany. Podľa § 16 ods. 1 písm. g) zákona je zakázané chytať, usmrtiť alebo loviť živočíchov, teda aj loviť zver.

Zasahovanie do lesného porastu z dôvodu údržby priechodnosti už existujúcich chodníkov a lesných ciest zakreslených v lesníckych porastových mapách a existujúcich turistických chodníkov je považované za činnosť potrebnú na zabezpečenie starostlivosti o predmet ochrany a chránené územie.

Ochrana biotopov, ekosystémov, druhov a prvkov geodiverzity v nenarušenom stave:

- Udržiavanie genetických zdrojov v dynamickom a evolučnom stave
- Udržiavanie vytvorených ekologických procesov
- Zachovanie štrukturálnych krajinných javov alebo skalných expozícií
- Zabezpečenie príkladov prírodného prostredia pre vedecké štúdie, environmentálny monitoring a vzdelávanie,
- Sprostredkovanie vykonávania vedeckého výskumu a environmentálneho monitoringu
- Obmedzenie vstupu verejnosti
- Udržiavanie integrity ekosystémov; rešpektovanie environmentálnych procesov a prírodného režimu ich disturbancií; redukovanie ľudských zásahov na minimum
- Využívanie prírodných zdrojov je vylúčené

- **Návrh opatrení na zachovanie a zlepšenie funkcií prvkov ÚSES**

Opatrenia sú zamerané na zachovanie alebo zlepšenie ekologickej funkcie krajinných prvkov navrhovaných ako kostra miestneho územného systému ekologickej stability. Meradlom plnenia stanoveného cieľa má byť stav druhov a biotopov v hodnotenom území.

NBc-1 – Ďumbierske Nízke Tatry

V časti biocentra, ktorá zasahuje do obvodu PPÚ sa nachádzajú len ochranné lesy. Z hľadiska zabezpečenia prirodzenej obnovy smreka je dôležité, aby v porastoch trvalo ostávalo čo najväčšie množstvo mŕtveho dreva, pri výchovných zásahoch je potrebné podporovať listnaté dreviny a jedľu.

Ekostabilizačné opatrenia, návrh režimu :

• obnoviť, resp. zachovať pôvodné druhové zloženie lesných porastov, • v plnej miere a efektívne využívať podrastové spôsoby obnovy porastov, • zabezpečiť jemnejšie spôsoby hospodárenia v lesných porastoch, • ochrana hniezdísk resp. hniezdných stromov dravých vtákov, sov, bocianov čiernych, tokanísk a reprodukčných plôch lesných kúr v súčinnosti so ŠOP SR • zabezpečiť ochranu obojživelníkov o období migrácie, zabezpečenie priaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk usmerňovanie návštevnosti územia, zvlášť nad hornou hranicou lesa

nRBk-1 – Bystrianka

Na výrub drevín sa vyžaduje podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov súhlas orgánu ochrany prírody (obecný úrad, okresný úrad). Orgán by mal vydávať súhlas nanajvýš na výrub vybraných stromov, ktoré sú už podrastené mladšími stromami, aby tieto mohli pomerne rýchlo vyplniť disponibilný priestor a nestrácala sa funkčnosť biokoridoru. V samotnom brehu by sa z dôvodu jeho protieróznej ochrany výrub drevín mal povoľovať výnimočne, a to len v prípade, keď vyvrátené dreviny spôsobujú vybreženie vodného toku.

MBc-1 – Lovište

Pre zachovanie a zlepšenie stavu je potrebné pravidelne odstraňovať nálet v okrajových častiach lokality, zabezpečiť pravidelné prepásanie všetkých častí lokality primeraným počtom zvierat a vylúčiť aplikáciu umelých hnojív aj košarovanie hospodárskych zvierat. V prípade možností dostupné časti lokality kosiť s možnosťou následného prepásania.

MBc-2 – VN Richtárová

Pri využívaní lokality brať ohľad aj na biologické hodnoty lokality. Ako dôležité sa javí predovšetkým zmeniť vzťah rybárov k niektorým druhom fauny.

MBc-3 – Lúky v lyžiarskom areáli Tále

Zabezpečiť pravidelné kosenie (výnimočne aj mulčovanie – odstraňovanie náletu drevín) s možnosťou následného prepásania lokality. Je potrebné zabrániť ryhovej erózii a zabezpečiť obnovu vegetačného krytu na terénymi úpravami zničených či poškodených častiach lokality. Najvhodnejšie sa javí využitie miestnych zdrojov (nastieňanie na zjazdovkách nakosenej biomasy na poškodené a zničené časti vo vhodnom období).

MBc-4 – Jelšina na sútoku Čierneho potoka a Bystrej

Vzhľadom na charakter stanovišťa (silne podmáčaná lokalita) je dielec č. 588 na LHC Ďumbier zaradený do kategórie ochranného lesa. Pre zachovanie stavu je potrebné vylúčiť rúbaňové hospodárenie, zmenu drevinového zloženia. Pre zlepšenie stavu je potrebné ponechať lesné porasty na prirodzený vývoj, čím dôjde k obnove prirodzeného drevinového zloženia aj štruktúry lesných porastov. V oboch prípadoch je potrebné vylúčiť odlesnenie, zástavbu a zmenu vodného režimu, znečisťovanie okrajov územia. Časť lokality leží v k. ú. Bystrá.

MBc-5 – Kopaniny

Na prevažnej časti lokality je potrebné obnoviť hospodárenie, ktoré viedlo k vytvoreniu, formovaniu a udržiavaniu týchto biotopov. V prvom rade je potrebné odstrániť nálet drevín (mulčovaním) a obnoviť pastvu, prípadne na prístupnejších častiach aj kosenie. Tieto opatrenia by bolo vhodné realizovať vzhľadom na vysokú druhovú diverzitu lokality. V prípade nezáujmu o takéto využívanie prichádza do úvahy aj riadené vypaľovanie častí lokality podľa usmernenia odborných inštitúcií (napr. Správy NP Nízke Tatry). Tento spôsob manažmentu prispel k vytvoreniu a udržiavaniu tohto typu biotopu v minulosti. Časť lokality predstavujú bývalé orané políčka.

MBc-6 – Nad Moskami - Dolinky

Na prevažnej časti lokality je potrebné zachovať súčasný manažment – primeraná pastva, kosenie, odstraňovanie náletových drevín mulčovaním. Časti s kompaktným zápojom drevín ponechať ako nelesnú zeleň. Na časti lokality (xerofilné úhory) je potrebné zintenzívniť využívanie (pastva), prípadne v pravidelných intervaloch tieto miesta aspoň pomulčovať.

MBc-7 – Pod Okošenu

Na obhospodarovaných častiach zachovať súčasný manažment (kosenie, primeraná pastva), na neobhospodarovaných častiach zabezpečiť odstránenie prevažnej časti náletu drevín a primeranú pastvu. Prednostne zabezpečiť vhodný manažment na miestach výskytu vstavača počerného letného (*Orchis ustulata* subsp. *aestivalis*).

MBC-8 – Nodná nádrž Krpáčovo

Pri využívaní lokality brať ohľad aj na biologické hodnoty lokality. Ako dôležité sa javí predovšetkým zmeniť vzťah rybárov k niektorým druhom fauny.

• Návrh opatrení na zvýšenie ekologickej stability krajiny :

Podľa koeficientov ekologickej stability je krajina v katastrálnom území Horná Lehota ekologicky stabilná. V katastrálnom území sa nachádza pomerne veľa prvkov s veľkým až mimoriadnym významom pre ochranu biologickej rozmanitosti, pričom mnohé pasienky a lesy, ktoré spolu zaberajú výraznú väčšinu územia zodpovedajú biotopom národného a európskeho významu v priaznivom stave. Preto je potrebné pri využívaní územia rešpektovať určité zásady alebo vykonávať opatrenia, ktoré vytvoria predpoklady pre zachovanie vysokej ekologickej kvality prírodného prostredia. Časť opatrení sleduje elimináciu prírodných procesov (primárne iniciovaných človekom) alebo priamych ľudských aktivít, ktoré na uvedené záujmy ochrany prírody negatívne vplyvajú alebo možno predpokladať ich budúci vplyv. Ďalšie opatrenia sú zamerané na zlepšenie stavu environmentálne negatívnych prvkov krajiny. Opatrenia zamerané na zvýšenie ekologickej stability krajiny sa týkajú viacerých hospodárskych odvetví exploatujúcich prírodné a krajinné prostredie, ale najmä poľnohospodárstva a lesného hospodárstva. Návrhy opatrení tvorby krajiny boli detailizované a dopracované na konkrétne plochy na základe poznatkov o morфометrických vlastnostiach abiokomplexu, potenciálnej prirodzenej vegetácii, reálnych deštrukciách krajiny zistených z terénnych prieskumov, resp. zo špecializovaných podkladov.

• Návrhy pre ekologizáciu lesného hospodárstva

- V hospodárskych lesoch preferovať podrastový hospodársky spôsob s dôrazom na maximalizáciu prirodzenej obnovy buka, jedle a cenných listnáčov.
- V lesných porastoch ponechávať suché, odumreté stromy, ak nie sú zdrojom škodcov (hniezdne stromy, stromy pre vzácne bezstavovce).
- Pri hospodárskych opatreniach v lesoch nerúbať stromy s dutinami a stromy s hniezdami vtákov.
- V častiach hospodárskych lesov, ktoré majú ochranný charakter, neplánovať ani nerealizovať obnovné ťažby.
- Pri výchovných zásahoch ponechávať v porastoch v primeranom zastúpení aj pionierske dreviny a kroviny.
- Pri výchovných zásahoch v lesoch znižovať zastúpenie stanovištne nepôvodných drevín.
- Minimalizovať používanie pesticídov v lesníctve.
- Dôrazne dodržiavať protierózne opatrenia pri výstavbe a údržbe lesných ciest.

• Návrhy pre stabilizáciu krajiny na poľnohospodárskych pozemkoch

Všeobecné zásady

- Na ornej pôde neumožňovať plošnú eróziu pôdy plánovaním a realizáciou osevných postupov na svahoch s prihliadnutím na protieróznú účinnosť jednotlivých plodín a obrábaním pozemkov najmä v smere vrstevníc.
- Na vybraných plochách (nivy potokov, mokrade, okolie ekologicky významných segmentov) neuvažovať s výstavbou ani rekonštrukciou hydromelioračných zariadení.
- Súčasné silne ruderalizované nevyužívané (opustené) plochy riešiť formou ich rekultivácie.
- Minimalizovať chemizáciu poľnohospodárstva, vo väčšej miere využívať aj mimoprodukčný potenciál poľnohospodárstva (agroturistika).

Konkrétne návrhy pôdoochranných opatrení

- Zmeniť poľnohospodárske kultúry podľa ich ohrozenosti eróziou.
- Vyhlásiť za les porasty, ktoré majú charakter lesa na poľnohospodársky nevyužiteľnej pôde a s ohľadom na zapojenosť drevinovej vrstvy nie je už možné ich užívať ako pasienky alebo už nie je efektívne odstraňovať dreviny.
- Zastaviť silné zarastanie trávnych porastov krovinami. Znižovaním počtu chovaných zvierat a tým aj intenzity pasenia v posledných desaťročiach došlo aj v k. ú. Horná Lehota k zníženiu intenzity využívania, ba až k opusteniu trvalých trávnych porastov. Navyše sa na trávne porasty zmenili aj pozemky, ktoré bývali pred kolektivizáciou poľnohospodárstva využívané ako terasovité políčka. Ich scelením a rekultiváciou na veľkoplošné trávne porasty sa znížila potreba využívania pasienkov v odľahlejších častiach obvodu PPÚ.
- V menej prístupných lokalitách dochádza k ich zarastaniu krovinami alebo sukcesia postúpila už do štádia prípravného lesa. Zanikajú tak z hľadiska biodiverzity hodnotné pasienky, ktoré predstavujú významné typy biotopov. Na tých pasienkoch, ktoré sa zachovali je potrebné odstrániť dreviny brániace ich riadnemu využívaniu. Pritom treba ale ochrániť staré a košaté stromy, ktoré sú hodnotné z krajinnno-estetického hľadiska.
- Odstrániť dreviny na koridoroch medzi pozemkami trvalých trávnych porastov, ktoré obmedzujú možnosť pohybu pasúcich sa hospodárskych zvierat medzi nimi, ako aj možnosť migrácie živočíchov a rastlín viazaných na trávne porasty.
- Zastaviť silné zaburiňovanie nitrifikovaných plôch. Skládkovaním hnoja a rôzneho organického odpadu došlo na lokalitách pri hospodárskom dvore, pri hnojisku v lokalite Mosky, pri opustenom salaši v lokalite Javor a na bývalých poľných hnojiskách na hrebeni severozápadne od obce (severná časť lokality Dolinky) k enormnému nahromadeniu dusíka v pôde. Na týchto lokalitách sa hromadí nitrofilná vegetácia burín. Buriny spôsobujú, že tieto plochy v súčasnosti nie sú v plnej miere využiteľné. Unikajúca hnojovka môže kontaminovať vodu vo vodných tokoch. Zaburinené plochy navyše pôsobia z krajinnno-estetického hľadiska negatívne. Plochy neorganizovaného skládkovania hnoja je treba rekultivovať. Ruderálne spoločenstvá nitrofilných druhov je potrebné vykášať tri krát ročne, biomasu kompostovať na vhodnom mieste.
- Zvýšiť súčasný stav chovaných hospodárskych zvierat a udržiavať ho na takom počte, aby bolo zaťaženie TTP na primeranej úrovni, so zvýšeným počtom zvierat podľa možnosti obnoviť pasenie na všetkých pasienkoch.
- Lúky kosiť od stredu k okraju, aby sa predchádzalo zbytočnému usmrcovaniu živočíchov, zahnaných kosačkami do ostrova napokon kosenej trávy v strede lúky.

• Hydroekologické návrhy

Všeobecné zásady:

- Pri ďalšom usmerňovaní vodného režimu v k. ú. Horná Lehota je vo všeobecnosti žiaduce zachovanie súčasného prírodného charakteru vodných tokov, posilňovanie protieróznej a retenčnej schopnosti agroekosystémov a bezpečné odvedenie a zasakovanie zrážkových vôd z komunikácií a zastavaných plôch.
- Z hľadiska kvalitatívnej ochrany vody je potrebné brať osobitný ohľad na vody pri manipulácii s hnojom, najmä pri jeho skládkovaní na poľných hnojiskách a pri manipulácii s pesticídmi v poľnohospodárstve i lesníctve.

• Krajinnno-ekologické návrhy pre infraštruktúru a územný rozvoj

Tieto opatrenia sú všeobecne potrebné pre odstraňovanie jestvujúcich stretov záujmov v území, t.j. na celkové skvalitňovanie životného (prírodného aj obytného) prostredia s adresnosťou na rôzne rezorty a rôznych užívateľov. Všetky kolízie a návrh ich riešenia je vhodné premietnuť aj do ďalších projektových dokumentácií (územný plán obce, lesný hospodársky plán a pod.).

-
- Účelové komunikácie trasovať tak, aby na nich nedochádzalo ku kumulácii povrchového odtoku a vzniku ryhovej erózie. Ak terén neumožňuje takto upraviť pozdĺžny sklon telesa cesty, je treba vzniku erózie zabrániť budovaním odrážok, resp. spevnením kritických úsekov.
 - Inštalovať zábrany na ochranu vtákov pred úrazom spôsobeným elektrickým prúdom na tých stĺpoch 22 kV vedení, ktoré doteraz neboli takto ošetrené, alebo zmeniť konštrukciu stĺpov a nahradiť súčasné nevyhovujúce typy bezpečnými konštrukciami.
 - Informovať občanov o prírodných hodnotách územia (zachovalých prírodných lokalitách zistených v rámci vypracovania MÚSES) formou web stránky, informačnej tabule v obci a pod.
- **Všeobecne odporúčané spôsoby obhospodarovania v chránených územiach národných parkov:**

Činnosti na nelesnej pôde:

- ekologické poľnohospodárstvo bez používania chemických prostriedkov,
- extenzívne prepásanie ovcami, kozami, alebo hovädzím dobytkom primerane únosnosti pasienkov, údržba pasienkov,
- odstraňovanie náletových, prípadne nevhodne vysadených drevín,
- pravidelné kosenie lúčnych priestorov,
- likvidácia inváznych druhov rastlín na všetkých druhoch pozemkov.

Činnosti v lesných porastoch:

- Navrhovaná zóna A (najhodnotnejšie prirodzené, alebo málo pozmenené lesné ekosystémy, často pralesovitého charakteru) - uplatňovaný bude bezzásahový režim, v prípade rozsiahlejších kalamít komisionálne posúdenie vzniknutej situácie.
- Navrhovaná zóna B (zóna aktívneho manažmentu s najjemnejšími spôsobmi hospodárenia v lesných porastoch a optimálnymi formami využívania nelesných ekosystémov s cieľom zachovať diverzitu a stabilitu biotopov, posilňovať odolnosť lesných porastov, zachovať, prípadne zlepšiť podmienky pre výskyt vzácných druhov rastlín a živočíchov) - prioritou bude uplatňovanie podrastových spôsobov hospodárenia, prechod na výberkový spôsob (do 50 rokov) v časti územia, zvyšovanie ekologickej stability porastov, zvyšovanie rubnej doby porastov, predlžovanie ich obnovnej doby, predĺženie obdobia na zalesnenie a zabezpečenie nového porastu, šetrné spôsoby sústreďovania drevnej hmoty (kone, lanovky a pod.), ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinele stojace stromy, skupiny stromov a ležaniny, atď.).
- Navrhovaná zóna C (územia človekom výraznejšie narušené, s pozmenenými prírodnými zložkami a s výraznejším socioekonomickým využívaním) - postupné znižovanie zastúpenia stanovištne nepôvodných druhov drevín a obnova prirodzeného drevinového zloženia, ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinele stojace stromy, skupiny stromov a ležaniny, atď.).

Ostatné činnosti

- výskum a monitoring ekosystémov a prírodných procesov v nich prebiehajúcich,
- realizácia schválených projektov zameraných na ochranu fauny a flóry (napr. programy záchrany, programy starostlivosti),
- aktívna ochrana fauny (napr. úprava a budovanie nových hniezd a hniezdných možností pre vtáky, ochrana, údržba a úprava súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky, spriechodnenie ciest križujúcich migračné trasy obojživelníkov),
- zvyšovanie informovanosti návštevníkov a ich usmerňovanie v zmysle Návštevného poriadku NP Nízke Tatry,
- budovanie a údržba náučných chodníkov,

-
- zvyšovanie turistickej a rekreačnej atraktívnosti vybratých častí územia (napr. umiestňovanie lavičiek, budovanie chodníkov, oddychových miest).
 - Zabezpečovať ochranu charakteristického vzhľadu krajiny nasledujúcimi opatreniami, v náväznosti na implementáciu Európskeho dohovoru o krajine:
 - Zabezpečiť v území aplikáciu metód integrovaného manažmentu krajiny a ochrany charakteristického vzhľadu krajiny
 - vylúčiť umiestňovanie reklamných pútačov a billboardov na exponovaných miestach výhľadov do voľnej krajiny
 - preferovať podzemné vedenia energovodov pred vzdušnými
 - vylúčiť v novej zástavbe v pohľadovo exponovaných polohách radové formy zástavby z dôvodov zabezpečenia priehľadov do krajiny
 - vylúčiť realizáciu stavieb, ktoré by svojou hmotou a výškou konkurovali historickým dominantám, objektov kostolov v panorámach obcí
 - Realizovať tieto ekostabilizačné opatrenia:
 - **zvýšenie ekologickej stability územia** – navrhujeme na plochách technických stavieb a skladových areálov, vytvoriť plochy na ozelenenie a výsadbu izolačných zelene okolo areálov.
 - **eliminácia stresových faktorov** – na plochách hospodárskeho dvora so živočíšnou výrobou, ktorý je stredným zdrojom znečistenia ovzdušia. Navrhujeme vytvoriť pásy izolačnej zelene medzi hospodárskym dvormi a obytnými a športovo rekreačnými plochami.
 - **plochy s protieróznymi opatreniami** – navrhujeme opatrenia na plochách ornej pôdy, ktoré sú už erodované alebo ohrozené eróziou. Na týchto plochách navrhujeme pestovať viacročné kultúry alebo trvalé kultúry a vytvoriť pásy zelene s protieróznymi účinkami.
 - rešpektovať ekologicky významné segmenty (vodné toky, vodné plochy, plochy lesných porastov, plochy verejnej zelene a NDV v zastavanom území, všetky plochy nelesnej drevinovej vegetácie hlavne v časti intenzívne využívanej na poľnohospodárske účely)
 - dodržiavať opatrenia na zvýšenie ekologickej funkčnosti vodných tokov (zachovať pôvodnú morfológiu tokov, nezasahovať do hydrologického režimu tokov, zabezpečiť existenciu pôvodnej pobrežnej vegetácie na celej dĺžke tokov, a pod.);
 - udržať a neustále skvalitňovať súčasnú organizáciu krajiny – predpoklad zachovania, resp. zvyšovania stupňa územného systému ekologickej stability a priestorovej diverzity, vysoká estetická hodnota, rámcovo zachovať súčasný charakter jej využívania
 - hospodárenie v lesných komplexoch vykonávať podľa platného lesného hospodárskeho plánu, pri obnove vegetačných porastov uprednostňovať prirodzenú obnovu, dodržiavať prirodzené druhové zloženie drevín pre dané typy (postupná náhrada nepôvodných drevín pôvodnými), na maximálnu možnú mieru obmedziť ťažbu veľkoplošnými holorubmi
 - na lesnom pôdnom fonde dbať na ochranu druhov najmä fauny, viažúcej sa na tento krajinný priestor, ponechávať dostatočný počet starých (aj odumretých) stromov v závislosti na ornitocenózach a ďalších špecifických podmienkach
 - v reliéfových nerovnostiach (stržie, výmole a pod.) súčasnú vegetáciu ošetrovať, posilniť, monitorovať – prirodzená protierózna, pôdoochranná funkcia
 - orné pôdy obhospodarovať (orať, siať) po vrstevnici, zabrániť plošnému odvodneniu, obmedziť, prispôsobiť (vhodné chemické hnojivá), zvýšiť podiel prirodzených hnojív
 - zachovať súkromné hospodárenie na orných pôdach – záhumienky v náväznosti na centrálné sídlo – kvalitný plošný diverzifikačný, ekostabilizačný, krajinnotvorný a aj estetický prvok

- prvky ÚSESu považovať za limity územného rozvoja, zabezpečiť v nich taký režim využívania, aby spĺňali funkciu biokoridoru, biocentra resp. interakčného prvku, neprerušovať línie biokoridorov a plochu biocentier pri navrhovaní koridorov infraštruktúry a líniových stavieb
- zachovať súčasnú sieť vodných tokov v riešenom území aj s brehovými porastmi za účelom zachovania ich ekologických funkcií pri súčasnom zachovaní úrovne protipovodňovej ochrany,
- doplniť sprievodnú vegetáciu vodných tokov a vodných plôch vhodnými pôvodnými drevinami, oddeliť pásmami TTP brehy vodných tokov od plôch ornej pôdy
- realizovať opatrenia na zamedzenie šírenia inváznych druhov rastlín a drevín.
- vypracovať návrh uličnej, parkovej a verejnej zelene v obci, zabezpečiť ich odbornú starostlivosť
- rekultivovať bývalé areály rastlinnej a živočíšnej výroby za účelom ich prípadného využitia pre ďalšie rozvojové činnosti v regióne
- plochy s nelesnou drevinou vegetáciou ponechať na samovývoj sukcesným procesom
- na plochách trvalých trávnych porastov zabrániť sukcesnému procesu, zarastaniu.
- uprednostniť poľnohospodársku výrobu na menších parcelách PPF, jednotlivé parcely oddeliť medzami (pásmi TTP) resp. vhodnými drevinami, a tak umožniť rozmanitejšiu štruktúru krajiny, ktorá by poskytovala viacero možností pre úkryt, hľadanie potravy a rozmnožovanie živočíchov, čo by podporilo zvýšenie biodiverzity v krajine, neúžitky popri cestách ponechať na samovývoj, resp. podporiť ich premenu na NDV
- realizáciu navrhovaných obytných zón podmieniť vybudovaním rozvodov verejných inžinierskych sietí (vodovod, plynovod, kanalizácia) s dostatočnou kapacitou a v potrebnom časovom predstihu – zabránenie znečisteniu podzemných vôd, ovzdušia
- pri dopravných stavbách technickým riešením a technológiou výstavby v maximálnej miere rešpektovať funkciu biokoridoru;
- zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehové územia s cieľom obnoviť a zvyšovať vododržnosť krajiny a zabezpečiť dlhodobu priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov;
- na území realizovať celoplošný základný ekososologický prieskum dopĺňujúci súčasné poznatky, najmä z hľadiska vegetačného krytu a vybraných skupín fauny (napr. cicavce, obojživelníky, plazy, bezstavovce);
- celoplošne zabezpečiť ochranu existujúcej štruktúry nelesnej drevinovej vegetácie, lesíkov a trvalých trávnatých porastov s dôrazom na ekologicky významné segmenty;
- udržať a neustále skvalitňovať súčasnú organizáciu krajiny – predpoklad zachovania vysokého stupňa územného systému ekologickej stability a priestorovej diverzity, vysoká estetická hodnota, rámcovo zachovať súčasný charakter jej využívania;
- hospodárenie v lesných komplexoch vykonávať podľa platného plánu starostlivosti o les;
- na lesnom pôdnom fonde dbať na ochranu druhov fauny, viažucej sa na tento krajinný priestor, ponechávať dostatočný počet starých (aj odumretých) a dutinových stromov v závislosti na ornocenózach a ďalších špecifických podmienkach;
- v lesných komplexoch s funkciou ochrannou dodržiavať legislatívne platné podmienky;
- zachovanie prirodzených lesných porastov s prirodzeným drevinovým zložením;
- ochrana mimo lesnej vegetácie a jej rozširovanie na neprodučných plochách, plochách postihnutých eróziou, potenciálnych erózných plochách, medziach, a pod.;
- ochrana a revitalizácia brehových porastov
- ponechanie rozptýlenej krajinskej vegetácie na poľnohospodárskom pôdnom fonde;
- zachovať a periodicky ošetrovať súčasnú rozptýlenú krajinnú vegetáciu na poľnohospodársky využívaných plochách (najmä lúky a pasienky);
- podpora tradičných foriem hospodárenia v území;

- zachovať súkromné hospodárenie na orných pôdach – záhumienky, sady, záhrady v nadväznosti na centrálné sídlo, na miestne časti (usadlosti lazničského typu osídlenia) – kvalitný plošný diverzifikačný, ekostabilizačný, krajínovotvorný a aj estetický prvok;
- orné pôdy obhospodarovat' (orať, siať) po vrstevnici, zabrániť plošnému odvodneniu;
- obmedziť alebo vhodne prispôbiť chemické hnojivá, zvýšiť podiel prirodzených hnojív;
- zabránenie šíreniu expanzívnych a inváznych druhov rastlín;
- vylúčenie akéhokoľvek vypaľovania trávnych porastov;
- odstraňovanie nepovolených skládok odpadov a zabrániť ich vytváraniu;
- pri budovaní, rekonštrukciách resp. prekládkach elektrických vedení 22 kV zabezpečiť technické opatrenia zabráňujúce usmrčovaniu vtákov;
- akýkoľvek plán alebo projekt, ktorý priamo nesúvisí so starostlivosťou o územie patriace do európskej sústavy chránených území, navrhované chránené vtáčie územie alebo územie európskeho významu alebo nie je pre starostlivosť oň potrebný, ale ktorý pravdepodobne môže mať samostatne alebo v kombinácii s iným plánom alebo projektom na toto územie významný vplyv, podlieha hodnoteniu jeho vplyvov na takéto územie z hľadiska cieľov jeho ochrany.
- Podľa § 28 ods. 3 každý, kto zamýšľa uskutočniť plán alebo projekt podľa odseku 2, je povinný predložiť návrh plánu alebo projektu na posúdenie orgánu ochrany prírody. Táto povinnosť sa nevzťahuje na plány alebo projekty, ktoré sú predmetom posudzovania vplyvov podľa osobitného predpisu.
- pri umiestňovaní živočíšnej výroby na plochách hospodárskych dvorov je potrebné postupovať tak, aby ochranné pásmo hygienickej živočíšnej výroby neovplyvnilo funkčné využitie kontaktných navrhovaných plôch bývania, resp. ostatné funkcie
- zabezpečiť zlepšenie využitia poľnohospodárskej pôdy návrhom protieróznych opatrení
- pri návrhu zástavby resp. iných aktivít v území rešpektovať všetky existujúce územia ochrany prírody

9. ZÁSADY A REGULATÍVY STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

- realizáciu navrhovaných obytných plôch podmieniť vybudovaním rozvodov verejných inžinierskych sietí (vodovod, kanalizácia) s dostatočnou kapacitou a v potrebnom časovom predstihu – zabránenie znečisteniu podzemných vôd, ovzdušia
- zabezpečiť nasledovné požiadavky na ochranu zdravia ľudí:
 - zabezpečiť kvantitatívne i kvalitatívne vyhovujúce hromadné zásobovanie obyvateľstva obce pitnou vodou podľa požiadaviek NV SR č. 354/2006 Z. z, ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu, ako aj hygienicky vyhovujúce zneškodňovanie splaškových odpadových vôd (budovanie kanalizácie) – inžinierske siete budovať v predstihu alebo súbežne s navrhovaným riešením
 - regulovať rozvoj obce tak, aby sa eliminovalo možné nežiadúce ovplyvňovanie chránených funkcií (bývanie, šport – rekreácia,) prevádzkami nadmerne zaťažujúcimi životné prostredie hlukom, emisiami škodlivín a pachov
 - urbanizáciu územia usmerňovať s ohľadom na maximálnu ochranu existujúcej zelene a podzemných vôd
 - obmedziť podiel zastavaných a spevnených plôch vhodnou reguláciou
 - usporiadanie a konfiguráciu jednotlivých objektov navrhnuť tak, aby sa vylúčilo ich vzájomné tienenie a dodržali sa vo vnútorných priestoroch určených na dlhodobý pobyt ľudí vyhovujúce svetlotechnické podmienky podľa NV SR č. 353/2006 Z. z. o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia

- preveriť potrebu radónovej ochrany objektov podľa vyhl. MZ SR č. 528/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia,
- V návrhu ÚPN obce Horná Lehota z hľadiska starostlivosti o životné prostredie a ochranu vôd navrhujeme nasledovné opatrenia:
 - rešpektovať ochranné pásmo CHVO Nízke Tatry – východná časť a plniť požiadavky vyplývajúce zo zákona č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd.
 - rešpektovať ochranných pásiem jestvujúcich vodných zdrojov pre zásobovanie pitnou vodou, ako aj plniť požiadavky pre hospodársku činnosť vykonávanú v tomto území podľa platných rozhodnutí pre ochranné pásma a zákona o vodách č. 364/2004 Z. z.,
 - prevádzkovať splaškovú kanalizáciu s ukončením v MB ČOV v obci Horná Lehota, rekreačných lokalitách Krpáčovo, Tále a Chopok-Juh - Trangoška, čím sa zabezpečí plnenie požiadaviek dané zákonom o vodách č. 364/2004 Z. z. a nariadením vlády č. 269/2010 Z. z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd,
 - rešpektovať ochranné pásma pre pobrežné pozemky podľa § 49 zákona o vodách č. 364/2004 Z. z.
- preferovať zachytávanie vody v území, resp. jej využívanie ako úžitkovej vody, Zadržiavať dažďovú vodu v krajine, zachytávať ju v území vo forme jazierok, dažďových záhrad, odvedením do vodných tokov alebo postupným vsakovaním, vhodnosť navrhnutého riešenia preukázať hydrogeologickým posudkom
- v riešení odpadového hospodárstva navrhovať minimalizáciu vzniku odpadov, správne zneškodňovať odpady a maximalizovať podiel recyklovateľných surovín
- rešpektovať zámery a opatrenia Programu odpadového hospodárstva, rozšíriť druhovosť separovania odpadu
- pri návrhu zástavby resp. iných aktivít v území rešpektovať existujúce územia ochrany prírody

Adaptačné opatrenia, ktorými sa budú eliminovať nepriaznivé dôsledky klímy:

- zabezpečiť opatrenia voči častejším a intenzívnejším vlnám horúčav:
 - zvyšovať podiel vegetácie a vodných prvkov v zastavanom území centra mesta
 - odporovať a využívať vegetáciu, svetelné a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre
 - využívať dopravné a energetické technológie prispôsobené meniacim sa klimatickým podmienkam
 - vytvárať a podporovať vhodnú mikroklimu pre chodcov a cyklistov
 - zabezpečiť a podporovať ochranu brehových porastov
 - pri výsadbe zelene výber drevín prispôbiť meniacim sa klimatickým podmienkam
 - vytvárať komplexný systém plôch zelene v meste s prepojením do voľnej krajiny
 - zabezpečiť opatrenia voči silným vetrom a víchriciam:
 - zabezpečiť a podporovať výsadbu spoločenstiev drevín v extraviláne mesta
 - udržiavať dobrý stav statickej a ekologickej stability stromovej vegetácie
 - zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii, napr.. výsadbou vetrolamov a živých plotov,...
- zabezpečiť opatrenia voči častejšiemu výskytu silných vetrov a víchric:
 - zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability stromovej vegetácie
 - zabezpečiť dostatočnú odstupnú vzdialenosť stromovej vegetácie v blízkostielektrického vede
 - zabezpečiť a podporovať výsadbu lesa alebo spoločenstiev drevín v extravilánoch miest a obcí
- opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha

- podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody
- zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach
- zabezpečiť opaterenia voči riziku lesných požiarov
- podporovať a zabezpečiť využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov
- opatrenia voči častejšiemu výskytu vodných zrážok :
 - zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu
 - zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajiny pokrývky, s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov v extraviláne obcí a minimalizovať podiel nepriepustných povrchov na urbanizovaných plochách v intraviláne mesta
 - zabezpečiť udržiavanie siete lesných ciest s účinnou protipovodňovou ochranou a rozrušovať nepotrebné lesné cesty
 - usmerniť odtokové pomery pomocou drobných hydrotechnických opatrení
 - zabezpečiť a podprovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy

10. VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

Obec Horná Lehota je tvorená jedným katastrálnym územím ktoré pozostáva z dvoch samostatných celkov zastavaného územia.

V súvislosti s návrhom rozvojových plôch vymedzuje územný plán obce zastavané územie obce tak, že obsahuje:

- existujúce zastavané územie k.ú. Horná Lehota definované hranicou zastavaného územia k 1.1.1990 (jadrová obec)
- existujúce zastavané územie k.ú. Horná Lehota, časť Bruchačka definované hranicou zastavaného územia k 1.1.1990
- nové rozvojové plochy mimo hraníc zastavaných území vrátane príľahlých komunikácií tak, aby po ich realizácii tvorili kompaktné zastavané územie

11. VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

11.1 Ochranné pásma technickej infraštruktúry

V riešenom území je potrebné rešpektovať tieto ochranné pásma, ovplyvňujúce riešené územie:

Vodohospodárske ochranné pásma :

- *Chránená vodohospodárska oblasť (ďalej CHVO)*

Táto forma ochrany povrchových a podzemných vôd vyplýva z § 31 zákona o vodách a realizuje sa zákonom č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Do riešeného územia spadá územie CHVO Nízke Tatry – východná časť.

- *Ochranné pásma podzemných vôd:*
 - vodárenského zdroja Prameň Sama Chalúpku pre obec Horná Lehota, určené rozhodnutím č. PLVH-575/81- DŠ z 6.X.1981,

- vodárenského zdroja prameňa Bystrá, nazývaný aj ako Tále - Chlórovňa, určené rozhodnutím č. SVS 2005/98/99 zo dňa 6.10.1981,
 - vodárenského zdroja prameňa Stará Trangoška, určené rozhodnutím č. PLVH-1982/88-Dj zo dňa 17.11.1988 a jeho zmenami č. PLVH/4LO.2/1989-1 zo dňa 14.4.1989 a zmenou č. ŽP-4464.2/93-Há zo dňa 27.9.1993,
 - vodárenského zdroja Hámor, ktorý zásobuje pitnou vodou obec Dolná Lehota a je určené rozhodnutím zo dňa 4.7.2003 vedeným pod č. A2003/13900,
 - vodárenského zdroja prameňa Kosodrevina, určené rozhodnutím č. ŠVS- A2008/02089 Fa, zo dňa 29.12.2008,
 - vodárenského zdroja prameňa Srdiečko, stanovené ochranné pásmo I. stupňa, ktoré tvorí oplotenie prameňa o celkovej rozlohe 400 m² a ochranné pásmo II. stupňa spadá do oblasti už vyhláseného ochranného pásma vodného zdroja Stará Trangoška,
 - zdroj z Kvačkajovského potoka určený pre rekreačné zariadenie HotelHydro Krpáčovo a súkromné chaty, ktoré má vydané povolenie k užívaniu vody vydané OPLVH ONV v Banskej Bystrici dňa 29.05.1967 pod číslom VHPL 198/1967 Kt., a ktoré bolo zmenené povolením pre odber vody z dňa 13.3.1979 pod číslom PLVH 354/79-Dš a povolením z dňa 21.12.1983 pod číslom PLVH 1961/83-Dš.
- *Ochranné pásma povrchových vôd:*
 - manipulačné pásma pobrežných pozemkov vodných tokov a vodohospodárskych objektov v šírke 5 m pre malé vodné toky, a 10 m pre vodohospodársky významné toky pretekajúce riešeným územím
 - Je potrebné zabezpečiť ochranu inundačných území tokov, zamedziť v nich výstavbu a iné nevhodné činnosti v zmysle Zákona o ochrane pred povodňami č. 7/2010 Z.z. v platnom znení
 - *ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií*
 - v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 1,5 m na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac 2,5 m na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia

Ochranné pásma energetických zariadení :

- ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 251/2012 Z.z. v platnom znení, vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
 - od 1 kV do 35 kV vrátane:
 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
 2. pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m,
 3. pre zavesené káblové vedenie 1 m
- v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:
- zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
 - uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
 - vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku

-
- vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia
 - vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a prístup k vedeniu a na tento účel umožniť prevádzkovateľovi udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podporného bodu)
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia v zmysle zákona č. 251/2012 Z.z. v platnom znení, vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane je 15 m.
 - ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 251/2012 Z.z. v platnom znení, vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
 - 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej technikyv ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažné mechanizmy
 - vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu
 - ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia v zmysle zákona č. 251/2012 Z.z. v platnom znení:
 - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
 - v ochrannom pásme elektrickej stanice je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky elektrickej stanice
 - ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 351/2011 Z.z. v znení neskorších predpisov

Cestné ochranné pásma

- cestné ochranné pásmo regionálnej cesty II. triedy stanovené mimo sídelného útvaru obce ohraničeného dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce 25 m od osi komunikácie – ochranné pásmo v zmysle Zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, a vyhl. č. 35/1984 Zb. V cestnom ochrannom pásme je zakázaná, alebo obmedzená činnosť, ktorá by mohla ohroziť cestu, alebo premávku na nej (výnimku zo zákazu činnosti v cestnom ochrannom pásme udeľuje príslušný cestný správny orgán v štádiu prípravnej dokumentácie).
- cestné ochranné pásmo regionálnej cesty III. triedy stanovené mimo sídelného útvaru obce ohraničeného dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce 20 m od osi komunikácie – ochranné pásmo v zmysle Zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, a vyhl.č. 35/1984 Zb. V cestnom ochrannom pásme je zakázaná, alebo obmedzená činnosť, ktorá by mohla ohroziť cestu, alebo premávku na nej

(výnimku zo zákazu činnosti v cestnom ochrannom pásme udeľuje príslušný cestný správny orgán v štádiu prípravnej dokumentácie)

- cestné ochranné pásmo miestnej komunikácie stanovené mimo sídelného útvaru obce ohraničeného dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce 15 m od osi komunikácie – ochranné pásmo v zmysle Zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, a vyhl.č. 35/1984 Zb. V cestnom ochrannom pásme je zakázaná, alebo obmedzená činnosť, ktorá by mohla ohroziť cestu, alebo premávku na nej (výnimku zo zákazu činnosti v cestnom ochrannom pásme udeľuje príslušný cestný správny orgán v štádiu prípravnej dokumentácie)

11.2 Chránené územia a ochranné pásma vymedzené podľa osobitných predpisov

- ochranné pásmo lesa vo vzdialenosti 50 m od okraja lesných pozemkov v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v platnom znení

V prípade realizácie stavieb v ochrannom pásme lesa je potrebné požiadať dotknutý orgán štátnej správy o záväzné stanovisko podľa § 10 odst. 2 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch k vydaniu rozhodnutia o umiestnení stavieb a o využití územia vo vzdialenosti do 50 m od okraja lesných pozemkov

- V zmysle zákona č. 143/1998 Z.z. v platnom znení §30 o civilnom letectve (letecký zákon) v znení neskorších predpisov, je potrebný súhlas Leteckého úradu Slovenskej republiky na stavby a zariadenia:
 - vysoké 100 m a viac nad terénom (§30 ods. 1, písm a),
 - stavby a zariadenia 30 m a viac umiestnené na prírodných, alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§30 ods. 1, písm b),
 - zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§30 ods. 1, písm c).
- V zmysle zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v platnom znení sú určené ochranné pásma pre:
 - nehnuteľné kultúrne pamiatky a ochranné pásmo nehnuteľných kultúrnych pamiatok vyhlásené podľa zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v platnom znení:
 - Archeologické náleziská

V bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok

- Chránené územia a ich ochranné pásma v zmysle zákona č. 542/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení v rámci národnej sústavy chránených území:
 - Prírodná rezervácia Pralesy Slovenska - navrhovaná - 5. stupeň územnej ochrany - navrhovaný
 - Prírodná rezervácia Bystrá dolina - 5. stupeň územnej ochrany – vydané predbežné opatrenie
 - národný park Nízke Tatry, chránené územie vymedzené Nariadením vlády SR č. 182/1997 Z.z. – 3.stupeň ochrany, a jeho ochranné pásmo vymedzené Nariadením vlády SR č. 182/1997 s 2. Stupňom ochrany
- Chránené územia podľa legislatívy Európskej únie NATURA 2000:
 - územie európskeho významu Ďumbierske Tatry (SKUEV0302)

-
- územie európskeho významu Ďumbierske Tatry (SKUEV1302) vymedzené Výnosom MŽP SR č. 3/2004-5.1 a Opatrením č. 1/2017, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MŽP SR č. 3/2004-5.1
 - Chránené vtáčie územie Nizke Tatry (SKCHVU018) vymedzené Vyhláškou MŽP SR č. 189/2010 Z.z.
 - Ochranné pásmo cintorína je určené 25 m od hranice pohrebiska v súlade so zákonom o pohrebníctve. V ochrannom pásme nie je prípustné umiestňovať stavby na bývanie.

12. VYMEDZENIE PLÔCH NA VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY, NA VYKONANIE DELENIA A SCEĽOVANIA POZEMKOV, NA ASANÁCIU A CHRÁNENÉ ČASTI KRAJINY

Regulatívy sú identifikovateľné vo výkrese Komplexný návrh priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verenoprospešnými stavbami (č. 2.1, 3.1)

Vymedzenie plôch na verejnoprospešné stavby

Pozemky, stavby a práva k nim, potrebné na uskutočnenie stavieb alebo opatrení vo verejnom záujme, (podľa zoznamu uvedeného v Zákone č. 50/1976 Zb., §108, odsek 2), možno vyvlastniť alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám možno obmedziť rozhodnutím stavebného úradu (ďalej len "vyvlastniť").

Verejný záujem na vyvlastnení na účely uvedené v odseku 2 sa musí preukázať vo vyvlastňovacom konaní. Za stavby podľa odseku 2 písm.a) (verejnoprospešné stavby podľa schválenej územnoplánovacej dokumentácie) sa považujú stavby určené na verejnoprospešné služby a pre verejné technické vybavenie územia podporujúce jeho rozvoj a ochranu životného prostredia, ktoré vymedzí schvaľujúci orgán v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie.

Navrhovaná urbanistická koncepcia si vyžaduje delenie a sceľovanie parciel podľa textovej a grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie v zmysle uvedených regulatívov a zastavovacích podmienok. Ide hlavne o vymedzenie dopravných trás, trás technického vybavenia, a navrhovaného športového areálu a následne parciel pre rodinné domy.

Vymedzenie plôch na vykonanie delenia a sceľovania pozemkov

Sceľovanie a delenie pozemkov je potrebné vykonať pre novonavrhované rozvojové lokality –RC 02 Za Hrbkami, RC 04 – Lovište, RC 06 – Pod Lažtekom

Vymedzenie plôch na asanácie

Územný plán obce nevymedzuje žiadne plochy pre asanácie.

Plochy vyžadujúce si osobitnú ochranu

- výskyt potencionálnych a stabilizovaných zosuvných svahových deformácií. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom svahových deformácií je potrebné posúdiť a overiť inžiniersko geologickým prieskumom
- stredné radónové riziko. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

13. URČENIE, NA KTORÉ ČASTI OBCE JE POTREBNÉ OBSTARAŤ A SCHVÁLIŤ ÚZEMNÝ PLÁN ZÓNY

Územný plán obce Horná Lehota vymedzuje plochy, pre ktoré je potrebné obstaráť a schváliť územný plán zóny.

RC 07 - Krpáčovo
RC 08 – Tále
RC 09 – Chopok Juh

Pre rozvojové plochy pre bývanie je potrebné obstaráť urbanistickú štúdiu:

RC 02 – Za Hrbkami
RC 04 – 04 – Lovište

14. ZOZNAM VEREJNOPROSPEŠNÝCH STAVIEB

Dopravné stavby

- VD1 – rekonštrukcia komunikácií v existujúcej zástavbe miestnych a obslužných na komunikácie funkčnej triedy C2, C3 v kategórii MO a MOU na úsekoch, kde to dovoľujú šírkové pomery. Úprava smerových a výškových pomerov. V stiesnených pomeroch – modifikované kategórie.
- VD2 – výstavba komunikácií v navrhovanej zástavbe miestnych, obslužných a účelových vo funkčnej triede C2, C3 v kategórii MO s prepojením na existujúcu sieť MK. V stiesnených pomeroch – modifikované kategórie.
- VD3 – výstavba miestnej komunikácie prepojovacej – (Horná Lehota – Dolná Lehota) vo funkčnej triede B3 v kategórii MO s návrhom na zaradenie do regionálnych ciest
- VD4 – výstavba a rekonštrukcia chodníkov pre peších v existujúcej zástavbe novej zástavbe v navrhovaných funkčných plochách
- VD5 – Výstavba chodníkov pre peších v novej zástavbe
- VD6 – výstavba parkovísk v existujúcej zástavbe a rozvojových plochách
- VD7 – rekonštrukcia autobusových zastávok

Vodohospodárske stavby

- VH1 – výstavba rozvodného vodovodného potrubia v rozvojových lokalitách
- VH2 – rekonštrukcia a výstavba vodovodných rozvodov v existujúcej zástavbe
- VH3 – rozšírenie čistarne odpadových vôd
- VH4 – výstavba splaškovej kanalizácie v rozvojových lokalitách
- VH5 – prírodné potrubie do VDJ pre II. TP
- VH6 – rozšírenie o 150 m³ VDJ pre I.TP
- VH7 – VDJ 50 m³ pre II. TP
- VH8 – AT stanica pre RC 04 Lovište

Energetické stavby

- VE1 – rekonštrukcia jestvujúcich trafostaníc podľa potreby rozvoja výstavby
- VE2 – výstavba nových trafostaníc
- VE3 – výstavba NN rozvodov v nových lokalitách
- VE4 – rekonštrukcia existujúceho verejného osvetlenia
- VE5 – výstavba verejného osvetlenia v nových lokalitách
- VE6 – rekonštrukcia NN rozvodov v existujúcej zástavbe

Všeobecné stavby

VS1 – realizácia verejnej zelene plošnej aj líniovej a jej údržba

VS2 – revitalizácia verejných priestranstiev v obci

15. SCHÉMA ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ RIEŠENIA A VEREJNOPROSPEŠNÝCH STAVIEB

Pre riešené územie sú záväzné časti riešenia premietnuté do grafickej a textovej časti nasledovne:

Textová časť:

Regulatívy, zásady a navrhované riešenia uvedené v záväznej časti územného plánu obce Horná Lehota

Grafická časť

• Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou	M 1:10 000
• Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny	M 1:10 000
• Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou	M 1:5 000
• Výkres verejného dopravného a technického vybavenia	M 1:5 000

Koniec textovej časti.

Ing.arch. Beáta Mikušová